

**ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม
ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย**

อนันต์ แยมเยื่อน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาศังคม)

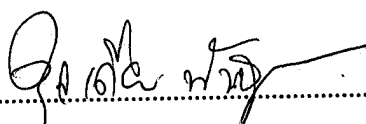
คณะพัฒนาศังคมและสิ่งแวดล้อม

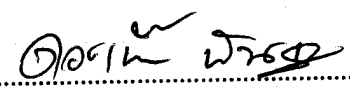
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

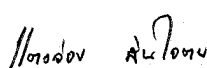
2551

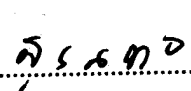
ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
อนันต์ แยมเขื่อน
คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

รองศาสตราจารย์..........ประธานกรรมการ
(ดร.ดุจเดือน พันธ์มนาวิน)

ศาสตราจารย์..........กรรมการ
(ดร.ดวงเดือน พันธ์มนาวิน)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์..........กรรมการ
(ดร.แดงอ่อน มั่นใจตน)

รองศาสตราจารย์..........คณบดี
(ดร.สุรสิทธิ์ วชิรจร)

วันที่ 3 เดือน มี.ค. พ.ศ.2552

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
ชื่อผู้เขียน	อนันต์ แยมเขื่อน
ชื่อปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา	2551

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีกรอบแนวคิดบนพื้นฐานจากรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 4 โรงเรียน เป็นนักเรียนชาย 250 คน และหญิง 351 คน รวมทั้งสิ้น 604 คน

การศึกษานี้แบ่งตัวแปรเป็น 5 กลุ่ม ตามประเภทของตัวแปร คือ 1) กลุ่มจิตลักษณะเดิม มีทั้งหมด 4 ตัวแปร ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ประสิทธิภาพทางสังคม สุขภาพจิตดี 2) กลุ่มสถานการณ์ 5 ตัวแปร ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ การฝึกฝนการมีมารยาท การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และประเภทโรงเรียนที่มีคำขวัญเรื่องมารยาท 3) กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัวแปร ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม และความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น 4) กลุ่มพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม 3 ตัวแปร ได้แก่ พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา และพฤติกรรมการมีมารยาทที่เพื่อนประเมิน และ 5) ลักษณะทางชีวสังคมของนักเรียน

งานวิจัยเรื่องนี้ใช้แบบวัดชนิดมาตรประเมินรวมค่าทั้งหมด 15 แบบวัด แบบวัดแต่ละตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาระหว่าง .74 ถึง .88 ในการวิจัยนี้มีสมมติฐาน 6 ข้อ โดยพบผลการศึกษที่สำคัญดังนี้

ประการแรก พบว่านักเรียนในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนในโรงเรียนที่ไม่มีค่าขวัญ ผลเช่นนี้พบในนักเรียนที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร ประการที่สอง นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมาก มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก และมีประสบการณ์ทางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความคิดที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม นักเรียนประเภทตรงข้าม ผลเช่นนี้พบในนักเรียนในโรงเรียนที่ไม่มีค่าขวัญ และนักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมาก มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก และมีประสบการณ์ทางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความคิดที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนประเภทตรงข้าม ผลเช่นนี้พบในนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด ซึ่งผลวิจัยดังกล่าวนี้สนับสนุนทฤษฎีด้านไม่จริยธรรม

ประการที่สาม ตัวทำนายชุด จิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร สถานการณ์ 5 ตัวแปร จิตลักษณะตามสถานการณ์ 4 ตัวแปร รวมเป็น 13 ตัวแปร สามารถทำนาย 1) พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ได้ 45.5% ในกลุ่มรวม และทำนายได้สูงสุด 52.8% ในกลุ่มนักเรียนที่มารดาอาชีพประจำ มีตัวทำนายที่สำคัญเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น สุขภาพจิตดี ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง การฝึกฝนการมีมารยาท และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน 2) พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ได้ 47.4% ในกลุ่มรวม และทำนายได้สูงสุด 54.3% ในกลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมมาก มีตัวทำนายที่สำคัญเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การฝึกฝนการมีมารยาท การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง สุขภาพจิตดี และประการที่สี่ ผลจากการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า กลุ่มที่ควรได้รับการพัฒนาเป็นอันดับแรก เนื่องจาก กลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย และกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจาน้อย ได้แก่ กลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ และกลุ่มนักเรียนที่อยู่ในกทม. โดยมีปัจจัยปกป้องสำหรับการพัฒนานักเรียนเหล่านี้ คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม และสุขภาพจิตดี

จากผลการวิจัยสามารถเสนอข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป คือ ประการแรก การใช้หลักปฏิสัมพันธ์นิยม ในการศึกษาพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมในกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ที่สำคัญเช่น สาเหตุของพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมในกลุ่มวัยทำงาน หรือบุคคลในหลายๆ อาชีพ และประการที่สอง ควรมีการทำวิจัยเชิงทดลองที่เกี่ยวกับสาเหตุของพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมที่พบจากงานวิจัยนี้ โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนชาย และนักเรียนสายศิลป์ เมื่อได้ผลการทดลองมาแล้ว ก็จะได้นำมาใช้เป็นหลักฐานเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมให้กับนักเรียนหรือเยาวชนในประเทศต่อไป

ABSTRACT

Title of Thesis	Psycho-Social Factors as Correlate of Ethical Behavior of The Secondary School Students
Author	Mr. Anan Yaemyuean
Degree	Master of Arts (Social Development)
Year	2008

This research study aimed at investigating the antecedents of ethical behavioral of secondary school students. The conceptual framework of the study was based on Interactionism Model. Samples in this study were 10th grade students from 4 schools, consisting of 250 males and 351 females with the total of 601 students.

Variables in the study can be categorized into 5 groups. The first group was psychological traits, comprising of 4 variables, namely, future orientation and self control, belief in internal locus of control of reinforcement, social perspective taking, and mental health. The second group was situational factors, consisting of 5 variables: loved and reasoned child raring practices, Buddhist child raring practice, received ethical practices, having good role models from significant others, and being in schools with ethical slogan. The third group was psychological states, which are, knowledge on ethical and etiquette, attitudes toward ethical behaviors, and intention to ethical behavior. The fourth group was ethical behaviors, comprising of 2 variables, namely, manner, and appropriate verbal expression. The final group was biosocial background of the sample.

Questionnaires in this study were in the form of summated rating scales with the total of 15 questionnaires. Range of reliability in term of alpha coefficient of each questionnaire was between 0.74 to 0.88 . Data were analyzed to test 6 hypotheses. The important research findings are as follow.

First, students in schools with ethical slogan reported higher scores on manner than their counterparts. This results was especially found in Bangkokian students. Secondly, students reporting higher scores on the three psychological characteristics at the tree root from The Psychological Theory of Moral and Work Behaviors , namely, mental health, knowledge on ethical and etiquette, and social perspective taking, displayed higher scores on attitudes toward ethical behaviors, or appropriate verbal expression than their opposites. These results were especially found in students in non ethical slogan schools, and students in other provinces, respectively.

Thirdly, all 13 predictors from psychological traits, situational factors, and psychological states, could predict 1) manner with 45.5% accuracy in total sample, and with the highest predictive percentage of 52.8% in students with employed mother. The important predictors were intention to ethical behavior, mental health, attitudes toward ethical behaviors, having good role models from significant others, received ethical practices, and future orientation and self control. and 2) appropriate verbal expression with 47.4% accuracy in total sample, and with the highest predictive percentage of 54.3% in students getting more money to school. The important predictors were intention to ethical behavior, attitudes toward ethical behaviors, future orientation and self control, received ethical practices, having good role models from significant others, and mental health. The final finding was at-risk groups of students who got lower scores on both ethical behaviors than their counterparts. The at-risk groups were male students, students in non science emphasis, and Bangkokial students. The protective factors for these groups of students were intention to ethical behavior, attitudes toward ethical behaviors, and mental health.

Future study should continue employing interactionism model as a conceptual framework to study the antecedents of ethical behaviors in other samples, e.g., adults in various occupations. Secondly, experimental study can be conducted evaluate the effectiveness of training modules based on the results from this study, especially the training modules for the at-risk groups mentioned above, before widely implement in order to enhance ethical behaviors in Thai youths.

กิตติกรรมประกาศ

การเล่าเรียนหรือทำการใดๆ ให้สำเร็จได้ด้วยดีโดยตลอดนั้นขึ้นอยู่กับความตั้งใจจริงเป็นใหญ่ เพราะความตั้งใจจริงนี้ เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยกำจัดความเกียจคร้านความอ่อนแอ ความท้อถอย ได้เป็นอย่างดียิ่ง จะปลุกฝังความเอาใจใส่ ความขยันหมั่นเพียรและความเข้มแข็งให้เกิดเป็นนิสัยแลนิสัยที่ดี ที่ปลูกไว้แต่เยาว์วัย จะเป็นคุณสมบัติติดตัวไปในวันข้างหน้า จะให้ช่วยพาตัวให้องอาจ สามารถเอาชนะอุปสรรค และปัญหาต่างๆ ให้ตลอด และประสบความสำเร็จความเจริญรุ่งเรืองต่อไปในชีวิต (พระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่ คณะอาจารย์ ครู และนักเรียนโรงเรียนไกลกังวล 31 พฤษภาคม 2517)

วิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สำเร็จได้ด้วยดี จากการให้กำลังใจของมารดา พี่สาว ตลอดระยะเวลาในการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ดุจเดือน พันธ์มนาวิน อาจารย์ที่ปรึกษา ที่เสียสละแนะนำทุกสิ่งทุกอย่างโดยไม่เหน็ดเหนื่อย ให้กำลังใจ ซึ่งทำให้ข้าพเจ้าตั้งใจที่จะทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จและมีประสิทธิภาพมากที่สุด และกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน พันธ์มนาวิน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แดงอ่อน มั่นใจตน ที่กรุณาคอยชี้แนะและเสนอแนวทางการทำวิจัยที่สมบูรณ์ และขอขอบพระคุณอาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิตทุกท่าน

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนเบญจมราชูทิศ โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม โรงเรียนชะอวด และโรงเรียนราชวินิตมัธยม รวมทั้งน้องๆ ทั้ง 4 โรงเรียน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยความตั้งใจ ตลอดจนเพื่อนๆ คณะพัฒนาสังคม และป้าเงที่ให้กำลังใจและให้คำแนะนำในเรื่องต่างๆ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ตรวจวิทยานิพนธ์

อนันต์ แยมเย็น

2551

สารบัญ

	หน้า	
บทคัดย่อ	(3)	
ABSTRACT	(5)	
กิตติกรรมประกาศ	(7)	
สารบัญ	(8)	
สารบัญตาราง	(14)	
สารบัญภาพ	(18)	
 บทที่ 1 บทนำ	 1	 c1-1
1.1 ความสำคัญของปัญหาวิจัย	1	
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3	
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4	
1.4 การประมวลเอกสาร	4	
1.4.1 พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม : ตัวแปร ความหมาย และวิธีวัด	4	
1.4.2 สาเหตุของพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	14	
1.4.3 สถานการณ์ กับจิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	16	
1.4.4 จิตลักษณะเดิม กับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	38	c1-2
1.4.5 จิตลักษณะตามสถานการณ์ กับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	51	
1.5 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	59	
1.6 นิยามปฏิบัติการของตัวแปร	60	
1.7 สมมติฐานในการวิจัย	64	

บทที่ 2 วิธีการวิจัย	67	
2.1 กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่ม	67	
2.2 เครื่องมือวัดตัวแปร	68	
2.3 วิธีการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือวัด	78	
2.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	79	
2.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	80	
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	81	c3-1
3.1 ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง	81	
3.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ จิตลักษณะตาม สถานการณ์ และพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของนักเรียน ตาม ระดับ ประเภทของโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และทัศนคติที่ดี ต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	83	
3.2.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของความรู้เกี่ยวกับการมี มารยาททางสังคมตามระดับ ประเภทของโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	85	
3.2.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ ความพร้อมที่จะมีมารยาท ต่อผู้อื่น ตามระดับ ประเภทของโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	90	
3.2.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมการมี มารยาท ทางกาย ตามระดับ ประเภทของโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	94	
3.2.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมการมีมารยาท ทางวาจา ตามระดับ ประเภทของโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	97	
3.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ จิตลักษณะตาม สถานการณ์ และพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของนักเรียน ตามระดับ สุขภาพจิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และประสบการณ์ทาง สังคม	102	

3.3.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของทัศนคติที่ดีต่อการมีมารยาททางสังคมตามระดับ สุขภาพจิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมและประสบการณ์ทางสังคม	104	
3.3.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นตามระดับ สุขภาพจิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมและประสบการณ์ทางสังคม	109	c3-2
3.3.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมการมีมารยาททางกายตามระดับ สุขภาพจิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมและประสบการณ์ทางสังคม	114	
3.3.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจาตามระดับ สุขภาพจิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมและประสบการณ์ทางสังคม	118	
3.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของนักเรียน ตามระดับ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน	123	
3.4.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมตามระดับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมและความเชื่ออำนาจในตน	125	
3.4.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมตามระดับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมและความเชื่ออำนาจในตน	131	
3.4.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ตามระดับ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน	138	
3.4.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมการมี มารยาททางกาย ตามระดับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมและความเชื่ออำนาจในตน	145	

3.4.5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ตามระดับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล ผลการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมและความเชื่ออำนาจในตน	151	
3.5 ผลการทำนายจิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม โดยใช้กลุ่มจิตลักษณะเดิม และกลุ่มสถานการณ์เป็นตัวทำนาย	157	c3-3
3.5.1 ผลการทำนาย ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท โดยใช้ จิตลักษณะเดิม และสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย	158	
3.5.2 ผลการทำนาย ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น โดยใช้จิตลักษณะเดิม และสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย	162	
3.5.3 ผลการทำนาย ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม โดยใช้จิตลักษณะเดิม และสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย	166	
3.5.4 ผลการทำนาย พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย โดยใช้จิตลักษณะเดิม และสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย	171	
3.5.5 ผลการทำนาย พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา โดยใช้จิตลักษณะเดิม และสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย	175	
3.6 ผลการทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม โดยใช้ตัวแปรจิตลักษณะเดิม ตัวแปรสถานการณ์ และตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย	180	
3.6.1 ผลการทำนาย พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย โดยใช้จิตลักษณะเดิมและสถานการณ์ และจิตตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย	180	
3.6.2 ผลการทำนาย พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา โดยใช้จิตลักษณะเดิมและสถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย	184	
3.6.3 ผลการทำนาย พฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน โดยใช้ตัวแปรจิตลักษณะเดิม ตัวแปรสถานการณ์ ตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ และตัวแปรพฤติกรรม เป็นตัวทำนาย	188	
3.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของจิตลักษณะ สถานการณ์ และพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีลักษณะชีวสังคมที่แตกต่างกัน	192	

3.7.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ จิตลักษณะ	192	
สถานการณ์ และพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมตาม เพศ		
เกรดเฉลี่ย.3 และ สาขาการเรียน ของนักเรียน		
3.7.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของจิตลักษณะ สถานการณ์ และ	199	
พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของนักเรียน ตามภูมิลำเนา ค่าขนมและ		
การศึกษาของบิดาของนักเรียน		
บทที่ 4 การสรุปและอภิปรายผล	204	c4-1
4.1 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐาน	204	
4.1.1 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 1	205	
4.1.2 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 2	207	
4.1.3 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 3	211	
4.1.4 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 4	215	
4.1.5 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 5	220	c4-2
4.1.6 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 6	229	
4.2 การสรุปผลการวิจัยที่สำคัญอื่นๆ	233	
4.2.1 การสรุปผลฝ่ายสถานการณ์	233	
4.2.2 การสรุปผลฝ่ายจิตลักษณะ	233	
4.2.3 ปัจจัยเชิงเหตุและผลของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ตาม	235	
ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม		
4.2.4 กลุ่มเสี่ยงและปัจจัยปกป้อง	238	
4.2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีมารยาททางกายและพฤติกรรมการมี	239	
มารยาททางวาจา กับพฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน		
4.3 ข้อดีและข้อจำกัดในการวิจัย	240	
4.4 ข้อเสนอแนะการปฏิบัติเพื่อการพัฒนา	242	
4.5 ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป	243	
บรรณานุกรม	244	
ภาคผนวก		
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	253	q

ภาคผนวก ข ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	276	ap
ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายและตัวทำนายที่สำคัญ		
ประวัติผู้เขียน	315	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 คุณภาพของเครื่องมือวัดในการวิจัย	79
3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	82
3.2 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม ตามระดับ ประเภทโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย	87
ตอน 2 ค่าเฉลี่ยของความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว	88
3.3 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ตามระดับ ประเภทโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย	91
ตอน 2 ค่าเฉลี่ยของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว	92
3.4 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ตามระดับ ประเภทโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย	94
ตอน 2 ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว	95
3.5 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ตามระดับ ประเภทโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมในกลุ่มรวม และ	98

กลุ่มย่อย	
ตอน 2 ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว	99
3.6 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ตามระดับ สุขภาพจิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และประสบการณ์ทางสังคม ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย	105
ตอน 2 ค่าเฉลี่ยของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว	106
3.7 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ตามระดับ สุขภาพจิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และประสบการณ์ทางสังคม ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย	111
ตอน 2 ค่าเฉลี่ยของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว	112
3.8 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ตามระดับ สุขภาพจิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และประสบการณ์ทางสังคม ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย	115
ตอน 2 ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว	116
3.9 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ตามระดับ สุขภาพจิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และประสบการณ์ทางสังคม ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย	119
ตอน 2 ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว	120
3.10 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม ตามระดับ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย	126
ตอน 2 ค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว	127

3.11 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ตามระดับ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย	133
ตอน 2 ค่าเฉลี่ยทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว	133
3.12 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ตามระดับ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	139
ตอน 2 ค่าเฉลี่ยของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว	139
3.13 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ตามระดับ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	146
ตอน 2 ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว	146
3.14 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ตามระดับ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย	152
ตอน 2 ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว	153
3.15 ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนาย และตัวทำนายที่สำคัญ ของความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม โดยใช้ จิตลักษณะเดิม และ สถานการณ์ เป็นตัวทำนายในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	160

3.16 ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนาย และตัวทำนายที่สำคัญ ของความพร้อมที่จะมี มารยาทต่อผู้อื่น โดยใช้ จิตลักษณะเดิม และ สถานการณ์ เป็นตัวทำนายในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย	163
3.17 ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนาย และตัวทำนายที่สำคัญ ของทัศนคติที่ดีต่อ พฤติกรรมการณ์มารยาททางสังคม โดยใช้ จิตลักษณะเดิม และ สถานการณ์ เป็นตัว ทำนายในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	168
3.18 ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนาย และตัวทำนายที่สำคัญ ของพฤติกรรมการณ์ มารยาททางกาย โดยใช้ จิตลักษณะเดิม และ สถานการณ์ เป็นตัวทำนายในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย	172
3.19 ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนาย และตัวทำนายที่สำคัญ ของพฤติกรรมการณ์ มารยาททางวาจา โดยใช้ จิตลักษณะเดิม และ สถานการณ์ เป็นตัวทำนายในกลุ่ม รวมและกลุ่มย่อย	177
3.20 ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนาย และตัวทำนายที่สำคัญ ของพฤติกรรมการณ์ มารยาททางกาย โดยใช้ จิตลักษณะเดิม และ สถานการณ์ และจิตตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนายในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	181
3.21 ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนาย และตัวทำนายที่สำคัญ ของพฤติกรรมการณ์ มารยาททางวาจา โดยใช้ จิตลักษณะเดิม และ สถานการณ์ และจิตตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนายในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	186
3.22 ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนาย และตัวทำนายที่สำคัญ ของพฤติกรรมที่เพื่อน ประเมิน โดยใช้ จิตลักษณะเดิม และ สถานการณ์ และจิตตามสถานการณ์ และ พฤติกรรม เป็นตัวทำนายในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย	191
3.23 ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ จิตลักษณะ สถานการณ์ และพฤติกรรมการณ์มารยาททางสังคม ตาม เพศ เกรดเฉลี่ย มัธยมศึกษาปีที่3 และ สาขาการเรียน ของนักเรียน	194
ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ย จิตลักษณะ สถานการณ์ และพฤติกรรมการณ์มารยาททางสังคม	194
3.24 ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ จิตลักษณะ สถานการณ์ และพฤติกรรมการณ์มารยาททางสังคม ตาม ภูมิฐานะ ค่าขนม และ การศึกษาคิดา ของนักเรียน	200
ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ย จิตลักษณะ สถานการณ์ และพฤติกรรมการณ์มารยาททางสังคม	200

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 การวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมด้วยรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model)	14
1.2 ทฤษฎีค่านิยมจริยธรรม แสดงจิตลักษณะพื้นฐาน และองค์ประกอบทางจิตใจของพฤติกรรมทางจริยธรรม	38
1.3 โครงสร้างของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล และองค์ประกอบที่กำหนดพฤติกรรมของบุคคล	52
1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในงานวิจัย	66
3.1 ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ตามระดับ ประเภทโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม และในกลุ่มนักเรียนสายศิลป์	102
3.2 ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ตามระดับสุขภาพจิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม ประสิทธิภาพทางสังคม และในกลุ่มนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่ไม่มีคำขวัญ	109
3.3 ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา สุขภาพจิตที่ดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม ประสิทธิภาพทางสังคม และในกลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด	123
3.4 ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท ตามระดับ ความเชื่ออำนาจในตน การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และในกลุ่มนักเรียนหญิง	130
3.5 ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ตามระดับ ความเชื่ออำนาจในตน การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และในกลุ่มรวม	137

3.6	ค่าเฉลี่ยคะแนนความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ตามระดับ ความเชื่ออำนาจในตน การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และในกลุ่มนักเรียนหญิง	143
3.7	ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ตามระดับ ความเชื่ออำนาจในตน การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และในกลุ่มรวม	149
3.8	ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ตามระดับ ความเชื่ออำนาจในตน การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และในกลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง	155
4.1	แสดงผลของปฏิสัมพันธ์แบบสามทางที่สนับสนุน สมมติฐานที่ 1	207
4.2	แสดงผลของปฏิสัมพันธ์แบบสามทางที่สนับสนุน สมมติฐานที่ 2	210
4.3	แสดงผลของปฏิสัมพันธ์แบบสามทางที่สนับสนุน สมมติฐานที่ 3	215
4.4	แสดงผลของปฏิสัมพันธ์แบบสามทางที่สนับสนุน สมมติฐานที่ 4	217
4.5	เปอร์เซ็นต์ทำนายความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกลุ่มรวม โดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิม ชุดสถานการณ์ และสองกลุ่มร่วมกันทำนาย	222
4.6	เปอร์เซ็นต์ทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกลุ่มรวม โดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิม ชุดสถานการณ์ และสองกลุ่มร่วมกันทำนาย	223
4.7	เปอร์เซ็นต์ทำนายความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกลุ่มรวม โดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิม ชุดสถานการณ์ และสองกลุ่มร่วมกันทำนาย	224
4.8	เปอร์เซ็นต์ทำนายพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกลุ่มรวม โดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิม ชุดสถานการณ์ และสองกลุ่มร่วมกันทำนาย	226
4.9	เปอร์เซ็นต์ทำนายพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกลุ่มรวม โดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิม ชุดสถานการณ์ และสองกลุ่มร่วมกันทำนาย	227
4.10	เปอร์เซ็นต์ทำนายพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอน	230

- ปลายในกลุ่มรวม โดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิมชุดสถานการณ์ ชุดจิต
ลักษณะตามสถานการณ์ และสองกลุ่มร่วมกันทำนาย
- 4.11 เปอร์เซ็นทำนายพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ของนักเรียนมัธยมศึกษา 231
ตอนปลายในกลุ่มรวม โดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิมชุดสถานการณ์ ชุดจิต
ลักษณะตามสถานการณ์ และสองกลุ่มร่วมกันทำนาย
- 4.12 ปัจจัยเชิงเหตุและผลของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ตามทฤษฎี 237
ปฏิสัมพันธ์นิยม
- 4.13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมกับพฤติกรรมที่ 239
เพื่อนประเมินในกลุ่มนักเรียนหญิง

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหาวิจัย

การเปลี่ยนแปลงเนื่องจากการก้าวหน้าสู่ศตวรรษใหม่ที่เราเห็นได้อย่างชัดเจนในปัจจุบันนี้ คือ การเปิดกว้างทางวัฒนธรรม ประเทศไทยของเราให้การยอมรับวัฒนธรรมของต่างชาติมากขึ้น มีการรับเอาวัฒนธรรมของต่างชาติเข้ามาผสมผสาน ในขณะที่วัฒนธรรมดั้งเดิมบางอย่างก็อาจมีการปรับเปลี่ยนในตัวเอง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเหมาะสมสอดคล้องกับยุคสมัยและการกาลเวลาที่เปลี่ยนไป อย่างไรก็ตามสิ่งสำคัญที่เราต้องระลึกไว้เสมอ คือ วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นเอกราชของชาติ และภูมิปัญญาอันชาญฉลาดของบรรพบุรุษ ซึ่งเราผู้เป็นลูกหลานไทยจำเป็นต้องธำรงรักษาไว้มิให้เสื่อมสูญหรือถูกกลืนหายไปในกระแสแห่งโลก (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2535: 3)

กล่าวได้ว่ามารยาทเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ซึ่งกฎระเบียบและมารยาททางสังคมนั้น เริ่มมีบทบาทแก่นมนุษย์ตั้งแต่เขายังเป็นทารกในความก่อกอดเกลือกกลิ้งของพ่อแม่หรือแม่แต่ผู้อุปการะเลี้ยงดู ยิ่งเติบโตเข้าสู่วัยรุ่น พวกเขาก็ยังต้องได้รับการศึกษาอบรมอย่างเข้มงวดกวดขัน มารยาททางสังคมอันงดงามมีคุณค่าอันมิใช่เพียงแต่ผู้เยาว์เท่านั้นที่จะต้องปฏิบัติตาม หากแต่ครอบคลุมไปถึงมนุษย์ทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ผู้ซึ่งมีชีวิตร่วมกันอยู่ในสังคม ต่างมีจุดหมายปลายทางที่จะไปให้ถึง คือ ความเจริญในหน้าที่การงาน และความเป็นปึกแผ่นทั้งตนเองและผู้ที่รัก (วิชัย สุทธิรัตนนท์, 2538: 7) โดยที่มารยาทของชนชาติหนึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนออกของชนบประเพณีและวัฒนธรรมของชาตินั้นๆ มารยาทเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งแห่งวัฒนธรรม หรือความเจริญทางจิตใจของคนในชาตินั้นๆ ได้รับการปรุงแต่งขัดเกลาและวิวัฒนาการมาโดยลำดับ (สมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา, 2545: 39) โดยผู้ที่มีมารยาททางสังคมทั้งงดงามนั้นจะต้องมีกิริยา วาจา ใจ สุภาพเรียบร้อย รู้จักละความเห็นแก่ตัวเพื่อทำให้ผู้อื่นพอใจ หรือกล่าวได้ว่าพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของมารยาท คือ ความสุภาพและสำรวม อาจพูดได้ว่าสองอย่างนี้ คือ ลักษณะของผู้ดีไทย (พัว อนุรักษ์ราชมณเฑียร, 2530: 1) ดังที่คำพังเพยหรือคำสุภาษิตของนักประพันธ์ต่างๆ ได้

เขียนไว้ “มารยาทดีไม่ต้องลงทุนอะไร แต่ใช้ชื่อทุกสิ่ง” นอกจากนี้ยังมีคำสุภาษิตที่เกี่ยวข้องกับมารยาททางวาจา มารยาททางกาย เช่น “อย่าพูดสิ่งใดสิ่งหนึ่งในเวลาที่ไม่ควรพูด ควรจะพูดให้ถูกกาลเทศะ” และ “ความงามแต่เพียงภายนอกมิได้หมายความว่า จะมีจิตใจน่ารักตามไปด้วยเสมอ” (วิวรรณ วิบูลย์เลิศวัฒนะ, 2523: 5, 21) และสุภาษิตที่เกี่ยวข้องกับมารยาทโดยรวม คือ

ก้านบัวบอกกลิ่น ชลธาร
มารยาทส่อสันดาน ชาติเชื้อ
โศคนลาดเพราะคำขาน ควรทราบ
หย่อมหญ้าเขียวแห่งเรือ บอกร้ายแสดงดิน (เจ้า สตะเวทิน, 2518: 102)

อรุณรัศมี นาสิลปะไชย(2544: 8) ได้กล่าวไว้ว่า ประเพณีและมารยาทที่งดงามที่เคยมีมาแต่เดิมของเยาวชนไทยกำลังจะสูญหายไป ถูกลืมไปที่ละเล็กละน้อย เยาวชนของชาติมีพฤติกรรมอย่างคนชาติตะวันตก เช่น การแต่งกาย การสนทนา การพูดคุย เป็นต้น จึงเห็นได้ว่าเยาวชนไทยในปัจจุบันขาดความละเอียดอ่อน ความอ่อนน้อมนุ่มนวลลดน้อยลง ขาดความงดงามอ่อนช้อย แข็งกระด้าง จาบจ้วง นอกจากนี้เมื่อถึงเวลาที่จะต้องใช้ ต้องปฏิบัติ ก็ไม่รู้ว่าควรใช้กับบุคคลใด เวลาใด เมื่อไร สถานที่ใด ดังนั้นกิริยามารยาทที่เป็นแบบอย่างความเป็นไทยก็จะกลายเป็นสิ่งที่ไม่รู้จัก ความงดงามของวัฒนธรรมจะถูกผสมผสานและถูกยึดครองโดยชนชาติอื่น และอนุชนรุ่นต่อไปจะไม่เห็นอะไรที่เป็นไทยอีก ซึ่งเห็นได้ว่าเยาวชนไทยในปัจจุบันมีมารยาททางสังคมน้อยลง วัยรุ่นไม่เคารพผู้ใหญ่เลยเถิดที่จะปฏิบัติ ลินน์ ทรัส ได้กล่าวไว้ว่า “เราอยู่ในยุคของความสัมพันธ์ทางจริยธรรมที่เลื่อยซา ผสานกับความไร้มารยาททางสังคมอันแข็งกร้าว” (เฮเมลริก, 2549: 28) แสดงความเห็นว่ “เราขาดการปลูกฝังเรื่องความอ่อนเพื่อ คนมักลืมที่จะเอาใจใส่เรา ลืมนึกถึงความรู้สึกของผู้อื่นซึ่งเป็นมารยาทและความสุภาพในสังคม” (เฮเมลริก, 2549: 30)

จากปัญหาของเยาวชนที่ได้กล่าวข้างต้น ยังมีผลสำรวจของริดเดอร์ส ไคเจสท์ เรื่อง “การมีมารยาททางสังคม” ของประชาชนทั่วโลก 35 ประเทศ โดยมีการประเมินมารยาทของผู้คน 3 ด้าน คือ การกล่าวคำขอบคุณของพนักงานขาย การช่วยเหลือเก็บเอกสารที่ผู้อื่นทำตก และการร้องประตูเมื่อมีคนเดินตามหลังมา ซึ่งจากการจัดอันดับจากภาพรวมทั้ง 3 ด้าน พบว่าภูมิภาคเอเชียมีมารยาทน้อยที่สุด และประเทศไทยอยู่อันดับที่ 25 จากทั้งหมด 35 อันดับ แต่เมื่อมีการสำรวจเจาะลึกในแต่ละด้าน พบว่า คนไทยมีมารยาทที่ดีติดอันดับ 1 ใน 5 ด้านของการช่วยเหลือเก็บเอกสารที่ผู้อื่นทำตก ส่วนด้านการกล่าวคำขอบคุณของพนักงานขายพบว่าคนไทยอยู่ในอันดับที่ 23 และด้านที่คนไทยมีมารยาทน้อยที่สุด คือ การร้องประตูเมื่อมีคนเดินตามหลังมา โดยอยู่ในอันดับสุดท้าย (เฮเมลริก,

2549: 29) จากผลการสำรวจดังกล่าวจะเห็นได้ว่ามารยาทของคนเอเชียและโดยเฉพาะอย่างยิ่งของคนไทยอยู่ในอันดับท้าย สาเหตุเนื่องมาจากการประเมินทั้ง 3 ด้านที่กล่าวมาข้างต้นเป็นมารยาทของชาวตะวันตกที่กระทำมาเป็นระยะเวลานาน ดังนั้นหากนำมาประเมินกับคนในเอเชียหรือคนไทยการมีมารยาทก็จะอยู่ในอันดับท้ายในที่สุด

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งจากปัญหาที่เกิดจากการขาดมารยาททางกายและมารยาททางวาจาซึ่งส่งผลกระทบต่อให้กับตนเองแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อบุคคลรอบข้างและสังคมส่วนรวมอีกด้วย ดังนั้นจึงควรสนับสนุนส่งเสริมให้เยาวชนในประเทศมีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมให้มาก โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน ซึ่งอยู่ในวัยเรียน วัยแห่งการเรียนรู้ และที่สำคัญคือเยาวชนกลุ่มนี้ในอนาคตจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า หากมีการพัฒนาการอบรมสั่งสอน หรือส่งเสริมพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมที่ดีแก่เยาวชนไทย ทั้งทางด้านมารยาททางกาย และมารยาททางวาจา เช่น แสดงความเคารพต่อผู้ใหญ่ พ่อแม่ ครู มีความสามัคคีระมัดระวัง ไม่พูดจาก้าวร้าวหรือพูดคำหยาบคายในที่สาธารณะ แต่งกายเป็นระเบียบเรียบร้อย การรู้จักละอายใจเห็นแก่ตัวเพื่อทำให้ผู้อื่นพอใจน้อยลง พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของเยาวชนที่ไม่ถูกกาลเทศะจะค่อยๆ ลดน้อยลงและเป็นที่ดีต่อตนเอง บุคคลรอบข้าง และประเทศชาติในที่สุด

จากความสำคัญข้างต้น จึงเป็นที่มาของการวิจัยเพื่อแสวงหา ปัจจัยเชิงเหตุของพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยศึกษาสาเหตุภายในจิตใจ และลักษณะสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทต่างๆ ซึ่งจะเอื้ออำนวยหรือขัดขวางพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมทั้งมารยาททางกายและมารยาททางวาจา ซึ่งความรู้ที่ได้จากผลการศึกษา นี้ จะเป็นประโยชน์ในการเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อกำหนดแนวทาง ในการพัฒนาพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของเยาวชนไทยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 4 ประการคือ

- 1.2.1 เพื่อศึกษานักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีจิตลักษณะที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมแตกต่างกัน มากน้อยเพียงใด และพบในนักเรียนประเภทใด
- 1.2.2 เพื่อศึกษานักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่อยู่ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมแตกต่างกัน มากน้อยเพียงใด และพบในนักเรียนประเภทใด

1.2.3 เพื่อศึกษาว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีจิตลักษณะแตกต่างกันและอยู่ในสถานการณ์ที่ต่างกันมีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมแตกต่างกัน มากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

1.2.4 เพื่อหาตัวบ่งชี้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและปัจจัยเชิงเหตุที่สำคัญของหัวหน้าเหล่านั้น ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อย

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยในเรื่องนี้ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างน้อย 3 ประการ

1.3.1 เพื่อทราบถึงปัจจัยด้านสถานการณ์และจิตลักษณะที่เป็นสาเหตุสำคัญของพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.3.2 เพื่อเป็นประโยชน์ในการใช้เป็นพื้นฐานการวิจัยในอนาคต ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมต่อไป

1.3.3 เพื่อนำผลที่พบจากการศึกษา ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาเยาวชนไทยให้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม

1.4 การประมวลเอกสาร

ในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งลักษณะการประมวลเอกสารออกเป็น 2 ส่วน โดยส่วนที่ 1 ได้แก่ พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม และส่วนที่ 2 ได้แก่ สาเหตุของพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ซึ่งประกอบด้วย 3 ปัจจัยคือ 1) ปัจจัยทางด้านลักษณะสถานการณ์กับจิตตามสถานการณ์และพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม 2) ปัจจัยทางด้านจิตลักษณะเดิมกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม และ 3) ปัจจัยทางจิตลักษณะตามสถานการณ์กับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม เพื่อกำหนดตัวแปรตามนิยามปฏิบัติการและสมมุติฐานในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.4.1 พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม: ตัวแปร ความหมาย และวิธีวัด

พฤติกรรม หมายถึง สิ่งที่บุคคลกระทำ แสดงออก ตอบสนองหรือได้ตอบสนองสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่สามารถสังเกตได้ ได้ยินได้ นับได้อีกทั้งวัดได้ตรงกันด้วยเครื่องมือที่เป็นวัตถุวิสัย ไม่ว่าการแสดงออกหรือการตอบสนองนั้นเป็นภายนอกหรือภายในก็ตาม

เช่น การร้องไห้ การเดิน การคิด การเดินของชีพจร การอ่านหนังสือ เป็นต้น สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2543: 9) ส่วนซุคา จิตพิทักษ์ (2525: 2) ให้ความหมายของพฤติกรรม หมายถึง การกระทำของบุคคลนั้นไม่รวมเฉพาะสิ่งที่เห็นแสดงปรากฏออกมาภายนอกเท่านั้น แต่ยังรวมถึงสิ่งที่อยู่ภายในใจของบุคคลซึ่งคนภายนอกไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง เช่น คุณค่า (Value) ที่เขายึดถือเป็นหลักในการประเมินสิ่งต่างๆ ทศนคติหรือเจตคติ (Attitude) ที่เขามีต่อสิ่งต่างๆ ความคิดเห็น (Opinion) ความเชื่อ (Belief) รสนิยม (Taste) และสภาพจิตใจ ซึ่งถือได้ว่าเป็นลักษณะของบุคลิกภาพของบุคคลเป็นเหตุปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรม ชัยพร วิชชาวุธ (2523: 1) ได้ให้คำจำกัดความของพฤติกรรม หมายถึง การกระทำของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นการกระทำนั้นผู้กระทำจะทำโดยไม่รู้ตัว และคนอื่นจะสังเกตการณ์กระทำนั้นได้หรือไม่ก็ตาม สอดคล้องกับ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520: 5) ที่ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมทุกประเภท ที่มนุษย์กระทำไม่ว่าสิ่งนั้นจะสังเกตได้หรือไม่ได้ เช่น การเดิน การพูด การคิด ความรู้สึก ความสนใจ เป็นต้น นอกจากนี้ ศรียา และ ประภัสสร นิยมธรรม (2529: 1) ให้คำจำกัดความของพฤติกรรมว่า หมายถึง การแสดงออกใดๆ ที่ผู้อื่นสามารถสังเกตเห็นได้หรืออาจสังเกตได้จากเครื่องมือที่นักทดลองนำมาใช้ นอกจากนี้ สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ (2526: 98-105) พฤติกรรมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ พฤติกรรมที่ผู้อื่นสังเกตได้หรือพฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) เช่น การเดิน การวิ่ง การอ่านหนังสือ ซึ่งสามารถสังเกตได้โดยตรงไม่ต้องอาศัยเครื่องมือใดๆ และยังรวมถึงพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ โดยอาศัยเครื่องมือช่วยในการสังเกตด้วย เช่น ความดันโลหิต การทำงานของกล้ามเนื้อ เป็นต้น และ พฤติกรรมที่ผู้อื่นสังเกตไม่ได้หรือพฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) เช่น ความคิด ความสนใจ การจำ การตัดสินใจ พฤติกรรมเหล่านี้รู้ได้เฉพาะเจ้าตัวเท่านั้น คนอื่นจะรู้ต่อเมื่อเจ้าตัวบอกหรือแสดงออกด้วยการกระทำ

จากแนวคิดของพฤติกรรมที่กล่าวมานั้น สรุปความหมายของพฤติกรรมไว้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือการตอบสนองของมนุษย์ต่อสถานการณ์หนึ่งสถานการณ์ใดหรือมีสิ่งกระตุ้นต่างๆ โดยการกระทำนั้นเป็นไปโดยมีจุดมุ่งหมายและเป็นไปอย่างใคร่ครวญมาแล้ว หรือเป็นไปอย่างไม่รู้สึกรู้ตัว ไม่ว่าสิ่งมีชีวิตและบุคคลอื่นสามารถสังเกตการณ์กระทำนั้นได้หรือไม่ก็ตาม

สำหรับความหมายของ มารยาท ในพจนานุกรมเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2530 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2531: 413) หมายถึง กิริยาวาจาที่ถือว่าสุภาพเรียบร้อย มารยาทเป็นระเบียบของสังคมอย่างหนึ่งซึ่งทุกชาติจะกำหนดระเบียบตามสภาพของสังคมของตน มารยาทแต่ละชาติจึงอาจเหมือนกันบ้าง แตกต่างกันไปบ้าง แต่ก็กำหนดไว้ให้เหมาะสมกับชาตินั้นๆ อยู่แล้ว พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน 2525 (2538: 616) ได้ให้ความหมายว่า มารยาทหรือมรรยาทเป็นคำไทยซึ่งนำมาจากภาษาบาลีว่า มรียาท และ ภาษาสันสกฤตว่า มรยาทา ซึ่งแปลว่า กิริยาวาจาที่ถือว่าเรียบร้อย

หมายถึง การปฏิบัติตนโดยผ่านกระบวนการฝึกอบรม จัดเกล้าให้เป็นไปตามความนิยม ขอมรับของสังคมแต่ละสังคม มรรยาทที่ดีของสังคมหนึ่งอาจกลายเป็นมรรยาทไม่ดีของอีกสังคมหนึ่งก็ได้ ความเยียมยอและความขำเฝ่ของมรรยาท จึงขึ้นอยู่กับมนุษย์ สิ่งแวดล้อมทางสังคม และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นประการสำคัญ นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายของมารยาทไว้หลายท่าน เช่น สมทรง ปุณฺณฤทธิ (2539: 10) กล่าวว่า มารยาท มาจากภาษาสันสกฤตว่า มารยาท ภาษาบาลีว่า มริยาท ซึ่งหมายถึง คันหา โดยมีความหมายตามรากศัพท์เดิมว่า นาดีต้องมีคัน ถือแนวคินที่ขกสูงชันสามารถกักเก็บน้ำไว้ได้ หรือระบายน้ำออกไปได้ตามความต้องการฉันใด กิริยาอาการของคนเรากันนั้น ถ้ามีขอบเขตหรือระเบียบแบบแผนที่เหมาะสมแก่กาลเทศะสังคมแล้ว ย่อมแสดงว่าผู้นั้นเป็นผู้มีมารยาทหรือวัฒนธรรมอันดีงาม ส่วนมารยาทไทยเป็นการเจาะจงชี้แจงให้ทราบถึงขอบเขตหรือระเบียบแบบแผนแห่งการประพฤติปฏิบัติแบบไทยที่บรรพบุรุษของเราพิจารณากำหนดขึ้นให้เหมาะสมแก่กาลเทศะและสังคม เป็นความงดงาม ความอ่อนโยนละมุนละไม เป็นเอกลักษณ์ของคนไทยที่ควรรักษาไว้ตลอดไป พัว อนุรักษ์ราชมณเทียร (2530: 1) ได้ให้ความหมายของมารยาท หมายถึง การมีกิริยา วาจา ใจ สุภาพเรียบร้อย สังคมไทยได้กำหนดแบบอย่างของมารยาทไว้หลายชนิดทั้งมารยาทในอิริยาบถต่างๆ การยืน เดิน นั่ง การแสดงความเคารพ เป็นต้นล้วนแต่เหมาะและอาจดัดแปลงแก้ไขให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมและกาลสมัย กิริยามารยาทของไทยในแต่ละท่า แต่ละแบบล้วนไม่ขัดกับการใช้อวัยวะประกอบท่าทาง จึงเป็นท่าทางทั้งงดงามและถูกต้องตามลักษณะของกายวิภาคทั้งสิ้น กุลบุตรกุลธิดาไม่ว่าชาติใด ถ้าได้รับการศึกษาอบรมมาดีแล้วทั้งกาย วาจา ใจ ย่อมได้ชื่อว่าเป็นสุภาพชน สุภาพชนจะเหนียวรั้งใจตนเอง มีความละอายใจตนเอง ไม่ยอมประพฤติการที่ไม่เหมาะสมและสำนึกในเรื่องกิริยามารยาทของตนเองอยู่เสมอ ทิพวรรณ หอมพูล (2538: 4) มารยาท หมายถึง กิริยาวาจา สุภาพเรียบร้อย เพราะกิริยาและวาจา นอกจากจะเป็นการแสดงออกของนิสัยใจคอแล้ว ยังแสดงถึงการมีวัฒนธรรมนั้นด้วย เช่น ความสุภาพในกิริยา คือ การวางตัวดี หมายถึง การทำงานให้เหมาะสมกับเวลา สถานที่ และบุคคลที่เราสมาคมด้วย พร้อมทั้งกิริยาท่าทางที่ละมุนละม่อมอ่อนโยนให้เหมาะสมกับบุคคล เช่น เมื่อพบผู้ใหญ่ก็ทำความเคารพ และความสุภาพทางในวาจา คือ พูดด้วยวาจาอ่อนหวาน สุภาพเรียบร้อย และพูดแต่สิ่งที่น่าฟังเท่านั้น และรู้จักใช้คำพูดให้เหมาะสมกับกาลเทศะ

ดังนั้นพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม จึงหมายถึง การมีกิริยา วาจา สุภาพเรียบร้อย สุภาพอ่อนหวาน มีสัมมาคารวะ และการแสดงออกทางกายและวาจา ให้เหมาะสมกับสถานที่ เวลา และบุคคล

จากการที่ได้ประมวล สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ที่ใช้ใน งานวิจัยนี้แบ่งออกได้เป็น 2 ด้านคือ 1 พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย และ 2 พฤติกรรมการมี มารยาททางวาจา

1.4.1.1 พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย: ความหมาย และวิธีวัด

การมีมารยาททางกายนั้นมีความสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคคลจะต้องมี เพราะการมีมารยาททางกายเป็นสิ่งที่ดีต่อตนเองและบุคคลรอบข้าง มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม เช่น งานวิจัยของ รวีกาญจน์ เดือนดาว (2547: 42) เรื่องปัจจัยทาง จิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการจับชื้ออย่างปลอดภัยของพนักงานขับรถโดยสารประจำทาง ขสม ก. ได้ให้ความหมายของ พฤติกรรมการมีมารยาท หมายถึง การจับชื้อด้วยความเอื้ออาทร ด้วยการมี น้ำใจ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ รู้จักเห็นใจและให้อภัยต่อเพื่อนร่วมทาง เช่น การให้อภัย ด้วยการไม่ถือสาเมื่อ ถูกขับรถปาดหน้า ถูกแซงกะทันหัน หรือ การเลี้ยว การเปลี่ยนเลน แต่ไม่ได้ให้สัญญาณ การแสดง ความขอบคุณแก่ผู้จับชื้ออื่นที่ให้ทางเรา การให้ทางแก่รถคันอื่น เป็นต้น งานวิจัยของ กมลวรรณ สุวรรณโชติ (2548: 7) เรื่องปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการ ของบ้าน สถานการศึกษาและจิตลักษณะ ที่ เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตรของนักศึกษาปริญญาตรี ให้ความหมายของ พฤติกรรม การทำตนให้น่าคบหา หมายถึง การปฏิบัติตนของนักศึกษาที่ชวนให้เพื่อนอยากเข้าใกล้ อยากเข้าไป ติดต่อขอปรึกษาหรือคบหาสมาคม ด้วยมีลักษณะที่น่าไว้วางใจ น่าเชื่อถือและเป็นที่พึงของเพื่อนได้ รวมทั้งการแสดงออกที่เพื่อนเห็นว่าน่ายกย่อง น่าเอาอย่างชวนให้อยากปฏิบัติตาม เช่น ยิ้มแย้ม แจ่มใส ซื่อตรงต่อเพื่อนฝูง เป็นต้น งานวิจัยของ พระมหาไชยา กาละปักษ์ (2550: 11) เรื่องปัจจัยเชิง เหตุแบบบูรณาการของบ้าน สถานศึกษา สื่อ และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุภาพบุรุษ ของนักเรียนอาชีวศึกษา ให้ความหมาย ของพฤติกรรมสุภาพเรียบร้อย หมายถึง การแสดงออกถึง ความสุภาพอ่อนโยนทั้งกาย วาจา การมีกิริยาท่าทางดี แต่งกายดี ให้เกียรติผู้อื่นรวมถึงการกระทำที่ดี งามต่อบุคคลอื่นทั้งทางกาย ทางวาจา ซึ่งเหมาะสมกับกาลเทศะ งานวิจัยของ อธิฐาน อนุรักษ์พันธุ์ (2546: 6, 96) เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับมารยาทไทยของนักเรียน ไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนนานาชาติกับในโรงเรียนไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้หมายความของมารยาททางกาย หมายถึง การแสดงกิริยาท่าทาง ที่สุภาพอ่อนน้อม มีสัมมาคารวะ เช่น การไหว้ผู้ใหญ่ เมื่อพบหรือลาท่าน การเข้าห้องผู้อื่นโดยการเคาะประตู การเข้าแถวต่อคิวซื้อ อาหาร เป็นต้น งานวิจัยของ พรสวรรค์ ฌอนอมพุทรา (2547: 6) เรื่อง ผลของการฝึกพฤติกรรมการ แสดงออกที่เหมาะสมที่มีต่อมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้ความหมาย ของมารยาททางกาย หมายถึง การแสดงกิริยาสุภาพเรียบร้อย เช่น ไม่ลุกเดินไปโดยไม่ได้อนุญาต

ไม่ยื่นคำสี่ระยะครู งานวิจัยของ เฉลิมศรี พลายนงษา (2545: 7) เรื่อง มารยาทไทย: วัฒนธรรมบนรากฐานของพุทธศาสนา ให้ความหมายของ มารยาททางกาย หมายถึง การทำดี เป็นการแสดงอาการที่กระทำทางกายว่า สมควรกระทำหรือไม่ ด้วยการระมัดระวังว่าการกระทำต้องไม่เดือดร้อนทั้งต่อตนเองและส่วนรวม พฤติกรรมที่แสดงออกด้วยกิริยา ท่าทางที่สุภาพเรียบร้อย เช่น มารยาทในอิริยาบถเดินยืน เดิน นั่ง นอน การแต่งกาย เป็นต้น งานวิจัยของ เพ็ญศรี กันยา (2538: 5) เรื่อง การฝึกมารยาทไทยแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้ความหมายมารยาททางกาย หมายถึง กิริยาทางกายคือ การยืน การเดิน การนั่งและการแสดงความเคารพ

กรมวิชาการ (2541: 1-11) พระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี ได้กล่าวถึง สมบัติผู้ดีซึ่งเกี่ยวข้องกับมารยาทซึ่งแบ่งเนื้อหาที่เกี่ยวกับมารยาททางกาย เป็น 10 ภาค คือ ภาคหนึ่ง ผู้ดีย่อมรักษาความเรียบร้อย เช่น ย่อมไม่ใช้กิริยาอันข้ามกรายบุคคล ย่อมไม่อาจเอื้อมในที่ต่ำสูง ย่อมไม่ส่งของให้ผู้อื่นด้วยกิริยาอันเลือกใส่สลักโยน ภาคสอง ผู้ดี ย่อมไม่ทำอุจาดลามก เช่น ย่อมไม่ใช้เสื้อผ้าแต่งตัวอันสะอาด และแต่งโดยเรียบร้อยเสมอ ย่อมไม่จิ้มควักลิ้นแคะแกะเการ่างกายในที่ประชุมชน ย่อมไม่หาเวรเอื้อให้ปรากฏในที่ชุมชน ย่อมไม่จามด้วยเสียงอันดังและโดยไม่ป้องกำบัง ภาคสาม ผู้ดี ย่อมมีสัมมาคารวะ ย่อมนั่งด้วยกิริยาอันสุภาพเฉพาะหน้าผู้ใหญ่ ย่อมแหวกที่หรือให้ที่นั่งอันสมควรแก่ผู้ใหญ่หรือผู้ใหญ่ ผู้น้อยย่อมเคารพผู้ใหญ่ ภาคสี่ ผู้ดี ย่อมมีกิริยาเป็นที่รัก ย่อมไม่ทำกิริยารื่นเรึงเมื่อเขามีทุกข์ เมื่อไปสู่ที่ประชุมการรื่นเรึงย่อมช่วยสนุกขึ้นบานให้สมเรื่อง เมื่อเป็นเพื่อนเที่ยว ย่อมต้องกลมเกลียวและร่วมลำบากร่วมสนุก ภาคห้า ผู้ดี ย่อมเป็นผู้มีสง่า ย่อมมีกิริยาอันพึงผายของอาจ จะขึ้นนั่ง ย่อมอยู่ในลำดับอันควร ไม่เป็นผู้แอบหลังคนหรือหลีกเข้ามุม ย่อมไม่เป็นผู้สะทกสะท้านงกเงินหยดๆ ยั้งๆ ภาคหก ผู้ดีย่อม ปฏิบัติการงานดี ย่อมทำการอยู่ในระเบียบแบบแผน ย่อมไม่ถ่วงเวลาให้ผู้อื่นคอย ย่อมไม่ทำการแต่ต่อหน้า ภาคเจ็ด ผู้ดี ย่อมเป็นผู้ใจดี เมื่อเห็นสิ่งของใครตก หรือจะเสื่อเสียบ ย่อมต้องหยิบยื่นให้หรือบอกให้รู้ตัว เมื่อเห็นเหตุร้าย หรืออันตรายแก่ผู้ใด ย่อมต้องรีบช่วย ภาคแปด ผู้ดี ย่อมไม่เห็นแต่แก่ตัวถ้อยเดียว ย่อมไม่เที่ยวแย่งผู้หนึ่ง มาจากผู้หนึ่ง ในเมื่อเขาสนทนากัน ในที่บริโศก ย่อมหยิบยกยื่นส่งสิ่งของแก่ผู้อื่นต่อไป ไม่มุ่งแต่กระทำกิจส่วนตน ย่อมไม่แสดงความไม่พอใจในสิ่งของที่เขาหยิบยกให้ ภาคเก้า ผู้ดี ย่อมรักษาความสุจริตซื่อตรง ย่อมไม่แทรกเข้าห่มผู้อื่นซึ่งเขาไม่ได้เชื่อเชิญ ย่อมไม่ลอบแอบฟังคนพูด ถ้าเห็นเขาจะพูดความลับกัน ย่อมต้องหลบตาหรือลี้ตัว ภาคสิบ ผู้ดี ย่อมไม่ประพฤดิชั่ว ย่อมไม่ข่มเหงผู้อื่นกว่า เช่น เด็กหรือผู้ใหญ่ ย่อมไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนเจ็บอาย เพื่อความสนุกยินดีของตน

นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2529: 51-53) ได้กล่าวถึงสิ่งที่ควรอบรมเด็กไทยให้เป็นผู้มีมารยาทดี อันจะช่วยส่งเสริมคุณลักษณะที่ดีหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์จนเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ พระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดีที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ได้แก่ ประการแรก การอบรมให้เด็กไทยเป็นคนสุภาพเรียบร้อยอ่อนน้อมทางกายได้แก่ การมีกิริยามารยาทเรียบร้อยในการพูด นั่ง เดิน ยืน ต้องไม่พรวดพราดถูกผู้อื่น หรือถูกสิ่งของดังโครมคราม เมื่อผู้ใดกำลังทำอะไรอยู่ ต้องไม่ยื่นบังหน้าขวางสายตาเขา ไม่เดินตัดหน้าผู้อื่นในระยะใกล้ชิด ถ้าจำเป็นต้องทำ ดังนั้นก็ต้องกล่าวคำขอโทษเขาเสียก่อน ถ้าเขานั่งหรือนอนอยู่ต้องไม่เดินข้างกรายเข้าไป แม้การยืนก็ควรให้ห่างอย่ายื่นคำศีรษะคน อย่าเดินเสียดสีกระทบกระทั่งผู้อื่น อย่าหยิบสิ่งของข้ามกรายผู้อื่น ไม่โยนหรือเลือกใส่ของให้ผู้อื่น ประการที่สอง เด็กไทยได้รับการอบรมสั่งสอนให้เป็นคนมีสัมมาคารวะ รู้จักเคารพผู้ใหญ่ รู้จักเคารพผู้อื่นและเคารพสิ่งที่ผู้อื่นเคารพเขา ทางกาย ได้แก่ เด็กต้องมีกิริยาสุภาพเรียบร้อย เมื่ออยู่เฉพาะหน้าผู้ใหญ่ เช่น ต้องไม่ยื่นพุง ยืนส่ายหัวไปมา ต้องไม่นั่งไขว่ห้าง ไม่นั่งกระดิกเท้าหรือเขย่าเข่า ไม่นั่งเสียดเท้าหรือนั่งขัดสมาธิ ควรนั่งให้เรียบร้อย ถ้ายืนรวมกันหรือนั่งรวมกันกับผู้ใหญ่ ต้องไม่ขึ้นไปนั่งหรือยืนข้างหน้าผู้ใหญ่ ถ้าเดินต้องไม่เดินขึ้นหน้า หรือเดินผ่านผู้ใหญ่ เมื่อผู้ใหญ่ที่นั่งเด็กไม่ควรนอนอยู่ ไม่ควรยืนหรือเดินผ่าน ควรนั่งหรือคลานผ่านไป ไม่ยื่นหรือนั่งหันหลังให้ผู้ใหญ่ เมื่อพบผู้ใหญ่ผู้น้อยต้องเป็นฝ่ายแสดงความเคารพผู้ใหญ่ก่อน และผู้ใหญ่ต้องแสดงความเคารพตอบ การแสดงความเคารพของไทยมีการไหว้การกราบ การคำนับ การยืนตรง ก็ต้องใช้ให้เหมาะสมกับเวลา บุคคล สถานที่และโอกาส ประการสุดท้าย เด็กไทยได้รับการอบรมสั่งสอนให้มีกิริยามารยาทเป็นที่น่ารัก การทำตนให้เป็นที่น่ารักของผู้อื่น หมายความว่า การไม่ทำอะไรให้ขัดใจผู้อื่น ไม่สร้างความไม่พอใจให้ผู้อื่น ต้องแสดงกิริยามารยาทให้เข้ากับผู้อื่นได้ ได้แก่ ต้องไม่แสดงกิริยาขัดขวางสิ่งที่นิยมกัน เช่น ขณะที่เขานั่งอยู่กับพื้น ในเวลาที่เขามีทุกข์โศก ต้องไม่แสดงกิริยาเริ่นเริง ในสถานที่ที่เขารื่นเริงกันก็ต้องไม่ทำกิริยาเศร้า ควรแสดงกิริยาสนุกสนานเบิกบานให้เหมาะสมกับเหตุการณ์และโอกาส เมื่อไปเที่ยวกับผู้อื่นต้องกลมเกลียวร่วมสนุก ร่วมลำบากกับเขาด้วย ไม่แยกไปหาความสบายส่วนตัว ถ้าไปเป็นแขกในบ้านใครก็ต้องรู้จักเกรงใจเจ้าของว่าเขาจะมีธุระหรือทำอะไรบ้าง จึงไม่ควรไปนั่งในบ้านของผู้อื่นให้นานเกินควร ถ้าเป็นเจ้าของบ้านเมื่อมีแขกมาหาต้องไม่ปล่อยให้แขกคอยนาน ต้องเชื้อเชิญทำการต้อนรับให้เหมาะสม ไม่แสดงอาการเฉยเมย รำคาญ หรือเบื่อหน่ายแขก ต้องไม่แสดงกิริยาโกรธเคือง หยาบคาย คู่ผู้คนในบ้านต่อหน้าแขก ต้องแนะนำให้แขกรู้จักผู้ใหญ่ที่ตนนับถือที่อยู่ในบ้านด้วย เมื่อแขกลากลับต้องไปส่งแขกในระยะสมควร อย่างน้อยก็ต้องถึงประตูบ้าน ในเวลาที่อยู่รวมกลุ่มกันต้องไม่กระซิบกระซาบกับผู้ใดผู้หนึ่งเป็นพิเศษ หรือพูดด้วยวาจาที่ผู้อื่นไม่เข้าใจ เมื่อพบใครต้องไม่จ้องดูเขาอย่าง

เพ่งพิศ หรือดูตลอดตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า หรือแสดงความสนใจในเครื่องแต่งกาย หรือรูปร่างอันผิดปกติของเขา

จากการประมวลเอกสารทำให้สรุปได้ว่า พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย หมายถึง การทำดี เป็นการแสดงอาการที่กระทำทางกายว่าสมควรกระทำหรือไม่ ด้วยการระมัดระวังว่าการกระทำไม่เดือดร้อนทั้งต่อตนเองและส่วนรวม พฤติกรรมที่แสดงออกด้วยกิริยาท่าทางที่สุภาพเรียบร้อย เป็นต้น วิธีการวัดพฤติกรรมนี้ วัดได้จากแบบวัดมาตรฐานประเมินรวมค่าที่ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น

1.4.1.2 พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา: ความหมาย และวิธีวัด

งานวิจัยของ พระมหาไชยา กาละปักษ์ (2550: 11) เรื่องปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของบ้าน สถานศึกษา สื่อ และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุภาพบุรุษของนักเรียนอาชีวศึกษา ให้ความหมาย ของพฤติกรรมสุภาพเรียบร้อย หมายถึง การแสดงออกถึงความสุภาพอ่อนโยนทั้งกาย วาจา การมีกิริยาท่าทางดี แต่งกายดี ให้เกียรติผู้อื่นรวมถึงการกระทำที่ดีงามต่อบุคคลอื่นทั้งทางกาย ทางวาจา ซึ่งเหมาะสมกับกาลเทศะ งานวิจัยของ อธิฐาน อนุรักษ์พันธุ์ (2546: 6, 97) เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับมารยาทไทยของนักเรียนไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนนานาชาติกับในโรงเรียนไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ความหมายของมารยาททางวาจา หมายถึง การพูดจาไพเราะสุภาพ นุ่มนวล รู้จักกล่าวคำขอขอบคุณขอโทษ ไม่พูดคำหยาบ ส่อเสียด รู้จักสำรวมวาจา งานวิจัยของ พรสวรรค์ ฌโนมพุทรา (2547: 6) เรื่อง ผลของการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมที่มีต่อมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้ความหมายของมารยาททางวาจา หมายถึง การแสดงวาจาสุภาพเรียบร้อย เช่น ไม่พูดคำหยาบหรือพูดคำไม่สุภาพ ไม่พูดสอดแทรกหรือพูดขัดจังหวะ ไม่พูดคุยหรือตะโกนเสียงดัง งานวิจัยของ เฉลิมศรี พลายพงษา (2545: 7) เรื่อง มารยาทไทย: วัฒนธรรมบนรากฐานของพุทธศาสนา ให้ความหมายของ มารยาททางวาจา หมายถึง การพูดหรือสนทนาด้วยวาจาไพเราะอ่อนหวาน ถูกกาลเทศะ และพูดตามความเป็นจริง งานวิจัยของ เพ็ญศรี กันยา (2538: 6) เรื่อง การฝึกมารยาทไทยแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้ความหมายมารยาททางวาจา หมายถึง กิริยาวาจา ซึ่งแสดงออกด้วยการพูด เช่น การกล่าวคำขอโทษเมื่อทำผิด การกล่าวแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี การกล่าวคำขอบคุณเมื่อผู้อื่นช่วยเหลือ

กรมวิชาการ (2541: 1-11) พระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี ได้กล่าวถึง สมบัติผู้ดีซึ่งเกี่ยวข้องกับมารยาทซึ่งแบ่งเนื้อหาที่เกี่ยวกับมารยาททางวาจาเป็น 10 ภาคหนึ่ง ผู้ดีย่อมรักษาความเรียบร้อย เช่น ย่อมไม่พูดสอดสวนวาจาหรือแย้งชิงพูด ย่อมไม่พูดด้วยเสียงอันดังเหลือเกิน ย่อม

ไม่ใช่ถ้อยคำอันหยาบคาย ภาคสอง ผู้ดีย่อมไม่ทำอุจาดลามก เช่น ย่อมไม่กล่าวถึงสิ่งโสโครกพึงรังเกียจในท่ามกลางประชุมชน ย่อมไม่กล่าวถึงสิ่งที่ควรปิดบังในท่ามกลางประชุมชน ภาคสาม ผู้ดีย่อมมีสัมมาคารวะ เช่น ย่อมไม่พูดจาล้อเลียนหลอกลวงผู้ใหญ่ เมื่อจะขอทำล่วงเกินแก่ผู้ใด ย่อมต้องขออนุญาตตัวเขาก่อน เมื่อผู้ใดได้แสดงคุณต่อตนอย่างไร ควรอภิวาจาขอบคุณเขาเสมอ ภาคสี่ ผู้ดี ย่อมมีกิริยาเป็นที่รัก เช่น ย่อมไม่เอาเรื่องที่เขาพึงชอนเร้นมากล่าวให้อัปอายหรือเจ็บใจ ย่อมไม่ก่อนแคะติรูปกายบุคคล ภาคห้า ผู้ดีย่อมเป็นผู้มีสง่า ย่อมพูดจาจะฉานชัดถ้อยความ ไม่อุบอปปี้แหม้ม ภาคหก ผู้ดีย่อมปฏิบัติการทำงานดี เช่น พูดสิ่งใดย่อมให้เป็นที่ยึดถือได้ ย่อมไม่รับวาทะล่องๆ โดยมิได้เห็นว่าจริงจะเป็นได้หรือไม่ ภาคเจ็ด ผู้ดีย่อมเป็นผู้ใจดี ย่อมไม่เยาะเย้ยถากถางผู้กระทำผิดพลาด ย่อมไม่ใช้วาจาอันข่มขู่ ภาคแปด ผู้ดีย่อมไม่เห็นแก่ตัวถ้อยเดียว เช่น ย่อมไม่ใช้วาจาอันโอ้อวดตนและลบหลู่ผู้อื่น ย่อมไม่สนทนาแต่เรื่องตนถ้อยเดียว จนคนอื่นไม่มีช่องจะสนทนาเรื่องอื่นได้ ภาคเก้า ผู้ดีย่อมรักษาสุจริตซื่อตรง เช่น ย่อมไม่เก็บเอาความลับของผู้อื่นมาเที่ยวพูดแก่ผู้อื่น ย่อมไม่ใช่ถ้อยคำมูสา ภาคสิบ ผู้ดีย่อมไม่ประพฤติดุชชั่ว ย่อมไม่พ้อใจนินทาว่าร้ายกันและกัน ย่อมไม่พ้อใจพูดต่อเสียดยุยง

นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2529: 51-53) ได้กล่าวถึงสิ่งที่ควรอบรมเด็กไทยให้เป็นผู้มีมารยาทดี อันจะช่วยส่งเสริมคุณลักษณะที่ดีหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์จนเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ พระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดีที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ประการแรก การอบรมเด็กไทยเป็นคนสุภาพเรียบร้อยสุภาพอ่อนน้อม ทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ ทางวาจาได้แก่ การระวังคำพูด ต้องรู้จักใช้เสียงนุ่มนวลอ่อนหวาน อย่างใช้เสียงตะหวาดกระโชกกระชาก หรือพูดห้วนๆ ต้องไม่กล่าวคำหยาบหรือพูดกับผู้ใดก็อย่าพูดให้ดังเกินไป ควรให้ดังพอสมควร ในขณะที่ผู้อื่นพูดเราต้องไม่พูดสอด พูดรวน หรือแย้งพูด ให้เขาพูดจนจบเสียก่อนแล้วจึงพูด คนที่พูดก่อนนั้นก็ควรรู้จักหยุดพูดให้คนอื่นเขาพูดบ้าง อย่าพูดเสียคนเดียวในเวลาที่คุณอื่น ๆ เข้าต้องการความเงียบเพื่อทำงานหรือคิดไตร่ตรอง ประการที่สอง เด็กไทยได้รับการอบรมสั่งสอนให้เป็นคนมีสัมมาคารวะ รู้จักเด็กรู้จักผู้ใหญ่ รู้จักเคารพผู้อื่นและเคารพสิ่งที่ผู้อื่นเขาเคารพ ทางวาจา ได้แก่ คนไทยต้องรู้จักกล่าววาจาสุภาพ และแสดงถึงความเคารพผู้อื่น เช่น ไม่พูดจาล้อเลียนหลอกลวงผู้ใหญ่ ไม่ล้อเลียนผู้ใดให้เขาได้อาย ไม่กล่าวถึงสิ่งที่ไม่ดีของผู้ที่เขารักใคร่นับถือให้เขาฟัง ไม่กล่าวเสียดเยาะเย้ย แดกดัน ถากถางผู้อื่น ไม่นินทาว่าร้ายให้เขาเสียหาย ต้องไม่กล่าววาจาติเตียนสิ่งที่ ผู้อื่นเคารพ เมื่อตนทำพลาดพลั้งล่วงเกินผู้อื่นไม่จงใจ ควรกล่าวขอโทษเสมอเมื่อผู้อื่นทำประโยชน์ให้แก่ตน แม้เขาจะทำตามหน้าที่ก็ควรกล่าวคำขอบคุณเขาด้วย ประการสุดท้าย เด็กไทยได้รับการอบรมสั่งสอนให้มีกิริยามารยาทเป็นที่น่ารัก การทำตนให้เป็นที่น่ารักของผู้อื่น หมายความว่า การไม่ทำสิ่งใดให้

จิตใจผู้อื่น ไม่สร้างความไม่พอใจให้ผู้อื่น ต้องแสดงกิริยามารยาทให้เข้ากับ ผู้อื่นได้ ทางวาจาได้แก่ ต้องไม่กล่าวถึงสิ่งอับมงคลในเวลาที่เขาทำงานมงคล ต้องไม่พูดตลกโปกฮาในเวลาที่เขาจะพูดกัน เป็นทางการ และไม่ควรรนำเรื่องการทำงานมาพูดขัดจังหวะที่เขาจะคุยสนทนากัน ต้องไม่พูดอะไรให้ผู้อื่นเกอกระดากอาย

จากการประมวลเอกสารทำให้สรุปได้ว่า พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา หมายถึงการแสดงวาจาสุภาพเรียบร้อย การพูดหรือสนทนาด้วยวาจาไพเราะอ่อนหวาน ถูกกาลเทศะ เป็นต้น วิธีการวัดพฤติกรรมนี้ วัดได้จากแบบวัดมาตราประมินรวมค่าที่ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น

1.4.1.3 พฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน : ความหมาย และวิธีวัด

การศึกษาตัวแปรพฤติกรรมที่เพื่อนประเมินในงานวิจัยนี้ ได้ศึกษาในแง่ของสังคมมิติ (Sociometry) ซึ่ง J.L. นักจิตวิทยาผู้ได้รับเกียรติยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งกลวิธีสังคมมิติ ได้ริเริ่มสร้างขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1934 เพื่อใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่มต่างๆ ในวิชาสังคมวิทยา จากนั้นความนิยมในเรื่องสังคมมิติได้แพร่หลายไปอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านจิตวิทยาสังคม และทางด้านสังคมวิทยา ตลอดจนได้มีการปรับปรุงในด้านการใช้เทคนิคต่างๆ ให้ดียิ่งขึ้นเป็นลำดับ (นันทิยา ดวงจันทร์, 2541: 1, 4; สุทธิชัย ฉายเพชรกร, 2531: 19-20; และนาถ พันธุมนาวิน, 2518: 13)

สังคมมิติ (Sociometry) มาจากคำว่า Socius หมายถึง หมู่เพื่อนหรือกลุ่มเพื่อน (Companion) และมาจากภาษาละตินที่ว่า Metrum หรือภาษากรีก คำว่า Metron ซึ่งหมายถึงการวัด (Measure) การวัดทางสังคมออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) การวัดคุณลักษณะทางจิตวิทยา หรือมาตรวัดทางจิตวิทยา 2) การวัดคุณลักษณะประชากร ซึ่งเกี่ยวกับลักษณะส่วนใหญ่ของประชากร และ 3) การวัดทางสังคมมิติโดยการใช้มาตรวัดกระบวนการมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มสังคม และความพยายามในการวัดกลุ่มครอบครัว และสภาพแวดล้อมทางครอบครัว (นันทิยา ดวงจันทร์, 2541: 12)

งานวิจัยที่ใช้วิธีการทางสังคมมิติ เช่น งานวิจัยของ นาถ พันธุมนาวิน (2518: 6) ซึ่งได้ศึกษาความแตกต่างระหว่างระหว่างผู้นำการเกษตรและผู้ที่มีใช้ผู้นำในเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พฤติกรรมกล้าเสี่ยง และพฤติกรรมแพร่ขยาย ผู้วิจัยได้ให้ความหมาย สังคมมิติ (Sociometry) ว่า หมายถึง วิธีการที่บ่งชี้ว่าใครคือหัวหน้าในกลุ่ม ด้วยการสัมภาษณ์สมาชิกบางคนในกลุ่มนั้น ถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ตอบแต่ละคน กับบุคคลอื่นๆ ในกลุ่มของตน ซึ่งเป็นการวัดสถานการณ์ต่างๆ ที่กำหนดขึ้น ทำให้ทราบปริมาณความเป็นผู้นำของสมาชิกทุกคนในกลุ่มนั้น

งานวิจัยของเมตตา วรกุลชน (2546: 5) ได้ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างจำนวน ตัวเลือกที่เลือกได้กับวัยของผู้ตอบที่มีต่อความคงที่ของผลการวัดทางสังคมมิติ ให้คำนิยามว่า สังคมมิติ หมายถึงวิธีการวิเคราะห์สภาพความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม ความสัมพันธ์ทางสังคมภายในกลุ่ม

การยอมรับของกลุ่มที่มีต่อตัวนักเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนด้วยกัน และโครงสร้างของกลุ่ม โดยใช้ข้อความหรือคำถามที่อยู่ในรูปของสถานการณ์หลายๆ สถานการณ์หรือกรณีใดกรณีหนึ่งเป็นเงื่อนไขในการเลือกหรือประเมินบุคคลอื่น ซึ่งคำตอบที่ได้สามารถนำมาจัดทำโครงสร้างในชั้นเรียนเพื่อให้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น และทำให้ได้ภาพรวมที่สะท้อนถึงความนิยม

ส่วนงานวิจัยเรื่อง การใช้สังคมมิติเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสันติวิทยา จังหวัดเชียงราย ของ (นันทิยา ดวงจันทร์, 2541: 7) ผู้วิจัยให้ความหมายว่า สังคมมิติ (Sociometry) หมายถึง การศึกษาความสัมพันธ์ทางสังคมภายในกลุ่มของนักเรียนโดยใช้แบบวัดทางสังคมมิติที่ประกอบด้วยข้อคำถามที่ให้ผู้ตอบเลือกบุคคลที่ตนพึงพอใจในสถานการณ์ต่างๆ ในโรงเรียน

สำหรับการวัดทางสังคมมิตินั้น แบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ คือ 1) แบบให้โอกาสเลือก โดยใช้คำถาม (Sociometric Question) โดยเรียกแบบสอบถามนี้ว่า แบบใครเอ่ย ? (Guess Who) เป็นวิธีที่นิยมใช้ในโรงเรียน โดยให้นักเรียนตอบคำถามที่เฉพาะเจาะจงตรงกับความต้องการ เช่น ถามว่า “ต้องการนั่งใกล้เพื่อนคนใด” เป็น เช่น 2) แบบการสร้างภาพสังคม (Sociogram) เป็นลักษณะแผนภูมิแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของนักเรียนในกลุ่ม และแสดงให้เห็นจำนวนการเลือก เช่น เลือกเป็นลำดับที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 ตลอดจนไม่ได้รับเลือกเลย หรือไม่ได้เลือกใครเลย และ 3) แบบมาตรวัดสังคมมิติ (Sociometric Scale) เป็นแบบวัดที่ให้ผู้ตอบประเมินค่าลักษณะของเพื่อนจากสเกลที่มีค่าเป็นระดับการวัด เช่น เป็นเพื่อนที่ดีที่สุด เป็นเพื่อนที่ดี ไม่ใช่เพื่อนแต่ไปด้วยกันได้ ไม่รู้จัก และเข้ากันไม่ได้ เป็นต้น (ทองเรือน อมรัชกุล, 2533 อ้างถึงใน นันทิยา ดวงจันทร์, 2541: 15-19)

ในการวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวัดพฤติกรรมที่เพื่อนประเมินตามรูปแบบที่ 1 คือ แบบให้โอกาสเลือกโดยใช้คำถาม (Sociometric Question) โดยให้นักเรียนเขียนชื่อเพื่อนภายในห้องที่เห็นว่ามีความสอดคล้องตรงกับพฤติกรรมที่กำหนดให้ ซึ่งครอบคลุมพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมทั้ง 2 ด้าน คือ พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย และพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ซึ่งแบบวัดได้กำหนดคุณลักษณะที่ครอบคลุมพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมทั้ง 2 ด้าน เช่น พูดจาไพเราะมากที่สุด แต่งกายสุภาพเรียบร้อยมากที่สุด เป็นต้น มีจำนวน 10 ข้อ ในแต่ละข้อให้เลือกเพื่อนที่เห็นว่ามีความสอดคล้องกับคุณลักษณะที่กำหนดให้มากที่สุด และในแต่ละข้อให้เลือกได้ 2 คน ห้ามซ้ำชื่อกันในข้อเดียวกัน แต่ซ้ำในข้ออื่นได้ นักเรียนทุกคนมีสิทธิ์เลือกเพื่อนร่วมชั้นเรียนได้ทั้งหมด แม้จะไม่ได้มาเรียนในวันนั้นก็ตาม แต่ห้ามนักเรียนเลือกชื่อตนเอง

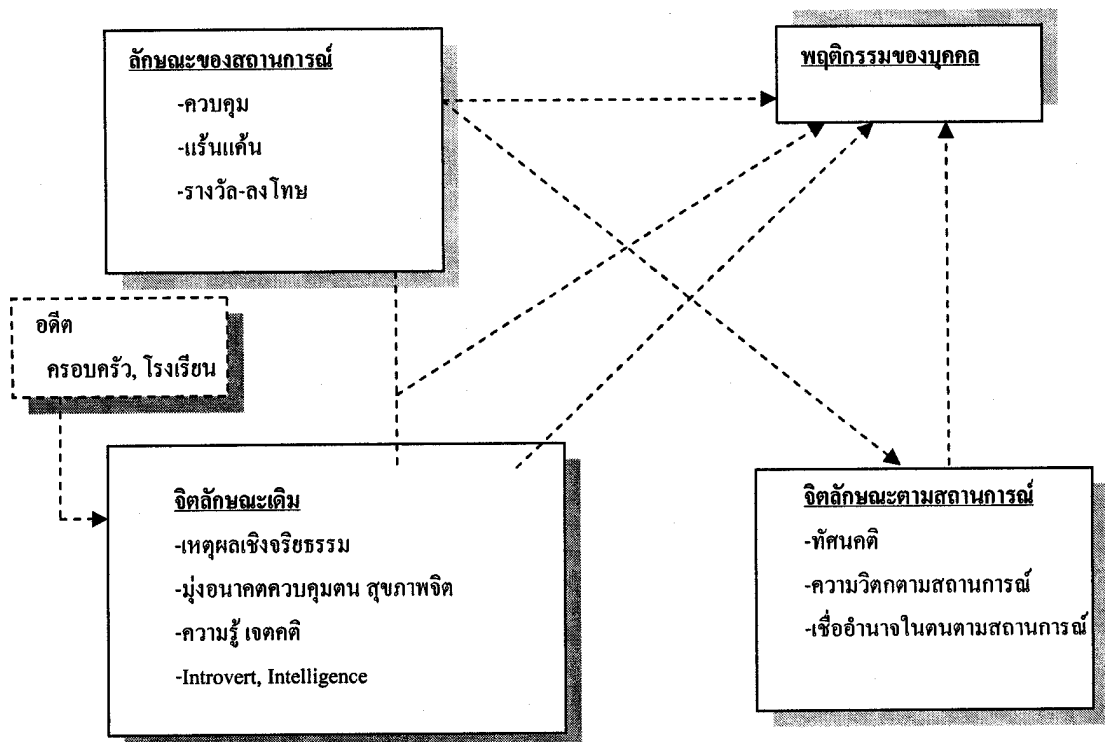
จากการประมวลเอกสารจึงสรุปได้ว่า พฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน หมายถึง การที่นักเรียนรายงานว่าใครคือคนที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากที่สุด โดยการประเมิน

พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมจากเพื่อนร่วมชั้นเรียนที่ตนเห็นว่ามีคุณลักษณะตรงกับพฤติกรรมที่กำหนดให้ ซึ่งตรงกับพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา มากที่สุด

1.4.2 สาเหตุของพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม

นักวิทยาศาสตร์เชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นย่อมมีสาเหตุไม่มีสิ่งใดเกิดขึ้นเอง นั่นก็คือสิ่งหนึ่งย่อมมีความเกี่ยวข้องกับการเกิดของอีกสิ่งหนึ่ง (งามตา วนิันทนนท์, 2535: 40) พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมก็เช่นเดียวกัน ย่อมมีสาเหตุมาจากปัจจัยด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้นๆ ทั้งภายในตัวบุคคลเอง และภายนอกบุคคลหรือสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น

การศึกษาเพื่อหาสาเหตุของพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของนักเรียนในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาในรูปแบบของปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) ซึ่งเป็นรูปแบบประเภทหนึ่งของทฤษฎีที่ศึกษาถึงสาเหตุในการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ โดยนักจิตวิทยาสังคมกลุ่มหนึ่ง (Magnusson and Endler, 1997: 18-21) ได้ประมวลทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ ที่ใช้รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยมเอาไว้ แล้วสรุปว่า พฤติกรรมของมนุษย์มีสาเหตุได้ถึง 4 ประเภท (ภาพที่ 1.1)

ภาพที่ 1.1 การวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมด้วย รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม

(Interactionism Model)

แหล่งที่มา: ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2541: 105.

คือ 1) ลักษณะของสถานการณ์ปัจจุบัน หรือสภาพแวดล้อมภายนอกตัวบุคคลที่ดำรงอยู่ในขณะนั้น เช่น ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่เด็กได้รับจากบิดามารดา ผู้ปกครอง ลักษณะการปฏิสัมพันธ์กับครูว่ามีลักษณะการแสดงออกอย่างไร การมีแบบอย่างการแสดงการมีมารยาททางสังคมจากผู้ที่อยู่รอบข้างมากนักน้อยเพียงใด รวมทั้งการได้รับการฝึกฝนให้มีมารยาทบ้างหรือไม่ ถ้าเด็กได้มีความเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ตลอดเวลาเด็กก็จะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เขามีความเกี่ยวข้องด้วยมาก 2) จิตลักษณะเดิมของผู้กระทำในงานวิจัยนี้ ได้นำตัวแปรที่ได้ศึกษาจากทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน: 2543) มาประกอบในการวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุทางด้านจิตใจด้วย เนื่องจากเป็นทฤษฎีที่เข้ามาตรฐาน 2 ด้าน คือ เป็นงานวิจัยที่วิเคราะห์สาเหตุทางด้านจิตใจในพฤติกรรมต่างๆ ของคนไทย และการวิจัยที่นำมาใช้ส่วนใหญ่จะยึดรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2541: 105) ซึ่งสอดคล้องในการนำไปใช้เพื่อการวิเคราะห์หาสาเหตุของพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมอย่างยิ่ง ซึ่งหลังจากการประมวลเอกสารในส่วนนี้พบว่า สุขภาพจิตดี ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ประสบการณ์ทางสังคม ความเชื่ออำนาจในตน มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม 3) จิตลักษณะร่วมกับสถานการณ์ หรือเรียกว่าการปฏิสัมพันธ์แบบกลไก (Mechanical-Interaction) อาจวิเคราะห์ได้โดยการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง โดยมีตัวแปรทางจิตและสถานการณ์เป็นตัวแปรอิสระ 2 ตัว และพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมเป็นตัวแปรตาม นอกจากนั้น ในการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรม ตามรูปแบบทฤษฎีสัมพันธ์นิยม ยังมีตัวแปรสาเหตุอีกประการหนึ่งคือ 4) จิตลักษณะตามสถานการณ์ หรือที่เรียกว่าปฏิสัมพันธ์แบบในคน (Organismic-Interaction) เป็นลักษณะทางจิตของบุคคลผู้แสดงพฤติกรรมที่เป็นผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานการณ์ปัจจุบันของบุคคลกับจิตลักษณะเดิมของเขา ทำให้เกิดจิตลักษณะตามสถานการณ์ในบุคคลนั้นขึ้น เช่น ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม และความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ซึ่งอาจวัดได้ในเชิงปริมาณในคุณภาพด้านหนึ่ง

ในการศึกษาครั้งนี้ จึงใช้รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) ในการกำหนดหัวข้อในการประมวลเอกสาร โดยจะทำการประมวลใน 3 ทาง คือ 1) สถานการณ์ กับจิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม 2) จิตลักษณะเดิม กับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม และ 3) จิตลักษณะตามสถานการณ์ กับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดสมมุติฐานในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.4.3 สถานการณ์ กับจิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม

สถานการณ์ในงานวิจัยนี้ ได้แก่ สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ของนักเรียนกับบุคคลอื่น และสิ่งต่างๆ ในสังคม ซึ่งมีผลให้เกิดการยอมรับลักษณะและกฎเกณฑ์ทางสังคมมาเป็นลักษณะของตน ในการแสดงพฤติกรรมในแต่ละวัน โดยเฉพาะในวัยเด็กนั้นกระบวนการที่มีบทบาทในการเชื่อมโยงบุคคลเข้ากับสังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งซึมซับรับความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม และบรรทัดฐานของสังคมที่เด็กเป็นสมาชิกอยู่เข้าไปเพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดแนวความคิดและพฤติกรรม ก็คือ กระบวนการถ่ายทอดทางสังคม (งามตา วนิทนนท์, 2535: 73) และตัวแทนในการถ่ายทอดทางสังคมที่สำคัญสำหรับเด็กก็คือ ครอบครัว และ โรงเรียน การศึกษาพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของนักเรียนในส่วนนี้จึงได้ประมวลเอกสารเกี่ยวกับสถานการณ์ของนักเรียน 4 ตัวแปร 1) การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ 2) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน 3) การฝึกฝนการมีมารยาท 4) การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ซึ่งเกี่ยวข้องกับจิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ด้าน คือ ทศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม และ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น และเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของนักเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.4.3.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล กับจิตลักษณะตาม

สถานการณ์และพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม

การอบรมเลี้ยงดูที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางจิตใจและพฤติกรรมของเยาวชนไทย แบ่งออกได้เป็น 5 มิติ ตามลักษณะและปริมาณการปฏิบัติต่อเด็ก คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางจิตมากกว่าทางกาย การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม และการอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งตนเองเร็ว การอบรมเลี้ยงดูบางมิติมีความเกี่ยวข้องกับมิติอื่นๆ เท่าที่พบมีลักษณะความเกี่ยวข้องเป็น 2 แบบคือ 1) การอบรมเลี้ยงดูสัมพันธ์แบบเกี่ยวเนื่องกัน คือ ถ้าครอบครัวใดมีการอบรมเลี้ยงดูแบบหนึ่งในปริมาณสูงเท่าใด มักจะมีการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่นในปริมาณที่สูงยิ่งขึ้นด้วย เช่น วัยรุ่นที่รายงานว่าตนถูกอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมากเท่าใด ก็จะรายงานว่าตนถูกอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมากเท่านั้น 2) การอบรมเลี้ยงดูที่เกี่ยวข้องแบบปฏิสัมพันธ์ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน เป็นมิติที่มีความสำคัญเป็นพื้นฐาน ครอบครัวใดบิดามารดารักสนับสนุนเด็กมาก และการอบรมเลี้ยงดูอย่างเหมาะสมในมิติอื่น ๆ ด้วย ย่อมจะส่งผลดีต่อเด็กอย่างเต็มที่ แต่ถ้าครอบครัวที่ปราศจากความรักและการยอมรับสนับสนุนกันแล้ว การอบรมเลี้ยงดูในมิติอื่น ๆ แม้จะเหมาะสมก็จะไม่ให้ผลดีต่อเด็กเท่าที่ควร (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ, 2528: 15-18) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน หมายถึง การที่บิดามารดาที่ปฏิบัติต่อบุตร โดยแสดงความรักใคร่ เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร

ของตนมากเพียงใด มีความใกล้ชิดบุตร โดยได้กระทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันมาน้อยเพียงไร นอกจากนั้นยังเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ การสนับสนุนช่วยเหลือ และการให้ความสำคัญแก่บุตรด้วย ส่วนความหมายของ การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล หมายถึง การที่บิดามารดาได้อธิบายเหตุผลให้แก่บุตรในขณะที่มีการส่งเสริมหรือขัดขวางการกระทำของบุตร หรือ ลงโทษของบุตร นอกจากนั้นบิดามารดาที่ใช้วิธีการนี้ยังให้รางวัลและการลงโทษบุตรอย่างเหมาะสมกับการกระทำของบุตร มากกว่าที่จะปฏิบัติต่อบุตรตามอารมณ์ของตนเอง การกระทำของบิดามารดาจะเป็นเครื่องช่วยให้บุตรได้เรียนรู้และรับทราบถึงสิ่งที่ควรและไม่ควรกระทำ นอกจากนั้นยังช่วยให้บุตรสามารถทำนายว่าตนจะได้รับรางวัลหรือลงโทษจากบิดามารดา หลังจากที่ตนกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ แล้วมาน้อยเพียงใด (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ, 2528: 4-8)

งานวิจัยของหลาย ๆ ท่าน ได้นำการอบรมเลี้ยงดูทั้งสองแบบที่กล่าวมาข้างต้นมาใช้ในการวิจัย โดยรวมเป็นตัวแปรเดียวกัน เป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล และได้ให้นิยามขึ้นมาใหม่ เช่น สุทธิดา ทองสงกุล (2548: 52) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่างบ้าน โรงเรียน และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะดูแลญาติผู้สูงอายุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้นิยามการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล หมายถึง การที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อบุตรด้วยการแสดงความรักใคร่ เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุขของบุตร มีความใกล้ชิดกับบุตร โดยการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับบุตร นอกจากนั้น ยังเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ การสนับสนุนช่วยเหลือ และให้ความสำคัญกับบุตร ให้รางวัลเมื่อทำความดี และลงโทษเมื่อบุตรทำผิด และได้อธิบายเหตุผลในการส่งเสริม หรือขัดขวางการกระทำของบุตร บุญทริภา ราชอาจ (2548: 33) ศึกษาเรื่องอิทธิพลของการชักจูงตามแนวของ Lickona ที่มีต่อการยอมรับที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ให้นิยามของการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล หมายถึง การที่บิดามารดามีเหตุผลในการอบรมเลี้ยงดูเมื่อลูกทำดีก็ชมหรือให้รางวัลทันที ขณะที่ลูกทำผิดก็มีวิธีชี้แนะแนวทางเพื่อป้องกันการทำผิดซ้ำ

สรุป การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล หมายถึง การที่นักเรียนรับรู้ว่าผู้เลี้ยงดูที่ใกล้ชิดกับตนที่สุด ปฏิบัติต่อตนในลักษณะให้ความรัก ยอมรับ ให้ความสำคัญสนิทสนม ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ ให้ความสำคัญแก่ตนมากน้อยเพียงใด และอธิบายถึงเหตุผลในการส่งเสริม หรือขัดขวางการกระทำของตน มีการให้รางวัลเมื่อทำความดี ลงโทษเมื่อทำความผิดอย่างสมเหตุสมผลหรือไม่ และมีความสม่ำเสมอไม่ทำตามอารมณ์มากน้อยเพียงใด การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล ที่มีความเกี่ยวข้องกับทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมน่าพึงปรารถนาต่างๆ ได้แก่งานวิจัยของ กุหลาบ ไทโรธิ์ (2546: 102, 156) ศึกษาเรื่องปัจจัยทางจิต

สังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 587 คน แบ่งเป็นนักเรียนชาย 267 คน และนักเรียนหญิง 320 คน พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่มียุทธศาสตร์ที่ดีต่อพฤติกรรมการรักษาความสะอาดมากกว่า นักเรียนที่มียุทธศาสตร์ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย และในงานวิจัยเดียวกันนี้ นักวิจัยยังพบอีกว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 4 ของยุทธศาสตร์ที่ดีต่อพฤติกรรมการรักษาความสะอาด เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิมและสถานการณ์อีก 7 ตัว รวมเป็น 8 ตัว สามารถทำนายยุทธศาสตร์ที่ดีต่อพฤติกรรมการรักษาความสะอาดได้ 45.0% ในกลุ่มรวม สุภาสิณี นุ่มเนียน (2546: 85) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 576 พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่มียุทธศาสตร์ที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่มากกว่า นักเรียนที่มียุทธศาสตร์ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย กลุ่มนักเรียนที่เป็นบุตรคนแรก กลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนดี กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาน้อย และกลุ่มนักเรียนที่มีฐานะดี

สุทธิดา ทองสงคติ (2548: 133) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่างบ้าน โรงเรียน และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะดูแลญาติผู้สูงอายุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 473 คน พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 4 ของยุทธศาสตร์ที่ดีต่อพฤติกรรมดูแลญาติผู้สูงอายุ เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิมและสถานการณ์อีก 6 ตัว รวมเป็น 7 ตัว สามารถทำนายยุทธศาสตร์ที่ดีต่อพฤติกรรมรักษาความสะอาดได้ 38.0% ในกลุ่มรวม งานวิจัยของสุกมล มุ่งพัฒนสุนทร (2546: 158, 174) ศึกษาเรื่องปัจจัยทางจิตสังคมและลักษณะทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักษาสัตว์ของนักเรียนวัยรุ่นชายในชนบท กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชายในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดสุรินทร์และจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 504 คน พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่มียุทธศาสตร์ที่ดีต่อพฤติกรรมรักษาสัตว์มากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย โดยพบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย นอกจากนี้ยังพบอีกว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของยุทธศาสตร์ที่ดีต่อพฤติกรรมรักษาสัตว์ เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิมและ

สถานการณ์ อีก 7 ตัว รวมเป็น 8 ตัว สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรักสัตว์ได้ 32.9% ในกลุ่มรวม

บุณทริกา ราชอาจ (2548: 72) ศึกษาเรื่องอิทธิพลของการชักจูงตามแนวของ Lickona ที่มีต่อการยอมรับที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 383 คน พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรัก สนิบสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามกฎระเบียบมากกว่า นักเรียนที่มี ทัศนคติที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและ กลุ่มย่อย ในงานวิจัยเดียวกันนี้ นักวิจัยยังพบอีกว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 2 ของทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามกฎระเบียบ เมื่อร่วมกับตัวทำนาย จิตลักษณะสถานการณ์อีก 2 ตัว รวมเป็น 3 ตัว สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตาม กฎระเบียบได้ 51.3% ในกลุ่มรวม

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมปัจจุบันที่น่าพึงปรารถนาต่างๆมากด้วย โดยทัศนคติที่พบในกลุ่มเด็ก เช่น ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการรักษาความสะอาด ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อ หน้าที่ในโรงเรียน ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการดูแลญาติผู้สูงอายุ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรัก สัตว์ ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ดังนั้นทำให้คาดได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยง ดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม มากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย

การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์กับความพร้อม หรือความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมต่างๆ ได้แก่นงานวิจัยของ สุภาสิณี นุ่มเนียน (2546: 85) ศึกษา เรื่อง ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อหน้าที่ของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 575 คน พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้ เหตุผล เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ เมื่อ ร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะสถานการณ์อีก 2 ตัว รวมเป็น 3 ตัว สามารถทำนายความตั้งใจที่จะมี พฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ได้ 52.8% ในกลุ่มนักเรียนชาย งานวิจัยของ สุทธิดา ทองสงคติ (2548: 141) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่างบ้าน โรงเรียน และจิตลักษณะที่ เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะดูแลญาติผู้สูงอายุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 473 คน พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 4

ของความพร้อมที่จะดูแลญาติผู้สูงอายุ เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิมและสถานการณ์อีก 4 ตัว รวมเป็น 5 ตัว สามารถทำนายความพร้อมที่จะดูแลญาติผู้สูงอายุ ได้ 38.9% ในกลุ่มรวม

บุณทริกา ราชอาจ (2548: 107) ศึกษาเรื่องอิทธิพลของการชักจูงตามแนวของ Lickona ที่มีต่อการยอมรับที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 505 คน นักวิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และใช้เหตุผล เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 4 ของความพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบในสังคม เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะสถานการณ์อีก 3 ตัว รวมเป็น 4 ตัว สามารถทำนายความพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบในสังคม ได้ 47.9% ในกลุ่มนักเรียนหญิง และ 51.3% ในกลุ่มนักเรียนที่ มารดามีการศึกษาต่ำ

กล่าวได้ว่า ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่ มีความพร้อมหรือความตั้งใจมากด้วย ดังที่พบในกลุ่มเด็ก เช่น ความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรม รับผิดชอบต่อหน้าที่ ความตั้งใจที่จะดูแลญาติผู้สูงอายุ ความพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบใน สังคม ดังนั้นทำให้คาดได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมหรือความตั้งใจต่อการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรม เลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย

นักวิจัยหลายคน พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมปัจจุบันที่น่าพึงปรารถนาต่างๆ ได้แก่งานวิจัยของ กุหลาบ ไทโรโพธิ์ (2546: 116, 169) ศึกษาเรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 587 คน แบ่งเป็นนักเรียนชาย 267 คน และนักเรียนหญิง 320 คน พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ รักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก มีพฤติกรรมรักษาความสะอาดส่วนรวมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการ อบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม และในงานวิจัยเดียวกันนี้ นักวิจัยยังพบอีกว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล เป็น ตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 2 ของพฤติกรรมรักษาความสะอาดส่วนรวม เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิต ลักษณะเดิมและสถานการณ์อีก 7 ตัว รวมเป็น 8 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมรักษาความสะอาด ส่วนรวม ได้ 39.1 % ในกลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษามาก งานวิจัยของสุกมล มุ่งพัฒนสุนทร (2546: 132, 183) ศึกษาเรื่องปัจจัยทางจิตสังคมและลักษณะทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักษ ัตถ์ ของนักเรียนวัยรุ่นชายในชนบท กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชายในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ใน จังหวัดสุรินทร์และจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 504 คน พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรัก

สนับสนุนและใช้เหตุผลมาก มีพฤติกรรมรักสัตว์มากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย โดยพบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย นอกจากนี้นักวิจัยยังพบอีกว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมรักสัตว์ที่ตนเองกระทำ เมื่อรวมกับตัวทำนาย จิตลักษณะเดิมกับสถานการณ์ อีก 7 ตัวรวมเป็น 8 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมรักสัตว์ที่ตนเองกระทำได้ 32.9% ในกลุ่มรวม

สุทธิดา ทองสงค์ (2548: 133) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่าง บ้าน โรงเรียน และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะดูแลญาติผู้สูงอายุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 473 คน พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 2 ของพฤติกรรมดูแลบุคคลในครอบครัวในปัจจุบัน เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิมและสถานการณ์อีก 6 ตัว รวมเป็น 7 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมดูแลบุคคลในครอบครัวในปัจจุบันได้ 46.9% ในกลุ่มรวม

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่มีความประพฤติปัจจุบันที่น่าพึงปรารถนาต่างๆ มากด้วย เช่น พฤติกรรมรักสัตว์ พฤติกรรมการรักษาความสะอาด พฤติกรรมดูแลบุคคลในครอบครัวในปัจจุบัน ดังนั้นทำให้คาดได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย

1.4.3.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ กับจิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม

การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตร ซึ่งรวมถึงการแสดงออกถึงทัศนคติ ค่านิยม ความสนใจ และความเชื่อ ควบคู่ไปกับการเลี้ยงดูและการฝึกพฤติกรรมต่างๆ การอบรมเลี้ยงดูเป็นกระบวนการที่ดำเนินไปอย่างเป็นศักยภาพที่จะแสดงออกในอนาคต ตาม วนินทานนท์, 2536: 39)

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2528: 3-15, 60) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็ก หมายถึง การที่ผู้ใกล้ชิดเด็กมีการติดต่อเกี่ยวข้องกับเด็กทางด้านคำพูดและการกระทำ ซึ่งเป็นการสื่อความหมายต่อเด็กทั้งทางด้านความรู้สึกและอารมณ์ของผู้กระทำตลอดจนเป็นทางให้ผู้เลี้ยงดูสามารถจะให้รางวัลและลงโทษเด็กได้ นอกจากนั้นยังเป็นโอกาสให้เด็กดูแบบอย่างการกระทำของผู้เลี้ยงดูตนด้วย

การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ, 2540: 151) หมายถึง การรายงานของเยาวชน เกี่ยวกับปริมาณการได้รับการส่งเสริมความเป็นพุทธมามกะจากบิดามารดา

ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติของบิดามารดาใน 3 ด้านคือ 1 การชักนำบุตรให้ตระหนักสนใจ และใกล้ชิดพุทธศาสนาด้วยการพาไปวัด ได้ไปกราบพระพุทธรูป และพระสงฆ์ ตลอดจนให้ได้ฟังธรรมะทางพุทธศาสนา 2 การพูดอธิบายให้บุตรเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาในพุทธศาสนา และความหมายของหลักธรรมบางประการ และ 3 การให้รางวัลและการส่งเสริมสนับสนุนบุตรให้ปฏิบัติตามหลักของพุทธศาสนา และการปฏิบัติของชาวพุทธที่ดี ตลอดจนช่วยให้บุตรยอมรับหลักธรรมทางพุทธศาสนาได้ง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของ (งามตา วนิทานนท์, 2536: 41) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กตามแนวพุทธศาสนาว่า หมายถึง การปฏิบัติของบิดามารดาต่อบุตรในการดำเนินชีวิตประจำวัน ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม เพื่อฝึกอบรมให้เด็กเกิดความรู้ ความเชื่อ และยอมรับการปฏิบัติตามแนวพุทธศาสนาขั้นพื้นฐานในระบบบุญสิกขา 3 ประการ ได้แก่ การบริจาทาน การรักษาศีลห้า ซึ่งถือเป็นเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำสุดในความประพฤติของมนุษย์และการปฏิบัติสมาธิภาวนา หลักปฏิบัติ 3 ประการนี้จะถูกจัดไว้ให้เหมาะสมกับคฤหัสถ์หรือชาวบ้านทั่วไป

ในสาขาจิตวิทยาสังคม ได้มีการศึกษาการปลูกฝังถ่ายทอดลักษณะต่างๆ จากมนุษย์คนหนึ่งไปยังคนอื่นๆ แล้วนักจิตวิทยาสังคม แล้วนักจิตวิทยาสังคมมาจัดประเภทพฤติกรรมและวิธีการให้เป็นขั้นตอน นำเสนอเป็นทฤษฎีกระบวนการสื่อสารชักจูง (Information Processing Theory) ให้เปลี่ยนทัศนคติ และพฤติกรรมในมนุษย์ซึ่งมีทั้งหมด 5 ขั้น และอาจแบ่งละเอียดได้ถึง 12 ขั้นด้วยกัน (McGuire, 1969, 1985: 258-262 อ้างถึงใน ดวงเดือน พันธมนาวิน และคณะ, 2540: 55) ขั้นสนใจทราบ ขั้นเข้าใจเนื้อหาความ ขั้นยอมเปลี่ยนแปลง ขั้นเก็บจำ และขั้นกระทำ ในการอบรมปลูกฝังอบรมให้เกิดลักษณะบางประการในมนุษย์นั้น 3 ขั้นแรกที่กำลังกล่าวไปนี้มีความสำคัญที่สุดในเด็ก จะทำให้เกิดทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ตามต้องการ ส่วนสองขั้นหลัง นำไปสู่พฤติกรรมที่สอดคล้องกับทัศนคตินั้นเมื่อสถานการณ์หรือโอกาสที่เหมาะสมมาถึง ถ้าบิดามารดาต้องการจะปลูกฝังความเป็นพุทธมามกะให้แก่ลูกหลาน จะต้องมีการปฏิบัติหน้าที่นำไปสู่การเกิด 3 ขั้นข้างบนนี้ในผู้รับ ดังจะอธิบายต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ทำให้เกิดความสนใจที่จะรับทราบ หมายถึง การที่ผู้ใหญ่จะช่วยเปิดโอกาสให้เด็กใกล้ชิดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในที่นี้คือศาสนา ตั้งแต่เกิดมาจะอยู่ภายใต้การปกป้องคุ้มครองของคนในครอบครัว เด็กจะสัมผัสสิ่งต่างๆ ภายนอกครอบครัว เช่น วัด พระสงฆ์ ได้ยาก ถ้าผู้ปกครองไม่นำเด็กไปเกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นจุดเริ่มต้นของการปลูกฝังลักษณะทางศาสนาแก่เด็ก ที่จะหยั่งรากลึกต่อไปในชีวิตได้

ขั้นที่ 2 การทำให้เกิดความเข้าใจเนื้อหาความ หมายถึง การช่วยอธิบาย ชี้แนะเพื่อให้เด็กเข้าใจเนื้อหาทางศาสนาได้อย่างถูกต้อง ชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้เด็กทราบว่าอะไรคือสาเหตุ อะไรคือผลที่เกี่ยวข้องกัน อะไรคือสิ่งสำคัญมากหรือน้อย ดังนั้นการที่บิดามารดาให้เวลากับเด็ก ใกล้ชิดเด็ก ร่วมกิจกรรมทางศาสนา และรับสื่อทางศาสนาพร้อมกับเด็ก เพื่อจะได้มีโอกาสพูดบรรยาย และอธิบาย แสดงความรู้สึก และความเข้าใจของตนเองทางด้านศาสนาแก่เยาวชน เด็กอาจมีคำถามต่างๆ ที่ต้องการให้ผู้ใหญ่ช่วยตอบ เช่น คำถามว่าทำไมเราจึงต้องใส่บาตรแก่พระสงฆ์ ทำไมเราจึงต้องสวดมนต์ การทำดีได้ดีหมายความว่าอย่างไร เป็นต้น ซึ่งผู้ใหญ่ จะต้องมีความพยายามพูดอธิบาย ยกตัวอย่างใดเด็กเข้าใจ และตอบคำถามได้ครบถ้วน

ขั้นที่ 3 การทำให้เกิดการเปลี่ยนตาม หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนด้วยการพูด และการกระทำให้เด็กยอมรับ เห็นประโยชน์ และเกิดความพอใจในการนับถือศาสนา หรือ ปฏิบัติทางศาสนา ในขณะเดียวกันก็ตักเตือน ห้ามปรามเมื่อเด็กทำผิดหลักศาสนา หรือแสดงการลบหลู่ดูหมิ่นศาสนา เช่น เมื่อเด็กสวดมนต์ก่อนเข้านอน บิดามารดาแสดงความพอใจ ลูกหัว ลูกหลัง กล่าวชมเชย นอกจากนั้นยังรวมถึงการที่บิดามารดาปฏิบัติทางศาสนาเป็นแบบอย่างแก่เด็ก แล้วเด็กทำตาม ผู้ใหญ่ก็แสดงความพอใจให้ความรักความเอ็นดูแก่เด็ก เด็กก็จะปฏิบัติทางศาสนาซำมากขึ้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ, 2540: 55-59)

งานวิจัยของ พิชัย มณีรักษ์ (2547: 43) ศึกษา เรื่องการได้รับการฝึกอบรมทางพุทธศาสนา ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตามเบญจธรรม ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ให้นิยามการอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธมามกะ หมายถึง การรายงานของนักเรียน เกี่ยวกับปริมาณการได้รับการส่งเสริมความเป็นพุทธมามกะจากบิดามารดา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติของบิดามารดาใน 3 ด้าน 1) การชักนำบุตรให้ตระหนัก สนใจ และใกล้ชิดพุทธศาสนาด้วยการพาไปวัด 2) การพูดอธิบายให้บุตรเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาในพุทธศาสนา และความหมายของหลักธรรมบางประการ 3) การให้รางวัลและการส่งเสริมสนับสนุนบุตรให้ยอมรับหลักธรรมทางพุทธศาสนา และการปฏิบัติของชาวพุทธที่ดี

สรุป การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนว่าบิดามารดาแสดงหรือปฏิบัติต่อตนเองในการดำเนินชีวิตประจำวัน ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม เพื่อฝึกอบรมให้ตนเกิดความรู้ ความสนใจ ความเชื่อ และยอมรับการปฏิบัติตามแนวพุทธขั้นพื้นฐานในระบบบุญธิชา 3 ประการ หรือหลักธรรมเบื้องต้นสำหรับพุทธศาสนิกชน คือ การให้ทาน การรักษาศีลห้า และการเจริญภาวนาหรือการปฏิบัติสมาธิภาวนา บิดามารดาได้อธิบายชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงการปฏิบัติดังกล่าวมาน้อยเพียงใด และคอยให้คำแนะนำและส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามหลักธรรมคำ

สอนของพุทธศาสนา ตลอดจนเป็นแบบอย่างให้แก่นักเรียนในด้านการปฏิบัติตามหลักธรรมเหล่านี้
 มากน้อยเพียงใด

การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ มีความเกี่ยวข้องกับทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมน่าพึง
 ประารถต่างๆ งานวิจัยของสุกมล มุ่งพัฒนสุนทร (2546: 121, 174) ศึกษาเรื่องปัจจัยทางจิตสังคม
 และลักษณะทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักสัตว์ของนักเรียนวัยรุ่นชายในชนบท
 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชายในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดสุรินทร์และจังหวัดบุรีรัมย์
 จำนวน 504 คน พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธมาก เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดีต่อ
 พฤติกรรมรักสัตว์มากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธน้อย โดยพบผลเช่นนี้ใน
 กลุ่มรวมและกลุ่มย่อย นอกจากนี้นักวิจัยยังพบอีกว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ เป็นตัวทำนายที่
 สำคัญลำดับที่ 3 ของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรักสัตว์ เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิมและ
 สถานการณ์ อีก 3 ตัว รวมเป็น 4 ตัว สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรักสัตว์ได้ 36.5% ใน
 กลุ่มนักเรียนที่มีผลการศึกษาค่ำ

และนอกจากนี้ การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ ยังมีความเกี่ยวข้องกับทัศนคติที่ดีต่อ
 พฤติกรรมที่ไม่น่าพึงประารถ เช่น งานวิจัยของ พิชัย มณีรักษ์ (2547: 67, 97) ศึกษาเรื่องการได้รับ
 การฝึกอบรมทางพุทธศาสนา ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตามเบญจธรรม ของนักเรียนมัธยมศึกษา
 ตอนต้น กลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธมากจะน้อย
 เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวน้อยกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธมาก
 ะมาก โดยพบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย และในงานวิจัยเดียวกันนี้นักวิจัยยังพบอีกว่า การ
 ได้รับอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธมาก เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 4 ของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรม
 ก้าวร้าว เมื่อร่วมร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิมและสถานการณ์ อีก 3 ตัว รวมเป็น 4 ตัว สามารถ
 ทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวได้ 42.7% ในกลุ่มรวม

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธมาก เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดี
 พฤติกรรมปัจจุบันที่น่าพึงประารถต่างๆ มากด้วย เช่น ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรักสัตว์ ทัศนคติที่
 ดีต่อพฤติกรรมไม่ก้าวร้าว ดังนั้นทำให้คาดได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธมาก
 เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู
 แบบพุทธน้อย

นักวิจัยหลายคน พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม
 ปัจจุบันที่น่าพึงประารถต่างๆ เช่นงานวิจัยของสุกมล มุ่งพัฒนสุนทร (2546: 149) ศึกษาเรื่องปัจจัย
 ทางจิตสังคมและลักษณะทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักสัตว์ของนักเรียนวัยรุ่นชาย

ในชนบท กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชายในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดสุรินทร์และจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 504 คน พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธมาก เป็นผู้ที่มียุติกรรมรักษัสัตว์ที่ตนเองกระทำมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธน้อย โดยพบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

งานวิจัยของ พิชัย มณีรักษ์ (2547: 76, 114) ศึกษาเรื่องการได้รับการฝึกอบรมทางพุทธศาสนา ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมตามเบญจธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธมาก เป็นผู้ที่มียุติกรรมก้าวร้าวน้อยกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธมากน้อย โดยพบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย และในงานวิจัยเดียวกันนี้นักวิจัยยังพบอีกว่า การได้รับอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธมาก เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมก้าวร้าว เมื่อร่วมร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ อีก 2 ตัว รวมเป็น 3 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมก้าวร้าวได้ 40.1% ในกลุ่มนักเรียนชาย

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธมาก เป็นผู้ที่มียุติกรรมปัจจุบันที่น่าพึงปรารถนาต่างๆมากด้วย เช่น พฤติกรรมรักษัสัตว์ที่ตนเองกระทำ พฤติกรรมไม่ก้าวร้าว ดังนั้นทำให้คาดได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธมาก เป็นผู้ที่มียุติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธน้อย

1.4.3.3 การฝึกฝนการมีมารยาทกับ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม

ครอบครัว และโรงเรียน มีอิทธิพลต่อการพัฒนาของเด็กได้หลายวิธี นักจิตวิทยาพัฒนาการเชื่อว่า การถ่ายทอดลักษณะทางสังคมจากรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่งนี้ทำได้โดยผ่านตัวแทนของกลุ่มต่างๆ ในสังคม เช่น บิดาหรือมารดาจะถ่ายทอดให้บุตร ครูถ่ายทอดให้นักเรียน เป็นต้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2521: 11) ซึ่งกระบวนการถ่ายทอดทางสังคม (Socialization) นี้สามารถทำได้โดย การจัดประสบการณ์ทางสังคมแก่สมาชิกของสังคม ซึ่งมีผลต่อความเชื่อ ทศนคติ และบุคลิกภาพโดยรวม เมื่อผ่านกระบวนการนี้เด็กจะเรียนรู้เพื่อปรับตัวให้เข้ากับมาตรฐาน จารีต ประเพณี และวิถีปฏิบัติต่างๆ ของสังคมที่เขาอาศัยอยู่ (งามตา วนิทานนท์, 2536: 34) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการกระทำที่มีเหตุผล (A Reasoned Action Theory) ที่อธิบายว่าพฤติกรรมของบุคคลจะเกิดจากการที่เขารับรู้บรรทัดฐานทางสังคม ซึ่งเป็นแนวทางที่สมาชิกกลุ่มหรือสังคมนั้นพึงปฏิบัติ จากผู้ที่มีความสำคัญต่อเขาแสดงให้เขาได้รับรู้ หรือเชื่อว่าเขาควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ พฤติกรรมนั้นๆ หากบุคคลรับรู้ว่าเขาควรกระทำมากเท่าใด เขาก็มีแรงจูงใจที่จะกระทำพฤติกรรม

นั้นมากด้วย (Ajzen and Fishbein, 1980: 57) ส่งผลให้บุคคลเกิดทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรม และมีความมุ่งมั่น หรือมีความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมซึ่งเป็นบรรทัดฐานต่างๆของสังคม ที่ตนอาศัยหรือเกี่ยวข้องด้วย

การถ่ายทอดลักษณะทางสังคมที่พึงปรารถนาโดยผ่านกลุ่มต่างๆ ในสังคม แต่ละกลุ่ม แต่ละลักษณะของพฤติกรรมที่สังคมพึงปรารถนา ต่างก็มีวิธีการในการถ่ายทอดที่หลากหลาย และมีผลที่แตกต่างกันออกไป วิธีการฝึกฝนให้เด็กเกิดพฤติกรรม หรือมีลักษณะที่พึงปรารถนา ก็เป็นวิธีการหนึ่งที่มนุษย์ใช้ในการถ่ายทอดพฤติกรรมต่างๆ โดยการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมเพื่อสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดี ซึ่งอาจจัดได้ 2 แนวทาง โดยแนวทางแรก ได้แก่ การสอนลักษณะนิสัยต่างๆ โดยตรง โดยการสาธิต บอกเล่า การแนะนำ การสนทนา การเล่าเรื่องเหตุการณ์ หรือนิทาน การอ่านหนังสือให้ฟัง การเล่นเกม เล่นละคร ร้องเพลง ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้นๆ โดยตรง และแนวทางที่ 2 ได้แก่ การสอดแทรกลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์เข้าไปในการจัดประสบการณ์ หรือกิจกรรมต่างๆ เช่น ให้เก็บของใช้เมื่อเล่นเสร็จแล้ว ก่อนจะทานขนมที่ชอบให้ไปล้างมือให้สะอาด และให้รางวัลเมื่อเด็กทำพฤติกรรมที่ดี นอกจากนี้การจัดให้มีกิจกรรมหลายๆ ด้านของโรงเรียนก็จะทำให้เด็กมีโอกาสแสดงออกหรือฝึกฝนการทำกิจกรรมในด้านที่ตนเองมีความถนัดหรือมีความสามารถ (ไกรศรี นิมนานเหมินท์, 2527: 117)

การฝึกฝนการมีมารยาทที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมได้แก่ งานวิจัยของวิจัยของคมนา วัชรานันท์ (2546: 106) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุและผลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมอาสาสมัครพัฒนาของนักศึกษามหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 คนนักวิจัยพบว่า ปริมาณการเรียนรู้วิชาที่เกี่ยวกับสังคม-พฤติกรรมศาสตร์ เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 1 ของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมอาสา เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะ และสถานการณ์อีก 5 ตัว รวมเป็น 6 ตัว สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมอาสาได้ 49.2% ในกลุ่มรวม

สุภาสิณี นุ่มเนียน (2546: 104, 157) ศึกษาเรื่องปัจจัยทางสภาพแวดล้อม และจิตลักษณะ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากโรงเรียนรัฐบาลในสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 576 คน โดยแบ่งเป็นโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร 2 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 284 คน และโรงเรียนจากต่างจังหวัด 2 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 292 คน นักวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกให้ทำหน้าที่มาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่มากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกให้ทำหน้าที่น้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยทุกกลุ่ม และในงานวิจัยเดียวกันนี้นักวิจัยยังพบอีกว่า การได้รับ

การฝึกให้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนที่สำคัญลำดับที่ 3 ของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ เมื่อร่วมกับตัวแทนด้านจิตลักษณะเดิมและลักษณะของสถานการณ์ อีก 4 ตัว รวมเป็น 5 ตัว สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อหน้าที่ได้ 53.1% ในกลุ่มรวม

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ผู้ที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาท เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมปัจจุบันที่น่าพึงปรารถนาต่าง ๆ มากด้วย เช่น ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมอาสา ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียน ดังนั้นทำให้คาดได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนมารยาทมาก เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนมารยาทน้อย

การฝึกฝนการมีมารยาทที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ได้แก่ งานวิจัยของ สุภะรัฐ ขอกระบ (2548: 142, 181) ศึกษาเรื่องปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการด้านบ้าน สถานศึกษา และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะรับผิดชอบครอบครัวของนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 420 คน นักวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีปริมาณการเรียนรู้ทางด้านสังคม-พฤติกรรมศาสตร์มาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะรับผิดชอบครอบครัวมากกว่า นักเรียนที่มีปริมาณการเรียนรู้ทางด้านสังคม-พฤติกรรมศาสตร์น้อย และในงานวิจัยเดียวกันนี้นักวิจัยยังพบอีกว่า ปริมาณการเรียนรู้ทางด้านสังคม-พฤติกรรมศาสตร์ เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของความพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อครอบครัว เมื่อร่วมกับตัวแทนด้านจิตลักษณะ สถานการณ์ และจิตลักษณะและพฤติกรรมในปัจจุบัน อีก 3 ตัว รวมเป็น 4 ตัว สามารถทำนายความพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อครอบครัวได้ 46.2% ในกลุ่มนักศึกษาที่มีฐานะไม่ดี

สุภาสินี นุ่มเนียน (2546: 109, 162) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 575 คน พบว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนให้ทำหน้าที่มาก เป็นผู้ที่มีความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่มากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนให้ทำหน้าที่น้อย นอกจากนี้ในงานวิจัยเดียวกันยังพบอีกว่า การฝึกฝนให้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนที่สำคัญลำดับที่ 3 ของความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ เมื่อร่วมกับตัวแทนด้านจิตลักษณะเดิมและจิตลักษณะตามสถานการณ์ อีก 5 สามารถทำนายความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ได้ 60.0% ในกลุ่มรวม

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ผู้ที่ได้รับการฝึกฝนมารยาทมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมหรือความตั้งใจมากด้วย เช่น ความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อครอบครัว ดังนั้นทำให้คาดได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนมารยาทมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมหรือความตั้งใจต่อการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนมารยาทน้อย

การฝึกฝนการมีมารยาทที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ได้แก่งานวิจัยของคมนา วัชรานินท์ (2546: 71, 110) ที่ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุและผลที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมอาสาสมัครพัฒนาของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษามหาวิทยาลัย รามคำแหง จำนวน 180 คน และนักศึกษาระบบศาสตร์ 180 คน รวมทั้งสิ้น 360 คน นักวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีปริมาณการเรียนรู้เกี่ยวกับสังคม- พฤติกรรมศาสตร์มาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมอาสา ในปัจจุบันมากกว่า นักศึกษาที่มีปริมาณการเรียนรู้เกี่ยวกับสังคม-พฤติกรรมศาสตร์น้อย ผล เช่นนี้พบในกลุ่มรวม นอกจากนี้ นักวิจัยยังพบผลอีกว่า ปริมาณการเรียนรู้เกี่ยวกับสังคม- พฤติกรรมศาสตร์ เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 1 ของพฤติกรรมอาสาในปัจจุบันโดยสามารถ ทำนายได้ 5.7% ในกลุ่มรวม

สุภาสิณี นุ่มเนียน (2546: 121, 173) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและจิต ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 575 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนให้ทำหน้าที่มาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ ในโรงเรียนมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนให้ทำหน้าที่น้อย และนักวิจัยยังพบอีกว่า การฝึกฝน ให้ทำหน้าที่เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียน เมื่อ ร่วมกับตัวทำนายด้านสถานการณ์อื่น 3 สามารถทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียน ได้ 38.4% ในกลุ่มรวม

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ผู้ที่ได้รับการฝึกฝนมารยาทมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมปัจจุบันที่ น่าพึงปรารถนาต่างๆ มากด้วย เช่น พฤติกรรมอาสาสมัครพัฒนา พฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ใน โรงเรียน ดังนั้นทำให้คาดได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนมารยาทมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมี มารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนมารยาทน้อย

1.4.3.4 การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง กับจิตลักษณะตามสถานการณ์ และ พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม

การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง (พ่อ แม่ และญาติ) เพื่อน พี่น้อง สามารถทำให้เด็กเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมได้ การเลียนแบบนี้เกิดจากการที่บุคคลสังเกต การกระทำของบุคคลอื่น แล้วต่อมาผู้สังเกตนั้นได้กระทำพฤติกรรมนั้นบ้าง การกระทำพฤติกรรม ตามผู้อื่นนั้นอาจเกิดจากสาเหตุหลายประการ มีมีทฤษฎีการเลียนแบบหลายทฤษฎีที่อธิบายเกี่ยวกับ ว่า บุคคลจะเลียนแบบใครในสถานการณ์เช่นไร (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจ จนี, 2520: 11)

อิทธิพลของพ่อแม่อาจเรียกได้ว่าเป็นแหล่งที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อเด็ก เด็กจะพัฒนา ค่านิยม(Value) ความเชื่อ (Belief) และความรู้สึกนึกคิดขึ้นมาในกรอบของครอบครัวซึ่งมีพ่อแม่เป็นหลัก พ่อแม่มีอำนาจให้คุณต่อเด็กเมื่อเด็กทำดี และมีอำนาจลงโทษเมื่อเด็กทำสิ่งไม่ดี หรือสิ่งที่พ่อแม่ไม่เห็นด้วย (ธีระพร อุวรรณโน, 2529: 5/1) นอกจากนี้ในกลุ่มของโรงเรียนคือครูและเพื่อนก็มีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติของเด็กมาก ครูและโรงเรียนวางระเบียบกฎเกณฑ์ให้นักเรียนปฏิบัติตาม ถ้านักเรียนได้ครูที่ดีเป็นแบบอย่าง การพัฒนาทัศนคติและพฤติกรรมก็จะเป็นไปได้ เพราะการอบรมสั่งสอนอย่างเดียวย่อมไม่เกิดผลมากหรือไม่เกิดผลเลย ถ้าผู้อบรมไม่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีเสียก่อน และกลุ่มเพื่อนนับว่ามีอิทธิพลมากต่อการพัฒนาทัศนคติของเด็ก โดยเฉพาะในระยะวัยรุ่น (ธีระพร อุวรรณโน, 2529: 5/2)

การเลียนแบบเป็นกระบวนการจัดกลาสมาชิกในสังคมให้มีการประพฤติปฏิบัติ ตามรูปแบบที่สังคมคาดหวังกระบวนการหนึ่ง บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการเลียนแบบ อย่างยิ่งได้แก่ ผู้ที่เป็นตัวแบบและผู้ที่ถูกเลียนแบบ โดยเฉพาะเด็กๆ มีความโน้มเอียงที่จะยึดการ แสดงออกของผู้อื่นเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติอยู่แล้ว กระบวนการเลียนแบบมีตัวแปร สำคัญที่ส่งผลต่อการเลียนแบบสองตัวแปร คือ ตัวแปรแรกได้แก่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับผู้ เลียนแบบ ตัวแปรที่สองได้แก่ผลตอบแทนที่ตัวแปรได้รับเมื่อแสดงพฤติกรรมนั้นๆ แบบแรกเป็น การเลียนแบบที่บุคคลที่สนิทสนมคุ้นเคย การเลียนแบบนี้เน้นความสัมพันธ์หรือความสนิทสนม คุ้นเคยระหว่างตัวแปรกับผู้เลียนแบบเป็นสำคัญ ถ้าการเลียนแบบนั้นๆ เป็นไปเพราะความสนิท สนมคุ้นเคยเป็นหลัก ผู้เลียนแบบจะเลียนแบบโดยให้ความสนใจต่อผลตอบแทนที่ตัวแบบจะได้รับ จากการประพฤติปฏิบัติที่เป็นแนวทางให้เลียนแบบน้อยมาก แบบต่อมาเป็นการเลียนแบบที่ไม่เน้น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่ถูกเลียนแบบกับตัวแบบ แต่เน้นถึงการส่งเสริมพลังที่จะปรากฏขึ้นหลังจากที่ ตัวแบบแสดงพฤติกรรมออกไปแล้ว ว่าตัวแบบจะได้รับผลตอบแทนอย่างไร ดีหรือร้าย ได้รับเป็น ปริมาณมากน้อยและมีคุณภาพเพียงไร ผู้เลียนแบบจะตัดสินใจเลียนแบบโดยนำรางวัลที่ตัวแบบได้ รับมาเป็นเครื่องชี้นำตัดสินใจว่าจะเลียนแบบหรือไม่ (พรพิมล วรวิสุทธิพิศวงษ์, 2528: 35-36)

ทฤษฎีการเลียนแบบโดยได้รับแรงเสริมทางอ้อม (A Vicarious Process Theory of Imitation) ทฤษฎีนี้อธิบายโดย Bandura ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการเลียนแบบจากตัวแบบไม่จำเป็นจะต้อง เทียบเคียงจากตัวแบบโดยทันทีที่ตัวแบบแสดงพฤติกรรมและไม่จำเป็นว่าเมื่อแสดงพฤติกรรม เหมือนตัวแบบแล้วจะต้องได้รับการเสริมแรง ตามทฤษฎีของ Bandura นั้นการเลียนแบบเกิดจาก การที่ผู้เลียนแบบเคยเห็นตัวแบบแสดงพฤติกรรมตอบโต้ต่อสิ่งเร้าแล้วจึงมีการเก็บจำประมวลการ ตอบสนองนั้นไว้ในสมอง เมื่อพบกับสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นเร้าอย่างเหมาะสม ผู้เลียนแบบก็จะแสดง

การตอบสนองเหมือนกับตัวแบบโดยไม่จำเป็นว่า ถ้าทำไปแล้วจะต้องมีรางวัลตอบแทนและไม่จำเป็นว่าจะต้องมีการตอบสนองของตัวแบบอยู่ต่อหน้าในขณะนั้น ในการเรียนรู้ที่จะเลียนแบบตามทฤษฎีของ Bandura มีกระบวนการย่อยๆ อยู่ 4 กระบวนการ เป็นกระบวนการเรียนรู้แบบมีตัวแบบ (Model) (Bandura, 1997: 89) ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันกระบวนการเหล่านี้ได้แก่ การเอาใจใส่รับรู้ การเก็บจำ การแสดงออก และการจูงใจ 1) การเอาใจใส่ (Attention Processes) คือการที่ผู้เลียนแบบมีความใส่ใจ สนใจรับรู้ในการกระทำของตัวแบบเพื่อทำการเลียนแบบ 2) การเก็บจำ (Retention Processes) ซึ่งต่อเนื่องจากกระบวนการแรก คือ เมื่อสนใจแล้วมีความสามารถในการจดจำการกระทำของตัวแบบได้มากขึ้นเพียงใดในการเลียนแบบ 3) การแสดงออก (Production Processes) เมื่อจดจำการกระทำของตัวแบบได้แล้ว แบบอย่างที่เคยเห็นและเก็บจำไว้แล้วนั้น จะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลพยายามแสดงพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกับตัวแบบ และ 4) สิ่งล่อใจการจูงใจ (Incentive and Motivation) คือ การที่ผู้เลียนแบบสามารถเลียนแบบจากตัวแบบได้ ทำให้เกิดความรู้สึกพอใจและเป็นการได้ชื่นชมตัวแบบไปพร้อมกัน ทำให้เสมือนการได้รับรางวัลทางอ้อม คือเป็นรางวัลจิตใจของตนเอง และเมื่อประสบความสำเร็จก็จะยิ่งภูมิใจในตัวแบบมากขึ้น

ตามทฤษฎีของ Bandura นี้ ได้ชี้ให้เห็นว่า การเลียนแบบเกิดจากผู้ที่เลียนแบบเคยเห็นตัวแบบแสดงสิ่งเร้า แล้วจึงมีการเก็บจำประมวลตอบสนองนั้นไว้ในใจ เมื่อผู้เลียนแบบพบกับสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นอย่างเหมาะสม ผู้เลียนแบบก็แสดงการตอบสนองเหมือนกับตัวแบบโดยไม่จำเป็นว่า ถ้าทำไปแล้วจะต้องได้รับรางวัลตอบแทน และไม่จำเป็นที่ตัวแบบต้องอยู่ต่อหน้าในขณะนั้น(พรพิมล วรวิฑูรย์, 2528: 42)

ความหมายของการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างนั้น ได้มีผู้ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างกับพฤติกรรมต่าง ๆ โดยให้นิยามเกี่ยวกับการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างเช่น สุทธิดา ทองสงค์ (2548: 52) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่างบ้าน โรงเรียน และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะดูแลญาติผู้สูงอายุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้นิยาม การเห็นแบบอย่างการดูแลผู้สูงอายุจากครอบครัว หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับการแสดงออกของสมาชิกในครอบครัวที่อยู่บ้านเดียวกับนักเรียน ถึงความสนใจเอาใจใส่ต่อการดูแลผู้สูงอายุ โดยเห็นแบบอย่างการดูแลใน 3 ด้าน คือ ด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจและอารมณ์ และด้านสังคม เช่น เห็นแบบอย่างการพาผู้สูงอายุไปตรวจสุขภาพ เห็นแบบอย่างการดูแลเรื่องอาหาร เห็นแบบอย่างการให้ความรักและความเคารพต่อผู้สูงอายุ บุญทริกา ราชอาจ (2548: 33) ศึกษาเรื่องอิทธิพลของการชักจูงตามแนวของ Lickona ที่มีต่อการยอมรับที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ให้นิยามการมีแบบอย่าง หมายถึง การที่บิดามารดา ญาติพี่น้อง ครู

และเพื่อน ปฏิบัติตามกฎระเบียบอยู่ก่อนแล้ว และเป็นแบบอย่างที่ดีที่บุคคลควรจะต้องปฏิบัติตาม กุหลาบ ไทรโพธิ์ (2546: 60) ศึกษาเรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ให้นิยามการเห็นแบบอย่างการรักษาความสะอาดจากครอบครัว หมายถึง การแสดงออกของสมาชิกในครอบครัวที่อยู่บ้านเดียวกันกับนักเรียน ถึงความสนใจ เอาใจใส่ต่อการรักษาความสะอาดทั้งการรักษาความสะอาดส่วนตัว เช่น การดูแลรักษาความสะอาดส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย และอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ในการทำความสะอาดกับส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย และการรักษาความสะอาดส่วนรวม คือ การรักษาความสะอาดภายในบ้าน บริเวณบ้าน โรงเรียน ตามสถานที่สาธารณะต่าง ๆ สุภาสิณี นุ่มเนียน (2546: 85) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ให้นิยามการมีแบบอย่างที่เหมาะสม หมายถึง การที่นักเรียนรายงานเกี่ยวกับการรับรู้ ว่าตนมีผู้ปกครอง และเพื่อนที่มีพฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่มากขึ้นเพียงใด สุกมล มุ่งพัฒนสุนทร (2546: 72) ศึกษาเรื่องปัจจัยทางจิตสังคมและลักษณะทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักษาสัตว์ ของนักเรียนวัยรุ่นชายในชนบท ให้นิยามการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างหมายถึง การรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับการกระทำหรือการปฏิบัติของบุคคลรอบข้าง (บิดา มารดา เพื่อน ครู)

สรุป การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับการกระทำหรือการปฏิบัติของคนรอบข้างและเป็นแบบอย่างที่ดีที่ควรปฏิบัติตาม

การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างที่มีความเกี่ยวข้องกับทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรม นำพียงปรารณาต่าง ๆ ได้แก่ งานวิจัยของสุกมล มุ่งพัฒนสุนทร (2546: 158, 174) ศึกษาเรื่องปัจจัยทางจิตสังคมและลักษณะทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักษาสัตว์ ของนักเรียนวัยรุ่นชายในชนบท กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชายในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดสุรินทร์และจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 504 คน พบว่านักเรียนที่เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรักษาสัตว์มากกว่า นักเรียนที่เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างน้อย และในงานวิจัยเดียวกันนี้ นักวิจัยพบอีกว่า การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 4 ของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรักษาสัตว์ เมื่อร่วมกับตัวทำนายด้านลักษณะสถานการณ์อีก 3 ตัว รวมเป็น 4 ตัว สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรักษาสัตว์ได้ 34.2% ในกลุ่มรวม

สุภาสิณี นุ่มเนียน (2546: 85, 157) ศึกษาเรื่องปัจจัยทางสภาพแวดล้อม และจิตลักษณะ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากโรงเรียนรัฐบาลในสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 576 คน โดยแบ่งเป็นโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร 2 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 284 คน และโรงเรียนจากต่างจังหวัด 2

โรงเรียน จำนวนนักเรียน 292 คน นักวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีแบบอย่างที่เหมาะสมมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่มากกว่า นักเรียนที่มีแบบอย่างที่เหมาะสมน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยทุกกลุ่ม และในงานวิจัยเดียวกันนี้นักวิจัยยังพบอีกว่า การมีแบบอย่างที่เหมาะสมเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 2 ของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ เมื่อร่วมกับตัวทำนายด้านจิตลักษณะเดิมและสถานการณ์ อีก 4 ตัว รวมเป็น 5 ตัว สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อหน้าที่ได้ 53.1% ในกลุ่มรวม

สุทธิดา ทองสงคลี (2548: 115, 146) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่างบ้าน โรงเรียน และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะดูแลญาติผู้สูงอายุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 473 คน พบว่า นักเรียนที่เห็นแบบอย่างการดูแลผู้สูงอายุจากครอบครัวมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการดูแลญาติผู้สูงอายุมากกว่า นักเรียนที่เห็นแบบอย่างการดูแลผู้สูงอายุจากครอบครัวน้อย นักวิจัยยังพบอีกว่า การเห็นแบบอย่างการดูแลผู้สูงอายุจากครอบครัวเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 4 ของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการดูแลญาติผู้สูงอายุ เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะและพฤติกรรมในปัจจุบัน อีก 5 ตัว รวมเป็น 6 ตัว สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการดูแลญาติผู้สูงอายุได้ 47.8% ในกลุ่มรวม

การเห็นแบบอย่างจากครอบครัวที่มีความเกี่ยวข้องกับทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมไม่พึงปรารถนา ได้แก่ งานวิจัยของสุริยะ พันธดี (2536: 91) เกี่ยวกับการเห็นแบบอย่างจากครูกับพฤติกรรมก้าวร้าว ในงานวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางพุทธศาสนาในโรงเรียน จิตลักษณะ และพฤติกรรมก้าวร้าวในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2-5 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา รวม 540 คน พบว่านักเรียนที่มีครูเป็นแบบอย่างที่ดีทางพุทธศาสนามาก มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวน้อยกว่า นักเรียนที่มีครูเป็นแบบอย่างที่ดีทางพุทธศาสนาน้อย

การเห็นแบบอย่างจากครอบครัวที่มีความเกี่ยวข้องกับทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมที่ใกล้เคียงกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม เช่น งานวิจัยของกมลวรรณ สุวรรณโชติ (2548: 102) ศึกษาเรื่องปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของ บ้าน สถานศึกษาและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตรของนักศึกษาปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาปริญญาตรีจำนวน 432 คน นักวิจัยพบว่า การเห็นแบบอย่างจากบิดามารดาเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 2 ของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตร เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิมและสถานการณ์ อีก 5 ตัว สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตรได้ 53.1% ในกลุ่มรวม

งานวิจัยของพระมหาไชยา กาละปักษ์ (2550: 141) เรื่องปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของบ้าน สถานศึกษา สื่อ และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 641 คน โดยมีนักเรียนอาชีวศึกษาชั้น ปวช.3 จำนวน 337 คน ปวส.2 จำนวน 304 คน นักวิจัยพบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่เห็นแบบอย่างจากเพื่อน-รุ่นพี่มาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อความเป็นสุขภาพบุรุษมากกว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่เห็นแบบอย่างจากเพื่อน-รุ่นพี่น้อย

บุญพริกา ราชาอาจ (2548: 55, 99) ศึกษาเรื่องอิทธิพลของการชักจูงตามแนวของ Lickona ที่มีต่อการยอมรับที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 505 พบว่า นักเรียนที่เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามกฎระเบียบมากกว่า นักเรียนที่เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างน้อย และนักวิจัยยังพบอีกว่า การมีแบบอย่างจากคนรอบข้างเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามกฎระเบียบ เมื่อรวมกับจิตลักษณะเดิมและลักษณะของสถานการณ์ สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามกฎระเบียบได้ 55.1% ในกลุ่มรวม

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ผู้ที่เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมปัจจุบันที่น่าพึงปรารถนาต่างๆ มากด้วย เช่น ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรักสัตว์ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมก้าวร้าว ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียน ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการดูแลญาติผู้สูงอายุ ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมสุขภาพบุรุษ ทัศนคติที่ดีต่อการเป็นกัลยาณมิตร ดังนั้นทำให้คาดได้ว่า นักเรียนที่เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างน้อย

การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมีความสัมพันธ์กับความพร้อมหรือความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมต่างๆ ได้แก่งานวิจัยของ สุภาสิณี นุ่มเนียน (2546: 91, 162) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 575 คน พบว่านักเรียนที่มีแบบอย่างที่เหมาะสมจากคนรอบข้างมาก เป็นผู้ที่มีความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่มากกว่า นักเรียนที่มีแบบอย่างที่เหมาะสมจากคนรอบข้างน้อย นอกจากนี้ในงานวิจัยเดียวกันยังพบอีกว่า การมีแบบอย่างที่เหมาะสมเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 2 ของความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ เมื่อรวมกับตัวทำนายด้านจิตลักษณะเดิมและจิตลักษณะตามสถานการณ์อีก 5 สามารถทำนายความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ได้ 60.0% ในกลุ่มรวม

สุทธิดา ทองสงคติ (2548: 120, 150) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการ ระหว่างบ้าน โรงเรียน และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะดูแลญาติผู้สูงอายุของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 473 คน พบว่า นักเรียนที่เห็นแบบอย่างการดูแลผู้สูงอายุ จากครอบครัวมาก มีความพร้อมที่จะดูแลญาติผู้สูงอายุมากกว่า นักเรียนที่เห็นแบบอย่างการดูแลผู้สูงอายุจากครอบครัวน้อย และนักวิจัยพบอีกว่า การเห็นแบบอย่างการดูแลผู้สูงอายุจากครอบครัว เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของความพร้อมที่จะดูแลญาติผู้สูงอายุ เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะและพฤติกรรมในปัจจุบัน อีก 4 ตัว รวมเป็น 5 ตัว สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการดูแลญาติผู้สูงอายุได้ 52.3% ในกลุ่มรวม

บุญทริกา ราชอาจ (2548: 65, 107) ศึกษาเรื่องอิทธิพลของการชักจูงตามแนวของ Lickona ที่มีต่อการยอมรับที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 505 คน พบว่า นักเรียนที่เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก เป็นผู้มีความพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบในสังคมมากกว่า นักเรียนที่เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างน้อย และนักวิจัยยังพบอีกว่า การมีแบบอย่างจากคนรอบข้าง เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของความพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบในสังคม เมื่อร่วมกับจิตลักษณะเดิมและลักษณะของสถานการณ์ สามารถทำนายความพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบในสังคมได้ 51.3% ในกลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่ำ

กล่าวได้ว่า ผู้ที่เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมหรือความตั้งใจมากด้วย เช่น ความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความตั้งใจที่จะดูแลญาติผู้สูงอายุ ความพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบในสังคม ดังนั้นทำให้คาดได้ว่า นักเรียนที่เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมหรือความตั้งใจต่อการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างน้อย

นักวิจัยหลายคน พบว่า การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมปัจจุบันที่น่าพึงปรารถนาต่างๆ เช่น งานวิจัยของสุกมล มุ่งพัฒนสุนทร (2546: 167, 183) ศึกษาเรื่องปัจจัยทางจิตสังคมและลักษณะทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักษาศีล ของนักเรียนวัยรุ่นชายในชนบท กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชายในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดสุรินทร์และจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 504 คน นักวิจัยพบว่า นักเรียนที่เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมรักษาศีลที่ตนเองกระทำมากกว่า นักเรียนที่เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างน้อย นอกจากนี้ยังพบอีกว่า การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมรักษาศีลที่ตนเองกระทำ เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิมและลักษณะสถานการณ์อีก

3 ตัว รวมเป็น 4 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมรักษาสัตว์ที่ตนเองกระทำได้ 32.9% ในกลุ่มนักศึกษาที่มีรายได้น้อย

สุภาสลิณี นุ่มเนียน (2546: 100, 185) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากโรงเรียนรัฐบาลในสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 576 คน โดยแบ่งเป็นโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร 2 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 284 คน และโรงเรียนจากต่างจังหวัด 2 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 292 คน นักวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีแบบอย่างที่เหมาะสมมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนมากกว่า นักเรียนที่มีแบบอย่างที่เหมาะสมน้อย โดยผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม นักวิจัยยังพบอีกว่า การมีแบบอย่างที่เหมาะสมเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียน เมื่อร่วมกับตัวทำนายสถานการณ์ จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์อีก 5 ตัว รวมเป็น 6 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนได้ 66.6% โดยพบผลในกลุ่มนักเรียนที่มีฐานะดี

การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ไม่น่าพึงปรารถนา เช่น งานวิจัยของสุริยะ พันธุ์ดี (2536: 99, 211) ในงานวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางพุทธศาสนาในโรงเรียนจิตลักษณะ และพฤติกรรมก้าวร้าวในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2-5 จากโรงเรียนที่เน้นพุทธศาสนา 2 โรงเรียน และโรงเรียนที่เน้นพุทธศาสนา น้อย 2 โรงเรียน ในจังหวัดฉะเชิงเทรา รวม 540 คน พบว่านักเรียนที่มีครูเป็นแบบอย่างที่ดีทางพุทธศาสนา มากมีพฤติกรรมก้าวร้าวน้อยกว่านักเรียนที่มีครูเป็นแบบอย่างที่ดีทางพุทธศาสนา น้อย

งานวิจัยของกมลวรรณ สุวรรณโชติ (2548: 125) ศึกษาเรื่องปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของ บ้าน สถานศึกษาและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตรของนักศึกษาปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาปริญญาตรีจำนวน 432 คน นักวิจัยพบว่า การเห็นแบบอย่างจากบิดามารดาเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหา เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิมและสถานการณ์อีก 2 ตัว รวมเป็น 3 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหาได้ 31.9% ในกลุ่มรวม

งานวิจัยของพระมหาไชยา กาละปักษ์ (2550: 121, 241) เรื่องปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของบ้าน สถานศึกษา สื่อ และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพบุรุษของนักเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 641 คน โดยมีนักเรียนอาชีวศึกษาชั้น ปวช.3 จำนวน 337 คน ปวส.2 จำนวน 304 คน นักวิจัยพบว่านักเรียนอาชีวศึกษาที่เห็นแบบอย่างจากเพื่อน-รุ่นพี่มาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมสุขภาพเรียบร้อยมากกว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่เห็นแบบอย่างจากเพื่อน-รุ่นพี่น้อย ผลเช่นนี้พบใน

กลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย และในงานวิจัยเดียวกันนี้ยังพบอีกว่า การเห็นแบบอย่างที่ดีจากเพื่อนรุ่นพี่ เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 4 ของพฤติกรรมสุขภาพเรียบร้อย เมื่อร่วมกับตัวทำนายสถานการณ์จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์อีก 5 ตัว รวมเป็น 6 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมสุขภาพเรียบร้อยได้ 66.6% โดยพบผลในกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาชั้นปวส.2

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ผู้ที่เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมปัจจุบันที่น่าพึงปรารถนาต่างๆ มากด้วย เช่น พฤติกรรมรักษาสัตว์ พฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ พฤติกรรมไม่ก้าวร้าว พฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตร พฤติกรรมสุขภาพบุรุษ ดังนั้นทำให้คาดได้ว่า นักเรียนที่เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่านักเรียนที่เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างน้อย

1.4.3.5 ประเภทโรงเรียน กับจิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม

ในการวิจัยนี้ได้แบ่ง ประเภทโรงเรียนเป็น 2 ประเภทคือ คือ 1) โรงเรียนที่มีคำขวัญ โดยในโรงเรียนมีคำขวัญเกี่ยวกับการมีมารยาทของนักเรียน เพื่อเป็นคำเตือนใจ หรือให้ปฏิบัติตาม และสามารถออกไปอยู่นอกสังคมได้อย่างดียิ่ง และ 2) โรงเรียนที่ไม่มีคำขวัญ โดยโรงเรียนไม่มีคำขวัญเกี่ยวกับมารยาทของนักเรียน

งานวิจัยเกี่ยวข้องกับประเภทโรงเรียน กับทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรม ได้แก่ งานวิจัยของสวรรค์ ยมสิดา (2548: 91, 119) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการบ้าน วัด โรงเรียน ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการดำรงชีวิตแบบพุทธของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 457 คน ผู้วิจัยพบว่า ในหมู่นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่เข้าโครงการ เป็นผู้ที่มีความทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการดำรงชีวิตแบบพุทธมากกว่านักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่ไม่เข้าโครงการ ผลเช่นนี้พบในกลุ่ม นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยสูง นักเรียนที่ทำสมาธิ และกลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่ำ และในกลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการสามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการดำรงชีวิตแบบพุทธ ได้ 27.8% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ การเห็นแบบอย่างที่ดีจากสื่อ การเห็นแบบอย่างจากเพื่อน และการอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ งานวิจัยของดวงกมล พรหมลักขโณ (2549: 56, 117) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมฉลาดดูแลสุขภาพตนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 535 คน ผู้วิจัยพบว่าในหมู่นักเรียนที่อยู่ในระดับโรงเรียนที่ส่งเสริมสุขภาพขั้นที่ 3 เป็นผู้ที่มีความทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมฉลาดดูแลสุขภาพตนมากกว่านักเรียนที่อยู่ในระดับโรงเรียนที่ส่งเสริมสุขภาพขั้นที่ 8 ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม นักเรียนที่มารดา

อาชีพรับจ้าง นักเรียนที่มีญาติอ้วน และนักวิจัยยังพบอีกว่า ระดับโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมลดดูแลสุขภาพตน เมื่อรวมกับจิตลักษณะเดิมและลักษณะของสถานการณ์ สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมลดดูแลสุขภาพตน ได้ 58.0% ในกลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่ำ

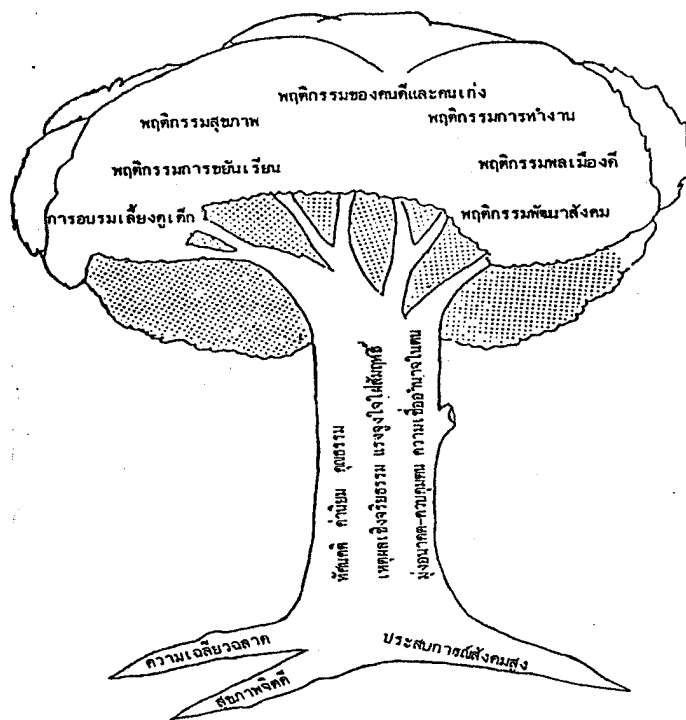
ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่น่าปรารถนาในด้านต่างๆ เช่น งานวิจัยของรุจิเรศ พิษิตานนท์ (2546: 99) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนรณรงค์ด้านอาหารและสุขภาพ กับพฤติกรรมลดเลือกกิน โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 650 คน ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนรณรงค์ด้านอาหารและสุขภาพมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมลดเลือกกินมากกว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนรณรงค์ด้านอาหารและสุขภาพน้อย งานวิจัยของลินดา สุวรรณดี (2453: 90) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการฝึกอบรมตามโครงการรุ่งอรุณกับพฤติกรรมลดปริมาณขยะ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 480 คน จากโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา 4 โรงเรียน โดยเป็นโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการอย่างน้อย 1 ปี ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกอบรมตามโรงเรียนรุ่งอรุณมาก จะมีพฤติกรรมลดปริมาณขยะมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกอบรมตามโครงการรุ่งอรุณน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนหญิง กลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนสูง และกลุ่มนักเรียนที่มีฐานะครอบครัวต่ำ ตามลำดับ

งานวิจัยที่พบว่าการเข้าโครงการต่างๆ ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ดีเช่น งานวิจัยของฐานันดร เปียศิริ (2545: 89, 169) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าโครงการห้องเรียนสีเขียว โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 701 คน ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนที่โรงเรียนเข้าร่วมโครงการ เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้าส่วนตั้มากกว่า นักเรียนที่โรงเรียนไม่เข้าร่วมโครงการ ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย นอกจากนี้ยังพบอีกว่า การสนับสนุนส่งเสริมในโรงเรียนเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้าส่วนตัว เมื่อรวมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิมและสถานการณ์อีก 4 ตัว รวมเป็น 5 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้าส่วนตัวได้ 37.7% ในกลุ่มรวม

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ผู้ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีคำขวัญเกี่ยวกับมารยาท เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมปัจจุบันที่น่าพึงปรารถนาต่างๆ มากด้วย เช่น พฤติกรรมการดำรงชีวิตแบบพุทธ พฤติกรรมลดดูแลสุขภาพตน พฤติกรรมลดเลือกกิน พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ดังนั้นทำให้คาดได้ว่า นักเรียนในโรงเรียนที่มีคำขวัญ เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนในโรงเรียนที่ไม่มีคำขวัญ

1.4.4 จิตลักษณะเดิม กับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม

ลักษณะทางจิตใจของมนุษย์จะมีความสำคัญมาก หรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับการณ์ที่จิตลักษณะนั้นจะสามารถใช้ทำนายพฤติกรรมที่สำคัญบางประการของมนุษย์ เช่น พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ซึ่งเป็นลักษณะของคณิศร และคนเก่ง ได้เมย์มาเพียงใด วิธีการค้นกาจิตลักษณะที่สำคัญต่อพฤติกรรมนี้ คือการศึกษาว่าผู้ที่มีการกระทำที่แตกต่างกันมีจิตลักษณะบางประการในปริมาณที่แตกต่างกันเพียงใด (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2522: 39) โดยสามารถศึกษาได้จากแนวทางของทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2543: 7) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่มาจากทฤษฎีหลายสิบเรื่องในคนไทย อายุตั้งแต่ 6 ถึง 60 ปี จำนวนหลายพันคน เป็นผลการวิจัยของคนไทยโดยคนไทยในระยะเวลาช่วง 20 ปีนี้ ได้ระบุว่าคนที่คนไทยจะเป็นคนที่มีพฤติกรรมของคนไทย และคนเก่งจะต้องมีจิตลักษณะสำคัญ 8 ประการ

ภาพที่ 1.2 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม แสดงจิตลักษณะพื้นฐาน และองค์ประกอบทางจิตใจของพฤติกรรมทางจริยธรรม

แหล่งที่มา: ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2543: 7.

1.4.4.1 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม

ส่วนแรก คือ ดอกและผลไม้นี้บนต้นไม้ แสดงถึง พฤติกรรมการทำดีละเว้นความชั่ว และพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวม ซึ่งเป็นพฤติกรรมของคนดีคนเก่ง โดยสาเหตุของพฤติกรรมมาจากสาเหตุ 2 ประการ ซึ่งสาเหตุประการแรก (องค์ประกอบที่สองของต้นไม้จริยธรรม) คือ จิตลักษณะ 5 ด้าน ของลำต้น ได้แก่ 1) เหตุผลเชิงจริยธรรม 2) การมุ่งอนาคต-ควบคุมตน 3) ความเชื่ออำนาจในตน 4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และ 5) คุณธรรมและค่านิยม(ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม หรือ สถานการณ์นั้นๆ) สาเหตุประการที่สอง (องค์ประกอบที่สามของต้นไม้จริยธรรม) คือ จิตลักษณะ 3 ด้านของลำต้นหรือเป็นส่วนรากของลำต้น ได้แก่ 1) สติปัญญา คือ ความเฉลียวฉลาด ความสามารถในการรู้การคิด การเข้าใจถึงสิ่งต่างๆ ที่เหมาะสมกับวัย 2) ประสพการณ์ทางสังคม คือ การเข้าใจมนุษย์และสังคม รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา และ 3) มีสุขภาพจิตดี คือ การมีความวิตกกังวลน้อย หรือปริมาณที่เหมาะสมกับเหตุการณ์

1.4.4.2 ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน กับ พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม

ลักษณะมุ่งอนาคต (Future Orientation) หมายความว่า ความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการอดได้รอได้ในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การรอรับรางวัลที่ใหญ่กว่าในอนาคต แทนรางวัลเล็กน้อย ซึ่งจะได้รับทันทีหรือการงดบำบัดความต้องการในปัจจุบันของตน เพราะเล็งเห็นผลร้ายที่จะเกิดตามมา หรือการเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ในอนาคต ลักษณะมุ่งอนาคตนี้ตรงข้ามกับลักษณะมุ่งปัจจุบันและอาจถือได้ว่าเป็นลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิม, 2520: 11) ส่วนความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการอดได้รอได้ในสภาพการณ์ต่างๆ เช่นการรอรับรางวัลที่ใหญ่กว่าในอนาคตแทนรางวัลเล็กน้อยซึ่งจะได้รับทันทีหรือการงดบำบัดความต้องการในปัจจุบันของตน เพราะเล็งเห็นผลร้ายที่จะเกิดตามมา หรือการเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ในอนาคตลักษณะมุ่งอนาคตนี้ตรงข้ามกับลักษณะมุ่งปัจจุบัน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิม, 2520: 35)

ความสามารถในการควบคุมตนเอง ประกอบด้วยลักษณะทางจิตใจหลายประการ คือการมองเห็นความสำคัญของประโยชน์ที่จะมีมาในอนาคต มากกว่าประโยชน์ในปัจจุบัน การเลือกการทำพฤติกรรมที่แสดงการอดได้รอได้ เพราะเชื่อว่าการกระทำของตน จะส่งผลให้เกิดผลดีตามมาที่ตนต้องการได้ เช่นการมีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมที่งดงาม ที่เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี กล่าวไว้ว่า ผู้ดีย่อมรักษาความเรียบร้อย ผู้ดีย่อมไม่ทำอุจาดลามก ผู้ดีย่อมมีสัมมาคารวะ ผู้ดีย่อมมีกิริยาเป็นที่รัก ผู้ดีย่อมเป็นผู้มีสง่า ผู้ดีย่อมปฏิบัติการทำงานดี ผู้ดีย่อมเป็นผู้ใจดี ผู้ดี

ยอมไม่เห็นแต่แก้ตัวเดียว ผู้ดียอมรักษาความสุจริตซื่อตรง ผู้ดียอมไม่ประพฤติชั่ว และนอกจากนั้นความสามารถควบคุมตน ยังไม่เกี่ยวกับการไม่หวังผลจากภายนอก แต่นักคนสามารถให้รางวัลตนเอง และลงโทษตนเอง โดยรางวัลที่ให้แก่ตนเองอยู่ในรูปของความพอใจในตนเอง ความภาคภูมิใจในตน ส่วนการลงโทษตนเองก็คือการเกิดความไม่สบายใจวิตกกังวล และละอายใจ ลักษณะความเชื่อในผลแห่งความพยายามของตน และลักษณะการให้รางวัล และการลงโทษตนเองนั้น จะปรากฏในวัยรุ่นที่ได้รับการพัฒนาทางจิตใจอย่างเหมาะสมมาตั้งแต่เด็ก จนถึงปัจจุบัน ส่วนใหญ่เกิดจากการได้รับรางวัล และการลงโทษอย่างเหมาะสมกับเหตุโดยผู้ใหญ่ที่มีเหตุผล และไม่ใช้อารมณ์ของตนเป็นที่ตั้ง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกล เล็งเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับตนในอนาคต รวมทั้งความสามารถในการควบคุมตนเองให้อดใ้รอได้เพื่อประโยชน์ที่ใหญ่กว่าหรือสำคัญกว่าที่จะมีในอนาคต ซึ่งลักษณะเช่นนี้เป็นลักษณะที่สำคัญของนักเรียนที่จะมีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมที่ดีงาม ในการแสดงออกทางกาย และทางวาจา

ผลงานวิจัยในอดีตที่ปรากฏอยู่ในกลุ่มของผู้ใหญ่ ที่สนับสนุนว่าบุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงมักเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมที่น่าปรารถนาสูงด้วย เช่น งานวิจัยของ ชวนชัย เชื้อสาธุชน (2546) เรื่อง ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมการประหยัคทรัพยากรของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏ รัชชัย ศรีพรงาม (2547) เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัยของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและปั่นด้าย บุญรับ ศักดิ์มณี (2532) เรื่อง การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานของข้าราชการ อภิรดี โสภางค์ (2547) เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมของพนักงานจัดเก็บรายได้ และ แสงจันทร์ แก้วประทุมรัสมิ (2549) เรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะและสถานการณ์ตามทฤษฎีผู้นำฟีดเลอร์ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลในการทำงานของพัฒนาการอำเภอ

และนอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่ปรากฏอยู่ในกลุ่มเด็ก ซึ่งงานวิจัยของ สุนันท์ ปรีชาชัยสุรัตน์ (2542: 65) เรื่อง การใช้เทคนิคแม่แบบในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคมของนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตแตกต่างกัน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม คือ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และความกตัญญู พบว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคมสูงกว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ ในงานวิจัยของแสงอรุณ ธรรมเจริญ และลินดา สุวรรณดี (2547: 173) เรื่องตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมจริยธรรมของวัยรุ่นในเขตที่มีแหล่งขั้วอยู่ในระดับต่างกัน ซึ่งเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม

การมีมารยาททางสังคม คือ การคบเพื่อนที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสม มีความประพฤติดี มีความสุภาพเรียบร้อย พบว่า วัยรุ่นที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมการคบเพื่อนที่เหมาะสมมากกว่า วัยรุ่นที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ งานวิจัยของกุหลาบ ไทรโพธิ์ (2546: 94) เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม คือ การดูแลสถานที่ต่างๆ ในทั้งบ้าน โดยการช่วยผู้ปกครองเช็ดถู เก็บกวาดบ้าน โรงเรียน โดยช่วยทำความสะอาดห้องเรียน หรือที่สาธารณะ โดยไม่ทิ้งขยะมูลฝอย พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมการรักษาความสะอาดส่วนรวมมากกว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ

งานวิจัยของสุกมล มุ่งพัฒนสุนทร (2546: 96, 109, 201) ศึกษาเรื่องปัจจัยทางจิตสังคมและลักษณะทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักษาสัตว์ ของนักเรียนวัยรุ่นชายในชนบท โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากโรงเรียนรัฐบาลขนาดกลางในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 504 คน มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม กล่าวว่าพฤติกรรมรักษาสัตว์ที่ตนเองกระทำ คือ ช่วยเหลือให้พ้นทุกข์และเกิดสุข และไม่ทำร้ายหรือทำลาย ดูแลรักษา เช่นการอนุรักษให้ดีกว่าเดิม หรือปกป้องคุ้มครอง นักวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมรักษาสัตว์ที่ตนเองกระทำ มากกว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย และในงานวิจัยเดียวกันนี้ นักวิจัยยังพบอีกว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 2 ของพฤติกรรมรักษาสัตว์ที่ตนเองกระทำ เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และสถานการณ์อีก 9 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมรักษาสัตว์ที่ตนเองกระทำได้ 46.2% ในกลุ่มรวม โดยพบรายละเอียดว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง ก็ยังมีพฤติกรรมรักษาสัตว์ที่ตนกระทำมากด้วย งานวิจัยของ สุภาสิณี นุ่มเนียน (2546: 148, 185, 288) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 576 คน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม คือ นักเรียนที่มีพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียน คือ การทำตามสิ่งที่ตนเองได้พูดหรือได้ให้คำมั่นสัญญา และการยอมรับในสิ่งที่ตนเองพูดและกระทำลงไป พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย และในงานวิจัยเดียวกันนี้ นักวิจัยยังพบอีกว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียน เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์

และสถานการณ์อีก 9 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบหน้าที่ในโรงเรียนได้ 63.9 % ในกลุ่มรวม โดยพบรายละเอียดว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองแปรผันไปทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญกับพฤติกรรมรับผิดชอบหน้าที่ในโรงเรียน สุจินดา มูลผล (2548: 148) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางพุทธและพฤติกรรมกตัญญูทศวิถีของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาจำนวน 450 คน เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม คือนักเรียนกระทำการที่เป็นความคิดต่อทั้งบิดามารดาหรือครู อาจารย์นักวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองสูง มีพฤติกรรมกตัญญูทศวิถีมากกว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองต่ำ ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองกับพฤติกรรมไม่พึงปรารถนา เช่น งานวิจัยของ พิชัย มณีรักษ์ (2547: 89, 114, 176) เรื่องการได้รับการฝึกอบรมทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ก้าวร้าว กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 364 คน นักวิจัยพบว่า นักเรียนที่มี ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองสูง มีพฤติกรรมก้าวร้าวน้อยกว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตนเองต่ำ ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม และในงานวิจัยเดียวกันนี้ นักวิจัยยังพบอีกว่า ลักษณะมุ่ง อนาคตควบคุมตนเอง เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 4 ของพฤติกรรมก้าวร้าว เมื่อร่วมกับตัวทำนาย จิต ลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และสถานการณ์ อีก 7 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรม ก้าวร้าวได้ 31.7% ในกลุ่มรวม โดยพบรายละเอียดว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองแปรผันไปทาง เดียวกันอย่างมีนัยสำคัญกับพฤติกรรมก้าวร้าว งานวิจัยของ สุริยะ พันธุ์ดี (2536: 140) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางพุทธศาสนาในโรงเรียนกับจิตลักษณะและพฤติกรรมก้าวร้าว ในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2-5 จำนวน 540 คน พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง เป็นตัว ทำนายที่สำคัญลำดับที่ 2 ของพฤติกรรมก้าวร้าว เมื่อร่วมกับตัวทำนาย จิตลักษณะของนักเรียน ลักษณะทางพุทธศาสนา และการถ่ายทอดทางพุทธศาสนาจากโรงเรียน อีก 5 ตัว สามารถทำนาย พฤติกรรมก้าวร้าวได้ 40.0% ในกลุ่มรวม โดยพบรายละเอียดว่าลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองมี ความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมก้าวร้าวอย่างมีนัยสำคัญ และงานวิจัยของ ผ่อนพรรณ แววิเศษ (2534: 110) เรื่องลักษณะจิตสังคมเพื่อการป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น จำนวน 250 คน นักวิจัยพบว่า วัยรุ่นที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองสูง มีทัศนคติที่ดีต่อการทะเลาะวิวาทน้อยกว่า วัยรุ่นที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองต่ำ

ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองกับพฤติกรรมที่ใกล้เคียงกับพฤติกรรมการมีมารยาท ทางสังคม เช่น งานวิจัยของ รวิกาญจน์ เตือนดาว (2547: 95, 155, 231) เรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่ เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการขับขี้อย่างปลอดภัยของพนักงานขับรถโดยสารประจำทางขสมก. จำนวน

412 คน กล่าวว่าพฤติกรรมการจับชื้ออย่างมีมารยาท คือ การแสดงความเอื้ออาทร มีน้ำใจ เห็นใจ และให้เกียรติต่อผู้ให้บริการ และผู้จับชื้ออื่นๆ ตลอดจนผู้ใช้รถใช้ถนนทั่วไป นักวิจัยพบว่า พนักงานขับรถโดยสารประจำทาง ขสมก. ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมการจับชื้ออย่างมีมารยาทมากกว่า พนักงานขับรถโดยสารประจำทางขสมก. ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ และในงานวิจัยเดียวกันนี้ นักวิจัยยังพบอีกว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 2 ของพฤติกรรมการจับชื้ออย่างมีมารยาท เมื่อร่วมกับตัวทำนาย จิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และสถานการณ์อีก 9 ตัว รวม 10 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมการจับชื้ออย่างมีมารยาทได้ 41.0% ในกลุ่มรวม โดยพบรายละเอียดว่าลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการจับชื้ออย่างมีมารยาทอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้งานวิจัยของ ฉัญญา ลือชาภิตติกุล (2546: 60) เรื่อง ลักษณะทางจิตสังคมและลักษณะทางพุทธที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงานด้านบริการของพนักงาน ธนาคารไทยพาณิชย์จำกัด(มหาชน) จำนวน 280 คน เพศหญิง 171 คน เพศชาย 109 คน กล่าวว่าพนักงานที่มีพฤติกรรมการทำงานด้านบริการ ต้องมีความสุภาพอ่อนน้อม พุดจาสุภาพอ่อนหวาน และแต่งกายสะอาดเรียบร้อย ในงานวิจัยพบว่าพนักงานธนาคารที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมการทำงานด้านบริการ สูงกว่า พนักงานธนาคารที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ และงานวิจัยของ พระมหาไชยา กาละปักษ์ (2550: 84, 241) เรื่องปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของบ้าน สถานศึกษา สื่อ และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุภาพบุรุษของนักเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 641 คน โดยมีนักเรียนอาชีวศึกษาชั้น ปวช.3 จำนวน 337 คน ปวส.2 จำนวน 304 คน กล่าวคือ พฤติกรรมสุภาพเรียบร้อยการแสดงออกถึงความสุภาพอ่อนโยนทั้งกาย วาจา การมีกิริยาท่าทางดี แต่งกายดี ให้เกียรติผู้อื่นรวมถึงการกระทำที่คำนึงต่อบุคคลอื่นทั้งทางกาย วาจา ซึ่งเหมาะสมกับกาลเทศะ พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมสุภาพเรียบร้อยมากกว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ และในงานวิจัยเดียวกันนี้ นักวิจัยยังพบอีกว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมสุภาพเรียบร้อย เมื่อร่วมกับตัวทำนาย จิตลักษณะเดิม อีก 3 ตัว รวมเป็น 4 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมสุภาพเรียบร้อยได้ 43.0% ในกลุ่มรวม

จากการประมวลเอกสารสามารถสรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมน่าพึงปรารถนา เช่น พฤติกรรมรักษาสัตว์ พฤติกรรมการรับผิดชอบต่อหน้าที่ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคม พฤติกรรมกตัญญูกตเวที พฤติกรรมการจับชื้ออย่างมีมารยาท พฤติกรรมสุภาพเรียบร้อย พฤติกรรมการทำงานด้านบริการ พฤติกรรมไม่ก้าวร้าว พฤติกรรมไม่

ทะเลาะวิวาท ทำให้คาดได้ว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง เป็นผู้ที่มีการมีมารยาททางสังคมมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ

1.4.4.3 ความเชื่ออำนาจในตน กับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม

การที่บุคคลจะปฏิบัติหน้าที่โดยตระหนักถึงภาระหน้าที่ของตนอย่างจริงจัง หรือมีความรับผิดชอบอย่างถึงนั้น เขาจะต้องมีความเชื่อว่าเขามีความสามารถที่จะก่อให้เกิดผลดีหรือผลเสียในงานที่เขาเป็นผู้รับผิดชอบอยู่ เนื่องจากผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง จะเป็นผู้แสวงหาความรู้ที่อาจจะเป็นประโยชน์ในการควบคุมสถานการณ์ให้ได้ผลตามที่บุคคลนั้นต้องการ ดังที่ค้นพบในผลการวิจัยหลายเรื่องทั้งในประเทศและต่างประเทศ(ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ, 2528: 49)

ความเชื่ออำนาจในตน (Belief in Internal Locus of Control of Reinforcement) หมายถึง ความเชื่อและการคาดหวังของบุคคลว่า ผลดี และผลเสียที่เกิดกับตนนั้น มีตนเองเป็นสาเหตุมากกว่า ที่จะเป็นเพราะคนอื่น โชคเคราะห์ ความบังเอิญ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ, 2540: 85)

Rotter, (1966), Solomon and Oberlander, (1974) ให้ความหมายของความเชื่ออำนาจในตนว่าเป็นความเชื่อและการรับรู้ผลตลอดจนความต้องการควบคุมผลที่จะเกิดโดยพิจารณาว่าผลดังกล่าวนี้ เกิดจากทักษะความสามารถและความพยายามของของตนหรือเป็นเพราะอำนาจโชคกลาง หรือการกระทำของคนอื่น ถ้าเป็นเพราะทักษะ หรือความพยายามของตนจะเรียกว่า ความเชื่ออำนาจภายในตน แต่ถ้าเชื่อว่าเกิดจากโชคกลางหรือบุคคลอื่นจะเรียกว่า ความเชื่ออำนาจภายนอกตน

นอกจากนี้ เมื่อบุคคลกระทำพฤติกรรมใดแล้วได้รับผลตอบแทน ต่อมาบุคคลนั้นก็คาดหวังที่จะได้รับผลตอบแทนประเภทเดียวกันถ้าเขาทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก หรือกระทำพฤติกรรมใหม่ที่เกิดขึ้นอยู่ในประเภทเดียวกันกับพฤติกรรมเดิมซ้ำอีก เช่น เด็กได้รับคำชมเชยจากพ่อแม่เมื่อช่วยทำงานบ้าน เด็กจะกระทำพฤติกรรมช่วยพ่อแม่ซ้ำอีก ถ้าเขาได้รับรางวัลตอบแทนเช่นเดียวกับที่เขาได้รับเมื่อเขาแสดงพฤติกรรมที่ผ่านมา ก็จะทำให้เขามีความเชื่อมั่นในการแสดงพฤติกรรมนั้น และจะส่งผลถึงพฤติกรรมที่พึงปรารถนาอื่นๆ ที่มีลักษณะแนวทางเดียวกันต่อไปอีก เรียกว่ามีความเชื่ออำนาจในการกระทำจากภายในตนว่า กระทำดีแล้วได้รับผลดีตอบแทน แต่ถ้าบุคคลกระทำพฤติกรรมแล้วไม่ได้รับผลตอบแทนหรือได้รับผลต่างๆ กันหรือมีบ่อยครั้งที่ได้รับผลตอบแทนโดยไม่กระทำเลยก็จะทำให้บุคคลเรียนรู้ว่าตนอยู่ภายใต้การควบคุมจากภายนอกทำให้เกิดความรู้สึกหมดกำลังใจในการที่จะพยายามกระทำสิ่งใด กลายเป็นผู้ที่มีความเฉื่อยชา ท้อแท้หมดหวังไปในที่สุด (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ, 2528: 35)

ดังนั้น ความเชื่ออำนาจในตนหมายถึง ความเชื่อเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นกับตน ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นสิ่งดีหรือไม่ดีก็ตาม สิ่งที่เกิดขึ้นนั้นเป็นผลมาจากการกระทำของตนเองมากกว่าอิทธิพลภายนอก ซึ่งตรงข้ามกับผู้ที่มีความเชื่ออำนาจนอกตน จะเป็นผู้ที่คิดว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนนั้นมาจากโชคเคราะห์ ความบังเอิญ หรือเกิดจากการกระทำของผู้อื่นมากกว่าที่จะเป็นผลมาจากการกระทำของตนเอง

การศึกษางานวิจัยที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจในตนกับพฤติกรรมที่พึงปรารถนา ได้แก่ งานวิจัยที่ปรากฏอยู่ในกลุ่มเด็ก ของสุภาสินี นุ่มเนียน (2546: 121, 183) เรื่อง ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 576 คน นักวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนมากกว่านักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย นอกจากนี้ในงานวิจัยยังพบอีกว่าความเชื่ออำนาจในตนเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 4 ของพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนเมื่อร่วมกับตัวแปรอื่นอีก 5 ตัว รวมเป็น 6 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ได้ 63.9% ในกลุ่มรวม และงานวิจัยของ กุหลาบ ไทรโพธิ์ (2546: 93, 169) เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 587 คน พบว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก มีพฤติกรรมรักษาความสะอาดส่วนรวมมากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย และในงานวิจัยเดียวกันนี้ยังพบอีกว่า ความเชื่ออำนาจในตนเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 2 ของพฤติกรรมรักษาความสะอาดส่วนรวม เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิม คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สามารถทำนายพฤติกรรมรักษาความสะอาดส่วนรวมได้ 27.7% ในกลุ่มรวม

งานวิจัยที่ใกล้เคียงกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม เช่น งานวิจัยของ กมลวรรณ สุวรรณโชติ (2548: 125) เรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของบ้าน สถานศึกษา และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตรของนักศึกษาปริญญาตรี โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาปริญญาตรีจำนวน 438 คน กล่าวว่าพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหา คือ การปฏิบัติตนของนักศึกษาที่ชวนให้เพื่อนอยากเข้าใกล้ อยากเข้าไปติดต่อขอคำปรึกษาหรือคบหาสมาคมด้วยมีลักษณะที่น่าไว้วางใจ น่าเชื่อถือและเป็นที่พึงของเพื่อนได้ รวมทั้งการแสดงออกที่เพื่อนเห็นว่าน่ายกย่อง น่าเอาอย่างให้ปฏิบัติตาม พบว่า ความเชื่ออำนาจในตนเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหา เมื่อร่วมกับตัวแปรอื่นอีก 2 ตัว รวมเป็น 3 ตัว สามารถทำนาย

พฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหาได้ 39.3% ในกลุ่มเพศหญิง 44.4% และ 51.6% ในกลุ่มที่มีการศึกษาต่ำ และมีฐานะไม่ดีตามลำดับ

จากการประมวลเอกสารสามารถสรุปได้ว่า ความเชื่ออำนาจในตนมีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมน่าพึงปรารถนา เช่น พฤติกรรมรักษาสัตว์ พฤติกรรมการรับผิดชอบหน้าที่ พฤติกรรมการทำตนน่าคบหา พฤติกรรมรักษาความสะอาด ทำให้คาดได้ว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่านักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย

1.4.4.4 ประสบการณ์ทางสังคม กับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม

มนุษย์มีการรับรู้และเรียนรู้จากสิ่งรอบตัวและเหตุการณ์รอบตัวโดยเฉพาะจากคนอื่น ๆ รอบข้าง ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลอื่นๆ ได้ถูกต้องมากขึ้นเป็นลำดับ การเรียนรู้เช่นนี้เป็นการเพิ่มประสบการณ์ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับสังคม

ประสบการณ์ทางสังคม (Social Perspective Taking) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะรับรู้และเข้าใจความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมของบุคคลอื่น รวมทั้งคาดการณ์และทำนายว่าผู้อื่นมีความรู้สึกอย่างไรบ้าง สามารถเอาใจเขามาใส่ใจเราได้ (Johnson, Creek, and Smither, 1983 อ้างถึงใน ดุจเดือน พันธุนาวัน, 2547: 20)

ลักษณะการรับรู้มีอยู่ 2 ประเภท (Coke, Batson and Davis, 1978 อ้างถึงใน ดุจเดือน พันธุนาวัน, 2547: 21) คือ 1) ด้านการรู้คิด (Cognitive Aspect) เป็นความสามารถในการรับรู้และเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของคนอื่น โดยนำตนเองไปทำการสวบบทบาท(ทางความคิด) ของผู้อื่นได้ ดังนั้นจึงสามารถที่จะเข้าใจว่าคนอื่นกำลังคิดหรือว่ารู้สึกอย่างไรในสถานการณ์หนึ่งๆ หรือต้องการความช่วยเหลืออะไรบ้าง และ 2) ด้านอารมณ์ร่วม (Affective Aspect) เป็นความรู้สึกร่วมสามารถเอาใจเขามาใส่ใจเราได้ รู้สึกสงสาร เห็นอกเห็นใจ กับการที่ผู้อื่นต้องเผชิญความลำบากในสถานการณ์หนึ่งๆ

การศึกษางานวิจัยที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ทางสังคมกับพฤติกรรมที่พึงปรารถนา งานวิจัยที่พบในกลุ่มผู้ใหญ่ ได้แก่ งานวิจัยของดุจเดือน พันธุนาวัน (2547: 86, 144) เรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมของหัวหน้าในสถานีนามัยตำบล กลุ่มตัวอย่างคือ หัวหน้าสถานีนามัยตำบลจำนวน 477 คน พบว่า หัวหน้าสถานีนามัยที่มีประสบการณ์ทางสังคมน้อย มีพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมโดยรวมน้อยกว่าหัวหน้าสถานีนามัยที่มีประสบการณ์ทางสังคมมาก และในงานวิจัยยังพบอีกว่า ประสบการณ์ทางสังคมเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมโดยรวม เมื่อร่วมกับ

ตัวทำนายนิตลัทธิเดิมและสถานการณ์อีก 2 ตัว รวมเป็น 3 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคมโดยรวมได้ 41.3% ในกลุ่มหัวหน้าสถานีนามัยเพศชาย และงานวิจัยของ รวีกาญจน์ เดือนดาว (2547: 95, 155) เรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการขับขี้อย่างปลอดภัยของพนักงานขับรถโดยสารประจำทางขสมก. จำนวน 412 คน กล่าวว่า พฤติกรรมการขับขี้อย่างมีมารยาท คือ การแสดงความเอื้ออาทร มีน้ำใจ เห็นใจ และให้อภัยต่อผู้ให้บริการ และผู้ขับขี่อื่นๆ ตลอดจนผู้ใช้รถใช้ถนนทั่วไป นักวิจัยพบว่า พนักงานขับรถโดยสารประจำทาง ขสมก. ที่มีประสบการณ์ทางสังคมมาก มีพฤติกรรมการขับขี้อย่างมีมารยาทมากกว่า พนักงานขับรถโดยสารประจำทางขสมก. ที่มีประสบการณ์ทางสังคมน้อย และในงานวิจัยเดียวกันนี้ นักวิจัยยังพบอีกว่า ประสบการณ์ทางสังคมเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมการขับขี้อย่างมีมารยาท เมื่อร่วมกับตัวทำนาย จิตลัทธิเดิม จิตลัทธิตามสถานการณ์ และสถานการณ์อีก 9 ตัว รวม 10 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมการขับขี้อย่างมีมารยาท ได้ 44.2% ในกลุ่มพนักงานที่มีอายุน้อย

พระมหาไชยา กาละปักษ์ (2550: 121, 241) เรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของบ้าน สถานศึกษา สื่อ และจิตลัทธิที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพบุรุษของนักเรียนอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนอาชีวศึกษาจำนวน 636 คน มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม คือ พฤติกรรมสุขภาพเรียบร้อย หมายถึง การแสดงออกถึงความสุภาพอ่อนโยนทั้งกาย วาจา การมีกิริยาท่าทางดี แต่งกายดี ให้เกียรติผู้อื่นรวมถึงการกระทำที่คำนึงต่อบุคคลอื่นทั้งทางกาย วาจา ซึ่งเหมาะสมกับกาลเทศะ พบว่านักเรียนอาชีวศึกษาที่มีประสบการณ์ทางสังคมมากมีพฤติกรรมสุขภาพเรียบร้อยมากกว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่มีประสบการณ์ทางสังคมน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม และในงานวิจัยเดียวกันนี้ยังพบอีกว่า ประสบการณ์ทางสังคมเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 4 ของพฤติกรรมสุขภาพเรียบร้อย เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลัทธิเดิม จิตลัทธิตามสถานการณ์ และสถานการณ์ อีก 7 ตัว รวมเป็น 8 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมสุขภาพเรียบร้อยได้ 58.7% ในกลุ่มรวม

จากการประมวลเอกสารสามารถสรุปได้ว่า ประสบการณ์ทางสังคมมีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนำพึงปรารถนา เช่น พฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคม พฤติกรรมการขับขี้อย่างปลอดภัย พฤติกรรมสุขภาพบุรุษ ทำให้คาดได้ว่า นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่านักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมน้อย

1.4.4.5 สุขภาพจิตดี กับ พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม

สุขภาพจิตดี หมายถึงการมีความวิตกกังวลน้อยหรือในปริมาณที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ (ดวงเดือน พันธุนาวิน, และคณะ, 2536: 38) สุขภาพจิต เป็นจิตลัทธิพื้นฐานที่สำคัญ

ประการหนึ่ง ซึ่งเป็นสาเหตุในการพัฒนาลักษณะจิตอีก 5 ประการของคนดีและคนเก่ง สุขภาพจิตที่ดีเป็นสิ่งจำเป็น แก่การรับรู้สภาพแวดล้อมได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมได้มาก แม้บุคคลมีสติปัญญา และประสบการณ์ทางสังคมมาก แต่ถ้าสุขภาพจิตไม่ดีก็จะไม่สามารถได้รับประโยชน์จากประสบการณ์เต็มที่ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2543: 90) ในความหมายสุขภาพจิตของมนุษย์ (Jahoda, 1970 อ้างถึงในดวงเดือน พันธุมนาวินและเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม, 2520: 3-4) ได้รวบรวมเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาสุขภาพจิตของบุคคลที่ใช้แพร่หลายในวิชาจิตวิทยา 6 ประเภท คือทัศนคติต่อตนเอง ความเป็นตัวของตัวเอง ความควบคุมสภาพแวดล้อม ความเจริญเติบโตพัฒนาการ และความเป็นจริงแห่งตน การรับรู้ความเป็นจริงและบูรณาการของบุคลิกภาพเกณฑ์การพิจารณาทั้ง 6 ประเภทนี้แสดงถึงลักษณะสุขภาพจิตที่ดีของบุคคล

สุขภาพจิตดี ในงานวิจัยนี้ หมายถึง ลักษณะทางจิตและอารมณ์ที่แสดงถึง การไม่รู้สึกวิตกกังวลจนเกินเหตุ ไม่โกรธง่าย ไม่ตื่นตื้นง่าย มีสมาธิ และมีความกล้าในสิ่งที่สมควร ซึ่งในการพัฒนามนุษย์ให้เป็นคนดีคนเก่งนั้น สุขภาพจิตเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2543: 55, 90)

สุขภาพจิต เป็นจิตลักษณะอีกประการหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับจิตลักษณะอื่นๆ และพฤติกรรมของบุคคล ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีจะเป็นผู้ที่มีความวิตกกังวลน้อยหรืออยู่ในปริมาณที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ รู้จักปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและมีพฤติกรรมที่เหมาะสม ซึ่งในงานวิจัยนี้ มีทั้งพฤติกรรมการมีมารยาททางกายและพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ซึ่งเป็นลักษณะของพฤติกรรมที่เหมาะสม ดังนั้นการมีสุขภาพจิตดีของกลุ่มผู้ถูกศึกษา จึงน่าจะเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญในการศึกษาครั้งนี้ด้วย ดังมีงานวิจัยที่สนับสนุนความคิดนี้

ผลงานวิจัยในอดีตที่ปรากฏอยู่ในกลุ่มของผู้ใหญ่ ที่สนับสนุนว่าบุคคลที่มีสุขภาพจิตดีมักเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมที่น่าปรารถนาสูงด้วย เช่น งานวิจัยของ รัชชัย ศรีพรงาม (2547) เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัยของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและปั่นด้าย บุญรับ ศักดิ์มณี (2532) เรื่อง การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานของข้าราชการ นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ นิภาพร โชติสุดแสน (2545: 99) เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาจำนวน 400 คน แบ่งเป็นนักศึกษาชาย 169 คน นักศึกษาหญิงจำนวน 231 คน กล่าวว่าพฤติกรรมรักษาระเบียบ คือ การที่บุคคลปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสถานที่ท่องเที่ยวของกฎหมายในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมหรือสร้างมลพิษ เช่น การรักษาความสะอาด ไม่เบียดเบียน

ทำลาย เป็นต้น พบว่า สุขภาพจิตดีเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 2 ของพฤติกรรมรักษาระเบียบ เมื่อร่วมกับตัวแปรอื่นอีก 3 ตัว รวมเป็น 4 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมรักษาระเบียบได้ 26.8% ในกลุ่มเพศหญิง และสุขภาพจิตเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมเดียวกัน เมื่อร่วมกับตัวแปรอื่นอีก 4 ตัว รวมเป็น 5 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมรักษาระเบียบได้ 34.2% ในนักศึกษาที่อาศัยอยู่ในต่างจังหวัด

งานวิจัยของสุกมล มุ่งพัฒนสุนทร (2546: 96, 109, 201) เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคม และลักษณะทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักษาสัตว์ ของนักเรียนวัยรุ่นชายในชนบท โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากโรงเรียนรัฐบาลขนาดกลางในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 504 คน มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การมีมารยาททางสังคม กล่าวว่าพฤติกรรมรักษาสัตว์ที่ตนเองกระทำ คือ ช่วยเหลือให้พ้นทุกข์และเกิดสุข และไม่ทำร้ายหรือทำลาย ดูแลรักษา เช่นการอนุรักษ์ให้ดีกว่าเดิม หรือปกป้องคุ้มครอง นักวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตไม่ดีมีพฤติกรรมรักษาสัตว์ที่ตนเองกระทำมากกว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมีผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มที่บิดามีอาชีพเกษตรกร มารดามีอาชีพเกษตรกร และในงานวิจัยเดียวกันนี้นักวิจัยยังพบอีกว่า สุขภาพจิตไม่ดีเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมรักษาสัตว์ที่ตนเองกระทำ เมื่อร่วมกับตัวแปรอื่นอีก 3 ตัว รวมเป็น 4 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมรักษาสัตว์ที่ตนเองกระทำได้ 46.2% ในกลุ่มรวม โดยพบรายละเอียดว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตไม่ดีสูง ก็ยังมีพฤติกรรมรักษาสัตว์ที่ตนเองกระทำน้อยด้วย

งานวิจัยที่ปรากฏอยู่ในกลุ่มเด็ก ของสุภาสิณี นุ่มเนียน (2546: 100, 183) เรื่อง ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 576 คน โดยที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ จำนวน 284 คน และอาศัยอยู่ในต่างจังหวัด 292 คน นักวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนมากกว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย นอกจากนี้ในงานวิจัยยังพบอีกว่าสุขภาพจิตดีเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 4 ของพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนเมื่อร่วมกับตัวแปรอื่นอีก 5 ตัว รวมเป็น 6 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ได้ 66.6% ในกลุ่มที่บิดามีการศึกษาสูง

สุขภาพจิตกับพฤติกรรมไม่พึงปรารถนา เช่น งานวิจัยของ พิชัย มณีรักษ์ (2547: 89, 114, 176) เรื่องการได้รับการฝึกอบรมทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าว กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 364 คน นักวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมีพฤติกรรมก้าวร่ววน้อยกว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม และในงานวิจัย

เดียวกันนี้ นักวิจัยยังพบอีกว่า สุขภาพจิตดี เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมก้าวร้าว เมื่อร่วมกับตัวทำนาย จิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และสถานการณ์ อีก 7 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมก้าวร้าวได้ 31.7% ในกลุ่มรวม โดยพบรายละเอียดว่า สุขภาพจิตดีแปรผันไปทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญกับพฤติกรรมก้าวร้าว งานวิจัยของพูนฤดี สุวรรณพันธุ์ (2537: 67) เรื่องปัจจัยทางครอบครัวและโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางพุทธศาสนาของนักเรียนในชุมชนที่มีระดับการพัฒนาต่างกัน กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 จำนวน 416 คน นักวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมาก มีพฤติกรรมก้าวร้าวน้อยกว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยคือ ฐานะค่อนข้างต่ำ ครอบครัวเคร่งครัดพุทธศาสนามาก โรงเรียนส่งเสริมพุทธศาสนามาก กลุ่มเพศหญิงในชุมชนพัฒนาน้อย ในงานวิจัยเดียวกันนี้พบอีกว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดี เป็นผู้ที่มีการคบเพื่อนอย่างไม่เหมาะสมน้อยกว่านักเรียนที่มีสุขภาพจิตไม่ดี ผลเช่นนี้พบในกลุ่มเพศชายและโรงเรียนที่ส่งเสริมพุทธศาสนา

สุขภาพจิตกับพฤติกรรมที่ใกล้เคียงกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม เช่น งานวิจัยของ กมลวรรณ สุวรรณโชติ (2548: 69, 124) เรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของบ้าน สถานศึกษา และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตรของนักศึกษาปริญญาตรี โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาปริญญาตรีจำนวน 440 คน แบ่งเป็นนักศึกษาสายวิทย์จำนวน 214 คน และนักศึกษาสายสังคมจำนวน 226 คน กล่าวว่าพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหา คือ การปฏิบัติตนของนักศึกษาที่ชวนให้เพื่อนอยากเข้าใกล้ อยากเข้าไปติดต่อขอคำปรึกษาหรือคบหาสมาคมด้วย มีลักษณะที่น่าไว้วางใจ น่าเชื่อถือและเป็นที่พึ่งของเพื่อนได้ รวมทั้งการแสดงออกที่เพื่อนเห็นว่าน่ายกย่อง น่าเอาอย่างให้ปฏิบัติตาม พบว่า นักศึกษาที่มีสุขภาพจิตดีมากมีพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหาสูงกว่านักศึกษาที่มีสุขภาพจิตดีน้อย ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม นักศึกษาที่เรียนสายสังคม และในงานวิจัยเดียวกันนี้นักวิจัยยังพบอีกว่า สุขภาพจิตเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหาเมื่อร่วมกับตัวแปรอื่นอีก 2 ตัว รวมเป็น 3 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหาได้ 39.3% ในกลุ่มเพศหญิง 44.4% ในกลุ่มที่มีการศึกษาคำ โดยรายละเอียดพบว่า นักศึกษาที่มีสุขภาพจิตดีสูง ก็ยังมีพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหามากด้วย และพระมหาไชยา กาละปักษ์ (2550: 121, 241) เรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของบ้าน สถานศึกษา สื่อ และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพบุรุษของนักเรียนอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนอาชีวศึกษาจำนวน 636 คน มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม คือ พฤติกรรมสุขภาพเรียบร้อย หมายถึง การแสดงออกถึงความสุภาพอ่อนโยนทั้งกาย วาจา การมีกิริยาท่าทางดี แต่งกายดี ให้เกียรติผู้อื่นรวมถึงการกระทำที่คำนึงถึงบุคคลอื่นทั้งทางกาย ทางวาจา ซึ่ง

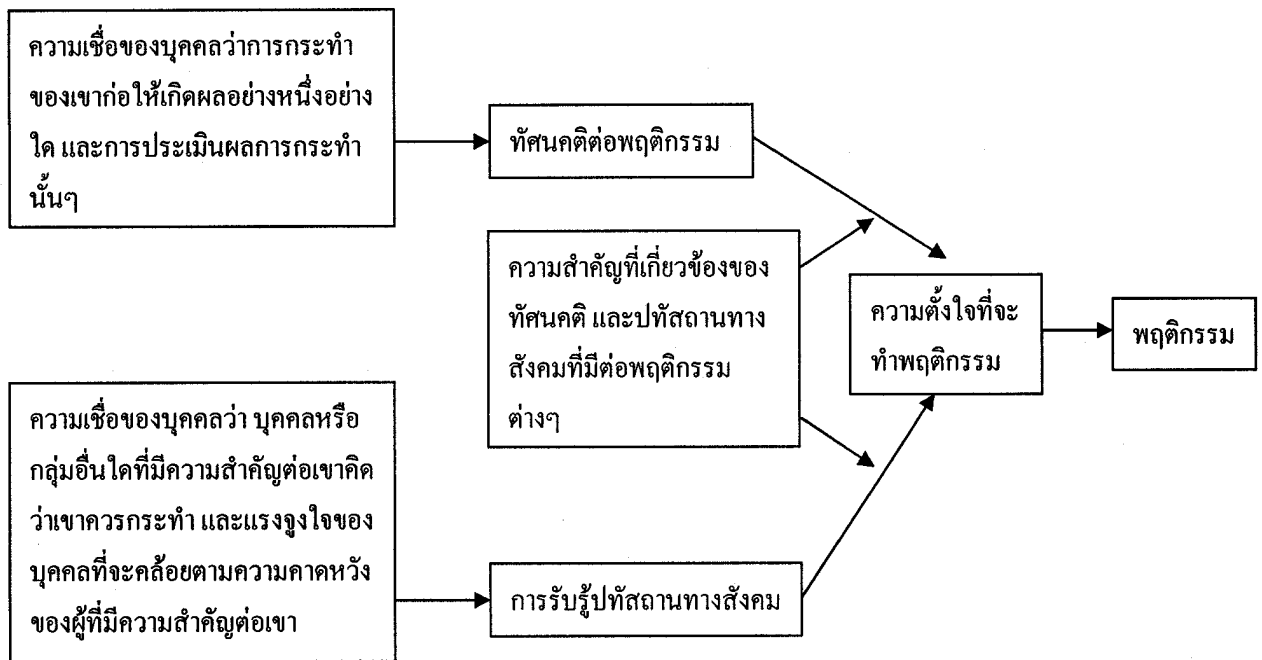
เหมาะสมกับกาลเทศะ พบว่านักเรียนอาชีวศึกษาที่มีสุขภาพจิตดีมีพฤติกรรมสุขภาพเรียบร้อยมากกว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่มีสุขภาพจิตดีน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม และในงานวิจัยเดียวกันนี้ยังพบอีกว่า สุขภาพจิตเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมสุขภาพเรียบร้อยเมื่อร่วมกับตัวทำนายอื่นอีก 5 ตัว รวมเป็น 6 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมสุขภาพเรียบร้อยได้ 51.3% ในกลุ่มรวม

จากการประมวลเอกสารสามารถสรุปได้ว่า สุขภาพจิตมีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมน่าพึงปรารถนา เช่น พฤติกรรมรักษาสัตว์ พฤติกรรมการรับผิดชอบต่อหน้าที่ พฤติกรรมการทำตนน่าคบหา พฤติกรรมกตัญญูกตเวที พฤติกรรมสุขภาพเรียบร้อย พฤติกรรมรักษาระเบียบ พฤติกรรมไม่ก้าวร้าว พฤติกรรมไม่ทะเลาะวิวาท ทำให้คาดได้ว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่านักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีน้อย

1.4.5 จิตลักษณะตามสถานการณ์ กับ พฤติกรรมการมีมารยาทสังคมทางสังคม

ลักษณะทางจิตตามสถานการณ์ได้ตีโดย ทฤษฎีการกระทำที่มีเหตุผล (A Reasoned Action Theory) ของ Ajzen and Fishbein (1980) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ใช้ในการทำนายและอธิบายพฤติกรรมของบุคคล โดยมีความเชื่อมโยงของตัวแปรต่างๆ ทางสถานการณ์ และ จิตลักษณะ ในเชิงเหตุผลอย่างชัดเจน ดังรายละเอียดในภาพที่ 1.3

ทฤษฎีนี้อธิบายได้ว่า พฤติกรรมของบุคคลอยู่ภายใต้การควบคุมของจิตหรือเจตนาของบุคคลนั้น โดยการใช้ข้อมูลที่มีอยู่ ซึ่งประกอบด้วยความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มบุคคลที่ใกล้ชิดหรือมีอิทธิพลต่อเขา ผ่านการรับรู้ทัศนคติทางสังคม และความเชื่อของผลที่เกิดจากการกระทำของเขาว่าควรกระทำหรือไม่ ผลที่เกิดขึ้นดีหรือเสีย ซึ่งเป็นการประเมินค่าต่อสิ่งนั้นๆ ที่เขาได้พบเห็น ทำให้เกิดทัศนคติต่อพฤติกรรมที่เขาเกี่ยวข้องด้วย จากการรับรู้และประเมินพฤติกรรมผ่านสิ่งแวดล้อมของบุคคล ทำให้ความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ต่างๆ ที่มีต่อพฤติกรรมแตกต่างกัน (Ajzen and Fishbein: 1980: 5-11) ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษา ตัวแปรที่สำคัญจากทฤษฎีนี้ 2 ตัวแปร คือทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม และความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น

ภาพที่ 1.3 โครงสร้างของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล และองค์ประกอบที่กำหนด
พฤติกรรมของบุคคล

แหล่งที่มา: Ajzen and Fishbein, 1980: 8.

1.4.5.1 ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม กับพฤติกรรมการมีมารยาทสังคม
ความรู้ หมายถึง การเรียนรู้และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ที่ก่อให้เกิด
พฤติกรรมของบุคคล (Benjamin และคณะ อ้างถึงในประภาพรเพ็ญ สุวรรณ, 2537: 212) ได้จำแนก
พฤติกรรมการเรียนรู้ เป็น 3 ลักษณะ คือ 1) พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) 2) เจตพิสัย (Affective
Domain) 3) ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) หรือเรียกให้สั้น และง่าย ก็คือ ความรู้ ทัศนคติ และ
การปฏิบัติ ปัจจุบันพฤติกรรมการเรียนรู้ กลุ่มพุทธิพิสัย ได้มีการศึกษาและใช้ในการเรียนการสอน
อย่างกว้างขวาง เพราะเป็นพฤติกรรมที่สำคัญในการเรียนการสอน สามารถสังเกตและวัดได้ง่าย
และยังเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้เบื้องต้นในการนำไปสู่พฤติกรรมการเรียนรู้กลุ่มเจตพิสัยและทักษะ
พิสัยด้วย นักพฤติกรรมศาสตร์ ได้เรียกว่า K A P Model เป็นการอธิบายสาเหตุของการเกิด
พฤติกรรมหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนั้น ได้แก่ ความรู้ ทัศนคติของบุคคล (ระเด่น หัสดี และ
สรศักดิ์ วัฒนศิริ, 2536: 14-14) จิตลักษณะด้านความรู้ คือ การเป็นผู้ที่มีสติปัญญาดีในเรื่องนั้นๆ

การศึกษาวิจัย ความรู้ที่เกี่ยวข้องพฤติกรรมต่างๆ ได้แก่ งานวิจัยของรุจิเรศ พิชิตา
นนท์ (2546: 76) เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการฉลาดเลือกกินของวัยรุ่นตอน

ปลาย โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 650 คน พบว่า นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับอาหารและสุขภาพมาก มีพฤติกรรมลดเลือกกินมากกว่า นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับอาหารและสุขภาพน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มนักเรียนชาย และนักเรียนที่บิดามีการศึกษาระดับสูง นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เป็นตัวทำนายลำดับที่ 2 สามารถทำนายพฤติกรรมลดเลือกกินได้ 18.1% ในกลุ่มรวม

งานวิจัยของชัยยุทธ กุลตั้งวัฒนาและคณะ (2547: 121) ได้ศึกษา ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจริยธรรมในการบริการของมัคคุเทศก์ไทย โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ มัคคุเทศก์ไทย จำนวน 598 คน พบว่า มัคคุเทศก์ที่มีความรู้ด้านมาตรฐานความสะอาดมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการดูแลสภาพอนามัยของนักท่องเที่ยวมากกว่า มัคคุเทศก์ที่มีความรู้ด้านมาตรฐานความสะอาดน้อย

งานวิจัยของ นิภาพร โชติสุดแสน์ (2545: 78, 96) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุของพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาปริญญาตรี จำนวน 400 คน พบว่า นักศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการเสริมสร้างและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว และพฤติกรรมการรักษาระเบียบมากกว่า นักศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์น้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม และกลุ่มนักศึกษาที่มีฐานะทางครอบครัวสูง

จากการประมวลเอกสารสามารถสรุปได้ว่า ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนำพึงปรารถนา เช่น พฤติกรรมลดเลือกกิน พฤติกรรมจริยธรรมในการบริการของมัคคุเทศก์ไทย พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทำให้คาดได้ว่า ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่าความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อย

1.4.5.2 ทศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม กับพฤติกรรมการมี

มารยาทสังคม

ทศนคติ คือ จิตลักษณะประเภทหนึ่งของบุคคล อยู่ในรูปของความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจ ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความรู้สึกนี้เกิดจากความรู้สึกเชิงประเมินค่าของบุคคล เกี่ยวกับสิ่งนั้น คือ ความรู้สึกว่าสิ่งนั้นมีประโยชน์หรือมีโทษมากน้อยเพียงใด ทำให้มีความรู้สึกโน้มเอียงในทางชอบ พอใจมากน้อยต่อสิ่งนั้น เมื่อเกิดความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด บุคคลนั้นย่อมจะมีความพร้อมที่จะกระทำสิ่งนั้นไปในทางที่สอดคล้องกับความชอบหรือไม่ชอบของตนต่อสิ่งนั้น ทศนคติมี 2 ทิศทาง คือ ทศนคติทางบวก เป็นประโยชน์ พอใจ มุ่งให้

การสนับสนุนช่วยเหลือ ทักษคติทางลบ คือ เห็นโทษ ไม่พอใจ มุ่งที่จะหลีกเลี่ยงหรือทำลาย (งามดา วนิทานนท์, 2535: 214-215)

เนื่องจากทัศนคติเป็นสภาวะทางจิตประการหนึ่งที่บุคคลมีต่อสิ่งต่างๆ อันเกิดจากการได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ มาก่อน เป็นสิ่งที่สามารถเรียนรู้ได้ มีที่หมาย และมีทิศทาง (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ 2531: 66-67) ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ประการ (งามดา วนิทานนท์, 2535: 210-264) ได้แก่ 1) องค์ประกอบทางความรู้เชิงประเมินค่า (Cognitive Component) เดิมใช้ความหมายของการรู้การคิด ความเชื่อ ตลอดจนข้อสันเทศทั่วไปเกี่ยวกับวัตถุทางทัศนคตินั้น แต่องค์ประกอบนี้จะต้องมีลักษณะที่มีทิศทางประกอบด้วย คือ ทางด้านดีหรือเลว มีประโยชน์หรือโทษ จึงไม่ใช่ข้อเท็จจริง (fact) ตามปกติเท่านั้น เนื้อหาที่สำคัญที่สุดในองค์ประกอบนี้คือ ความเชื่อเชิงประเมินค่าว่าสิ่งนั้นดีหรือเลว มีประโยชน์หรือมีโทษอย่างไร ดังนั้น การวัดองค์ประกอบแรกของทัศนคติอย่างถูกต้อง จะต้องวัดความรู้เชิงประเมินค่าเกี่ยวกับวัตถุทางทัศนคตินั้นของบุคคล 2) องค์ประกอบทางความรู้สึก (Affective Component) ทัศนคติมีลักษณะสำคัญ คือ อารมณ์ของบุคคลเกี่ยวกับวัตถุทางทัศนคติเช่นเดียวกับองค์ประกอบแรก ความรู้สึกของบุคคลก็จะต้องมีลักษณะที่เป็นทิศทางด้วย ซึ่งหมายถึงความชอบ ความไม่ชอบสิ่งหนึ่ง หรือความพอใจ ไม่พอใจสิ่งหนึ่ง และสอดคล้องกับองค์ประกอบแรกของเขาดด้วย กล่าวคือ ถ้าบุคคลเชื่อว่าสิ่งใดดีมีประโยชน์ บุคคลก็จะชอบและพอใจสิ่งนั้น ในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลเชื่อว่าสิ่งนั้นเลวหรือมีโทษบุคคลก็จะไม่ชอบไม่พอใจสิ่งนั้น องค์ประกอบนี้มีเนื้อหาที่อาจจะวัดได้ ไม่หลากหลายเท่าองค์ประกอบแรก แต่ก็ใช้องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของทัศนคติ 3) องค์ประกอบทางการมุ่งกระทำ (Action Tendency Component) เนื่องจากทัศนคติเป็นลักษณะทางจิตใจ ที่ต้องการศึกษาแยกต่างหากจากพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง ฉะนั้นองค์ประกอบนี้จะเป็นการรายงานเกี่ยวกับพฤติกรรม เจตนาที่จะกระทำหรือ ความมุ่งกระทำ องค์ประกอบนี้จึงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของบุคคลมากกว่าองค์ประกอบอื่น

สรุปได้ว่า ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม หมายถึง การที่นักเรียนพิจารณาประเมินว่าพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมนั้นเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์ และเกิดความรู้สึกชอบพอใจที่จะกระทำพฤติกรรมนี้ รวมถึงความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมต่อบุคคลอื่น

ดังนั้นองค์ประกอบทั้งสามของทัศนคติ สามารถใช้ในการทำนาย และอธิบายพฤติกรรมที่เฉพาะเจาะจงของบุคคลได้ เพราะเชื่อว่าหากบุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องใด (ร่วมกับบุคลิกภาพอื่นๆที่เหมาะสม) ก็จะกระตุ้นให้บุคคลนั้นจะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมในเรื่องนั้นมากกว่าบุคคลที่มีทัศนคติไม่ดี งานวิจัยที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับพฤติกรรมต่างๆ

ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมเช่น งานวิจัยในกลุ่มเด็ก ได้แก่ งานวิจัยของ กุหลาบ ไทโรโพธิ์ (2546: 101, 179) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการรักษาความสะอาดกับพฤติกรรมรักษาความสะอาดส่วนรวม กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 587 คน แบ่งเป็นนักเรียนชาย 267 คน และนักเรียนหญิง 320 คน พบว่านักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรักษาความสะอาดมาก มีพฤติกรรมรักษาความสะอาดส่วนรวมมากกว่านักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรักษาความสะอาดน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม และในงานวิจัยเดียวกันนี้ นักวิจัยยังพบอีกว่า ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรักษาความสะอาด เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 1 ของพฤติกรรมรักษาความสะอาดส่วนรวม เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และสถานการณ์อีก 2 ตัว รวมเป็น 3 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมรักษาความสะอาดส่วนรวมได้ 45.4 % ในกลุ่มรวม งานวิจัยของ สุภาสิณี นุ่มเนียน (2546: 128, 185) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่กับพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากโรงเรียนรัฐบาลในสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 576 คน โดยแบ่งเป็นโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร 2 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 284 คน และโรงเรียนต่างจังหวัด 2 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 292 คน พบว่านักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่มาก มีพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนมากกว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่น้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม และในงานวิจัยเดียวกันนี้ นักวิจัยยังพบอีกว่า ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียน เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และสถานการณ์อีก 5 ตัว รวมเป็น 6 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนได้ 63.9 % ในกลุ่มรวม

และงานวิจัยของสุกมล มุ่งพัฒนสุนทร (2546: 201) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรักษาสัตว์กับพฤติกรรมรักษาสัตว์ที่ตนเองกระทำ ของนักเรียนชายในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดสุรินทร์และจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 480 คน พบว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรักษาสัตว์มาก มีพฤติกรรมรักษาสัตว์ที่ตนเองกระทำมากกว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรักษาสัตว์น้อย โดยพบผลในกลุ่มรวม นอกจากนี้ นักวิจัยยังพบอีกว่า ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมรักษาสัตว์เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 1 ของพฤติกรรมรักษาสัตว์ที่ตนเองกระทำ เมื่อร่วมกับตัวทำนาย จิตลักษณะเดิมกับลักษณะตามสถานการณ์ อีก 3 ตัว รวมเป็น 4 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมรักษาสัตว์ที่ตนเองกระทำได้ 46.2% โดยพบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม

ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกับพฤติกรรมไม่พึงปรารถนา เช่น งานวิจัยพิชัย มณีรัตน์ (2547: 114) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดยมียกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 จำนวน 346 จากโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสงขลา จำนวน 4 โรงเรียน พบว่า ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 1 ของพฤติกรรมตามเบี่ยงเบนเมื่อรวมกับตัวทำนาย จิตลักษณะเดิมกับลักษณะตามสถานการณ์ อีก 3 ตัว รวมเป็น 4 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมก้าวร้าวได้ 31.7% โดยพบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม

งานวิจัยที่ใกล้เคียงกับทัศนคติที่ดีต่อการมีมารยาททางสังคมได้ เช่น งานวิจัยของ กมลวรรณ สุวรรณโชติ (2548: 82, 124) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรม การเป็นกัลยาณมิตรกับพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหา กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาปริญญาตรี จำนวน 432 คน พบว่า นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตรมาก มีพฤติกรรม การทำตนให้น่าคบหามากกว่า นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตรน้อย และ นักวิจัยยังพบอีกว่า ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตร เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 1 ของพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหา เมื่อรวมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และ สถานการณ์อีก 2 ตัว รวมเป็น 3 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหา ได้ 43.4 % ในกลุ่มรวม

รวิกาญจน์ เดือนดาว (2547: 114, 154) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่ดี ต่อพฤติกรรมการขับขี้อย่างปลอดภัยกับพฤติกรรมการขับขี้อย่างมีมารยาท กลุ่มตัวอย่างคือ พนักงานขับรถโดยสารประจำทาง ขสมก. จำนวน 410 คน พบว่า พนักงานขับรถโดยสารประจำ ทาง ขสมก.ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการขับขี้อย่างปลอดภัยมาก มีพฤติกรรมการขับขี้อย่างมี มารยาทมากกว่า พนักงานขับรถโดยสารประจำทาง ขสมก.ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการขับขี้อย่าง ปลอดภัยน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม และในงานวิจัยเดียวกันนี้ นักวิจัยยังพบอีกว่า ทัศนคติที่ ดีต่อพฤติกรรมการขับขี้อย่างปลอดภัย เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 1 ของพฤติกรรมการขับขี้อย่างมีมารยาท เมื่อรวมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และสถานการณ์อีก 5 ตัว รวมเป็น 6 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมการขับขี้อย่างมีมารยาท ได้ 41.0 % ในกลุ่มรวม

พระมหาไพฑูริย์ กาละปักษ์ (2550: 176, 241) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ ที่ดีต่อพฤติกรรมสุภาพบุรุษกับพฤติกรรมสุภาพเรียบร้อย กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 641 คน โดยมีนักเรียนอาชีวศึกษาชั้น ปวช.3 จำนวน 337 คน ปวส.2 จำนวน 304 คน พบว่านักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมสุภาพบุรุษมาก มีพฤติกรรมสุภาพเรียบร้อยมากกว่า

นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมสุภาพบุรุษน้อย และนักวิจัยยังพบอีกว่า ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมสุภาพบุรุษ เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 1 ของพฤติกรรมสุภาพเรียบร้อย เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และสถานการณ์อีก 7 ตัว รวมเป็น 8 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหา ได้ 58.7 % ในกลุ่มรวม

สรุปผลจากการประมวลเอกสารนี้ บุคคลที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมต่างๆ นั้น ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมนั้นสูงขึ้น เช่น มีพฤติกรรมรักษาความสะอาดส่วนรวมมากขึ้น มีพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนมากขึ้น มีพฤติกรรมรักษาสัตว์ที่ตนเองกระทำมากขึ้น มีพฤติกรรมก้าวร้าวน้อยลง มีพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหามากขึ้น มีพฤติกรรมการขับชื้ออย่างมีมารยาทมากขึ้น และมีพฤติกรรมสุภาพเรียบร้อยมากขึ้น ดังนั้นคาดได้ว่านักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาก มีพฤติกรรมการมีมารยาทสังคมมากด้วย

1.4.5.3 ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น กับพฤติกรรมการมีมารยาทสังคม

ความพร้อมที่จะกระทำเป็นองค์ประกอบสุดท้ายของทัศนคติ โดยบุคคลจะแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งที่มีทัศนคติ ซึ่งเป็นความพร้อมที่บุคคลจะแสดงออกเมื่อมีทัศนคติเกิดขึ้น (Behavioral Intention) (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2523: 1-19) โดยได้รับอิทธิพลจากความเชื่อ และความรู้สึกเกี่ยวกับสิ่งนั้นในด้านบวก หรือ ลบ และทำให้มีแนวโน้มในทางปฏิบัติ หรือถ้ามีสิ่งเร้าที่เหมาะสม จะเกิดการปฏิบัติหรือมีปฏิกิริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้น องค์ประกอบทางด้านความรู้ ความเข้าใจ จึงนับว่าเป็นส่วนประกอบขั้นพื้นฐานของทัศนคติ และองค์ประกอบนี้จะเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับความรู้สึกของบุคคล ซึ่งอาจจะออกมาในรูปความสุข ความทุกข์ ยินดี ไม่ยินดี หรืออื่นๆ ความรู้สึกนี้จะมีมากหรือน้อยต่อวัตถุ หรือสิ่งที่เขารู้จักยอมขึ้นอยู่กับจำนวน และความถี่ของความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อเขามีความเกี่ยวข้องกับวัตถุ หรือ ปรากฏการณ์นั้นๆ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2520: 3) และเนื่องจากทัศนคติเป็นลักษณะทางจิตใจที่ต้องศึกษาแยกต่างหากจากพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นการวัดองค์ประกอบนี้จะเป็นการรายงานเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือเป็นการวัดปริมาณของพฤติกรรมหรือเป็นการวัดปริมาณของพฤติกรรมโดยไม่ตรงไม่ได้ แต่จะต้องเป็นลักษณะทางจิตใจที่เกี่ยวกับพฤติกรรม ทำให้ Triandis (1964: 420-430) สร้างแบบวัดองค์ประกอบนี้โดยตรง อย่างไรก็ตาม การวัดทัศนคติสามารถวัดองค์ประกอบด้านใดก็ได้ ซึ่งอาจจะวัดเพียงแค่ องค์ประกอบแรก หรือวัดเฉพาะสององค์ประกอบด้านใดก็ได้ ซึ่งอาจจะวัดเพียงแค่ องค์ประกอบแรก หรือจะวัดเฉพาะสององค์ประกอบแรก ก็ได้ Kothandapani 1971: 9 อ้างถึงใน ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2520: 8) เสนอแนะว่าวิธีที่จะแก้ปัญหาเกี่ยวกับการทำนายพฤติกรรม หรือลดปัญหาการใช้องค์ประกอบของทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ ที่อาจจะทำนายหรือชี้วัดพฤติกรรมได้อย่างไม่ชัดเจน ว่าควรจะวัดทัศนคติของ

บุคคลในด้านต่างๆ ทั้งสามด้าน คือ ความรู้สึก ความเชื่อ และความตั้งใจที่จะกระทำ เนื่องจากส่วนประกอบของแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรม จะเป็นส่วนหนึ่งที่เป็นตัวแทนของส่วนประกอบทางพฤติกรรมหรือการปฏิบัติทำให้เกิดพฤติกรรมการแสดงออกที่บุคคลอื่นสังเกตได้ แต่ Keisler, Collins and Miller (1969 อ้างถึงใน ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2520: 6) กล่าวว่า การวัดทัศนคติโดยการให้ตอบแบบสอบถามอาจจะมีผลทำให้ทัศนคติบางอย่างไม่แสดงออกเหมือนกันดังนั้นเพื่อที่จะทำนายถึงการปฏิบัติความพร้อมที่จะกระทำได้อย่างแน่นอน จำเป็นต้องวัดทัศนคติหลายๆ อย่าง ที่จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ต้องการจะทำนายหรือคาดคะเน เช่น บรรทัดฐานของสังคม นิสัยของบุคคลที่จะทำนาย และสิ่งที่คาดหวังจากผลการกระทำต่างๆ ด้วย และการเปลี่ยนองค์ประกอบด้านที่หนึ่งและสองของทัศนคติจะเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่จะทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการปฏิบัติที่คงทนถาวร (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2520: 21)

จากการประมวลเอกสาร สามารถสรุปได้ว่า ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น หมายถึง ความพร้อมของนักเรียนที่จะหลีกเลี่ยง หรือ ยินดีที่มีความพร้อมในการมีมารยาททางสังคม เช่น ไม่ล้วงแคะ แคะ เกา ในที่สาธารณะชน แต่งกายสุภาพเรียบร้อย ไม่พูดจาหยาบคายในที่ชุมชน เป็นต้น

เนื่องจากความพร้อมมีความหมายสอดคล้องกับความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรม งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความตั้งใจและพฤติกรรมต่างๆ เช่น ลินดา สุวรรณดี (2543: 241-246) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 480 คน โดยแบ่งเป็นพฤติกรรมย่อย 2 ด้าน คือ พฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า และพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะ จากการศึกษาพบว่า ความตั้งใจที่ศึกษาในรูปแบบของความพร้อมกระทำ เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำนายพฤติกรรมทั้ง 2 ด้าน ได้ในนักเรียนทั้งโดยรวมและทุกกลุ่มย่อย โดยพบว่าความพร้อมกระทำเป็นตัวแปรแรกที่เข้าทำนายพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการสร้างขยะร่วมกับตัวแปรทางจิต และสภาพแวดล้อมอีก 2 ตัวแปร ได้ 52.20% ในกลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนสูง

1.5 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวแปร ออกเป็น 4 ด้านด้วยกัน ตามประเภทของตัวแปร คือ

1.5.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

1.5.1.1 สถานการณ์ มี 4 ตัวแปร คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบพหุบุคลิกภาพ การฝึกฝนการมีมารยาท การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และประเภทโรงเรียน

1.5.1.2 จิตลักษณะเดิมมี 4 ตัวแปร คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ประสบการณ์ทางสังคม และสุขภาพจิตดี

1.5.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

เป็นกลุ่มพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ซึ่งมี 3 ตัวแปร คือ

1.5.2.1 พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย

1.5.2.2 พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา

1.5.2.3 พฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน

1.5.3 ตัวแปรประสาณ (Mediating Variable)

เป็นตัวแปรแทรกซ้อน คือ ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น

1.5.4 ตัวแปรแบ่งกลุ่มย่อย (Moderating Variables)

คือ ลักษณะทางชีวสังคม และภูมิหลังของนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ สายการเรียน เกรดเฉลี่ย ค่าขนม อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา การศึกษาของบิดา การศึกษาของมารดา

1.6 นิยามปฏิบัติการของตัวแปร

ในกลุ่มพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของนักเรียน ประกอบด้วย 3 ตัวแปรย่อย คือ พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา พฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย หมายถึง การแสดงออกด้วยกิริยาท่าทางที่สุภาพเรียบร้อย ด้วยการระมัดระวังว่าการกระทำไม่เดือดร้อนทั้งต่อตนเองและส่วนรวม เช่น ไม่ล้วง แคะ แกะ เกา ในที่สาธารณะ แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เป็นต้น วัดด้วยมาตราประเมินรวมค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 15 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ดังนั้น พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 15-90 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้มากเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมาก

พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา หมายถึง การกล่าววาจาที่สุภาพเรียบร้อย การพูดหรือสนทนาด้วยวาจาไพเราะอ่อนหวาน ถูกกาลเทศะ เช่น กล่าวคำขอบคุณ หรือกล่าวคำขอโทษ เป็นต้น วัดด้วยมาตราประเมินรวมค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 15 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ดังนั้น พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 15-90 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้มากเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามาก

พฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน หมายถึง การให้นักเรียนประเมินพฤติกรรมการมีมารยาท 2 ด้าน คือ พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ของเพื่อนนักเรียนในชั้นเรียนเดียวกัน วัดโดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อให้นักเรียนระบุรายชื่อเพื่อนในห้องที่มีคุณสมบัติตรงกับพฤติกรรมการมีมารยาทที่ระบุได้มากที่สุดมา 2 รายชื่อ พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 1-1000 คะแนน (ซึ่งคะแนนนี้เป็นคะแนนจริงก่อนปรับ) จากนั้นรวมคะแนนแล้วดูว่าคนที่ติดลบคะแนนต่ำสุดคือเท่าใด เช่น -89 หลังจากนั้นทำให้เป็นคะแนนค่าบวกทั้งหมดโดยการเอาจำนวนที่มีค่ามากกว่าคะแนนติดลบต่ำสุด 1 คะแนน เช่น 90 มาบวกให้ทุกคน ดังนั้นคนที่คะแนนต่ำสุดจะได้ 1 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูงจากแบบวัดนี้ แสดงว่าเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาทที่เพื่อนประเมินมาก

ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน หมายถึง การรายงานเกี่ยวกับปริมาณความสามารถในการคาดการณ์ไกล เล็งเห็นความสำคัญของสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนในอนาคต และบังคับตนเองให้อดได้รอได้ หรือเลือกที่จะไม่รับ ประโยชน์เล็กน้อยทันที แต่จะรอรับประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่าหรือสำคัญกว่าที่จะตามมาภายหลัง แบบวัดนี้นำมาจากแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนของ ดวง

เดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2536) เรื่องลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่น ที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน ที่นำมาใช้ในงานวิจัยของ ลินดา สุวรรณดี (2543) เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์ เป็นแบบมาตรวัดประเมินรวมค่า จำนวน 12 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ดังนั้น พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 12-72 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้มากเป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก

ความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง ปริมาณความเชื่อและความคาดหวังของบุคคลว่าการที่ตนกระทำพฤติกรรมเป็นผลจากการกระทำของตนเอง ไม่ได้ขึ้นอยู่กับโชคชะตา หรือสิ่งที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของตนเอง แบบวัดนี้มาจากแบบวัดความเชื่ออำนาจในตน ของดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2536) เรื่องลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่น ที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน เป็นแบบมาตรวัดประเมินรวมค่า จำนวน 12 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ดังนั้น พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 12-72 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้มากเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก

ประสบการณ์ทางสังคม หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการร่วมรับรู้ ความรู้สึกของบุคคลอื่นที่กำลังเผชิญกับสถานการณ์อื่นที่กำลังเผชิญกับสถานการณ์หนึ่ง โดยบุคคลนี้ 1) สามารถรับรู้ความรู้สึกได้ 2) เข้าใจบทบาท เอาใจเขามาใส่ใจเรา หรือสวมบทบาทของผู้อื่น 3) คาดการณ์พฤติกรรมของคนอื่นไว้ล่วงหน้า แบบวัดนี้มาจากแบบวัดประสบการณ์ทางสังคมของ ทิพย์สุดา จันทร์แจ่มหล้า (2544) เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมของผู้ดูแลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอดส์ เป็นแบบมาตรวัดประเมินรวมค่า จำนวน 12 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ดังนั้น พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 12-72 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้มากเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางสังคมมาก

สุขภาพจิตดี หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความพึงพอใจในชีวิตของตนเอง สามารถที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือความเครียดที่จะเข้ามากระทบต่อชีวิตได้อย่างเหมาะสม แบบวัดนี้มาจากแบบวัดสุขภาพจิตของดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2536) เรื่องลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่น ที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน ที่นำมาใช้ในงานวิจัยของ ลินดา สุวรรณดี (2543) เรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์ เป็นแบบมาตรวัดประเมินรวมค่า จำนวน 12 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่

“จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ดังนั้น พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 12-72 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้มากเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดีมาก

การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล หมายถึง การที่นักเรียนรับรู้ว่ามีผู้เลี้ยงดูที่ใกล้ชิดกับตนที่สุด ปฏิบัติต่อตนในลักษณะให้ความรัก ยอมรับ ให้ความใกล้ชิดสนิทสนม ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ ให้ความสำคัญแก่ตนมากน้อยเพียงใด และอธิบายถึงเหตุผลในการส่งเสริมหรือขัดขวางการกระทำของตน มีการให้รางวัลเมื่อทำความดี ลงโทษเมื่อทำความผิดอย่างสมเหตุสมผลหรือไม่ และมีความสม่ำเสมอไม่ทำตามอารมณ์มากน้อยเพียงใด แบบวัดนี้นำมาจากแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ดวงเดือน พันธุมนาวิณ และคณะ (2536) เรื่องลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่น ที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน ที่นำมาใช้ในงานวิจัยของ ดินดา สุวรรณดี (2543) เรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรุ่งอรุณ เป็นแบบมาตรวัดประเมินรวมค่า จำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ดังนั้น พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้มากเป็นผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก

การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนว่าบิดามารดาแสดง หรือปฏิบัติต่อตนเองในการดำเนินชีวิตประจำวัน ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม เพื่อฝึกอบรมให้ตนเกิดความรู้ ความสนใจ ความเชื่อ และยอมรับการปฏิบัติตามแนวพุทธขั้นพื้นฐานในระบบบุญธิชา 3 ประการ หรือหลักธรรมเบื้องต้นสำหรับพุทธศาสนิกชน คือ การให้ทาน การรักษาศีลห้า และการเจริญภาวนาหรือการปฏิบัติสมาธิภาวนา บิดามารดาได้อธิบายชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงการปฏิบัติดังกล่าวมากน้อยเพียงใด และคอยให้คำแนะนำและส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนา ตลอดจนเป็นแบบอย่างให้แก่เด็กในด้านการปฏิบัติตามหลักธรรมเหล่านี้มากน้อยเพียงใด แบบวัดนี้ดัดแปลงมาจากแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธของ ھرรยา เลาหเสรีกุล (2537) เรื่องการเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิตยกับลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของนักเรียนวัยรุ่น ซึ่งھرรยาดัดแปลงมาจากแบบวัดบิดามารดาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบพุทธของ งามตา วนินทนนท์ (2536) เรื่องลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร เป็นแบบมาตรวัดประเมินรวมค่า จำนวน 12 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ดังนั้น พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 12-72 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้มากเป็นผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธมาก

การฝึกฝนการมีมารยาท หมายถึง การรายงานของนักเรียนเกี่ยวกับการได้รับการฝึกฝนให้มีมารยาททางสังคมในด้านต่างๆ จากที่บ้าน โดยผู้ปกครองและผู้ที่อยู่ทางบ้านคนอื่นๆ และได้รับ

การฝึกฝนให้มีมารยาททางสังคม จากครู-อาจารย์ที่โรงเรียน เช่น การสาธิต บอกกล่าว แนะนำ การพูดคุย การเล่าเรื่องเหตุการณ์ หรืออ่านหนังสือเรื่องเกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมให้ฟัง การสอดแทรกลักษณะนิสัยการมีมารยาททางสังคมไปในกิจกรรมต่างๆ วัดด้วยมาตราประเมินรวมค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบมาตรวัดประเมินรวมค่า จำนวน 12 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ดังนั้น พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 12-72 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้มากเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาทมาก

การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง หมายถึง การที่นักเรียนรับรู้หรือเห็นการแสดงออกของคนรอบข้างหรือผู้ปกครอง วัดด้วยมาตราประเมินรวมค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบมาตรวัดประเมินรวมค่า จำนวน 12 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ดังนั้น พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 12-72 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้มากเป็นผู้ที่เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก

ความรู้เกี่ยวกับการมารยาททางสังคม หมายถึง สิ่งที่คุณคลหนึ่งสามารถจดจำและระลึกถึงข้อเท็จจริง รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม คือรู้ว่าสถานที่ใดควรที่จะปฏิบัติตนอย่างไร เวลาใดควรมีมารยาท หรือจะปฏิบัติตัวอย่างไร หรือนุคคลใดที่ควรจะมีหรือไม่มีการยาท วัดด้วยมาตราประเมินรวมค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบมาตรวัดประเมินรวมค่า จำนวน 19 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ดังนั้น พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 19-114 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้มาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมารยาททางสังคมมาก

ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม หมายถึง การเห็นประโยชน์ หรือ โทษของพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม และ ความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจต่อพฤติกรรมนั้น ซึ่งจะก่อให้เกิดแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นต่อไป วัดด้วยมาตราประเมินรวมค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบมาตรวัดประเมินรวมค่า จำนวน 14 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ดังนั้น พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 14-84 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้มากเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาก

ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น หมายถึง ความพร้อมของนักเรียนที่จะหลีกเลี่ยง หรือ ยินดีที่มีความพร้อมในการมีมารยาททางสังคม วัดด้วยมาตราประเมินรวมค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 15 ข้อ แต่ละข้อมีมาตราประเมิน 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ดังนั้น พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 15-90 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้มากเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมาก

1.7 สมมติฐานในการวิจัย

จากจุดประสงค์ของการวิจัย และผลจากการประมวลเอกสาร เป็นพื้นฐานให้งานวิจัยนี้มีสมมติฐาน 6 ข้อ

สมมติฐานที่ 1 มีเนื้อความว่า “นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีคำขวัญเรื่องมารยาท เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า หรือมีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนในโรงเรียนที่ไม่มีคำขวัญ”

สมมติฐานที่ 2 มีเนื้อความว่า “นักเรียนในโรงเรียนที่มีคำขวัญเรื่องมารยาท มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า หรือมีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนในโรงเรียนที่ไม่มีคำขวัญ มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย และมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อย”

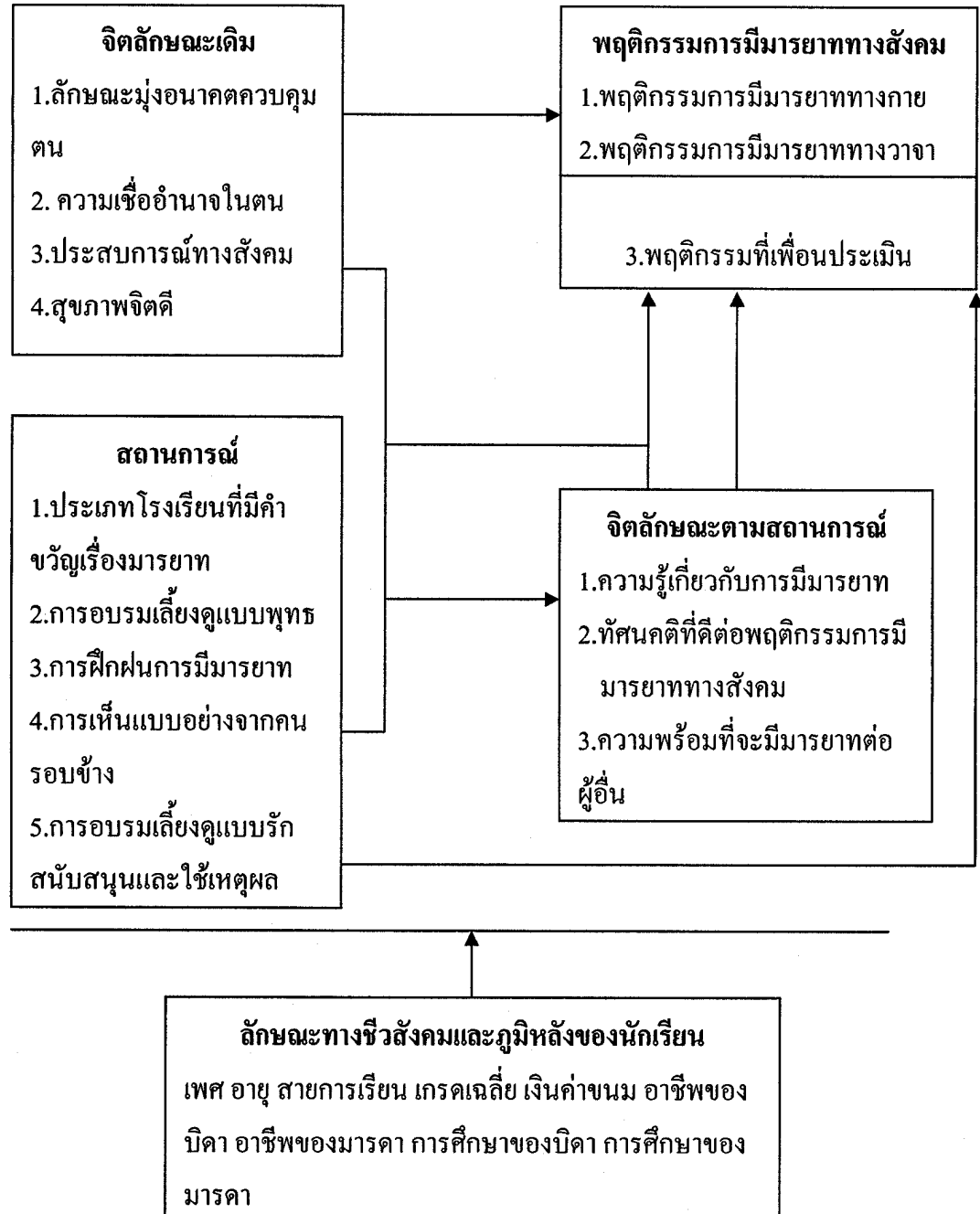
สมมติฐานที่ 3 มีเนื้อความว่า “นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมาก มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก และมีประสบการณ์ทางสังคมมาก เป็นเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า หรือมีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีน้อย มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อย และมีประสบการณ์ทางสังคมน้อย

สมมติฐานที่ 4 มีเนื้อความว่า “นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า หรือมีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนน้อย

สมมติฐานที่ 5 ตัวทำนายชุดที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย ตัวทำนายชุดที่ 1 คือ ตัวทำนายฝ่ายจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร ได้แก่ สุขภาพจิตดี ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ประสบการณ์ทางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ร่วมกับตัวทำนายชุดที่ 2 คือ ตัวทำนายฝ่ายสถานการณ์ 4 ตัวแปร ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมากและใช้เหตุผล การ

ฝึกฝนมารยาท และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ซึ่งรวมเป็น 8 ตัวแปร สามารถทำนายความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา หรือพฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน ได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 หรือตัวทำนายชุดที่ 2 อย่างน้อย 5%

สมมติฐานที่ 6 ตัวทำนายชุดที่ 5 ซึ่งประกอบด้วย ตัวทำนายฝ่ายจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ประสบการณ์ทางสังคม และสุขภาพจิตดี ร่วมกับตัวทำนายฝ่ายสถานการณ์ 4 ตัวแปร ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมากและใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และตัวทำนายฝ่ายจิตตามสถานการณ์ 3 ตัวแปร คือ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น และความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม รวมเป็น 11 ตัวแปร สามารถทำนายพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา หรือพฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน ได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 3 คือ ตัวทำนายฝ่ายจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร ร่วมกับตัวทำนายฝ่ายสถานการณ์ 4 ตัวแปร รวมเป็น 8 ตัวแปร หรือตัวทำนายชุดที่ 4 คือ ตัวทำนายฝ่ายจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัวแปร ได้อย่างน้อย 5%

ภาพที่ 1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในงานวิจัย

บทที่ 2

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย นี้ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์เปรียบเทียบ (Correlation Comparative Study) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้นำแบบวัดที่มีคุณภาพสูงมาใช้ในการเก็บข้อมูล รวมทั้งมีการสร้างแบบวัดใหม่และปรับปรุงแบบวัดบ้างในบางส่วนเพื่อให้ตรงกับเนื้อหาที่วิจัยมากขึ้น แล้วนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลโดยให้นักเรียนตอบแบบวัดต่างๆ และนำไปสู่การวิเคราะห์ทางสถิติตามลำดับ ในส่วนนี้ได้กล่าวถึงวิธีการวิจัย ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือและการหาคุณภาพการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่าง และการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ได้ศึกษานักเรียนชายและหญิงในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549

ในการคัดเลือกตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ขั้นตอนและหลักเกณฑ์ คือ

2.1.1 คัดเลือกโรงเรียนที่มีคำขวัญมารยาท ทั้งในต่างจังหวัด และกรุงเทพมหานคร และเป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม

2.1.2 คัดเลือกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ไม่มีคำขวัญมารยาท โดยคัดเลือกโรงเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกันกับโรงเรียนที่เลือกไว้ในข้อ 1 ทั้งด้านขนาดของโรงเรียน จำนวนนักเรียน และภูมิหลังของนักเรียน จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ โรงเรียนชะอวด จังหวัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ โรงเรียนราชวินิตมัธยม

2.1.3 วิธีการในการสุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นกำหนดโควตา (Stratified Quota Random Sampling) โดยการคำนวณจากตัวแปรสุ่มตัวอย่าง 4 ประเภท คือ 1) จำนวนโรงเรียน 2 ประเภท คือ มีค่าขวัญและไม่มีค่าขวัญ 2) จำนวนโรงเรียนประเภทละ 2 แห่ง 3) จำนวนห้องเรียนแต่ละโรงเรียนจำนวน 4 ห้องเรียน และ 4) จำนวนนักเรียนในแต่ละห้องคาบประมาณ โดยเฉลี่ยห้องละ 35 คน ($2 \times 2 \times 4 \times 35$) โดยคาดว่าจะเก็บได้ 560 แต่เก็บได้จริงรวมทั้งสิ้น 604 คน

2.2 เครื่องมือวัดตัวแปร

ในการวิจัยนี้ประกอบด้วยกลุ่มตัวแปร 4 กลุ่ม (ไม่รวมกลุ่มตัวแปรทางชีวสังคมและภูมิหลัง) คือ กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ซึ่งรวมทั้งหมดแล้วมี ตัวแปรอิสระ 11 ตัว และตัวแปรตาม 3 ตัว เครื่องมือวัดตัวแปรในแต่ละกลุ่มมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 แบบวัดกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม

แบบวัดในกลุ่มนี้ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัว คือ แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน แบบวัดประสบการณ์ทางสังคม และแบบวัดสุขภาพจิตดี

2.2.1.1 แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ประกอบด้วยประโยคบอกเล่า เกี่ยวกับปริมาณความสามารถในการคาดการณ์ไกล เล็งเห็นความสำคัญของสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนในอนาคต และบังคับตนเองให้ออกได้ร้อได้ หรือเลือกที่จะไม่รับ ประโยชน์เล็กน้อยทันที แต่จะรอรับประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่าหรือสำคัญกว่าที่จะตามมาภายหลัง แบบวัดนี้นำมาจากแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2536) เรื่องลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่น ที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน ที่นำมาใช้ในงานวิจัยของ ลินดา สุวรรณดี (2543) เรื่องสสามสามปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์ แบบวัดนี้ประกอบด้วย 12 ประโยค ข้อความทางบวก 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1,4,6,9,11,และ12 ข้อความทางลบ 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2,3,5,7,8, และ 10 แต่ละประโยคมาพร้อมๆกับมาตรประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 3.58-9.02 และพิสัยของความสัมพันธ์ภายในระหว่าง

รายชื่อกับแบบวัดอยู่ระหว่าง .26-.51 ค่าความเชื่อมั่นแบบอัลฟาจากการวิจัย เท่ากับ .74 ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงในแบบวัดนี้ คือ ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก

ตัวอย่างแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (ชุด “ฉันในปัจจุบันและอนาคต” ในภาคผนวก ข)

(0) ฉันรีบทำการบ้านให้เสร็จก่อนไปเที่ยวเล่นเสมอ ($t = 4.44, r = .32$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 6 อันดับ โดยข้อความทางบวกให้คะแนน ตั้งแต่ “จริงที่สุด” 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน พิสัยของคะแนนรวมของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 12-72 คะแนน					

2.2.1.2 แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน ประกอบด้วยประโยคบอกเล่าเกี่ยวกับ ปริมาณความเชื่อและความคาดหวังของบุคคลว่าการที่ตนกระทำพฤติกรรมเป็นผลจากการกระทำของตนเอง ไม่ได้ขึ้นอยู่กับโชคชะตา หรือสิ่งที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของตนเอง แบบวัดนี้นำมาจากแบบวัดความเชื่ออำนาจในตน ของดวงเดือน พันธุมนาวิน งามตา วณิชทานนท์ และคณะ (2536) เรื่องลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่น ที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน แบบวัดนี้ประกอบด้วย 12 ประโยค ข้อความทางบวก 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 11, และ 12 ข้อความทางลบ 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, และ 10 แต่ละประโยคมาพร้อมกับมาตรประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 3.67-8.93 และพิสัยของความสัมพันธ์ภายในระหว่างรายชื่อกับแบบวัดอยู่ระหว่าง .36-.57 ค่าความเชื่อมั่นแบบอัลฟาจากการวิจัย เท่ากับ .83 ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงในแบบวัดนี้ คือ ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก

ตัวอย่างแบบวัดความเชื่ออำนาจในตน (ชุด “สิ่งที่มีมากขึ้นกับฉัน” ในภาคผนวก ข)

(0) ฉันถูกกล่าวหาว่าทำผิดทั้งๆ ที่ไม่ได้ทำ ($t = 7.95, r = .52$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 6 อันดับ โดยข้อความทางบวกให้คะแนน ตั้งแต่ “จริงที่สุด” 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน พิสัยของคะแนนรวมของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 12-72 คะแนน					

2.2.1.3 แบบวัดประสบการณ์ทางสังคม ความสามารถของบุคคลในการร่วมรับรู้ความรู้สึกของบุคคลอื่นที่กำลังเผชิญกับสถานการณ์อื่นที่กำลังเผชิญกับสถานการณ์หนึ่ง โดยบุคคลนี้ 1) สามารถรับรู้ความรู้สึกได้ 2) เข้าใจบทบาท เอาใจเขามาใส่ใจเรา หรือสวามยัตนาของผู้อื่น 3) คาดการณ์พฤติกรรมของคนอื่นไว้ล่วงหน้า แบบวัดนี้มาจากแบบวัดประสบการณ์ทางสังคมของทิพย์สุตา จันทรแจ่มหล้า (2544) เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมของผู้ดูแลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอดส์ แบบวัดนี้ประกอบด้วย 12 ประโยค ข้อความทางบวก 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 4,5,9,10,11,และ 12 ข้อความทางลบ 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1,2,3,6,7,และ 8 แต่ละประโยคมาพร้อมกับมาตรประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 3.67-8.66 และพิสัยของความสัมพันธ์ภายในระหว่างรายข้อกับแบบวัดอยู่ระหว่าง .23-.53 ค่าความเชื่อมั่นแบบอัลฟาจากการวิจัย เท่ากับ .74 ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงในแบบวัดนี้ คือ ผู้ที่มีประสบการณ์ทางสังคมมาก

ตัวอย่างแบบวัดประสบการณ์ทางสังคม (ชุด “ประสบการณ์ทางสังคมของข้าพเจ้า” ในภาคผนวก ข)
(0) ฉันมักพูดตรงไปตรงมา โดยไม่คิดว่าคนอื่นจะรู้สึกอย่างไร ($t = 6.52, r = .49$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 6 อันดับ โดยข้อความทางบวกให้คะแนน ตั้งแต่ “จริงที่สุด” 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน พิสัยของคะแนนรวมของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 12-72 คะแนน					

2.2.1.4 แบบวัดสุขภาพจิตดี ลักษณะของแบบวัดเป็นการให้นักเรียนรายงานปริมาณความสามารถของบุคคลในการปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความพึงพอใจในชีวิตของตนเอง สามารถที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือความเครียดที่จะเข้ามากระทบต่อชีวิตได้อย่างเหมาะสม แบบวัดนี้มาจากแบบวัดสุขภาพจิตของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2536) เรื่องลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่น ที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน ที่นำมาใช้ในงานวิจัยของ ลินดา สุวรรณดี (2543) เรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์ แบบวัดนี้ประกอบด้วย 12 ประโยค เป็นข้อความทางลบทุกข้อ แต่ละประโยคมาพร้อมกับมาตรประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 6.31-13.87 และพิสัยของความสัมพันธ์ภายในระหว่างรายข้อกับแบบวัดอยู่ระหว่าง .48-.72 ค่าความ

เชื่อมั่นแบบอัลฟาจากการวิจัย เท่ากับ .88 ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงในแบบวัดนี้ คือ ผู้ที่มีสุขภาพจิตดี มาก

ตัวอย่างแบบวัดสุขภาพจิตดี (ชุด“ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง” ในภาคผนวก ข)

(0) ฉันรู้สึกลำบากใจ ถ้าจะต้องตัดสินใจทำอะไรด้วยตนเอง ($t = 7.81$, $r = .60$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 6 อันดับ โดยข้อความทางบวกให้คะแนน ตั้งแต่ “จริงที่สุด” 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน พิสัยของคะแนนรวมของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 12-72 คะแนน					

2.2.2 แบบวัดกลุ่มตัวแปรสถานการณ์

แบบวัดในกลุ่มนี้ประกอบด้วยตัวแปร 5 ตัว คือ แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และใช้เหตุผล แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ แบบวัดการฝึกฝนการมีมารยาท และแบบวัดการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง

2.2.2.1 แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล หมายถึง การที่นักเรียนรับรู้ว่ามีผู้เลี้ยงดูที่ใกล้ชิดกับตนที่สุด ปฏิบัติต่อตนในลักษณะให้ความรัก ยอมรับ ให้ความใกล้ชิดสนิทสนม ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ ให้ความสำคัญแก่ตนมากน้อยเพียงใด และอธิบายถึงเหตุผลในการส่งเสริม หรือขัดขวางการกระทำของตน มีการให้รางวัลเมื่อทำความดี ลงโทษเมื่อทำความผิดอย่างสมเหตุสมผลหรือไม่ และมีความสม่ำเสมอไม่ทำตามอารมณ์มากน้อยเพียงใด แบบวัดนี้นำมาจากแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2536) เรื่องลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่น ที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน ที่นำมาใช้ในงานวิจัยของ ลินดา สุวรรณดี (2543) เรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรุ่งอรุณ แบบวัดนี้ประกอบด้วย 10 ประโยค ข้อความทางบวก 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1,2,5,9, และ 10 ข้อความทางลบ 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3,4,6,7, และ 8 แต่ละประโยคมาพร้อมกับมาตราประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 5.93-10.78 และพิสัยของความสัมพันธ์ภายในระหว่างรายข้อกับแบบวัดอยู่ระหว่าง .50-.73 ค่าความเชื่อมั่นแบบอัลฟาจากการวิจัย เท่ากับ .88 ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงในแบบวัดนี้ คือ ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก

ตัวอย่างแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล (ชุด“เยาวชนกับประสบการณ์จากทางบ้าน 1” ในภาคผนวก ข)

(0) ผู้ปกครองรักและหวังดีต่อฉัน ($t = 5.93$, $r = .61$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 6 อันดับ โดยข้อความทางบวกให้คะแนน ตั้งแต่ “จริงที่สุด” 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน พิสัยของคะแนนรวมของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน					

2.2.2.2 แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ วัดโดยการรายงานการรับรู้ของนักเรียนว่าบิดามารดาแสดง หรือปฏิบัติต่อตนเองในการดำเนินชีวิตประจำวัน ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม เพื่อฝึกอบรมให้ตนเกิดความรู้ ความสนใจ ความเชื่อ และยอมรับการปฏิบัติตามแนวพุทธขึ้นพื้นฐานในระบบบุญสุชา 3 ประการ หรือหลักธรรมเบื้องต้นสำหรับพุทธศาสนิกชน คือ การให้ทาน การรักษาศีลห้า และการเจริญภาวนาหรือการปฏิบัติสมาธิภาวนา บิดามารดาได้อธิบายชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงการปฏิบัติดังกล่าวมาน้อยเพียงใด และคอยให้คำแนะนำและส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนา ตลอดจนเป็นแบบอย่างให้แก่เด็กเรียนในด้านการปฏิบัติตามหลักธรรมเหล่านี้มาน้อยเพียงใด แบบวัดนี้ดัดแปลงมาจากแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธของ ھرรหยา เลาหเสรีกุล (2537) เรื่องการเรียนรู้ในโรงเรียนพุทธศาสนาวินัยกับลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของนักเรียนวัยรุ่น ซึ่งھرรหยาดัดแปลงมาจากแบบวัดบิดามารดาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบพุทธของ งามตา วรนิพนธ์ (2536) เรื่องลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร แบบวัดนี้ประกอบด้วย 12 ประโยค ข้อความทางบวก 11 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1,2,3,4,5,6,7,8,9,11,และ12 ข้อความทางลบ 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 10 แต่ละประโยคมาพร้อมกับมาตรประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 4.42-8.39 และพิสัยของความสัมพันธ์ภายในระหว่างรายข้อกับแบบวัดอยู่ระหว่าง .39-.64 ค่าความเชื่อมั่นแบบอัลฟาจากการวิจัย เท่ากับ .85 ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงในแบบวัดนี้ คือ ผู้ที่ได้รับการอบรมแบบพุทธมาก

ตัวอย่างแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ (ชุด“เยาวชนกับประสบการณ์จากที่บ้าน 2” ในภาคผนวก ข)

(0) แม่ชักชวนให้ฉันชมรายการปฏิบัติธรรมทางโทรทัศน์ซึ่งมีเด็กๆ เข้าร่วมฝึกสมาธิด้วย ($t = 6.53$, $r = .56$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 6 อันดับ โดยข้อความทางบวกให้คะแนน ตั้งแต่ “จริงที่สุด” 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน พิสัยของคะแนนรวมของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 12-72 คะแนน					

2.2.2.3 แบบวัดการฝึกฝนการมีมารยาท วัดโดยให้นักเรียนรายงาน ว่า ได้รับการฝึกฝนให้มีมารยาททางสังคมในด้านต่างๆ จากที่บ้าน โดยผู้ปกครองและผู้ที่อยู่ทางบ้านคนอื่นๆ และได้รับการฝึกฝนให้มีมารยาททางสังคม จากครู-อาจารย์ที่โรงเรียน เช่น การสาธิต บอกกล่าว แนะนำ การพูดคุย การเล่าเรื่องเหตุการณ์ หรืออ่านหนังสือเรื่องเกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมให้ฟัง การสอดแทรกลักษณะนิสัยการมีมารยาททางสังคมไปในกิจกรรมต่างๆ วัดโดยแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวทางที่ประมวลมา แบบวัดนี้ประกอบด้วย 12 ประโยค ข้อความทางบวก 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1,2,3,5,6,8,9,11,และ 12 ข้อความทางลบ 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 4,7,และ 10 แต่ละประโยคมาพร้อมกับมาตรประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 5.24-7.33 และพิสัยของความสัมพันธ์ภายในระหว่างรายข้อกับแบบวัดอยู่ระหว่าง .36-.58 ค่าความเชื่อมั่นแบบอัลฟาจากการวิจัย เท่ากับ .80 ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงในแบบวัดนี้ คือ ผู้ที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาทมาก

ตัวอย่างแบบวัดการฝึกฝนการมีมารยาท (ชุด“สิ่งที่คุณรอบข้างมักบอก” ในภาคผนวก ข)

(0) ผู้ปกครองพร่ำสอนให้ฉันกล่าวคำขอบคุณเมื่อผู้อื่นช่วยเหลือฉัน ($t = 7.30$, $r = .51$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 6 อันดับ โดยข้อความทางบวกให้คะแนน ตั้งแต่ “จริงที่สุด” 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน พิสัยของคะแนนรวมของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 12-72 คะแนน					

2.2.2.4 แบบวัดการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง วัดโดยการรายงานการที่นักเรียนรับรู้หรือเห็นการแสดงออกของคนรอบข้างหรือผู้ปกครอง วัดโดยแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวทางที่

ประมวลมา แบบวัดนี้ประกอบด้วย 15 ประโยค ข้อความทางบวก 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 10, และ 12 ข้อความทางลบ 13 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14, และ 15 แต่ละประโยคมาพร้อมกับมาตรประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 4.50-9.86 และพิสัยของความสัมพันธ์ภายในระหว่างรายข้อกับแบบวัดอยู่ระหว่าง .29-.64 ค่าความเชื่อมั่นแบบอัลฟาจากการวิจัย เท่ากับ .83 ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงในแบบวัดนี้ คือ ผู้ที่เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก

ตัวอย่างแบบวัดการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง (ชุด “การปฏิบัติของบุคคลรอบข้าง”
ในภาคผนวก ข)

(0) ผู้ปกครองของฉัน มักจามโดยไม่เอามือปิดปาก ($t = 9.86$, $r = .64$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 6 อันดับ โดยข้อความทางบวกให้คะแนน ตั้งแต่ “จริงที่สุด” 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน พิสัยของคะแนนรวมของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 15-90 คะแนน					

2.2.3 แบบวัดกลุ่มตัวแปรจิตตามสถานการณ์

แบบวัดในกลุ่มนี้ประกอบด้วยตัวแปร 3 ตัว คือ แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท แบบวัดทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม และแบบวัดความรู้ที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น

2.2.3.1 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท หมายถึง สิ่งที่คุณคณหนึ่งสามารถจดจำและระลึกถึงข้อเท็จจริง รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม คือรู้ว่าสถานที่ใดควรที่จะปฏิบัติตนอย่างไร เวลาใดควรมีมารยาท หรือจะปฏิบัติตัวอย่างไร หรือบุคคลใดที่ควรจะมีหรือไม่มีมารยาท แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท วัดโดยแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวทางที่ประมวลมา แบบวัดนี้ประกอบด้วย 19 ประโยค ข้อความทางบวก 15 ข้อ ได้แก่ ข้อ 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, และ 19 ข้อความทางลบ 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, และ 4 แต่ละประโยคมาพร้อมกับมาตรประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 2.58-6.54 และพิสัยของความสัมพันธ์ภายในระหว่างรายข้อกับแบบวัดอยู่ระหว่าง .16-.61 ค่าความเชื่อมั่นแบบอัลฟาจากการวิจัย เท่ากับ .83 ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงในแบบวัดนี้ คือ ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาทมาก

ตัวอย่างแบบวัดแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท (ชุด“การเข้าใจของฉันทัน” ในภาคผนวก ข)

(0) เราไม่จำเป็นต้องกล่าวคำขอบคุณ เมื่อผู้อื่นช่วยเหลือเรา ($t = 2.80$, $r = .30$)

ถูก	ผิด	ตอบอย่างมั่นใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก
เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 6 อันดับ โดยข้อความทางบวกให้คะแนน ตั้งแต่ “จริงที่สุด” 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน พิสัยของคะแนนรวมของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 19-114 คะแนน					

2232 แบบวัดทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการณ์มารยาททางสังคม หมายถึง การเห็นประโยชน์ หรือ โทษของพฤติกรรมการณ์มารยาททางสังคม และ ความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจต่อพฤติกรรมนั้น ซึ่งจะก่อให้เกิดแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นต่อไป วัดโดยแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวทางที่ประมวลมา แบบวัดนี้ประกอบด้วย 14 ประโยค ข้อความทางบวก 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 5,6,7,และ10 ข้อความทางลบ 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1,2,3,4,8,9,11,13,และ14 แต่ละประโยคมาพร้อมกับมาตรประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 5.81-9.15 และพิสัยของความสัมพันธ์ภายในระหว่างรายข้อกับแบบวัดอยู่ระหว่าง .46-.63 ค่าความเชื่อมั่นแบบอัลฟาจากการวิจัย เท่ากับ .88 ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงในแบบวัดนี้ คือ ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการณ์มารยาททางสังคมมาก

ตัวอย่างแบบวัดแบบวัดทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการณ์มารยาททางสังคม (ชุด“ความคิดเห็นของนักเรียน” ในภาคผนวก ข)

(0) ฉันทยังมองไม่เห็นประโยชน์ในการมีมารยาทต่อคนรอบข้าง ($t = 5.81$, $r = .55$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 6 อันดับ โดยข้อความทางบวกให้คะแนน ตั้งแต่ “จริงที่สุด” 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน พิสัยของคะแนนรวมของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 14-84 คะแนน					

2233 แบบวัดความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นเป็นประโยคบอกเล่าเกี่ยวกับความพร้อมของนักเรียนที่จะหลีกเลี่ยง หรือยินดีที่มีความพร้อมในการมีมารยาททางสังคม แบบวัดความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นวัดโดยแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวทางที่ประมวลมาแบบวัดนี้ประกอบด้วย 15 ประโยค ข้อความทางบวก 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2,7,8,9,และ10 ข้อความทางลบ 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1,3,4,5,6,11,12,13,14,และ15 แต่ละประโยคมาพร้อมกับมาตรประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบ

วัดนี้อยู่ระหว่าง 4.92-8.37 และพิสัยของความสัมพันธ์ภายในระหว่างรายชื่อกับแบบวัดอยู่ระหว่าง .30-.64 ค่าความเชื่อมั่นแบบอัลฟาจากการวิจัย เท่ากับ .88 ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงในแบบวัดนี้ คือ ผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมาก

ตัวอย่างแบบวัดความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น(ชุด“ความพร้อมที่ฉันจะปฏิบัติ” ในภาคผนวก ข)

(0) ถ้าทางโรงเรียนจัดให้มีการประกวดมารยาท ฉันพร้อมที่จะหลีกเลี่ยงไม่เข้าร่วม (t = 6.10 , r = .44)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 6 อันดับ โดยข้อความทางบวกให้คะแนน ตั้งแต่ “จริงที่สุด” 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน พิสัยของคะแนนรวมของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 15-90 คะแนน					

2.2.4 แบบวัดกลุ่มตัวแปรตาม

แบบวัดในกลุ่มนี้ประกอบด้วย 3 แบบวัด คือ แบบวัดพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย แบบวัดพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา และแบบวัดพฤติกรรมการมีมารยาทที่เพื่อนประเมิน

2.2.4.1 แบบวัดพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย มีเนื้อหาเกี่ยวกับ การแสดงออกด้วยกิริยาท่าทางที่สุภาพเรียบร้อย ด้วยการระมัดระวังว่าการกระทำไม่เดือดร้อนทั้งต่อตนเองและส่วนรวม เช่น ไม่ล้วง แคะ แกะ เกา ในที่สาธารณะชน แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เป็นต้น เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบบวัดนี้ประกอบด้วย 15 ประโยค ข้อความทางบวก 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 6,และ7 ข้อความทางลบ 13 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1,2,3,4,5,8,9,10,11,12,13,14,และ15 แต่ละประโยคมาพร้อมกับมาตรประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 3.44-7.43 และพิสัยของความสัมพันธ์ภายในระหว่างรายชื่อกับแบบวัดอยู่ระหว่าง .28-.58 ค่าความเชื่อมั่นแบบอัลฟาจากการวิจัย เท่ากับ .84 ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงในแบบวัดนี้ คือ ผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมาก

ตัวอย่างแบบวัดพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย (ชุด“สิ่งที่ฉันมักทำ 1” ในภาคผนวก ข)

(0) ฉันชอบที่จะแคะขี้ฟัน หรือแคะจมูก ในขณะที่รับประทานอาหาร ($t = 4.35$, $r = .32$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 6 อันดับ โดยข้อความทางบวกให้คะแนน ตั้งแต่ “จริงที่สุด” 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน พิสัยของคะแนนรวมของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 15-90 คะแนน					

2.2.4.2 แบบวัดพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา มีเนื้อหาเกี่ยวกับ การกล่าววาจาที่สุภาพเรียบร้อย การพูดหรือสนทนาด้วยวาจาไพเราะอ่อนหวาน ถูกกาลเทศะ เช่น กล่าวคำขอบคูล หรือกล่าวคำขอโทษ เป็นต้น เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบบวัดนี้ประกอบด้วย 15 ประโยค เป็นข้อความลบทุกข้อ แต่ละประโยคมาพร้อมกับมาตรประเมินค่า 6 หน่วย จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” พิสัยของค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 3.98-8.60 และ พิสัยของความสัมพันธภาพในระหว่างรายข้อกับแบบวัดอยู่ระหว่าง .27-.56 ค่าความเชื่อมั่นแบบอัลฟาจากการวิจัย เท่ากับ .81 ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงในแบบวัดนี้ คือ ผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมาก

ตัวอย่างแบบวัดพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา (ชุด“สิ่งที่ฉันมักทำ 1” ในภาคผนวก ข)

(0) ฉันมักจะไม่ว่ากล่าวคำขอโทษเมื่อฉันทำผิดพลาด ($t = 4.32$, $r = .35$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อมีคะแนน 6 อันดับ โดยข้อความทางบวกให้คะแนน ตั้งแต่ “จริงที่สุด” 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน ข้อความทางลบให้คะแนนกลับกัน พิสัยของคะแนนรวมของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 15-90 คะแนน					

2.2.4.3 แบบวัดพฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบบวัดชุดนี้เป็นแบบวัดคำถามปลายเปิด โดยให้นักเรียนแต่ละคนเขียนชื่อเพื่อนในห้องเรียนของตนเกี่ยวกับพฤติกรรมตรงตามที่กำหนดไว้ ในแต่ละข้อ ซึ่งมีจำนวน 10 ประโยค ข้อความทางบวก 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1,2,3,5,6,และ10 ข้อความทางลบ 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 4,7,8,9 ครอบคลุมพฤติกรรมการมีมารยาททั้ง 2 ด้าน คือ พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา แต่ละข้อให้นักเรียนเขียนรายชื่อเพื่อนที่มีพฤติกรรมตรงกับคุณสมบัติในข้อนั้นได้ 2 รายชื่อ

ตัวอย่างแบบวัดพฤติกรรมการที่เพื่อนประเมิน (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

(0) แต่งตัวสุภาพเรียบร้อยมาก

1. ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....
2. ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....

เกณฑ์การให้คะแนน ในแต่ละข้อนักเรียนที่ได้รับการเสนอชื่อจากเพื่อนจะได้ 1 คะแนน ในข้อความทางบวก และจะได้ -1 คะแนน ในข้อความทางลบ ซึ่งมีทั้งหมด 10 ข้อ พิสัยของคะแนนรวมของแบบวัดนี้อยู่ระหว่าง 15-90 คะแนน

2.3 วิธีการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือวัด

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการหาคุณภาพเครื่องมือแบบวัด โดยการนำเอาแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ได้แก่ แบบวัดพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย แบบวัดพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา แบบวัดพฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และการฝึกฝนการมีมารยาท และนอกจากนี้ยังได้นำแบบวัดที่ผู้วิจัยอื่นๆ มาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ด้วย คือ แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ประสิทธิภาพทางสังคม สุขภาพจิตดี การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ หาค่าความเที่ยงตรงหาอำนาจจำแนก และหาค่าความเชื่อมั่น มีรายละเอียดของการหาคุณภาพเครื่องมือดังนี้

ขั้นแรก การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ในการหาความเที่ยงตรงของแบบวัดที่ใช้วิจัยในการวิจัยครั้งนี้ ตามคำนิยามปฏิบัติการในแต่ละตัวแปรให้ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาให้มีเนื้อหาครอบคลุมสิ่งที่ต้องการศึกษา และมีความเหมาะสมกับกลุ่มประชากรที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างหรือไม่เพียงใด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้แบบวัดที่สมบูรณ์ จากนั้นได้ให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจอีกครั้งหนึ่ง (Face Validity) แล้วจึงนำไปทดลองใช้

ขั้นที่สอง ทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่สาม ทำการวิเคราะห์เนื้อหาคุณภาพแบบวัด โดยการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Discrimination) และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คะแนนรายข้อกับแบบวัดโดยรวม (Item-Total Correlation) เกณฑ์ที่ใช้การเลือกข้อ คือ ด้วยสถิติ t-ratio คือ $t \geq 2.0$ และหาค่า r- Item Total (Corrected Item- Total Correlation) คือ $r \geq .20$ จากนั้นนำข้อความผ่านเกณฑ์ไว้เป็นแบบวัดที่จะนำไปใช้จริง โดยแต่ละแบบวัด มีค่าอำนาจจำแนก

ขั้นสุดท้าย หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) (ตารางที่ 2.1)

ตารางที่ 2.1 คุณภาพของเครื่องมือวัดในการวิจัย

เครื่องมือวัด	จำนวน	พิสัยคะแนน	พิสัยค่า t	พิสัยค่า r	ค่าความเชื่อมั่นแอลฟา
1.ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	12	12-72	3.58-9.02	.26-.51	.74
2.ความเชื่ออำนาจในตน	12	12-72	3.67-8.93	.36-.57	.83
3.ประสบการณ์ทางสังคม	12	12-72	3.67-8.66	.23-.53	.74
4.สุขภาพจิตดี	12	12-72	6.31-13.87	.48-.72	.88
5.การอบรมเลี้ยงดูแบบรักๆ	10	10-60	5.93-10.78	.50-.73	.88
6.การอบรมเลี้ยงดูแบบทุร	12	12-72	4.42-8.39	.39-.64	.85
7.การฝึกฝนการมีมารยาท*	12	12-72	5.24-7.33	.36-.58	.80
8.การเห็นแบบอย่าง*	15	15-90	4.50-9.86	.29-.64	.83
9.ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท *	19	19-114	2.58-6.54	.22-.61	.83
10.ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม*	14	14-84	5.81-9.15	.46-.63	.88
11.ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น*	15	15-90	4.92-8.37	.30-.64	.88
12.พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย *	15	15-90	3.44-7.43	.28-.58	.84
13.พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา*	15	15-90	3.98-8.60	.27-.56	.81
14.พฤติกรรมการมีมารยาทที่เพื่อนประเมิน*	10	0-1000	-	-	-

* แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อได้จัดทำแบบวัดสมบูรณ์แล้ว ผู้ศึกษาคำเนินการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.4.1 ผู้วิจัยนำหนังสือราชการจากคณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม ไปติดต่อเพื่อขออนุญาต เก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย

2.4.2 ทำการเก็บข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายตอบ โดยใช้เวลาประมาณ 50 นาที โดยขออนุญาตเข้าอำนวยการตอบแบบวัดเอง เพื่อความถูกต้องและตรงกับวัตถุประสงค์ในการศึกษามากที่สุด

2.4.3 นำข้อมูลมาตรวจสอบ และคัดแยกข้อมูลที่ไม่สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ผลได้

2.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ทางสถิติในครั้งนี้คำนวณโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 11.5 โดยใช้สถิติ 2 ประเภท คือ

2.5.1 สถิติอนุมาน (Inferential Statistic) เพื่อทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

2.5.1.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง (Three Way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1,2 และ 3 ถ้าพบปฏิสัมพันธ์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ระดับ .05 เป็นต้นไป ก็จะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' เพื่อหาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในแต่ละสมมติฐานต่อไป

2.5.1.2 การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Entered และ Stepwise โดยใช้ตัวทำนายหลายตัวในการทำนายตัวถูกทำนายทีละ 1 ตัว โดยใช้เกณฑ์แตกต่างเปอร์เซ็นต์ทำนายที่ 5% (Cohen, 1997:413, 414) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 5 และ 6

2.5.1.3 การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Product Moment Correlation) เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ในการศึกษาครั้งนี้

2.5.2 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง และใช้ประกอบในการพิจารณาแยกกลุ่มย่อยเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสมมติฐาน

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์เปรียบเทียบ ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ย และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ย เพื่อศึกษาถึงปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม โดยแบ่งตัวแปรที่ศึกษาออกเป็น 5 ประเภท คือ 1) ตัวแปรด้านจิตลักษณะเดิม มีทั้งหมด 4 ตัว ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ประสบการณ์ทางสังคม สุขภาพจิตดี 2) ตัวแปรด้านสถานการณ์ 5 ตัว การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ การฝึกฝนการมีมารยาท การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และประเภทโรงเรียน 3) ตัวแปรด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัว ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม และความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น 4) พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตัวแปร คือ พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา และพฤติกรรมการมีมารยาทที่เพื่อนประเมิน และ 5) ลักษณะทางชีวสังคมของนักเรียน ซึ่งเป็นตัวแปรแบ่งกลุ่มย่อย โดยมีสมมติฐานทางการวิจัย รวม 6 ข้อ

3.1 ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ศึกษาในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนในต่างจังหวัด และกรุงเทพมหานคร 4 โรงเรียน จำนวน 604 คน ซึ่งลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างมีรายงานในตารางที่ 3.1 ได้แก่ 1) เพศ โดยแบ่งเป็น นักเรียนชาย จำนวน 250 คน (ร้อยละ 41.60) และนักเรียนหญิง จำนวน 351 คน (ร้อยละ 58.40) 2) ภูมิลำเนา โดยแบ่งเป็น นักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด จำนวน 333 คน (ร้อยละ 55.10) และนักเรียนที่อยู่กรุงเทพมหานคร จำนวน 271 คน (ร้อยละ 44.90) 3) สายการเรียน โดยแบ่งเป็น นักเรียนสายวิทย์ จำนวน 312 คน (ร้อยละ 51.70) และนักเรียนสายศิลป์ จำนวน

292 คน (ร้อยละ 48.30) 4) เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีค่าเฉลี่ยในกลุ่มรวม เท่ากับ 3.23 นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 น้อยกว่าหรือเท่ากับ 3.20 คือ นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยน้อยกว่าจำนวน 294 คน (ร้อยละ 50.10)

ตารางที่ 3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

	ลักษณะเบื้องต้น	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	250	41.60
	หญิง	351	58.40
ภูมิลำเนา	ต่างจังหวัด	333	55.10
	กรุงเทพมหานคร	271	44.90
สายการเรียน	สายวิทย์	312	51.70
	สายศิลป์	292	48.30
เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3	เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ (น้อยกว่าหรือเท่ากับ 3.20)	294	50.10
		295	49.90
	เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง (มากกว่า 3.21)	288	50.00
เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4	เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 ต่ำ (น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2.80)	288	50.00
		320	53.60
	เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง (มากกว่า 2.81)	277	46.40
ค่าขนม	ค่าขนมน้อย (น้อยกว่าหรือเท่ากับ 76 บาท)	274	52.30
	ค่าขนมมาก (มากกว่า 76 บาท)	250	47.70
การศึกษานิตา	การศึกษานิตาต่ำ (น้อยกว่าหรือเท่ากับ 11 ปี)	318	58.80
	การศึกษานิตาสูง (มากกว่า 11 ปี)	223	41.20
การศึกษามารดา	การศึกษามารดาต่ำ (น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี)	323	57.50
	การศึกษามารดาสูง (มากกว่า 10 ปี)	239	42.50
อาชีพบิดา	อาชีพบิดาอิสระ	308	53.10
	อาชีพบิดาประจำ	272	46.90
อาชีพมารดา	อาชีพมารดาอิสระ	290	48.00
	อาชีพมารดาประจำ	314	52.00
ประเภทโรงเรียน	มีค่าขวัญ		
	ไม่มีค่าขวัญ		

หมายเหตุ: ไม่รวมค่า Missing Values

และ นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมากกว่า 3.21 คือ นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมาก จำนวน 295 คน (ร้อยละ 49.90) 5) เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีค่าเฉลี่ยในกลุ่มรวม เท่ากับ 2.81 นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2.80 คือ นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยน้อย จำนวน 288 คน (ร้อยละ 50.00) และ นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมากกว่า 2.81 คือ นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมาก จำนวน 288 คน (ร้อยละ 50.00) 6) ค่าขนม โดยมีค่าเฉลี่ยในกลุ่มรวม เท่ากับ 76.89 บาท นักเรียนที่ได้เงินค่าขนม น้อยกว่าหรือเท่ากับ 76 บาท คือ นักเรียนที่ได้เงินค่าขนม น้อย จำนวน 320 คน (ร้อยละ 53.60) และ นักเรียนที่ได้เงินค่าขนมมากกว่า 76 คือ นักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมมาก จำนวน 277 คน (ร้อยละ 46.40) 7) การศึกษาบิดา โดยมีค่าเฉลี่ยในกลุ่มรวม เท่ากับ 11.73 ปี นักเรียนที่มีบิดามีการศึกษาน้อยกว่าหรือเท่ากับ 11 ปี คือ นักเรียนที่มีบิดามีการศึกษาต่ำ จำนวน 274 คน (ร้อยละ 52.30) และ นักเรียนที่มีบิดามีการศึกษามากกว่า 11 ปี คือ นักเรียนที่มีบิดามีการศึกษามาก จำนวน 250 คน (ร้อยละ 44.70) 8) การศึกษามารดา โดยมีค่าเฉลี่ยในกลุ่มรวม เท่ากับ 10.82 ปี นักเรียนที่มีมารดา มีการศึกษาน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี คือ นักเรียนที่มีมารดา มีการศึกษาต่ำ จำนวน 318 คน (ร้อยละ 58.80) และ นักเรียนที่มีมารดา มีการศึกษามากกว่า 10 ปี คือ นักเรียนที่มีมารดา มีการศึกษามาก จำนวน 223 คน (ร้อยละ 41.20) 9) อาชีพบิดา โดยแบ่งเป็น นักเรียนที่บิดามีอาชีพอิสระ จำนวน 323 คน (ร้อยละ 57.50) และนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ จำนวน 239 คน (ร้อยละ 42.50) 10) อาชีพมารดา โดยแบ่งเป็น นักเรียนที่มารดา มีอาชีพอิสระ จำนวน 308 คน (ร้อยละ 53.10) และ นักเรียนที่มารดา มีอาชีพประจำ จำนวน 272 คน (ร้อยละ 46.90) 11) ประเภทโรงเรียน โดยแบ่งเป็น นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ จำนวน 290 คน (ร้อยละ 48.00) และนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ จำนวน 314 คน (ร้อยละ 52.00)

ในบทนี้จะได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยจะเริ่มพิจารณาจากลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง และตามด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ จิตลักษณะตามสถานการณ์

และ พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของนักเรียน ตามระดับ ประเภทของ

โรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม

ในส่วนนี้จะได้ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three-way Analysis of Variance) ของจิตลักษณะตามสถานการณ์ (ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท และความพร้อมที่จะมี

มารยาทต่อผู้อื่น) และพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม (พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย และพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา) โดยมีตัวแปรอิสระ คือ ประเภทของโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม

ประเภทโรงเรียนหมายถึง นักเรียนจำนวน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ จำนวน 290 คน (ร้อยละ 48.00) และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ จำนวน 314 คน (ร้อยละ 52.0)

ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน หมายถึง การรายงานเกี่ยวกับปริมาณความสามารถในการคาดการณ์ไกล เล็งเห็นความสำคัญของสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนในอนาคต และบังคับตนเองให้อดได้รื้อได้ หรือเลือกที่ชนะไม่รับ ประโยชน์เล็กน้อยทันที แต่จะรอรับประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่าหรือสำคัญกว่าที่จะตามมาภายหลัง พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 12-72 คะแนน ซึ่งคะแนนที่ได้ถูกแบ่งออกเป็น 2 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 53.50 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.69 นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และนักเรียนที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตน้อย

ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม หมายถึง การเห็นประโยชน์ หรือ โทษของพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม และ ความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจต่อพฤติกรรมนั้น ซึ่งจะก่อให้เกิดแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นต่อไป พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 14-84 คะแนน ซึ่งคะแนนที่ได้ถูกแบ่งออกเป็น 2 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 65.73 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.52 นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาก และนักเรียนที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อย

การวิเคราะห์ข้อมูลจะได้กระทำทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยอีก 22 กลุ่ม ซึ่งแบ่งตามลักษณะชีวสังคมและภูมิหลัง 1) เพศ โดยแบ่งเป็น นักเรียนชาย และนักเรียนหญิง 2) ภูมิลำเนา โดยแบ่งเป็น นักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด และนักเรียนที่อยู่กรุงเทพมหานคร 3) สายการเรียน โดยแบ่งเป็น นักเรียนสายศิลป์ และนักเรียนสายวิทย์ 4) เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยแบ่งเป็น นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 น้อยกว่าหรือเท่ากับ 3.20 คือ นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยน้อย และ นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมากกว่า 3.21 คือ นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมาก 5) เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยแบ่งเป็น นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2.80 คือ นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยน้อย และ นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมากกว่า 2.81 คือ นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมาก 6) ค่าขนม โดย

แบ่งเป็น นักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อยกว่าหรือเท่ากับ 76 บาท คือ นักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย และนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมมากกว่า 76 คือ นักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมมาก 7) การศึกษาบิดา โดยแบ่งเป็น นักเรียนที่มีบิดามีการศึกษาน้อยกว่าหรือเท่ากับ 11 ปี คือ นักเรียนที่มีบิดามีการศึกษาต่ำ และ นักเรียนที่มีบิดามีการศึกษามากกว่า 11 ปี คือ นักเรียนที่มีบิดามีการศึกษาสูง 8) การศึกษามารดา โดยแบ่งเป็น นักเรียนที่มีมารดาการศึกษาน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ปี คือ นักเรียนที่มีมารดาการศึกษาต่ำ และ นักเรียนที่มีมารดาการศึกษาสูงกว่า 10 ปี คือ นักเรียนที่มีมารดาการศึกษาสูง 9) อาชีพบิดา โดยแบ่งเป็น นักเรียนที่บิดามีอาชีพอิสระ และนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ 10) อาชีพมารดา โดยแบ่งเป็น นักเรียนที่มารดาอาชีพอิสระ และนักเรียนที่มารดาอาชีพประจำ

3.2.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม ตามระดับ ประเภทของโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการณ์มารยาททางสังคม

ความรู้เกี่ยวกับการมารยาททางสังคม หมายถึง สิ่งที่บุคคลหนึ่งสามารถจดจำและระลึกถึงข้อเท็จจริง รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม คือรู้ว่าสถานที่ใดควรที่จะปฏิบัติตนอย่างไร เวลาใดควรมีมารยาท หรือจะปฏิบัติตัวอย่างไร หรือบุคคลใดที่ควรจะมีหรือไม่มีการยาท ซึ่งวัดโดยแบบวัดมาตราประมินรวมค่า พิสัยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดมีค่า 39-114 คะแนน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 100.93 คะแนน และค่าเบี่ยงมาตรฐาน เท่ากับ 13.00 นักเรียนที่ได้คะแนนจากแบบวัดมาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม โดยมีตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ ประเภทของโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการณ์มารยาททางสังคม ผลปรากฏว่า ในกลุ่มรวม ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัว ทั้งสามตัว (ตารางที่ 3.2) คือ ประเภทของโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการณ์มารยาททางสังคม เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ 2) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย และ 3) นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการณ์มารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการณ์มารยาททางสังคมน้อย

ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยอีก 20 กลุ่มปรากฏว่า คะแนนของผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัว ทั้งสามตัว (ดูตารางที่ 3.2) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ ผลเช่นนี้พบในทุกกลุ่ม 2) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย ผลเช่นนี้พบใน 16 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มนักเรียนหญิง กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 ต่ำ นักเรียนที่บิดามีการศึกษาระดับสูง และ 3) นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อย ผลเช่นนี้พบใน 15 กลุ่ม โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ และกลุ่มนักเรียนที่มารดาไม่มีอาชีพประจำ

คะแนนความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง ประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยอีก 3 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมมาก และกลุ่มที่มารดาไม่มีอาชีพประจำ (ตารางที่ 3.2) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 24 ในภาคผนวก ข) ปรากฏว่า มีคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญรวม 5 คู่ แต่คู่ที่สำคัญมีเพียง 3 คู่ คือ 1) ในหมู่นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก นักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ ผลเช่นนี้ยังปรากฏใน 2 กลุ่มย่อย คือ นักเรียนสายศิลป์ และนักเรียนที่มารดาไม่มีอาชีพประจำ 2) ในหมู่นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย นักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ ผลเช่นนี้ยังปรากฏใน ทุกกลุ่มย่อย และ 3) ในหมู่นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย ผลเช่นนี้ยังปรากฏใน ทุกกลุ่มย่อย นอกจากนี้ยังพบอีกว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า ตัวแปรตาม แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทาง ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก คือ 1) นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนสาธิตปี กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ 2) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 ต่ำ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง และกลุ่มนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ย 4 ประเภท กลุ่ม

ตารางที่ 3.2 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของความรู้เกี่ยวกับการมี

มารยาททางสังคม ตามระดับ ประเภทโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ							% ทำนาย
		ประเภทโรงเรียน	ลักษณะมุ่งอนาคต	ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม	ก x ข	ก x ค	ข x ค	กxขxค	
รวม	604	47.91***	16.70***	12.33***	5.14*	<1	2.62	<1	17.0
ชาย	250	18.46***	2.32	6.26*	1.67	1.57	1.50	<1	14.9
หญิง	351	29.28***	12.16***	2.93	3.71	1.54	<1	1.77	14.6
ต่างจังหวัด	333	47.65***	6.40*	8.71**	1.14	<1	<1	<1	21.0
กรุงเทพฯ	270	5.98*	9.07**	5.83*	3.36	<1	1.07	<1	13.8
สายวิทย์	312	22.68***	5.66*	10.60***	<1	1.73	<1	<1	14.2
สายศิลป์	292	26.05***	9.03**	1.17	4.02*	3.12	3.33	2.03	21.4
เกรด ม.3ต่ำ	294	13.67***	4.44*	4.30***	2.33	<1	<1	<1	14.3
เกรด ม.3สูง	293	10.84***	1.85	3.41	<1	<1	1.10	<1	8.9
เกรด ม.4ต่ำ	288	17.17***	7.33**	4.12*	<1	<1	3.24	<1	16.5
เกรด ม.4สูง	288	10.64***	1.21	11.27***	<1	<1	1.45	<1	10.4
ค่าขมน้อย	320	34.78***	6.11*	4.00*	1.15	<1	<1	<1	16.4
ค่าขมมาก	277	9.09**	12.13***	12.03***	5.86*	<1	2.14	<1	20.2
การศึกษามัธยมศึกษา	274	16.94***	3.56	6.21*	1.71	<1	<1	<1	15.5
การศึกษามัธยมศึกษาสูง	250	18.66***	7.13**	5.35*	1.10	<1	<1	<1	15.7
การศึกษามัธยมศึกษาต่ำ	318	15.36***	5.72*	5.72*	1.07	<1	<1	<1	13.1
การศึกษามัธยมศึกษาสูง	223	25.54***	10.34**	4.00*	2.57	<1	1.10	<1	21.5
อาชีพบิดาอิสระ	323	19.11***	6.74**	3.29	3.07	<1	1.21	<1	13.3
อาชีพบิดาประจำ	239	20.65***	10.82***	7.89**	2.00	<1	<1	<1	20.6
อาชีพมารดาอิสระ	308	12.24***	6.00*	1.23	1.61	<1	<1	1.05	11.2
อาชีพมารดาประจำ	272	35.75***	16.60***	11.66***	4.57*	<1	<1	<1	24.8

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

ตารางที่ 3.2 ตอน 2 ค่าเฉลี่ยของความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม			
		สังคม		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
		ไม่เน้น =	เน้น =		
รวม	ประเภทของโรงเรียน	ไม่เน้น =	104.49	เน้น =	97.19
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	103.00	น้อย =	98.69
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	102.69	น้อย =	98.99
ชาย	ประเภทของโรงเรียน	ไม่เน้น =	103.31	เน้น =	94.84
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	100.58	น้อย =	97.58
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	100.58	น้อย =	97.58
หญิง	ประเภทของโรงเรียน	ไม่เน้น =	105.57	เน้น =	99.19
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	104.44	น้อย =	100.33
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	102.62	น้อย =	98.10
ต่างจังหวัด	ประเภทของโรงเรียน	ไม่เน้น =	105.64	เน้น =	95.07
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	102.29	น้อย =	98.42
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	102.62	น้อย =	98.10
กรุงเทพฯ	ประเภทของโรงเรียน	ไม่เน้น =	103.00	เน้น =	99.48
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	103.40	น้อย =	99.07
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	102.97	น้อย =	99.50
สายวิทย์	ประเภทของ โรงเรียน	ไม่เน้น =	104.97	เน้น =	98.00
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	103.22	น้อย =	99.75
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	103.87	น้อย =	99.10
สายศิลป์	ประเภทของ โรงเรียน	ไม่เน้น =	104.07	เน้น =	96.13
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	102.44	น้อย =	97.76
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	101.45	น้อย =	97.35
เกรด ม.3ต่ำ	ประเภทของ โรงเรียน	ไม่เน้น =	103.01	เน้น =	95.79
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	101.48	น้อย =	97.32
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	101.45	น้อย =	97.35
เกรด ม.3สูง	ประเภทของ โรงเรียน	ไม่เน้น =	105.24	เน้น =	100.83
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	102.46	น้อย =	97.49
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	101.84	น้อย =	98.11
เกรด ม.4ต่ำ	ประเภทของ โรงเรียน	ไม่เน้น =	103.78	เน้น =	96.16
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	102.46	น้อย =	97.49
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	101.84	น้อย =	98.11
เกรด ม.4สูง	ประเภทของ โรงเรียน	ไม่เน้น =	105.20	เน้น =	101.08
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	102.46	น้อย =	97.49
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	101.84	น้อย =	98.11
ค่าชนมน้อย	ประเภทของ โรงเรียน	ไม่เน้น =	104.67	เน้น =	95.31
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	101.95	น้อย =	98.03
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	101.57	น้อย =	98.40
ค่าชนมมาก	ประเภทของ โรงเรียน	ไม่เน้น =	104.26	เน้น =	100.00
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	104.60	น้อย =	99.67
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	104.59	น้อย =	99.68
การศึกษามัธยมศึกษา	ประเภทของ โรงเรียน	ไม่เน้น =	103.58	เน้น =	96.20
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	103.75	น้อย =	99.89
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	103.49	น้อย =	100.14
การศึกษามหาวิทยาลัย	ประเภทของ โรงเรียน	ไม่เน้น =	103.23	เน้น =	97.03
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	102.02	น้อย =	98.24
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	102.02	น้อย =	98.24

ตารางที่ 3.2 ตอน 2 (ต่อ)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
		มาก =	น้อย =	มาก =	น้อย =
การศึกษามารดาสูง	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	102.02	98.24		
	ประเภทของโรงเรียน	105.68	97.78		
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	104.24	99.22		
อาชีพบิดาอิสระ	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	103.29	100.16		
	ประเภทของโรงเรียน	103.98	97.07		
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	102.58	98.48		
อาชีพบิดาประจำ	ประเภทของโรงเรียน	104.94	97.91		
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	103.97	98.88		
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	103.60	99.25		
อาชีพมารดาอิสระ	ประเภทของโรงเรียน	103.14	97.31		
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	102.27	98.18		
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	103.14	97.31		
อาชีพมารดาประจำ	ประเภทของโรงเรียน	105.75	97.73		
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	104.47	99.01		
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	104.03	99.45		

รวม กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมมาก กลุ่มนักเรียนที่มารดามีอาชีพประจำ และ 3) นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ กลุ่มนักเรียนที่มารดามีอาชีพประจำ

นอกจากนี้ยังพบผลที่กลับกับความคาดหมายว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า กลุ่มนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ ผลเช่นนี้พบในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก 3 ประเภท ได้แก่ กลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ และกลุ่มนักเรียนที่มารดามีอาชีพประจำ และกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย 4 ประเภท ได้แก่ กลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ กลุ่มนักเรียนที่ได้ค่าขนมมาก และกลุ่มนักเรียนที่มารดามีอาชีพประจำ

3.2.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อ

ผู้อื่น ตามระดับ ประเภทของโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม

ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น หมายถึง ความพร้อมของนักเรียนที่จะหลีกเลี่ยง หรือ ยินดีที่มีความพร้อมในการมีมารยาททางสังคม ซึ่งวัดโดยแบบวัดมาตราประมินรวมค่า พิสัยของ คะแนนที่ได้จากแบบวัดมีค่า 40-90 คะแนน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 71.43 คะแนน และค่าเบี่ยง มาตรฐาน เท่ากับ 9.19 ผู้ที่คะแนนจากแบบวัดมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น โดยมีตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ ประเภทของโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ผลปรากฏว่า ในกลุ่มรวม ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระทีละตัว เพียงสองตัว (ตารางที่ 3.3) คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย และ 2) นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อย

ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยอีก 20 กลุ่มปรากฏว่า คะแนนของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระทีละตัว ทั้งสามตัว (ดูตารางที่ 3.3) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีคำขวัญ เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีคำขวัญ ผลเช่นนี้พบในนักเรียนหญิงเท่านั้น 2) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย ผลเช่นนี้พบในทุกกลุ่ม และ 3) นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อย ผลเช่นนี้พบในทุกกลุ่ม

คะแนนความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง ประเภทของโรงเรียน และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยอีก 2 กลุ่ม คือ นักเรียนสายศิลป์ และนักเรียนที่บิดามีการศึกษาระดับสูง (ตารางที่ 3.3) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 25 ใน

ภาคผนวก ข) ปรากฏว่า มีคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญรวม 5 คู่ แต่คู่ที่สำคัญมีเพียง 4 คู่ คือ 1) นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ และมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ และมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อย 2) ในหมู่นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อย

ตารางที่ 3.3 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ตามระดับ ประเภทโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ							% ทำนาย
		ประเภท โรงเรียน	ลักษณะมุ่ง อนาคตฯ	ทัศนคติที่มีต่อ พฤติกรรมฯ	ก x ข	ก x ค	ข x ค	กxขxค	
รวม	604	1.42	44.76***	200.57***	<1	5.39*	<1	<1	38.7
ชาย	250	1.21	12.51***	78.21***	<1	2.86	<1	<1	35.8
หญิง	351	7.60**	33.37***	97.75***	3.40	2.81	<1	<1	36.8
ต่างจังหวัด	333	2.89	40.38***	85.34***	<1	2.45	1.38	1.0	39.5
กรุงเทพฯ	270	<1	7.89**	117.19***	1.38	2.88	<1	<1	39.7
สายวิทย์	312	<1	35.33*	95.73***	3.82	<1	<1	<1	39.8
สายศิลป์	292	3.38	9.41**	98.98***	1.64	7.69**	<1	<1	38.3
เกรด ม.3ต่ำ	294	<1	16.33***	73.40***	<1	1.73	<1	<1	38.2
เกรด ม.3สูง	293	<1	19.88***	16.31***	1.42	<1	<1	<1	34.3
เกรด ม.4ต่ำ	288	<1	15.59***	72.11***	<1	1.24	1.38	<1	36.8
เกรด ม.4สูง	288	<1	22.00***	95.98***	<1	1.55	<1	<1	38.7
ค่าขมน้อย	320	<1	23.81***	67.43***	<1	3.21	<1	<1	33.6
ค่าขมมาก	277	<1	21.89***	132.78***	<1	2.66	<1	1.40	45.6
การศึกษามัธยมต่ำ	274	<1	23.37***	59.59***	1.55	<1	<1	<1	37.0
การศึกษามัธยมสูง	250	<1	15.77***	131.37***	<1	4.77*	2.12	<1	45.0
การศึกษามัธยมค่าต่ำ	318	<1	23.65***	71.57***	<1	2.88	<1	<1	33.8
การศึกษามัธยมค่าสูง	223	<1	16.96***	116.53****	1.25	2.14	2.15	<1	49.1
อาชีพบัณฑิตอิสระ	323	<1	22.68***	78.51***	<1	1.59	<1	<1	34.6
อาชีพบัณฑิตประจำ	239	<1	21.48***	115.80***	<1	2.56	<1	<1	46.1
อาชีพมารดาอิสระ	308	<1	18.90***	78.74***	<1	3.53	<1	<1	36.0
อาชีพมารดาประจำ	272	1.40	30.80***	106.29***	<1	1.76	<1	2.77	43.1

$p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

ตารางที่ 3.3 ตอน 2 ค่าเฉลี่ยของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
รวม	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	73.23	น้อย =	68.94
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	75.62	น้อย =	66.54
ชาย	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	71.81	น้อย =	67.93
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	74.73	น้อย =	65.01
หญิง	ประเภทของโรงเรียน	ไม่เน้น =	72.88	เน้น =	70.69
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	74.08	น้อย =	69.49
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	75.72	น้อย =	67.86
ต่างจังหวัด	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	73.73	น้อย =	68.13
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	75.00	น้อย =	66.86
กรุงเทพฯ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	72.72	น้อย =	70.03
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	76.55	น้อย =	66.20
สายวิทย์	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	74.08	น้อย =	69.07
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	75.69	น้อย =	67.45
สายศิลป์	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	71.88	น้อย =	68.86
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	75.27	น้อย =	65.47
เกรด ม.3ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	72.49	น้อย =	68.11
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	74.94	น้อย =	65.66
เกรด ม.3สูง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	74.42	น้อย =	70.13
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	76.19	น้อย =	68.35
เกรด ม.4ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	72.79	น้อย =	68.49
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	75.26	น้อย =	66.03
เกรด ม.4สูง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	74.13	น้อย =	70.12
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	76.31	น้อย =	67.94
ค่าขมน้อย	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	73.36	น้อย =	68.82
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	74.91	น้อย =	67.27
ค่าขมมาก	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	73.17	น้อย =	69.00
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	76.29	น้อย =	65.78
การศึกษานិบาลต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	73.60	น้อย =	68.68
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	75.07	น้อย =	67.20
การศึกษานิบาลสูง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	73.28	น้อย =	69.51
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	76.83	น้อย =	65.96
การศึกษามารดาต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	73.26	น้อย =	68.88
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	74.87	น้อย =	67.27
การศึกษามารดาสูง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	73.27	น้อย =	69.00
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	76.74	น้อย =	65.53
อาชีพบิดาอิสระ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	73.13	น้อย =	68.84
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	74.98	น้อย =	67.00
อาชีพบิดาประจำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	73.73	น้อย =	69.21
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	76.72	น้อย =	66.22
อาชีพมารดาอิสระ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	72.57	น้อย =	68.32

ตารางที่ 3.3 ตอน 2 (ต่อ)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
		มาก =		น้อย =	
อาชีพมารดาประจำ	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	74.79	น้อย =	66.11
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	74.25	น้อย =	69.36
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	76.35	น้อย =	67.27

3) ในหมู่นักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อย 4) ในหมู่นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อย นักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ และมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อย เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นน้อยที่สุด ผลที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ยังพบใน 2 กลุ่มย่อยข้างต้นอีกด้วย

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า ตัวแปรตาม แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทาง ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมาก คือ 1) นักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ ผลเช่นนี้พบ โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนหญิง 2) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ผลเช่นนี้พบ โดยเฉพาะในกลุ่มรวม และ 3) นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ 3 ประเภท ได้แก่ กลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง และกลุ่มนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ 3 ประเภท ได้แก่ กลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง

นอกจากนี้ยังพบผลที่กลับกับความคาดหมายว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า กลุ่มนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ ผลเช่นนี้พบในกลุ่มนักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อย 2 ประเภท ได้แก่ กลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนสายศิลป์

3.2.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ตามระดับ ประเภทของโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และทัศนคติที่ดีต่อ พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม

พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย หมายถึง การแสดงออกด้วยกิริยาท่าทางที่สุภาพที่เรียบร้อย ด้วยการระมัดระวังว่าการกระทำไม่เดือดร้อนทั้งต่อตนเองและส่วนรวม เช่น ไม่ล้วง แคะ เกา ในที่สาธารณะ แต่งกายสุภาพที่เรียบร้อย เป็นต้น ซึ่งวัดโดยแบบวัดมาตรฐานประเมินรวมค่าพิสัยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดมีค่า 30-90 คะแนน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 66.31 คะแนน และค่าเบี่ยงมาตรฐาน เท่ากับ 9.94 ผู้ที่คะแนนจากแบบวัดมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย มาก

ตารางที่ 3.4 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ตามระดับ ประเภทโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ							% ทำนาย
		ประเภท โรงเรียน	ลักษณะมุ่ง อนาคต	ทัศนคติที่มีต่อ พฤติกรรม	ก x ข	ก x ค	ข x ค	กxขxค	
รวม	604	1.41	38.22***	94.63***	<1	<1	<1	<1	25.6
ชาย	250	2.18	24.00***	42.41***	1.76	<1	1.77	<1	30.8
หญิง	351	<1	18.15***	45.13***	1.81	<1	<1	1.06	22.6
ต่างจังหวัด	333	1.88	26.88***	37.57***	<1	<1	<1	<1	25.8
กรุงเทพฯ	270	14.61***	13.12***	61.96***	<1	<1	<1	<1	29.8
สายวิทย์	312	<1	21.74***	41.14***	<1	<1	<1	<1	24.3
สายศิลป์	292	<1	12.52***	45.64***	3.88	<1	1.80	<1	27.1
เกรด ม.3ต่ำ	294	<1	23.87***	36.32***	4.04*	<1	<1	<1	28.5
เกรด ม.3สูง	293	1.29	14.67***	38.74***	1.14	<1	2.10	<1	23.8
เกรด ม.4ต่ำ	288	<1	12.24**	34.28***	2.28	<1	3.37	<1	23.0
เกรด ม.4สูง	288	1.33	26.27***	39.21***	1.37	<1	<1	1.06	28.2
ค่าชนมน้อย	320	3.44	21.20***	41.87***	<1	1.30	<1	<1	25.2
ค่าชนมมาก	277	<1	20.06***	48.74***	<1	1.38	<1	<1	28.2
การศึกษานิดาต่ำ	274	3.97*	18.43***	30.58***	<1	2.50	<1	1.14	25.2
การศึกษานิดาสูง	250	<1	16.94***	52.16***	<1	<1	<1	<1	28.9
การศึกษามารดาต่ำ	318	3.06	17.83***	43.40***	<1	2.35	<1	<1	23.6
การศึกษามารดาสูง	223	<1	19.74***	39.20***	<1	<1	<1	<1	31.5
อาชีพบิดาอิสระ	323	5.62*	17.77***	43.53***	<1	<1	<1	<1	24.1
อาชีพบิดาประจำ	239	<1	25.64***	43.94***	<1	<1	<1	<1	31.6
อาชีพมารดาอิสระ	308	4.20*	14.67***	48.33***	<1	<1	<1	1.02	25.3
อาชีพมารดาประจำ	272	<1	32.46***	45.15***	<1	<1	<1	<1	30.8

p < .05, ** p < .01, *** p < .001

**ตารางที่ 3.4 ตอน 2 ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางกาย ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบ
อิทธิพลเดียว**

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางกาย			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
รวม	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก =	68.33	น้อย =	63.61
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	69.69	น้อย =	62.26
ชาย	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก =	69.35	น้อย =	63.42
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	70.33	น้อย =	62.45
หญิง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก =	67.76	น้อย =	63.39
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	69.02	น้อย =	62.13
ต่างจังหวัด	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก =	69.64	น้อย =	64.23
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	70.13	น้อย =	63.74
กรุงเทพฯ	ประเภทของโรงเรียน	เน้น =	67.00	ไม่เน้น =	62.77
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก =	66.89	น้อย =	62.88
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	69.23	น้อย =	60.53
สายวิทย์	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก =	68.85	น้อย =	63.90
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	69.79	น้อย =	62.96
สายศิลป์	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก =	67.31	น้อย =	63.33
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	69.13	น้อย =	61.50
เกรด ม.3ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก =	68.48	น้อย =	62.44
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	69.19	น้อย =	61.74
เกรด ม.3สูง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก =	68.82	น้อย =	64.24
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	70.25	น้อย =	62.80
เกรด ม.4ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก =	67.83	น้อย =	63.62
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	69.25	น้อย =	62.21
เกรด ม.4สูง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก =	69.26	น้อย =	63.53
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	69.89	น้อย =	62.89
ค่าขมน้อย	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก =	68.08	น้อย =	63.05
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	69.10	น้อย =	62.03
ค่าขมมาก	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก =	68.85	น้อย =	63.85
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	70.25	น้อย =	62.45
การศึกษานิดต่ำ	ประเภทของโรงเรียน	เน้น =	66.10	ไม่เน้น =	63.73
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก =	67.47	น้อย =	62.36
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	68.20	น้อย =	61.63
การศึกษานิดสูง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก =	69.14	น้อย =	64.40
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	70.94	น้อย =	62.61
การศึกษามารดาต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก =	67.38	น้อย =	63.00
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	68.62	น้อย =	61.76
การศึกษามารดาสูง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก =	69.85	น้อย =	64.07
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	71.03	น้อย =	62.88
อาชีพบิดาอิสระ	ประเภทของโรงเรียน	เน้น =	66.34	ไม่เน้น =	63.81

ตารางที่ 3.4 ตอน 2 (ต่อ)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมมี			
		มารยาททางกาย			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
อาชีพบิดาประจำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 67.32	น้อย = 62.83		
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมมีมารยาททางสังคม	มาก = 68.58	น้อย = 61.57		
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 70.20	น้อย = 64.15		
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมมีมารยาททางสังคม	มาก = 71.14	น้อย = 63.21		
อาชีพมารดาอิสระ	ประเภทของโรงเรียน	เน้น = 66.68	ไม่เน้น = 64.46		
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 67.64	น้อย = 63.50		
อาชีพมารดาประจำ	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมมีมารยาททางสังคม	มาก = 69.33	น้อย = 61.81		
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก = 69.79	น้อย = 63.31		
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมมีมารยาททางสังคม	มาก = 70.37	น้อย = 62.73		

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนพฤติกรรมกรรมมีมารยาททางกาย โดยมีตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ ประเภทของโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมมีมารยาททางสังคม ผลปรากฏว่า ในกลุ่มรวม พฤติกรรมกรรมมีมารยาททางกาย แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัว เพียงสองตัว (ตารางที่ 3.4) คือ ลักษณะมุ่ง อนาคตควบคุมตน และ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมมีมารยาททางสังคม เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมกรรมมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย และ 2) นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมกรรมมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมมีมารยาททางสังคมน้อย

ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยอีก 20 กลุ่มปรากฏว่า คะแนนของพฤติกรรมกรรมมีมารยาททางกาย แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัว ทั้งสามตัว (ดูตารางที่ 3.4) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ เป็นผู้ที่พฤติกรรมกรรมมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ ผลเช่นนี้พบใน 4 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มนักเรียนที่อยู่ใน กทม. กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่ำ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพอิสระ และกลุ่มนักเรียนที่มารดามีอาชีพอิสระ 2) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมกรรมมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย ผลเช่นนี้พบในทุกกลุ่ม และ 3) นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมกรรมมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมมีมารยาททางสังคมน้อย ผลเช่นนี้พบในทุกกลุ่ม

คะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง ประเภทของโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ (ตารางที่ 3.4) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตารางที่ 26 ในภาคผนวก ข) ปรากฏว่า มีคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญรวม 4 คู่ แต่คู่ที่สำคัญมีเพียง 3 คู่ คือ 1) ผู้ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า ผู้ที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย 2) ในหมู่ผู้ที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย และ 3) ในหมู่ผู้ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า ผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า ตัวแปรตาม แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทาง ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมาก คือ 1) นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ ผลเช่นนี้พบในกลุ่มนักเรียนที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่ำ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพอิสระ กลุ่มนักเรียนที่มารดาอาชีพอิสระ 2) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม และโดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ และ 3) นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาก ผลเช่นนี้พบโดยเฉพาะในกลุ่มรวม

3.2.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจาตามระดับ ประเภทของโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม

พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา หมายถึง การกล่าววาจาที่สุภาพที่เรียบร้อย การพูดหรือสนทนาด้วยวาจาไพเราะอ่อนหวาน ถูกกาลเทศะ เช่น กล่าวคำขอบคุณ หรือกล่าวคำขอโทษ เป็นต้น ซึ่งวัดโดยแบบวัดมาตราประมินรวมค่า พิสัยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดมีค่า 37-90 คะแนน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 68.86 คะแนน และค่าเบี่ยงมาตรฐาน เท่ากับ 8.97 ผู้ที่คะแนนจากแบบวัดมากเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามาก

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา โดยมีตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ ประเภทของโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ผลปรากฏว่า ในกลุ่มรวม พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัว เพียงสองตัว (ตารางที่ 3.5) คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย

ตารางที่ 3.5 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ตามระดับ ประเภทโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำ นวน คน	ค่าเอฟ							%
		ประเภท โรงเรียน	ลักษณะมุ่ง อนาคต	ทัศนคติที่มีต่อ พฤติกรรม					
					ก x ข	ก x ค	ข x ค	กxขxค	
		ก	ข	ค					
รวม	604	2.92	42.37***	106.55***	<1	<1	<1	<1	27.7
ชาย	250	5.02*	22.25***	42.84***	<1	1.56	1.64	<1	31.1
หญิง	351	<1	16.78***	47.49***	2.14	<1	<1	<1	22.3
ต่างจังหวัด	333	<1	24.37***	47.39***	<1	<1	<1	<1	26.7
กรุงเทพฯ	270	4.71*	16.09***	57.98***	<1	<1	<1	<1	29.2
สายวิทย์	312	<1	22.45***	32.97***	<1	1.23	<1	2.00	23.6
สายศิลป์	292	2.98	16.00***	62.88***	<1	1.00	3.22	4.96*	33.1
เกรด ม.3ต่ำ	294	<1	18.94***	53.37***	<1	<1	<1	<1	32.7
เกรด ม.3สูง	293	3.22	13.31***	23.63***	<1	<1	<1	<1	21.7
เกรด ม.4ต่ำ	288	<1	18.08***	47.92***	<1	<1	1.67	<1	30.1
เกรด ม.4สูง	288	7.27**	18.91***	34.17***	<1	1.09	<1	<1	26.6
ค่าขมน้อย	320	6.79*	32.06***	47.86***	<1	<1	<1	1.21	30.4
ค่าขมมาก	277	<1	15.17***	50.95***	<1	<1	<1	<1	27.0
การศึกษามัธยมต่ำ	274	2.81	20.30***	40.57***	1.44	<1	<1	<1	29.7
การศึกษามัธยมสูง	250	<1	11.31***	40.60***	<1	<1	3.30	<1	25.1
การศึกษามหาธยมต่ำ	318	<1	19.31***	50.34***	<1	<1	<1	<1	25.9
การศึกษามหาธยมสูง	223	1.09	14.34***	35.36***	<1	<1	1.01	1.21	28.3
อาชีพบิดาอิสระ	323	1.62	20.68***	49.07***	<1	<1	<1	<1	26.5
อาชีพบิดาประจำ	239	<1	18.73***	42.34***	<1	<1	1.97	<1	29.1
อาชีพมารดาอิสระ	308	2.96	14.16***	63.56***	<1	<1	<1	1.63	30.0
อาชีพมารดาประจำ	272	<1	31.82***	34.68***	<1	<1	<1	<1	27.7

$p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

ตารางที่ 3.5 ตอน 2 ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางวาจา ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางวาจา	
		วาจา	
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
รวม	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก = 70.78	น้อย = 66.36
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก = 68.23	น้อย = 65.06
ชาย	ประเภทของโรงเรียน	เน้น = 69.09	ไม่เน้น = 66.58
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก = 70.48	น้อย = 65.19
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก = 71.50	น้อย = 64.17
หญิง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก = 70.90	น้อย = 67.31
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก = 72.13	น้อย = 66.08
ต่างจังหวัด	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก = 71.01	น้อย = 65.30
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก = 71.94	น้อย = 65.38
กรุงเทพฯ	ประเภทของโรงเรียน	เน้น = 69.60	ไม่เน้น = 67.46
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก = 70.51	น้อย = 66.55
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก = 72.28	น้อย = 64.77
สายวิทย์	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก = 71.29	น้อย = 66.90
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก = 71.75	น้อย = 66.43
สายศิลป์	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก = 70.14	น้อย = 66.04
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก = 72.07	น้อย = 64.10
เกรด ม.3ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก = 70.81	น้อย = 66.05
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก = 72.42	น้อย = 64.43
เกรด ม.3สูง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก = 71.01	น้อย = 67.03
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก = 71.67	น้อย = 66.37
เกรด ม.4ต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก = 70.89	น้อย = 66.24
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก = 72.35	น้อย = 64.78
เกรด ม.4สูง	ประเภทของโรงเรียน	เน้น = 70.44	ไม่เน้น = 67.86
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก = 71.22	น้อย = 67.07
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก = 71.94	น้อย = 66.35
ค่าขมน้อย	ประเภทของโรงเรียน	เน้น = 69.37	ไม่เน้น = 66.98
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก = 70.77	น้อย = 65.00
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก = 71.34	น้อย = 65.01
ค่าขมมาก	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก = 70.90	น้อย = 66.74
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก = 72.63	น้อย = 65.02
การศึกษานิดาต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก = 70.27	น้อย = 65.71
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก = 71.21	น้อย = 64.77
การศึกษานิดาสูง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก = 70.66	น้อย = 66.87
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก = 72.40	น้อย = 65.13
การศึกษามารดาต่ำ	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก = 69.91	น้อย = 65.88
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก = 71.15	น้อย = 64.65
การศึกษามารดาสูง	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมคน	มาก = 71.23	น้อย = 66.57

ตารางที่ 3.5 ตอน 2 (ต่อ)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา			
		วาจา			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
อาชีพบิดาอิสระ	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	72.56	น้อย =	65.24
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	70.26	น้อย =	66.01
อาชีพบิดาประจำ	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	71.41	น้อย =	64.86
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	71.62	น้อย =	66.67
อาชีพมารดาอิสระ	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	72.87	น้อย =	65.43
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	70.27	น้อย =	66.58
อาชีพมารดาประจำ	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	72.34	น้อย =	64.52
	ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	มาก =	71.59	น้อย =	65.84
	ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	มาก =	71.72	น้อย =	65.72

และ 2) นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อย

ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยอีก 20 กลุ่มปรากฏว่า คะแนนของพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัว ทั้งสามตัว (ดูตารางที่ 3.5) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ย เป็นผู้ที่มีการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ย ผลเช่นนี้พบใน 4 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนที่อยู่ใน กทม. กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง และกลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย 2) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย ผลเช่นนี้พบในทุกกลุ่ม และ 3) นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อย ผลเช่นนี้พบในทุกกลุ่ม

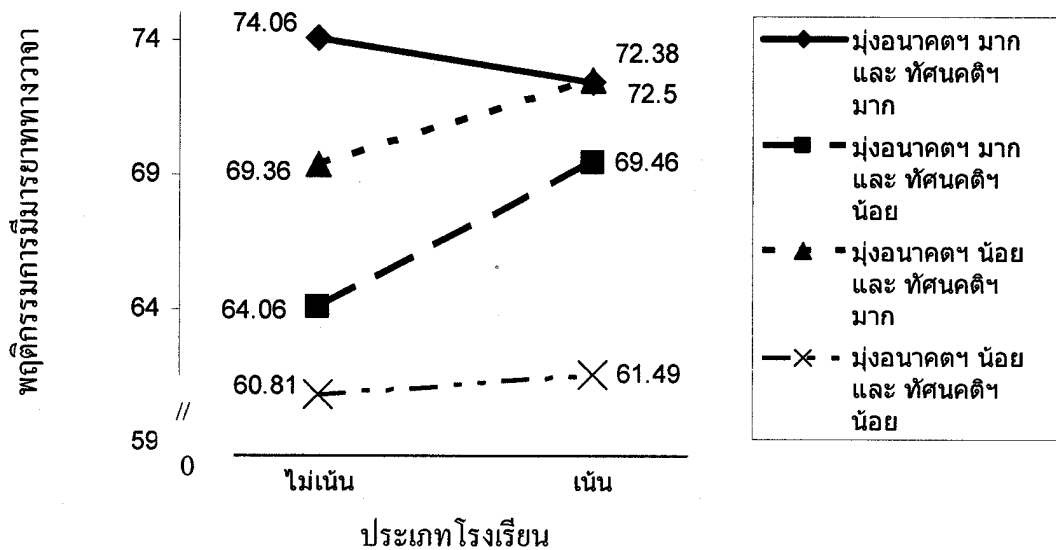
ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า ตัวแปรตามแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทาง ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

คะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทางระหว่าง ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มนักเรียนสายศิลป์เท่านั้น (ตารางที่ 3.5) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตารางที่ 27 ในภาคผนวก ข และแผนภูมิที่ 3.1) ปรากฏว่า มีคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญรวม 15 คู่ แต่คู่ที่สำคัญมีเพียง 6 คู่ คือ 1) นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ย มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้

[illegible]

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา มาก คือ

- 1) นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ ผลเช่นนี้พบใน กลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนที่อยู่ใน กรุงเทพมหานคร กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรด ม.4 สูง กลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมมาก กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมากและมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาก
- 2) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ และมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อย และ
- 3) นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาก ผลเช่นนี้พบโดยเฉพาะในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญและมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อยและ กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ ที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญและมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย

ภาพที่ 3.1 ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมกรรมมีการยาทางวาจา ตามระดับ ประเภทโรงเรียน
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน หักศนคิตที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมมีการยาทางสังคม
และในกลุ่มนักเรียนสายศิลป์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ยังพบผลที่สนับสนุนสมมติฐานว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และมีหักศนคิตที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมมีการยาทางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมกรรมมีการยาทางวาจามากกว่า นักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย และมีหักศนคิตที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมมีการยาทางสังคมน้อย ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มนักเรียนสายศิลป์

3.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และ พฤติกรรมกรรมมีการยาทางสังคมของนักเรียน ตามระดับ สุขภาพที่จิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีการยาทางสังคม และประสบการณ์ทางสังคม

ในส่วนนี้จะได้ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three-way Analysis of Variance) ของจิตลักษณะตามสถานการณ์ (หักศนคิตที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมมีการยาทางสังคม และความพร้อมที่จะมีการยาต่อผู้อื่น) และพฤติกรรมกรรมมีการยาทางสังคม (พฤติกรรมกรรมมีการ

มารยาททางกาย และพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา) โดยมีตัวแปรอิสระ คือ สุขภาพที่จิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และประสบการณ์ทางสังคม

สุขภาพที่จิตดี หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความพึงพอใจในชีวิตของตนเอง สามารถที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือความเครียดที่จะเข้ามากระทบต่อชีวิตได้อย่างเหมาะสม พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 12-72 คะแนน ซึ่งคะแนนที่ได้ถูกแบ่งออกเป็น 2 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 45.38 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.03 นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีสุขภาพที่จิตดีมาก และนักเรียนที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีสุขภาพที่จิตดีน้อย

ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม หมายถึง สิ่งที่บุคคลหนึ่งสามารถจดจำและระลึกถึงข้อเท็จจริง รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติตนเกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม คือรู้ว่าสถานที่ใดควรที่จะปฏิบัติตนอย่างไร เวลาใดควรมีมารยาท หรือจะปฏิบัติตัวอย่างไร หรือบุคคลใดที่ควรจะมีหรือไม่มีการยาท พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 19-114 คะแนน ซึ่งคะแนนที่ได้ถูกแบ่งออกเป็น 2 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 100.93 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 13.00 นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก และนักเรียนที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อย

ประสบการณ์ทางสังคม หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการร่วมรับรู้ ความรู้สึกของบุคคลอื่นที่กำลังเผชิญกับสถานการณ์อื่นที่กำลังเผชิญกับสถานการณ์หนึ่ง โดยบุคคลนี้ 1) สามารถรับรู้ความรู้สึกได้ 2) เข้าใจบทบาท เอาใจเขามาใส่ใจเรา หรือสวามิภักดิ์ของผู้อื่น 3) คาดการณ์พฤติกรรมของคนอื่นไว้ล่วงหน้า พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 12-72 คะแนน ซึ่งคะแนนที่ได้ถูกแบ่งออกเป็น 2 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 52.71 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.52 นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางสังคมมาก และนักเรียนที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางสังคมน้อย

การวิเคราะห์ข้อมูลได้กระทำทั้งในกลุ่มรวมและในกลุ่มย่อยอีก 22 กลุ่ม ซึ่งแบ่งตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลัง ดังได้กล่าวมาแล้ว ในการวิเคราะห์จะเสนอผลตามตัวแปรตาม คือ จิตลักษณะตามสถานการณ์ 2 ด้าน พฤติกรรม 2 ด้าน โดยแยกวิเคราะห์ทีละด้าน

3.3.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ตามระดับ สุขภาพที่จิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และประสบการณ์ทางสังคม

ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม หมายถึง การเห็นประโยชน์ หรือ โทษ ของพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม และ ความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจต่อพฤติกรรมนั้น ซึ่งจะก่อให้เกิดแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นต่อไป ซึ่งวัดโดยแบบวัดมาตราประมินรวมค่า พิสัยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดมีค่า 14-84 คะแนน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 65.73 คะแนน และค่าเบี่ยงมาตรฐาน เท่ากับ 9.52 นักเรียนที่คะแนนจากแบบวัดมาก เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาก

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม โดยมีตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ สุขภาพที่จิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และประสบการณ์ทางสังคม ผลปรากฏว่า ในกลุ่มรวม ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระทีละตัว ทั้งสามตัว (ตารางที่ 3.6) คือ สุขภาพที่จิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และประสบการณ์ทางสังคม เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีมาก เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีน้อย 2) นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อย และ 3) นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมมาก เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมน้อย

ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยอีก 22 กลุ่มปรากฏว่า คะแนนของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระทีละตัว ทั้งสามตัว (ดูตารางที่ 3.6) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) ผู้ที่มีสุขภาพที่จิตดีมาก เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า ผู้ที่มีสุขภาพที่จิตดีน้อย ผลเช่นนี้พบใน 15 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ กลุ่มนักเรียนที่มารดาไม่มีอาชีพประจำ กลุ่มนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ 2) ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อย ผลเช่นนี้พบในทุกกลุ่ม และ 3) ผู้ที่มีประสบการณ์ทางสังคมมาก เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดี

ตารางที่ 3.6 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรม
การมีมารยาททางสังคม ตามระดับ สุขภาพที่จิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททาง
สังคม และประสบการณ์ทางสังคม ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำ นวน คน	ค่าเอฟ							% ทำนาย
		สุขภาพที่ จิตดี	ความรู้ ช	ประสบ การณื	ก x ข	ก x ค	ข x ค	กxขxค	
ก	ข	ค							
รวม	604	12.61***	30.44***	46.64***	<1	<1	<1	1.23	19.2
ชาย	250	6.56*	17.08***	9.79**	<1	<1	<1	<1	17.9
หญิง	351	10.56**	7.45**	30.07***	<1	<1	2.10	1.14	17.4
ต่างจังหวัด	333	5.35*	17.00***	34.02***	1.70	<1	1.04	2.38	22.1
กรุงเทพฯ	270	3.95*	9.48**	18.14***	<1	<1	<1	<1	17.4
สายวิทย์	312	3.07	27.03***	42.00***	3.12	<1	2.56	1.94	25.0
สายศิลป์	292	6.69*	7.13**	10.09**	<1	<1	<1	<1	14.0
เกรด ม.3ต่ำ	294	15.61***	18.45***	7.72**	<1	1.00	<1	<1	19.0
เกรด ม.3สูง	293	<1	6.13*	32.05***	<1	<1	<1	<1	16.9
เกรด ม.4ต่ำ	288	3.67	13.70***	7.42**	<1	<1	<1	<1	15.2
เกรด ม.4สูง	288	3.65	13.49***	45.71***	1.56	<1	2.20	1.85	22.9
ค่าขมน้อย	320	6.45*	11.75**	28.65***	<1	1.45	<1	1.06	18.9
ค่าขมมาก	277	4.25*	21.74***	14.67***	<1	<1	<1	<1	20.6
การศึกษามัธยมต่ำ	274	4.88*	17.03***	24.34***	1.57	<1	<1	<1	23.5
การศึกษามัธยมสูง	250	4.27*	9.51**	20.36***	1.66	3.75	<1	1.69	20.0
การศึกษามัธยมต่ำ	318	5.32*	18.71***	28.71***	3.19	<1	3.26	<1	21.2
การศึกษามัธยมสูง	223	5.00*	13.03***	20.36***	<1	3.05	<1	<1	24.2
อาชีพบิดาอิสระ	323	1.96	15.01***	32.29***	<1	<1	1.36	<1	19.4
อาชีพบิดาประจำ	239	10.01**	7.70**	14.73***	<1	<1	<1	<1	19.5
อาชีพมารดาอิสระ	308	1.51	9.85**	32.84***	<1	<1	1.81	<1	17.5
อาชีพมารดาประจำ	272	10.93**	17.85***	20.09***	<1	2.44	<1	2.49	24.9
มีค่าขวัญ	290	2.92	14.66***	12.20**	<1	<1	<1	<1	15.9
ไม่มีค่าขวัญ	314	9.54**	10.27**	39.00***	<1	1.93	2.35	5.12*	21.6

p < .05, ** p < .01, *** p < .001

ตารางที่ 3.6 ตอน 2 ค่าเฉลี่ยของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ตามระดับของ
ตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
รวม	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	66.25	น้อย=	63.50
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	67.02	น้อย=	62.74
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	67.52	น้อย=	62.23
ชาย	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	64.15	น้อย=	60.82
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	65.17	น้อย=	59.79
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	64.52	น้อย=	60.45
หญิง	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	68.39	น้อย=	65.30
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	68.14	น้อย=	65.55
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	69.45	น้อย=	64.24
ต่างจังหวัด	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	66.65	น้อย=	64.19
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	67.61	น้อย=	63.23
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	68.52	น้อย=	62.33
กรุงเทพฯ	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	65.57	น้อย=	63.25
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	66.21	น้อย=	62.61
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	66.91	น้อย=	61.91
สายวิทย์	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	67.98	น้อย=	62.74
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	68.63	น้อย=	62.09
สายศิลป์	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	65.78	น้อย=	62.49
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	65.83	น้อย=	62.43
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	66.15	น้อย=	62.11
เกรด ม.3ต่ำ	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	66.02	น้อย=	61.42
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	66.22	น้อย=	61.22
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	65.33	น้อย=	62.10
เกรด ม.3สูง	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	67.55	น้อย=	64.90
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	69.25	น้อย=	63.20
เกรด ม.4ต่ำ	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	66.65	น้อย=	62.11
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	66.05	น้อย=	62.71
เกรด ม.4สูง	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	67.28	น้อย=	63.33
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	68.95	น้อย=	61.67
ค่าชนมน้อย	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	66.70	น้อย=	64.02
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	67.17	น้อย=	63.54
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	68.19	น้อย=	62.53
ค่าชนมมาก	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	65.27	น้อย=	62.80
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	66.83	น้อย=	61.24
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	66.33	น้อย=	61.74
การศึกษามัธยมศึกษา	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	67.13	น้อย=	64.70
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	68.19	น้อย=	63.64
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	68.63	น้อย=	63.20
การศึกษามัธยมศึกษาสูง	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	64.90	น้อย=	62.41

ตารางที่ 3.6 ตอน 2 (ต่อ)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมมี			
		มารยาททางสังคม			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
การศึกษามารดาต่ำ	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	65.52	น้อย=	61.80
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	66.38	น้อย=	60.94
	สุขภาพที่ดี	มาก=	66.61	น้อย=	64.24
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	67.65	น้อย=	63.21
การศึกษามารดาสูง	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	68.18	น้อย=	62.68
	สุขภาพที่ดี	มาก=	65.09	น้อย=	62.23
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	65.97	น้อย=	61.35
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	66.54	น้อย=	60.77
อาชีพบิดาอิสระ	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	67.76	น้อย=	63.64
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	68.72	น้อย=	62.67
อาชีพบิดาประจำ	สุขภาพที่ดี	มาก=	65.40	น้อย=	61.44
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	65.16	น้อย=	61.69
อาชีพมารดาอิสระ	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	65.82	น้อย=	61.02
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	67.75	น้อย=	64.30
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	69.18	น้อย=	62.87
	สุขภาพที่ดี	มาก=	65.21	น้อย=	61.47
อาชีพมารดาประจำ	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	65.13	น้อย=	60.95
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	65.88	น้อย=	60.81
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	66.20	น้อย=	61.59
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	66.00	น้อย=	61.80
มีค่าขวัญ	สุขภาพที่ดี	มาก=	67.42	น้อย=	64.19
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	67.48	น้อย=	64.13
ไม่มีค่าขวัญ	สุขภาพที่ดี	มาก=	67.42	น้อย=	64.19
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	69.07	น้อย=	62.54

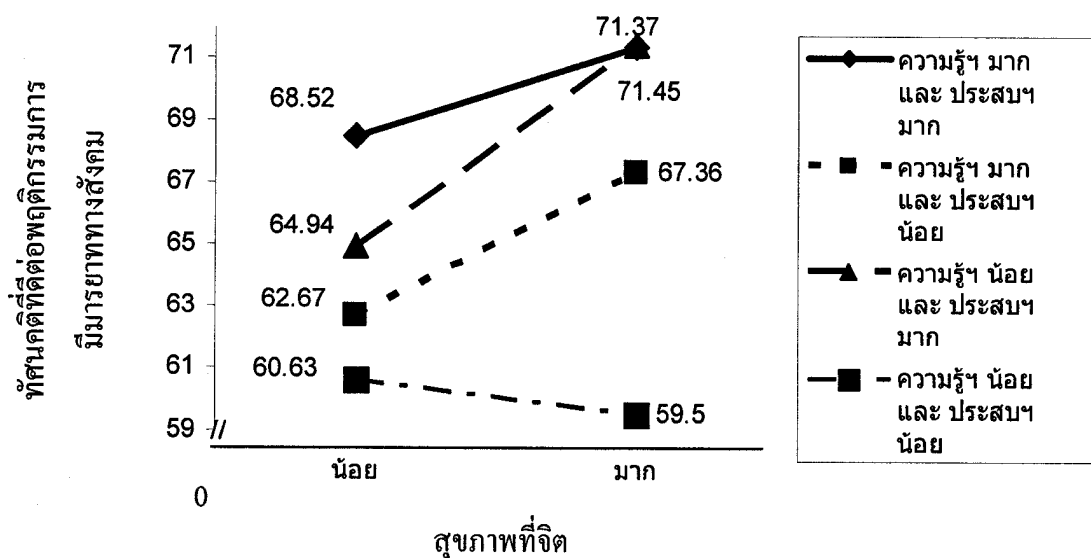
ต่อพฤติกรรมกรรมมีมารยาททางสังคมมากกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ทางสังคมน้อย ผลเช่นนี้พบในทุกกลุ่ม

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า ตัวแปรตามแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทาง ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

คะแนนทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมมีมารยาททางสังคม แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทาง ผลเช่นนี้ปรากฏในนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญเท่านั้น (ตารางที่ 3.6) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตารางที่ 28 ในภาคผนวก ข และแผนภูมิที่ 3.2) ปรากฏว่า มีคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญรวม 16 คู่ แต่คู่ที่สำคัญมีเพียง 7 คู่ คือ 1) นักเรียนที่มีสุขภาพที่ดีดีมาก มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก และมีประสบการณ์ทางสังคมมาก เป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่มีสุขภาพที่ดีน้อย มี

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาก คือ 1) นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ กลุ่มนักเรียนที่มารดาไม่มีอาชีพประจำ และกลุ่มนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ กลุ่มนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อย และมีประสบการณ์ทางสังคมมาก และกลุ่มนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ แต่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากและมีประสบการณ์ทางสังคมน้อย 2) นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ มีสุขภาพที่จิตดีมาก และมีประสบการณ์ทางสังคมน้อย 3) นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ มีสุขภาพที่จิตดีมาก และมีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก กลุ่มนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ แต่มีสุขภาพที่จิตดีน้อยและมีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากและกลุ่มนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ และมีสุขภาพที่จิตดีน้อยและมีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ยังพบผลที่สนับสนุนสมมติฐานว่า นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีมาก มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก และมีประสบการณ์ทางสังคมมาก เป็นผู้ที่มิตศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีน้อย มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อย และมีประสบการณ์ทางสังคมน้อย ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ

ภาพที่ 3.2 ค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ตามระดับ สุขภาพจิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม ประสบการณ์ทางสังคม และในกลุ่มนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่ไม่มีค่าขวัญ

3.3.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ตามระดับ สุขภาพที่จิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และ ประสบการณ์ทางสังคม

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น โดยมีตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ สุขภาพที่จิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และ ประสบการณ์ทางสังคม ผลปรากฏว่า ในกลุ่มรวม ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระทีละตัว ทั้งสามตัว (ตารางที่ 3.7) คือ สุขภาพที่จิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และประสบการณ์ทางสังคม เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น

มากกว่า นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีน้อย 2) นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อย และ 3) นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมน้อย

ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยอีก 22 กลุ่มปรากฏว่า คะแนนของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัว ทั้งสามตัว (ดูตารางที่ 3.7) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีน้อย ผลเช่นนี้พบใน 11 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง กลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมมาก กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง นักเรียนที่มารดาามีการศึกษาสูง กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ กลุ่มนักเรียนที่มารดาามีอาชีพประจำ และกลุ่มนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ 2) นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อย ผลเช่นนี้พบใน 17 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ และ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง และ 3) นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมน้อย ผลเช่นนี้พบในทุกกลุ่ม คะแนนความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และประสบการณ์ทางสังคม ผลเช่นนี้ปรากฏในนักเรียนที่มารดาามีการศึกษาสูง (ตารางที่ 3.7) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตารางที่ 29 ในภาคผนวก ข) ปรากฏว่ามีคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญรวม 3 คู่ ทุกคู่เป็นคู่ที่สำคัญ คือ 1) นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก และประสบการณ์ทางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อย และ ประสบการณ์ทางสังคมน้อย 2) ในหมู่นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมมาก นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่านักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อย และ 3) ในหมู่นักเรียนที่ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมน้อย และนอกจากนี้ยังพบอีกว่า นักเรียนที่มี

ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก มีประสบการณ์ทางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า ตัวแปรตาม แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทาง ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

ตารางที่ 3.7 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ตามระดับ สุขภาพที่ดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และ ประสบการณ์ทางสังคม ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ							% ทำนาย
		สุขภาพที่ดี จิตดี	ความรู้ ช	ประสบการณ์ ค	ก x ช	ก x ค	ช x ค	กxชxค	
รวม	604	9.47**	19.50**	56.50***	<1	2.38	<1	<1	18.8
ชาย	250	10.05**	12.68***	13.63***	<1	<1	<1	<1	19.0
หญิง	351	2.14	3.24	34.05***	<1	3.37	<1	<1	15.1
ต่างจังหวัด	333	4.70*	14.68***	30.67***	<1	<1	<1	<1	20.3
กรุงเทพฯ	270	2.75	3.58	26.68***	2.54	2.15	<1	<1	18.0
สายวิทย์	312	7.23**	19.43***	27.61***	2.81	<1	<1	<1	22.1
สายศิลป์	292	3.64	2.51	22.13***	<1	1.50	<1	<1	15.0
เกรด ม.3ต่ำ	294	7.35**	10.86**	19.99***	<1	<1	<1	<1	17.9
เกรด ม.3สูง	293	1.64	2.38	20.95***	1.27	1.73	2.33	<1	15.1
เกรด ม.4ต่ำ	288	1.02	3.64	19.12***	<1	<1	<1	<1	15.0
เกรด ม.4สูง	288	6.07*	9.92**	29.12***	<1	2.07	<1	<1	19.4
ค่าชนน้อย	320	3.33	5.95*	35.01***	<1	1.47	<1	<1	18.7
ค่าชนมาก	277	5.56*	14.34***	21.40***	<1	<1	<1	1.34	20.1
การศึกษามัธยมต้น	274	2.87	6.68**	24.17***	<1	<1	<1	<1	17.8
การศึกษามัธยมปลาย	250	5.60*	9.39**	24.73***	1.31	2.14	<1	<1	21.1
การศึกษามหาวิทยาลัย	318	1.54	5.72*	29.25***	<1	<1	2.08	<1	15.2
การศึกษามหาวิทยาลัย	223	13.73***	15.34***	25.17***	2.45	2.24	5.41*	3.04	31.0
อาชีพบริการ	323	2.28	10.77**	25.38***	<1	1.30	<1	<1	16.1
อาชีพบริการประจำ	239	10.86**	3.90*	23.96***	<1	<1	1.95	<1	21.9
อาชีพการค้าอิสระ	308	1.70	7.97**	32.02***	<1	<1	<1	<1	17.3
อาชีพการค้าประจำ	272	9.74**	9.23**	23.81***	<1	1.20	2.55	2.69	22.7
มีค่าขวัญ	290	2.76	12.32**	17.32**	<1	<1	<1	<1	16.4
ไม่มีค่าขวัญ	314	7.81**	4.53*	37.47***	<1	2.05	<1	<1	21.2

$p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

ตารางที่ 3.7 ตอน 2 ค่าเฉลี่ยของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
รวม	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	71.75	น้อย=	69.44
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	72.25	น้อย=	68.93
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	73.41	น้อย=	67.77
ชาย	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	70.44	น้อย=	66.57
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	70.68	น้อย=	66.34
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	70.76	น้อย=	66.26
หญิง	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	75.08	น้อย=	69.57
ต่างจังหวัด	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	71.86	น้อย=	69.65
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	72.71	น้อย=	68.80
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	73.58	น้อย=	67.93
กรุงเทพฯ	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	73.33	น้อย=	67.32
สายวิทย์	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	72.46	น้อย=	69.80
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	73.31	น้อย=	68.95
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	73.73	น้อย=	68.53
สายศิลป์	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	72.85	น้อย=	67.11
เกรด น.3ต่ำ	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	71.05	น้อย=	67.96
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	71.38	น้อย=	67.62
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	72.05	น้อย=	66.95
เกรด น.3สูง	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	74.55	น้อย=	69.74
เกรด น.4ต่ำ	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	72.70	น้อย=	67.15
เกรด น.4สูง	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	72.86	น้อย=	70.52
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	73.19	น้อย=	70.20
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	74.26	น้อย=	69.13
ค่าขนมน้อย	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	72.49	น้อย=	70.02
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	74.25	น้อย=	68.26
ค่าขนมนมาก	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	71.13	น้อย=	68.39
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	71.96	น้อย=	67.56
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	72.45	น้อย=	67.07
การศึกษานิตาต่ำ	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	73.17	น้อย=	70.21
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	74.51	น้อย=	68.88
การศึกษานิตาสูง	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	71.22	น้อย=	68.49
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	71.63	น้อย=	68.08
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	72.73	น้อย=	66.98
การศึกษามารดาต่ำ	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	72.65	น้อย=	70.19
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	74.20	น้อย=	68.64
การศึกษามารดาสูง	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	71.23	น้อย=	66.79
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	71.36	น้อย=	66.66
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	72.02	น้อย=	66.00
อาชีพบิดาอิสระ	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	73.08	น้อย=	69.69
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	73.98	น้อย=	68.78

ตารางที่ 3.7 ตอน 2 (ต่อ)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น			
		ผู้อื่น			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
อาชีพบิดาประจำ	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	71.62	น้อย=	67.71
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	70.83	น้อย=	68.50
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	72.56	น้อย=	66.77
อาชีพมารดาอิสระ	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	72.66	น้อย=	69.59
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	74.20	น้อย=	68.05
อาชีพมารดาประจำ	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	71.69	น้อย=	68.34
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	71.64	น้อย=	68.38
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	72.63	น้อย=	67.39
มีค่าขวัญ	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	72.49	น้อย=	68.22
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	72.89	น้อย=	67.82
ไม่มีค่าขวัญ	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	72.39	น้อย=	69.69
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	72.07	น้อย=	70.01
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	74.00	น้อย=	68.08

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมาก คือ

- 1) นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง กลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมมาก กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง กลุ่มนักเรียนที่มารดาการศึกษาสูง กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ กลุ่มนักเรียนที่มารดาอาชีพประจำ และกลุ่มนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ
- 2) นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง และมีประสบการณ์ทางสังคมมาก
- 3) นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง และมีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก

3.3.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ตามระดับ สุขภาพที่จิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และประสบการณ์ทางสังคม

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย โดยมีตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ สุขภาพที่จิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และประสบการณ์ทางสังคม ผลปรากฏว่า ในกลุ่มรวม พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัว ทั้งสามตัว (ตารางที่ 3.8) คือ สุขภาพที่จิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และประสบการณ์ทางสังคม เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีน้อย 2) นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อย และ 3) ผู้ที่มีประสบการณ์ทางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมน้อย

ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยอีก 22 กลุ่มปรากฏว่า คะแนนของพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัว ทั้งสามตัว (ดูตารางที่ 3.8) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีน้อย ผลเช่นนี้พบในทุกกลุ่ม 2) นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อย ผลเช่นนี้พบใน 12 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง กลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมมาก กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ กลุ่มนักเรียนที่มารดาไม่มีอาชีพประจำ และกลุ่มนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ย และ 3) นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมน้อย ผลเช่นนี้พบใน 12 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มนักเรียนหญิง กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง และกลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมมาก

คะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง สุขภาพที่จิตดี และประสบการณ์ทางสังคม ผลเช่นนี้ปรากฏในนักเรียนหญิง นักเรียนสายศิลป์ และนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ (ตารางที่ 3.8) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่

ด้วยวิธีการของ Scheffe' ในนักเรียนหญิง (ตารางที่ 30 ในภาคผนวก ข) ปรากฏว่า มีคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญรวม 5 คู่ แต่พบคู่ที่สำคัญเพียง 4 คู่ คือ 1) นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีมาก และมีประสบการณ์ทางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีน้อย และประสบการณ์ทางสังคมน้อย 2) ในหมู่นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีมาก นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมน้อย ผลเช่นนี้ยังพบในนักเรียนสายศิลป์

ตารางที่ 3.8 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ตามระดับ สุขภาพที่จิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และ ประสบการณ์ทางสังคม ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ							%ทำนาย
		สุขภาพที่จิตดี	ความรู้	ประสบการณ์	ก x ข	ก x ค	ข x ค	กxขxค	
ก	ข	ค	ค						
รวม	604	57.37***	11.13**	11.07**	<1	3.21	<1	<1	16.4
ชาย	250	33.53***	9.61**	<1	<1	<1	<1	<1	18.9
หญิง	351	21.72***	1.29	12.18**	1.39	6.32*	<1	<1	15.1
ต่างจังหวัด	333	44.41***	6.56*	9.36**	2.39	2.01	<1	3.68	20.8
กรุงเทพฯ	270	10.39**	2.64	6.70*	<1	1.06	<1	<1	12.6
สายวิทย์	312	44.12***	5.85*	9.60**	<1	<1	<1	<1	22.4
สายศิลป์	292	18.04***	3.07	2.04	<1	6.31*	<1	<1	12.0
เกรด ม.3ต่ำ	294	27.36***	2.53	2.35	<1	5.70*	<1	<1	13.7
เกรด ม.3สูง	293	27.06***	6.50*	6.92**	<1	<1	<1	<1	19.1
เกรด ม.4ต่ำ	288	22.93***	1.08	1.30	1.99	<1	1.62	<1	12.0
เกรด ม.4สูง	288	28.86***	9.75**	12.52	<1	1.13	2.17	<1	21.3
ค่าขมน้อย	320	44.67***	4.53*	1.88	1.66	3.55	<1	1.12	17.6
ค่าขมมาก	277	11.68**	8.22**	8.95**	<1	<1	<1	<1	16.2
การศึกษานิดาต่ำ	274	22.87***	2.21	6.82*	<1	2.50	<1	1.18	16.5
การศึกษานิดาสูง	250	14.59***	12.59***	5.86*	1.69	<1	<1	<1	16.4
การศึกษามารดาต่ำ	318	27.32***	1.68	7.06*	<1	2.59	<1	1.06	13.6
การศึกษามารดาสูง	223	19.95***	10.43**	7.01**	<1	<1	<1	<1	20.0
อาชีพบิดาอิสระ	323	20.08***	1.34	4.36*	<1	2.42	<1	<1	11.2
อาชีพบิดาประจำ	239	27.21***	10.49**	4.14*	<1	<1	<1	2.31	20.4
อาชีพมารดาอิสระ	308	21.00***	1.74	8.12**	1.91	1.76	<1	<1	12.4
อาชีพมารดาประจำ	272	32.44***	11.88**	4.92*	<1	1.87	<1	2.68	23.0
มีค่าขวัญ	290	20.30***	8.49**	3.88*	2.98	1.55	<1	<1	14.9
ไม่มีค่าขวัญ	314	31.21***	3.83	8.46**	<1	1.55	<1	<1	19.3

p < .05, ** p < .01, *** p < .001

ตารางที่ 3.8 ตอน 2 ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางกาย ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบ
อิทธิพลเดียว

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางกาย			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
รวม	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	68.72	น้อย=	62.48
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	66.97	น้อย=	64.23
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	66.97	น้อย=	64.23
ชาย	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	68.32	น้อย=	60.80
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	66.57	น้อย=	62.56
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	68.25	น้อย=	64.40
หญิง	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	68.89	น้อย=	63.76
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	68.25	น้อย=	64.40
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	68.25	น้อย=	64.40
ต่างจังหวัด	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	70.39	น้อย=	63.14
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	68.16	น้อย=	65.37
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	68.43	น้อย=	65.10
กรุงเทพฯ	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	66.41	น้อย=	62.26
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	66.00	น้อย=	62.67
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	66.00	น้อย=	62.67
สายวิทย์	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	69.93	น้อย=	62.55
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	67.59	น้อย=	64.90
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	67.96	น้อย=	64.52
สายศิลป์	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	67.73	น้อย=	62.19
	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	68.28	น้อย=	61.78
	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	69.15	น้อย=	63.00
เกรด ม.3ต่ำ	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	69.15	น้อย=	63.00
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	67.58	น้อย=	64.57
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	67.63	น้อย=	64.52
เกรด ม.3สูง	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	68.36	น้อย=	62.16
	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	68.98	น้อย=	62.88
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	67.70	น้อย=	64.16
เกรด ม.4ต่ำ	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	68.36	น้อย=	62.16
	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	68.98	น้อย=	62.88
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	67.70	น้อย=	64.16
เกรด ม.4สูง	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	68.98	น้อย=	62.88
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	67.70	น้อย=	64.16
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	67.63	น้อย=	64.52
ค่าชนมน้อย	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	69.54	น้อย=	62.00
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	66.98	น้อย=	64.58
	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	67.26	น้อย=	62.93
ค่าชนมมาก	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	67.26	น้อย=	62.93
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	66.91	น้อย=	63.27
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	66.99	น้อย=	63.20
การศึกษานิดาต่ำ	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	68.54	น้อย=	62.64
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	67.20	น้อย=	63.98
	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	67.88	น้อย=	63.02
การศึกษานิดาสูง	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	67.88	น้อย=	63.02
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	67.71	น้อย=	63.19
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	67.00	น้อย=	63.91
การศึกษามารดาต่ำ	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	68.60	น้อย=	62.76
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	67.16	น้อย=	64.19
	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	68.61	น้อย=	62.38
การศึกษามารดาสูง	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	68.61	น้อย=	62.38
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	67.75	น้อย=	63.24
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	67.34	น้อย=	63.65
อาชีพบิดาอิสระ	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	68.37	น้อย=	63.15
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	66.98	น้อย=	64.55
	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	68.69	น้อย=	61.91
อาชีพบิดาประจำ	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	68.69	น้อย=	61.91

ตารางที่ 3.8 ตอน 2 (ต่อ)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
อาชีพมารดาอิสระ อาชีพมารดาประจำ	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	67.41	น้อย=	63.20
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	66.62	น้อย=	63.98
	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	68.96	น้อย=	63.72
	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	68.36	น้อย=	61.21
มีค่าขวัญ	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	66.95	น้อย=	62.62
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	66.18	น้อย=	63.39
	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	68.65	น้อย=	63.11
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	67.67	น้อย=	64.09
ไม่มีค่าขวัญ	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	67.09	น้อย=	64.67
	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	68.57	น้อย=	62.00
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	67.00	น้อย=	63.58

3) ในหมู่นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมมาก นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรม การมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีน้อย ผลเช่นนี้ยังพบในนักเรียนสายศิลป์ และนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ และ 4) ในหมู่นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคม น้อย นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่มี สุขภาพที่จิตดีน้อย (ตารางที่ 31 ในภาคผนวก ข)

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า ตัวแปรตาม แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสาม ทาง ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมาก คือ 1) นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมมาก 2 ประเภท ได้แก่ กลุ่มนักเรียนหญิง และกลุ่มนักเรียนสายศิลป์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ย มัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ มีประสบการณ์ทางสังคมมาก กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ ที่มีประสบการณ์ทางสังคมน้อย 2) นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก ผลเช่นนี้ พบในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ กลุ่มนักเรียน ที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 มาก กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง กลุ่มนักเรียน ที่บิดามีการศึกษาสูง กลุ่มนักเรียนที่มารดาการศึกษาสูง กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ กลุ่ม นักเรียนที่มารดาอาชีพประจำ และกลุ่มนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ 3) นักเรียนที่มี ประสบการณ์ทางสังคมมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนหญิง กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ กลุ่ม นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 มาก กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมมาก และกลุ่มนักเรียน

ที่มีสุขภาพที่จิตดีมาก 3 ประเภท ได้แก่ กลุ่มนักเรียนหญิง และกลุ่มนักเรียนสายศิลป์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ

3.3.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ตามระดับ สุขภาพที่จิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และประสบการณ์ทางสังคม

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา โดยมีตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ สุขภาพที่จิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และประสบการณ์ทางสังคม ผลปรากฏว่า ในกลุ่มรวม พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระทีละตัว ทั้งสามตัว (ตารางที่ 3.9) คือ สุขภาพที่จิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และประสบการณ์ทางสังคม เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) ผู้ที่มีสุขภาพที่จิตดีมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า ผู้ที่มีสุขภาพที่จิตดีน้อย 2) ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อย และ 3) ผู้ที่มีประสบการณ์ทางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ทางสังคมน้อย

ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยอีก 22 กลุ่มปรากฏว่า คะแนนของพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระทีละตัว ทั้งสามตัว (ดูตารางที่ 3.9) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีน้อย ผลเช่นนี้พบใน 21 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ นักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย 2) นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อย ผลเช่นนี้พบใน 21 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ นักเรียนชาย และ 3) นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมน้อย ผลเช่นนี้พบใน 19 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ นักเรียนหญิง นักเรียนสายวิทย์ และนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ คะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และประสบการณ์ทางสังคม ผลเช่นนี้ปรากฏในนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงเท่านั้น (ตารางที่ 3.9) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตารางที่ 32 ใน

ภาคผนวก ข และแผนภูมิที่ 3.3) ปรากฏว่า มีคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญรวม 3 คู่ ทุกคู่เป็นคู่ที่สำคัญ คือ 1) นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก และประสบการณ์ทางสังคมมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวามากกว่า นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อย และประสบการณ์ทางสังคมน้อย 2) ในหมู่นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวามากกว่า นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมน้อย

ตารางที่ 3.9 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ตามระดับ สุขภาพจิตที่ดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และ ประสบการณ์ทางสังคม ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ							% ทำนาย
		สุขภาพที่ จิตดี	ความรู้	ประสบ การณ์					
					ก x ข	ก x ค	ข x ค	กxขxค	
		ก	ข	ค					
รวม	604	30.14***	20.18***	17.59***	<1	<1	<1	2.68	14.9
ชาย	250	24.52***	15.43***	2.56	<1	<1	<1	1.51	19.3
หญิง	351	7.80**	2.67	12.79***	<1	3.42	<1	2.06	11.1
ต่างจังหวัด	333	20.51***	12.86***	14.85***	1.08	<1	<1	6.86**	18.6
กรุงเทพฯ	270	5.60*	5.43*	7.57**	<1	<1	<1	<1	11.9
สายวิทย์	312	17.80***	9.97**	11.53**	<1	<1	1.30	1.96	16.4
สายศิลป์	292	10.33**	8.43**	3.29	<1	<1	<1	<1	12.8
เกรด ม.3ต่ำ	294	18.05***	4.39*	10.27**	<1	<1	<1	<1	14.8
เกรด ม.3สูง	293	12.75***	9.81**	4.26*	1.47	<1	3.97*	1.02	15.0
เกรด ม.4ต่ำ	288	12.90***	4.64*	9.08**	<1	<1	<1	<1	16.9
เกรด ม.4สูง	288	8.23**	9.58**	7.50**	<1	1.48	<1	2.28	11.9
ค่าชนมน้อย	320	29.06***	9.82**	6.54*	1.57	3.43	1.94	1.66	17.7
ค่าชนมมาก	277	3.35	13.85***	8.90**	1.25	<1	<1	<1	14.9
การศึกษามัธยมต่ำ	274	15.51***	6.99**	8.47**	<1	<1	<1	<1	16.1
การศึกษามัธยมสูง	250	5.58*	14.99***	11.75**	<1	<1	<1	2.20	16.5
การศึกษามหาธยมต่ำ	318	14.14***	5.94*	13.36***	<1	1.04	<1	1.13	13.5
การศึกษามหาธยมสูง	223	12.76***	12.05**	8.01**	<1	<1	<1	1.52	19.4
อาชีพการค้าอิสระ	323	13.28***	10.98**	8.63**	<1	3.16	<1	2.37	13.7
อาชีพการค้าประจำ	239	11.13**	10.12**	8.36**	<1	<1	<1	1.88	17.0
อาชีพการค้าอิสระ	308	11.12**	6.14*	14.64***	1.72	<1	<1	<1	13.2
อาชีพการค้าประจำ	272	16.63***	17.27***	7.61**	<1	<1	<1	3.78	20.9
มีค่าขวัญ	290	15.75***	15.99***	3.78	<1	<1	<1	1.05	15.5
ไม่มีค่าขวัญ	314	12.05**	7.32**	15.51***	<1	1.24	<1	2.94	16.3

$p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

ตารางที่ 3.9 ตอน 2 ค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว

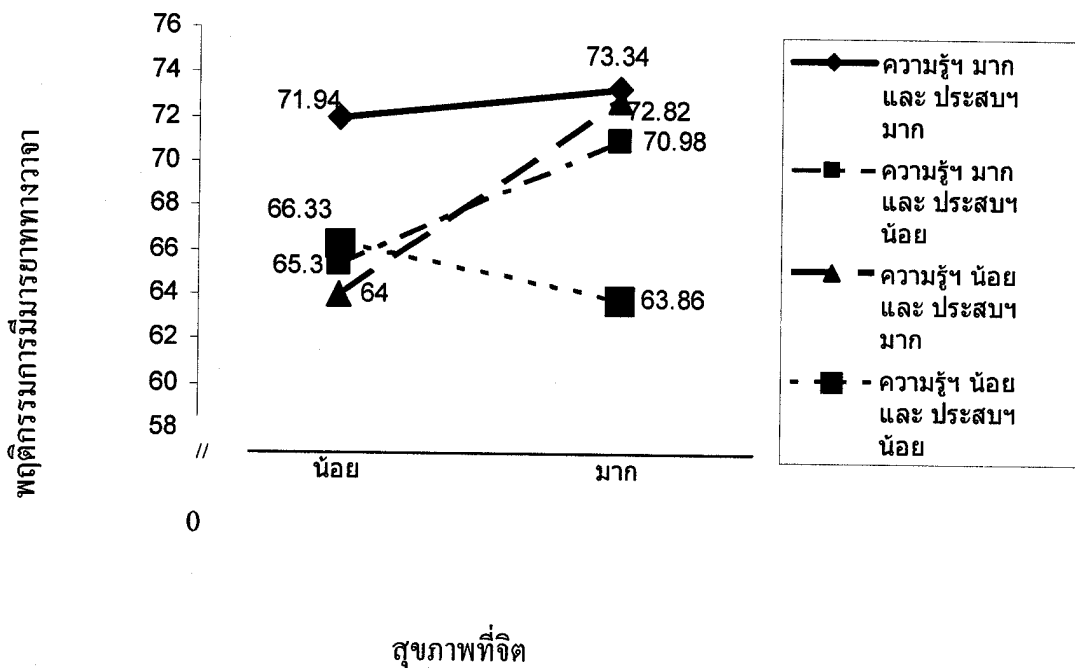
กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
รวม	สุภาพที่ดี	มาก=	70.16	น้อย=	66.05
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	69.79	น้อย=	66.42
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	69.68	น้อย=	66.53
ชาย	สุภาพที่ดี	มาก=	69.18	น้อย=	63.25
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	68.57	น้อย=	63.86
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	71.27	น้อย=	67.83
หญิง	สุภาพที่ดี	มาก=	70.90	น้อย=	68.21
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	70.87	น้อย=	66.28
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	70.39	น้อย=	66.75
ต่างจังหวัด	สุภาพที่ดี	มาก=	70.52	น้อย=	66.62
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	69.23	น้อย=	66.51
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	69.21	น้อย=	66.53
กรุงเทพฯ	สุภาพที่ดี	มาก=	69.45	น้อย=	66.29
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	69.45	น้อย=	66.29
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	70.86	น้อย=	66.64
สายวิทย์	สุภาพที่ดี	มาก=	70.33	น้อย=	67.17
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	70.45	น้อย=	67.05
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	69.24	น้อย=	65.34
สายศิลป์	สุภาพที่ดี	มาก=	69.05	น้อย=	65.53
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	70.25	น้อย=	65.47
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	69.04	น้อย=	66.68
เกรด ม.3ต่ำ	สุภาพที่ดี	มาก=	69.66	น้อย=	66.06
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	70.32	น้อย=	66.43
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	70.08	น้อย=	66.67
เกรด ม.3สูง	สุภาพที่ดี	มาก=	69.50	น้อย=	67.25
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	70.29	น้อย=	65.98
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	69.43	น้อย=	66.85
เกรด ม.4ต่ำ	สุภาพที่ดี	มาก=	69.94	น้อย=	66.33
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	69.96	น้อย=	67.05
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	70.08	น้อย=	66.94
เกรด ม.4สูง	สุภาพที่ดี	มาก=	69.90	น้อย=	67.12
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	70.91	น้อย=	65.64
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	69.81	น้อย=	66.74
ค่าชนมน้อย	สุภาพที่ดี	มาก=	69.53	น้อย=	67.03
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	69.76	น้อย=	65.26
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	69.31	น้อย=	65.71
ค่าชนมมาก	สุภาพที่ดี	มาก=	70.58	น้อย=	66.30
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	69.87	น้อย=	67.00
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	70.02	น้อย=	66.86
การศึกษานิดต่ำ	สุภาพที่ดี	มาก=	68.77	น้อย=	65.91
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	69.69	น้อย=	64.99
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	69.42	น้อย=	65.26

ตารางที่ 3.9 ตอน 2 (ต่อ)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
การศึกษามารดาต่ำ	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	70.11	น้อย=	66.35
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	69.45	น้อย=	67.02
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	70.06	น้อย=	66.41
การศึกษามารดาสูง	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	69.48	น้อย=	64.86
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	69.41	น้อย=	64.92
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	69.00	น้อย=	65.34
อาชีพบิดาอิสระ	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	70.29	น้อย=	66.56
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	70.13	น้อย=	66.73
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	69.93	น้อย=	66.92
อาชีพบิดาประจำ	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	69.38	น้อย=	65.22
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	66.28	น้อย=	65.31
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	69.10	น้อย=	65.49
อาชีพมารดาอิสระ	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	70.64	น้อย=	66.82
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	70.19	น้อย=	67.54
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	70.90	น้อย=	66.82
อาชีพมารดาประจำ	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	69.34	น้อย=	64.79
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	69.39	น้อย=	64.75
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	68.61	น้อย=	65.53
มีค่าขวัญ	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	71.03	น้อย=	66.50
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	71.04	น้อย=	66.49
ไม่มีค่าขวัญ	สุขภาพที่จิตดี	มาก=	69.37	น้อย=	65.74
	ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	มาก=	68.97	น้อย=	66.14
	ประสบการณ์ทางสังคม	มาก=	69.61	น้อย=	65.50

และ 3) ในหมู่นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางสังคมมาก นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก

นอกจากนี้คะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทาง ผลเช่นนี้ปรากฏในนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัดเท่านั้น (ตารางที่ 3.9) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตารางที่ 33 ในภาคผนวก ข) ปรากฏว่า มีคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญรวม 16 คู่ แต่คู่ที่สำคัญมีเพียง 7 คู่ คือ 1) ผู้ที่มีสุขภาพที่จิตดีมาก มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก และมีประสบการณ์ทางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า ผู้ที่มีสุขภาพที่จิตดีน้อย มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อยและมีประสบการณ์ทางสังคมน้อย 2) ในหมู่ผู้ที่มีสุขภาพที่จิตดีมาก และมีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อย ผู้ที่มีประสบการณ์ทางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์

ภาพที่ 3.3 ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา สุขภาพจิตที่ดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม ประสิทธิภาพทางสังคม และในกลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ยังพบผลที่สนับสนุนสมมติฐานว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีมาก นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก นักเรียนที่มีประสิทธิภาพทางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดีน้อย นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อย นักเรียนที่มีประสิทธิภาพทางสังคมน้อย ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าวิชา

3.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ จิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของนักเรียน ตามระดับ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน

ในส่วนนี้จะได้ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three-way Analysis of Variance) ของจิตลักษณะตามสถานการณ์ (ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม และความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น) และพฤติกรรมการมี

มารยาททางสังคม (พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย และพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา) โดยมีตัวแปรอิสระ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน

การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล หมายถึง การที่นักเรียนรับรู้ว่าผู้เลี้ยงดูที่ใกล้ชิดกับตนที่สุด ปฏิบัติต่อตนในลักษณะให้ความรัก ยอมรับ ให้ความใกล้ชิดสนิทสนม ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ ให้ความสำคัญแก่ตนมากน้อยเพียงใด และอธิบายถึงเหตุผลในการส่งเสริมหรือขัดขวางการกระทำของตน มีการให้รางวัลเมื่อทำความดี ลงโทษเมื่อทำความผิดอย่างสมเหตุสมผลหรือไม่ และมีความสม่ำเสมอไม่ทำตามอารมณ์มากน้อยเพียงใด พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน ซึ่งคะแนนที่ได้ถูกแบ่งออกเป็น 2 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 44.66 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.93 นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และนักเรียนที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย

การฝึกฝนการมีมารยาท หมายถึง การรายงานของนักเรียนเกี่ยวกับการได้รับการฝึกฝนให้มีมารยาททางสังคมในด้านต่างๆ จากทางบ้าน โดยผู้ปกครองและผู้ที่อยู่ทางบ้านคนอื่นๆ และได้รับการฝึกฝนให้มีมารยาททางสังคม จากครู-อาจารย์ที่โรงเรียน เช่น การสาธิต บอกกล่าว แนะนำ การพูดคุย การเล่าเรื่องเหตุการณ์ หรืออ่านหนังสือเรื่องเกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมให้ฟัง การสอดแทรกลักษณะนิสัยการมีมารยาททางสังคมไปในกิจกรรมต่างๆ พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 12-72 คะแนน ซึ่งคะแนนที่ได้ถูกแบ่งออกเป็น 2 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 57.90 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.25 นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาทมาก และนักเรียนที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาทน้อย

ความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง ปริมาณความเชื่อและความคาดหวังของบุคคลว่าการที่ตนกระทำพฤติกรรมเป็นผลจากการกระทำของตนเอง ไม่ได้ขึ้นอยู่กับโชคชะตา หรือสิ่งที่ยอยู่นอกเหนือการควบคุมของตนเอง พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 12-72 คะแนน ซึ่งคะแนนที่ได้ถูกแบ่งออกเป็น 2 ระดับ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 49.34 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.05 นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก และนักเรียนที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย

การวิเคราะห์ข้อมูลได้กระทำทั้งในกลุ่มรวมและในกลุ่มย่อยอีก 22 กลุ่ม ซึ่งแบ่งตาม ลักษณะชีวสังคมภูมิหลัง ดังได้กล่าวมาแล้ว ในการวิเคราะห์จะเสนอผลตามตัวแปรตาม คือ จิต ลักษณะตามสถานภาพ 3 ด้าน พฤติกรรม 2 ด้าน โดยแยกวิเคราะห์ทีละด้าน

3.4.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม ตามระดับ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม โดยมีตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ผลปรากฏว่า ในกลุ่มรวม ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระทีละตัว ทั้งสามตัว (ตารางที่ 3.10) คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย 2) ผู้ที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า ผู้ที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และ 3) ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย

ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยอีก 22 กลุ่มปรากฏว่า คะแนนของความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระทีละตัว ทั้งสามตัว (ดูตารางที่ 3.10) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย ผลเช่นนี้พบใน 5 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ นักเรียนหญิง นักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด นักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย นักเรียนที่มารดาไม่มีอาชีพอิสระ และนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ 2) นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย ผลเช่นนี้พบใน 20 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ นักเรียนที่มารดาไม่มีอาชีพประจำ และนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ และ 3) นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจใน

คนน้อย ผลเช่นนี้พบใน 11 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ นักเรียนหญิง นักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด นักเรียนสายศิลป์ นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 ต่ำ นักเรียนที่ได้เงินค่าขนมมาก นักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง นักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่ำ นักเรียนที่มารดาไม่มีอาชีพประจำ และนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ

ตารางที่ 3.10 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม ตามระดับ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสнисนุและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำ นวน คน	ค่าเอฟ							% ทำนาย
		การอบรมฯ ก	การฝึกฝนฯ ข	ความเชื่อฯ ก					
					ก x ข	ก x ค	ข x ค	กxขxค	
รวม	604	5.71*	19.36***	10.02**	<1	2.88	4.10*	2.52	12.7
ชาย	250	<1	6.43*	2.13	<1	<1	2.43	4.27*	12.2
หญิง	351	9.74**	5.07*	4.78*	<1	4.87*	<1	<1	10.4
ต่างจังหวัด	333	7.06**	6.79**	11.23**	<1	1.27	2.18	<1	17.0
กรุงเทพฯ	270	<1	11.20**	<1	1.43	1.52	1.21	1.44	9.3
สายวิทย์	312	1.75	5.27*	3.70	<1	<1	2.35	3.31	9.7
สายศิลป์	292	3.18	13.30***	5.89*	<1	2.41	1.83	<1	15.2
เกรด ม.3ต่ำ	294	1.34	7.06**	3.76	<1	2.43	4.14*	5.39*	14.9
เกรด ม.3สูง	293	2.28	5.66*	2.18	<1	<1	<1	<1	5.0
เกรด ม.4ต่ำ	288	3.04	6.21*	8.84**	<1	3.03	1.14	1.12	14.3
เกรด ม.4สูง	288	1.57	7.33**	<1	<1	<1	<1	<1	5.5
ค่าขนมน้อย	320	4.94*	8.73**	2.51	1.60	1.10	1.03	2.52	13.7
ค่าขนมมาก	277	2.10	8.25**	7.92**	2.95	1.99	1.72	<1	13.1
การศึกษามิคาต่ำ	274	1.99	10.16**	3.41	<1	<1	4.02*	3.06	15.0
การศึกษามิคาสูง	250	2.52	8.35**	4.29*	<1	<1	<1	<1	10.6
การศึกษามารดาต่ำ	318	3.21	7.73**	5.56*	<1	<1	6.61*	3.62	16.6
การศึกษามารดาสูง	223	2.27	7.61**	1.90	<1	<1	<1	<1	8.0
อาชีพบิดาอิสระ	323	2.02	4.70*	4.71*	<1	<1	8.10**	1.60	11.5
อาชีพบิดาประจำ	239	3.33	14.60***	4.27*	<1	3.32	<1	<1	15.7
อาชีพมารดาอิสระ	308	5.37*	3.24	3.53	<1	<1	7.61**	1.19	13.3
อาชีพมารดาประจำ	272	1.03	12.95***	7.15**	<1	1.31	<1	<1	12.2
มีค่าขวัญ	290	<1	12.06**	6.52*	<1	4.28*	<1	2.73	15.7
ไม่มีค่าขวัญ	314	7.44**	3.27	<1	<1	<1	1.99	<1	6.8

p < .05, ** p < .01, *** p < .001

ตารางที่ 3.10 ตอน 2 ค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม ตามระดับของตัวแปรอิสระ
ที่พบอิทธิพลเดียว

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
รวม	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	102.40	น้อย=	99.73
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	103.52	น้อย=	98.61
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	102.83	น้อย=	99.30
ชาย	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	101.34	น้อย=	95.97
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	100.20	น้อย=	97.11
หญิง	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	104.83	น้อย=	101.03
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	104.30	น้อย=	101.56
ต่างจังหวัด	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	103.39	น้อย=	99.05
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	103.35	น้อย=	99.10
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	103.96	น้อย=	98.49
กรุงเทพฯ	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	103.62	น้อย=	98.51
สายวิทย์	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	103.41	น้อย=	99.75
สายศิลป์	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	103.60	น้อย=	97.72
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	102.61	น้อย=	98.71
เกรด ม.3ต่ำ	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	101.36	น้อย=	96.46
เกรด ม.3สูง	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	105.01	น้อย=	102.00
เกรด ม.4ต่ำ	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	101.40	น้อย=	96.96
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	101.83	น้อย=	96.53
เกรด ม.4สูง	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	105.23	น้อย=	101.77
ค่าขมน้อย	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	102.33	น้อย=	98.60
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	102.94	น้อย=	97.99
ค่าขมมาก	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	103.93	น้อย=	99.63
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	103.89	น้อย=	99.67
การศึกษานิดาต่ำ	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	102.56	น้อย=	96.76
การศึกษานิดาสูง	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	104.40	น้อย=	99.91
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	103.77	น้อย=	100.55
การศึกษามารดาต่ำ	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	102.61	น้อย=	97.88
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	102.25	น้อย=	98.24
การศึกษามารดาสูง	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	104.22	น้อย=	99.59
อาชีพบิดาอิสระ	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	102.91	น้อย=	99.26
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	102.91	น้อย=	99.25
อาชีพบิดาประจำ	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	104.48	น้อย=	98.32
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	103.06	น้อย=	99.73
อาชีพมารดาอิสระ	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	102.66	น้อย=	98.58
อาชีพมารดาประจำ	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	104.61	น้อย=	99.34
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	103.93	น้อย=	100.02
มีค่าขวัญ	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	101.27	น้อย=	94.79
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	100.42	น้อย=	95.64
ไม่มีค่าขวัญ	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	105.73	น้อย=	102.61

คะแนนความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล และความเชื่ออำนาจในตน ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มย่อย 2 กลุ่มคือ นักเรียนหญิง และนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ (ตารางที่ 3.10) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' ในนักเรียนหญิง (ตารางที่ 34 ในภาคผนวก ข) ปรากฏว่า มีคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญรวม 3 คู่ ทุกคู่เป็นคู่ที่สำคัญ คือ 1) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนน้อย 2) ในหมู่นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และ 3) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนน้อย เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อยที่สุด ผลทั้งหมดนี้ยังพบในกลุ่มนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญอีกด้วย

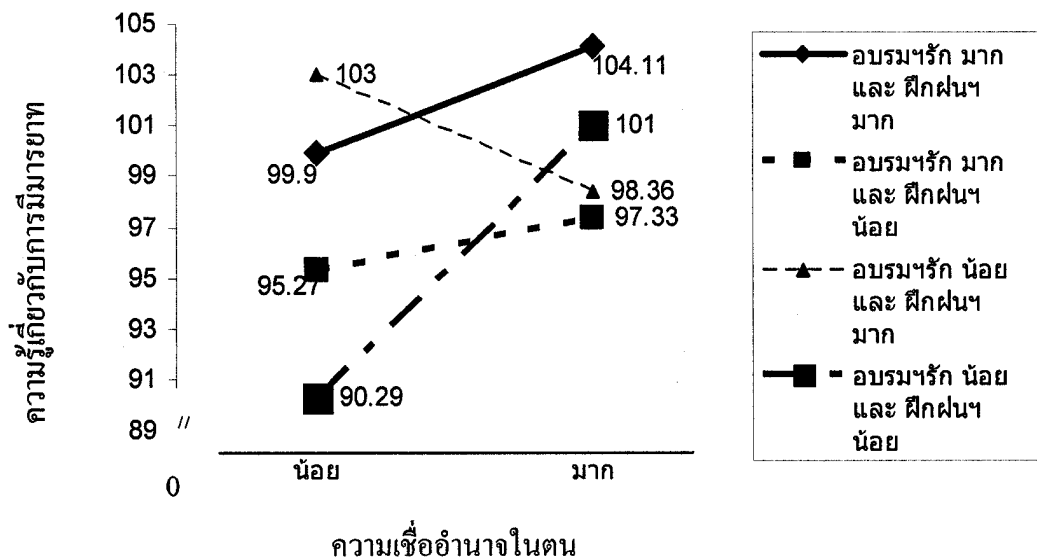
นอกจากนี้พบอีกว่า คะแนนความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยอีก 5 กลุ่มคือ นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ นักเรียนที่บิดามีการศึกษาค่ำ นักเรียนที่มารดามีการศึกษาค่ำ นักเรียนที่บิดามีอาชีพอิสระ และนักเรียนที่มารดาอาชีพอิสระ (ตารางที่ 3.10) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 35 ในภาคผนวก ข) ปรากฏว่า มีคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญรวม 3 คู่ ทุกคู่เป็นคู่ที่สำคัญ คือ 1) นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนน้อย 2) ในหมู่นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และ 3) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย ผล

ที่กล่าวข้างต้นนี้ยังพบในทุกกลุ่ม นอกจากนี้ยังพบอีกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนน้อย เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อยที่สุด

และคะแนนความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทาง ผลเช่นนี้ปรากฏใน 2 กลุ่มย่อย คือ นักเรียนชาย และนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ (ตารางที่ 3.10) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' ในนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ (ตารางที่ 36 ในภาคผนวก ข และแผนภูมิที่ 3.4) ปรากฏว่า มีคู่ที่แตกต่างกันอย่างน้อย 8 คู่ แต่คู่ที่สำคัญมีเพียง 3 คู่ คือ 1) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย 2) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย 3) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และนักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก 4) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย

การวิเคราะห์ในส่วนนี้สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก คือ 1) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนหญิง กลุ่มนักเรียนต่างจังหวัด กลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย กลุ่มนักเรียนที่มารดาเป็นอาชีพอิสระ กลุ่มนักเรียนหญิง ที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 น้อย ที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนน้อย 2) นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก ผลเช่นนี้พบโดยเฉพาะในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ กลุ่มนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย 6 ประเภท ได้แก่ กลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 น้อย กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษา

ต่ำ กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาค่ำ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพอิสระ กลุ่มนักเรียนที่มารดา มีอาชีพอิสระ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และมีความ เชื่ออำนาจในตนน้อย 2 ประเภท ได้แก่ กลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 น้อย 3) นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนหญิงกลุ่ม นักเรียนต่างจังหวัด กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 น้อย กลุ่ม นักเรียนที่ได้เงินค่าขนมมาก กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง กลุ่มนักเรียนที่มารดา มีการศึกษาค่ำ กลุ่มนักเรียนที่มารดา มีอาชีพประจำ กลุ่มนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการ อบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย 2 ประเภท ได้แก่ กลุ่มนักเรียนหญิง กลุ่ม นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย 6 ประเภท ได้แก่ กลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 น้อย กลุ่มนักเรียนที่บิดามี การศึกษาค่ำ กลุ่มนักเรียนที่มารดา มีการศึกษาค่ำ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพอิสระ กลุ่มนักเรียนที่ มารดา มีอาชีพอิสระ และกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย 2 ประเภท ได้แก่ กลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 น้อย

ภาพที่ 3.4 ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท ตามระดับ ความเชื่ออำนาจในตน การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททาง สังคม และในกลุ่มนักเรียนหญิง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ยังพบผลที่สนับสนุนสมมติฐานว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับและใช้เหตุผลมาก นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับและใช้เหตุผลน้อย นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และกลุ่มนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มนักเรียนชาย และกลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ

3.4.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ตามระดับ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม โดยมีตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ผลปรากฏว่า ในกลุ่มรวม ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัว ทั้งสามตัว (ตารางที่ 3.11) คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย 2) นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และ 3) นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย

ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยอีก 22 กลุ่มปรากฏว่า คะแนนของทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัว ทั้งสามตัว (ดูตารางที่ 3.11) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย ผลเช่นนี้พบใน 13 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ นักเรียนชาย นักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด นักเรียนสายวิทย์ นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง นักเรียนที่ได้

เงินค่าขนมน้อย นักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำนักเรียนที่มารดาอาชีพประจำ และนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ 2) นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย ผลเช่นนี้พบในทุกกลุ่มย่อย และ 3) นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย ผลเช่นนี้พบในทุกกลุ่มย่อย

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า ตัวแปรตามแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทาง ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

คะแนนทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทาง ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยอีก 6 กลุ่ม คือ นักเรียนหญิง นักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด นักเรียนสายศิลป์ นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ นักเรียนที่มารดาไม่มีการศึกษาต่ำ และนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ (ตารางที่ 3.11) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 37 ในภาคผนวก ข และแผนภูมิที่ 3.5) ปรากฏว่า มีคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญรวม 17 คู่ แต่คู่ที่สำคัญมีเพียง 9 คู่ คือ 1) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนน้อย 2) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และผู้ที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย 3) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนน้อย นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มิตักษณคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย

ตารางที่ 3.11 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรม
การมีมารยาททางสังคม ตามระดับ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล
การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มรวม และกลุ่ม
ย่อย

กลุ่ม	จำ นวน คน	ค่าเอฟ							% ทำนาย
		การอบรมฯ	การฝึกฝนฯ	ความเชื่อฯ	ก x ข	ก x ค	ข x ค	กxขxค	
		ก	ข	ค					
รวม	604	8.9**	35.65***	35.02***	<1	<1	1.71	4.96*	22.8
ชาย	250	4.12*	12.01**	9.11**	<1	<1	<1	<1	19.1
หญิง	351	3.62	13.09***	24.36***	1.17	<1	1.69	7.06*	21.5
ต่างจังหวัด	333	6.14*	14.84***	23.32***	<1	1.09	2.59	5.28*	27.7
กรุงเทพฯ	270	3.78	20.15***	7.21**	1.81	<1	<1	<1	19.4
สายวิทย์	312	5.53*	19.25***	15.55***	<1	<1	<1	<1	22.1
สายศิลป์	292	2.77	15.72***	16.73***	<1	<1	1.02	4.08*	21.6
เกรด ม.3ต่ำ	294	2.83	10.12***	22.51***	3.38	<1	1.46	7.19**	24.2
เกรด ม.3สูง	293	4.10*	20.16***	8.34**	<1	<1	<1	<1	15.6
เกรด ม.4ต่ำ	288	1.42	22.32***	22.75***	<1	<1	<1	2.04	23.9
เกรด ม.4สูง	288	5.13*	9.72**	12.17**	1.22	<1	2.99	3.30	19.4
ค่าขมนน้อย	320	9.05**	16.73***	13.97***	<1	<1	<1	2.89	24.1
ค่าขมมมาก	277	3.12	15.80***	16.40***	1.47	<1	1.99	1.62	22.6
การศึกษามัธาค่ำ	274	7.31**	18.01***	18.21***	3.22	<1	<1	3.00	28.5
การศึกษามัธาคสูง	250	4.26*	14.81***	8.52**	<1	<1	<1	<1	19.3
การศึกษามารคาค่ำ	318	6.96**	24.87***	16.03***	3.07	<1	<1	4.99*	29.7
การศึกษามารคาคสูง	223	5.25*	10.09**	11.60**	1.51	<1	<1	<1	20.3
อาชีพบิดาคอิสระ	323	3.09	8.97**	30.27***	<1	<1	1.52	<1	22.0
อาชีพบิดาคประจำ	239	5.51*	18.50***	6.90**	1.00	<1	<1	3.46	23.1
อาชีพมารคาคอิสระ	308	1.79	9.47**	29.10***	<1	<1	5.33	2.61	25.5
อาชีพมารคาคประจำ	272	9.59**	17.13***	11.57**	<1	<1	<1	1.39	21.8
มีค่าขวัญ	290	5.23*	12.27**	10.19**	<1	<1	1.78	6.41*	23.1
ไม่มีค่าขวัญ	314	2.97	20.56***	22.26***	<1	<1	<1	<1	20.6

$p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

ตารางที่ 3.11 ตอน 2 ค่าเฉลี่ยทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
		มาก=	น้อย=	มาก=	น้อย=
รวม	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	66.64	64.35	67.79	63.20
	การฝึกฝนการมีมารยาท				

ตารางที่ 3.11 ตอน 2 (ต่อ)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมี			
		มารยาททางสังคม			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
ชาย	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	67.79	น้อย=	63.20
	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	64.97	น้อย=	62.17
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	65.97	น้อย=	61.17
หญิง	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	65.66	น้อย=	61.48
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	68.62	น้อย=	65.32
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	69.22	น้อย=	64.72
ต่างจังหวัด	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	67.65	น้อย=	65.04
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	68.38	น้อย=	64.32
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	68.89	น้อย=	63.80
กรุงเทพฯ	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	67.21	น้อย=	62.06
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	66.17	น้อย=	63.09
	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	67.29	น้อย=	64.81
สายวิทย์	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	68.37	น้อย=	63.73
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	68.14	น้อย=	63.97
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	67.17	น้อย=	62.63
สายศิลป์	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	67.25	น้อย=	62.56
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	66.28	น้อย=	62.61
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	67.19	น้อย=	61.71
เกรด ม.3ต่ำ	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	67.72	น้อย=	65.61
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	69.00	น้อย=	64.33
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	68.17	น้อย=	65.16
เกรด ม.3สูง	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	67.75	น้อย=	62.53
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	67.78	น้อย=	62.51
	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	67.31	น้อย=	64.78
เกรด ม.4ต่ำ	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	67.79	น้อย=	64.30
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	67.99	น้อย=	64.09
	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	67.63	น้อย=	64.37
เกรด ม.4สูง	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	68.21	น้อย=	63.78
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	68.02	น้อย=	63.97
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	67.17	น้อย=	62.63
ค่าชนมน้อย	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	67.22	น้อย=	62.59
	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	67.86	น้อย=	64.90
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	68.71	น้อย=	64.06
ค่าชนมมาก	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	68.72	น้อย=	64.04
	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	65.65	น้อย=	63.10
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	66.76	น้อย=	62.00
การศึกษานิตาต่ำ	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	66.18	น้อย=	62.57
	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	67.26	น้อย=	64.49
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	68.50	น้อย=	63.25
การศึกษานิตาสูง	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	67.98	น้อย=	63.76
	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	66.00	น้อย=	63.00
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	66.57	น้อย=	62.42

ตารางที่ 3.11 ตอน 2 (ต่อ)

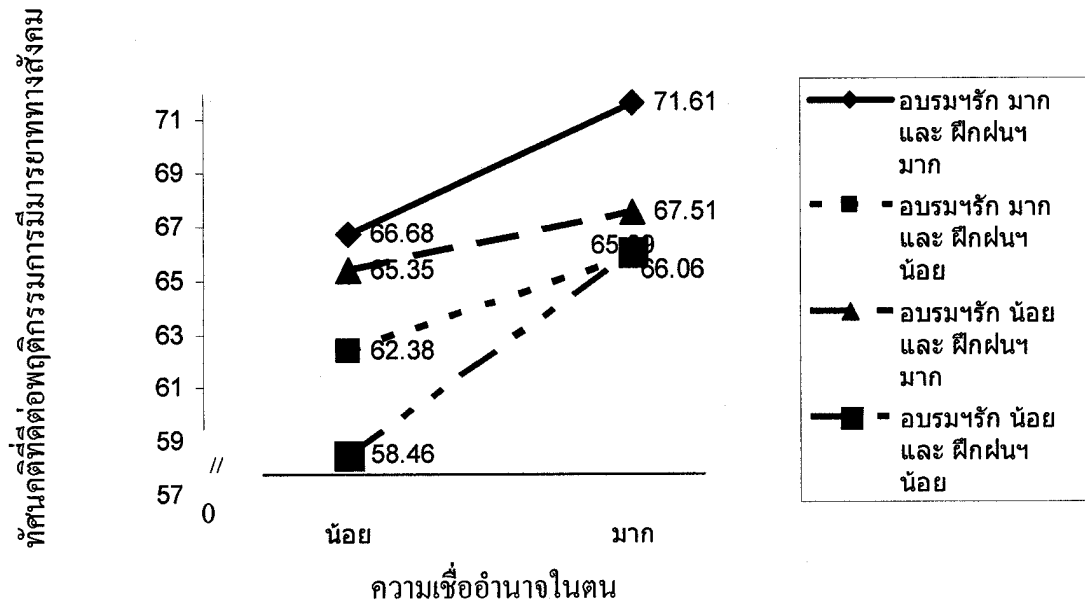
กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมกรมี			
		มารยาททางสังคม			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
อาชีพคหบดี	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	66.72	น้อย=	62.27
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	68.25	น้อย=	64.97
อาชีพคหบดีประจำ	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	69.62	น้อย=	63.60
	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	65.61	น้อย=	62.74
อาชีพคหบดีประจำ	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	66.81	น้อย=	61.54
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	65.78	น้อย=	62.56
อาชีพคหบดีประจำ	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	68.46	น้อย=	64.94
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	69.79	น้อย=	63.62
อาชีพคหบดีประจำ	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	66.15	น้อย=	62.70
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	66.73	น้อย=	62.12
มีคำขวัญ	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	66.32	น้อย=	62.53
	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	65.88	น้อย=	63.17
ไม่มีคำขวัญ	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	65.60	น้อย=	62.45
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	66.41	น้อย=	62.63
ไม่มีคำขวัญ	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	68.66	น้อย=	64.05
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	68.75	น้อย=	63.96

4) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และนักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมกรมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย ผลเช่นนี้ยังพบในทุกกลุ่มย่อย 5) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และผู้ที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมกรมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย ผลเช่นนี้ยังพบในทุกกลุ่มย่อย 6) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนน้อย นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมกรมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย ผลเช่นนี้ยังพบในทุกกลุ่มย่อย 7) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนมาก นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรรมกรมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย ผลเช่นนี้ยังพบในนักเรียนหญิง นักเรียนสายศิลป์ นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ และนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีคำขวัญ 8) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และมี

ความเชื่ออำนาจในตนมาก นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย ผลเช่นนี้ยังพบใน นักเรียนหญิง นักเรียนสายศิลป์ นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ นักเรียนที่มารดามีการศึกษาค่ำ และนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ 9) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนน้อย นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนุนและใช้เหตุผลน้อย ผลเช่นนี้ยังพบในนักเรียนหญิง นักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด นักเรียนที่มารดามีการศึกษาค่ำ และนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนุนและใช้เหตุผลมาก และได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากที่สุด ผลเช่นนี้พบในกลุ่ม นักเรียนสายศิลป์ และนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนน้อย เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อยที่สุด ผลเช่นนี้พบในกลุ่ม นักเรียนหญิง นักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด นักเรียนที่บิดามีการศึกษาค่ำ และและนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม คือ 1) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับสนุนและใช้เหตุผลมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 มาก กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 มาก กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ กลุ่มนักเรียนที่มารดาอาชีพประจำ กลุ่มนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ กลุ่มที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และกลุ่มนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตน 7 ประเภท คือ กลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ กลุ่มนักเรียนหญิง กลุ่มนักเรียนสาย

ภาพที่ 3.5 ค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ตามระดับความเชื่ออำนาจในตน การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และในกลุ่มรวม

ศิลป์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 น้อย กลุ่มนักเรียนต่างจังหวัด กลุ่มนักเรียนที่มารดาไม่มีการศึกษาคำ 2) นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก ผลเช่นนี้พบโดยเฉพาะในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนมาก 6 ประเภท ได้แก่ กลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีคำขวัญ กลุ่มนักเรียนหญิง กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 น้อย กลุ่มนักเรียนที่มารดาไม่มีการศึกษาคำ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนน้อย 7 ประเภท ได้แก่ กลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีคำขวัญ กลุ่มนักเรียนหญิงกลุ่มนักเรียนต่างจังหวัด กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 น้อย กลุ่มนักเรียนที่มารดาไม่มีการศึกษาคำ กลุ่มรวม ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนน้อย กลุ่มนักเรียนที่มารดาไม่มีการศึกษาคำ ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนมาก 3) นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก ผลเช่นนี้พบเฉพาะในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก 7 ประเภท ได้แก่ กลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีคำขวัญ กลุ่มนักเรียนหญิงกลุ่มนักเรียนต่างจังหวัด กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ย

มัธยมศึกษาปีที่ 3 น้อย กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาค่ำ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนและใช้เหตุผลน้อย และกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย 7 ประเภท ได้แก่ กลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ กลุ่มนักเรียนหญิงกลุ่มนักเรียนต่างจังหวัด กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 น้อย กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาค่ำ กลุ่มรวม ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนและใช้เหตุผลมาก และกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ยังพบผลที่สนับสนุนสมมติฐานว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนและใช้เหตุผลมาก นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนและใช้เหตุผลน้อย นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนหญิง กลุ่มนักเรียนต่างจังหวัด กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 น้อย กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาค่ำ และกลุ่มนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ

3.4.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นตามระดับ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น โดยมีตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ผลปรากฏว่าในกลุ่มรวม ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัว ทั้งสามตัว (ตารางที่ 3.12) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนและใช้เหตุผลมาน้อย 2) นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และ 3) นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย

ตารางที่ 3.12 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ตามระดับ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำ	ค่าเอฟ							% ทำนาย
	นวน	การอบรมฯ	การฝึกสนฯ	ความเชื่อฯ					
		ก	ข	ก	ก x ข	ก x ค	ข x ค	กxขxค	
รวม	604	10.41**	29.76***	37.00***	<1	<1	<1	2.95	21.5
ชาย	250	3.95*	11.03**	11.34**	<1	<1	<1	<1	18.3
หญิง	351	5.59*	9.14**	20.57***	<1	<1	<1	6.27*	19.1
ต่างจังหวัด	333	3.88*	13.32***	33.57***	<1	1.47	1.13	2.89	27.0
กรุงเทพฯ	270	7.82**	18.33***	4.73*	<1	<1	1.12	<1	16.7
สายวิทย์	312	3.63	9.62**	13.79***	<1	<1	<1	2.09	17.9
สายศิลป์	292	5.14*	18.02***	20.71***	<1	<1	<1	<1	23.2
เกรด ม.3ต่ำ	294	5.38*	10.00**	23.03***	1.60	<1	<1	1.66	22.4
เกรด ม.3สูง	293	2.77	13.80***	9.47**	1.87	<1	<1	<1	14.5
เกรด ม.4ต่ำ	288	3.86*	15.56***	20.72***	<1	<1	<1	<1	21.1
เกรด ม.4สูง	288	1.17	8.34**	15.08***	1.85	<1	1.82	5.53*	18.9
ค่าขมนน้อย	320	8.58**	12.35**	6.25*	1.65	<1	<1	4.25*	19.6
ค่าขมมมาก	277	5.79*	13.94***	32.62***	<1	<1	<1	<1	25.9
การศึกษามิตต่ำ	274	6.25*	13.25***	14.33***	4.46*	1.11	<1	<1	22.5
การศึกษามิตสูง	250	4.36*	12.49***	19.00***	1.29	<1	<1	<1	23.5
การศึกษมารดาต่ำ	318	7.60**	20.58***	7.78**	4.95*	<1	<1	1.82	22.7
การศึกษมารดาสูง	223	3.42	8.58**	34.66***	2.12	<1	<1	<1	27.8
อาชีพบิดาอิสระ	323	4.96*	9.40**	15.17***	1.69	<1	<1	<1	17.3
อาชีพบิดาประจำ	239	4.44*	18.73**	18.74**	<1	<1	<1	2.67	26.9
อาชีพมารดาอิสระ	308	2.73	8.23**	18.60***	1.05	<1	<1	1.94	20.6
อาชีพมารดาประจำ	272	8.78**	18.74***	17.66***	1.02	<1	<1	<1	23.6
มีค่าขวัญ	290	13.13***	5.65*	17.25***	<1	<1	<1	3.36	24.5
ไม่มีค่าขวัญ	314	<1	26.56***	18.61***	<1	<1	<1	<1	18.9

$p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

ตารางที่ 3.12 ตอน 2 ค่าเฉลี่ยของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
รวม	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	72.47	น้อย=	70.06
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	73.31	น้อย=	69.22
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	73.54	น้อย=	68.99
ชาย	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	70.66	น้อย=	68.05
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	71.53	น้อย=	67.18

ตารางที่ 3.12 ตอน 2 (ต่อ)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
หญิง	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	71.56	น้อย=	67.15
	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	73.85	น้อย=	71.71
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	74.15	น้อย=	71.41
ต่างจังหวัด	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	74.84	น้อย=	70.73
	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	72.53	น้อย=	70.54
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	73.37	น้อย=	69.69
กรุงเทพฯ	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	74.45	น้อย=	68.62
	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	72.37	น้อย=	69.12
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	73.23	น้อย=	68.26
สายวิทย์	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	72.01	น้อย=	69.48
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	73.55	น้อย=	70.31
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	73.87	น้อย=	70.00
สายศิลป์	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	71.91	น้อย=	69.43
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	73.00	น้อย=	68.35
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	73.16	น้อย=	68.18
เกรด ม.3ต่ำ	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	71.43	น้อย=	68.79
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	71.90	น้อย=	68.31
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	72.83	น้อย=	67.38
เกรด ม.3สูง	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	74.55	น้อย=	70.77
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	74.23	น้อย=	71.10
เกรด ม.4ต่ำ	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	71.79	น้อย=	69.51
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	72.94	น้อย=	68.36
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	73.30	น้อย=	68.01
เกรด ม.4สูง	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	73.73	น้อย=	70.94
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	74.21	น้อย=	70.45
ค่าขนมน้อย	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	73.38	น้อย=	70.26
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	73.69	น้อย=	69.95
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	73.15	น้อย=	70.49
ค่าขนมนมาก	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	71.79	น้อย=	69.19
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	72.51	น้อย=	68.48
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	73.58	น้อย=	67.41
การศึกษามิต่ำ	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	73.63	น้อย=	70.77
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	74.28	น้อย=	70.12
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	74.36	น้อย=	70.03
การศึกษามิต่ำสูง	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	71.74	น้อย=	69.30
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	72.58	น้อย=	68.46
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	73.06	น้อย=	67.98
การศึกษามารดาต่ำ	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	73.04	น้อย=	70.10
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	73.98	น้อย=	69.15
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	73.05	น้อย=	70.08
การศึกษามารดาสูง	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	72.11	น้อย=	68.52
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	73.92	น้อย=	66.71
อาชีพบิดาอิสระ	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	73.37	น้อย=	71.00

ตารางที่ 3.12 ตอน 2 (ต่อ)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
อาชีพบิดาประจำ	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	73.82	น้อย=	70.54
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	74.27	น้อย=	70.10
	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	71.55	น้อย=	69.13
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	72.82	น้อย=	67.85
อาชีพมารดาอิสระ	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	72.83	น้อย=	67.85
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	73.98	น้อย=	69.15
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	70.05	น้อย=	70.08
อาชีพมารดาประจำ	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	72.37	น้อย=	69.32
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	72.11	น้อย=	68.52
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	73.92	น้อย=	66.71
	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	73.06	น้อย=	68.75
มีค่าขวัญ	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	72.32	น้อย=	69.49
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	73.38	น้อย=	68.43
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	74.01	น้อย=	69.14
ไม่มีค่าขวัญ	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	73.61	น้อย=	69.54

ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยอีก 22 กลุ่มปรากฏว่า คะแนนของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัว ทั้งสามตัว (ดูตารางที่ 3.12) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาน้อย ผลเช่นนี้พบใน 16 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ นักเรียนสายศิลป์ นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 ต่ำ นักเรียนที่มารดามีการศึกษาค่ำ นักเรียนที่มารดาอาชีพประจำ และนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ 2) นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย ผลเช่นนี้พบในทุกกลุ่ม และ 3) นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย ผลเช่นนี้พบในทุกกลุ่ม

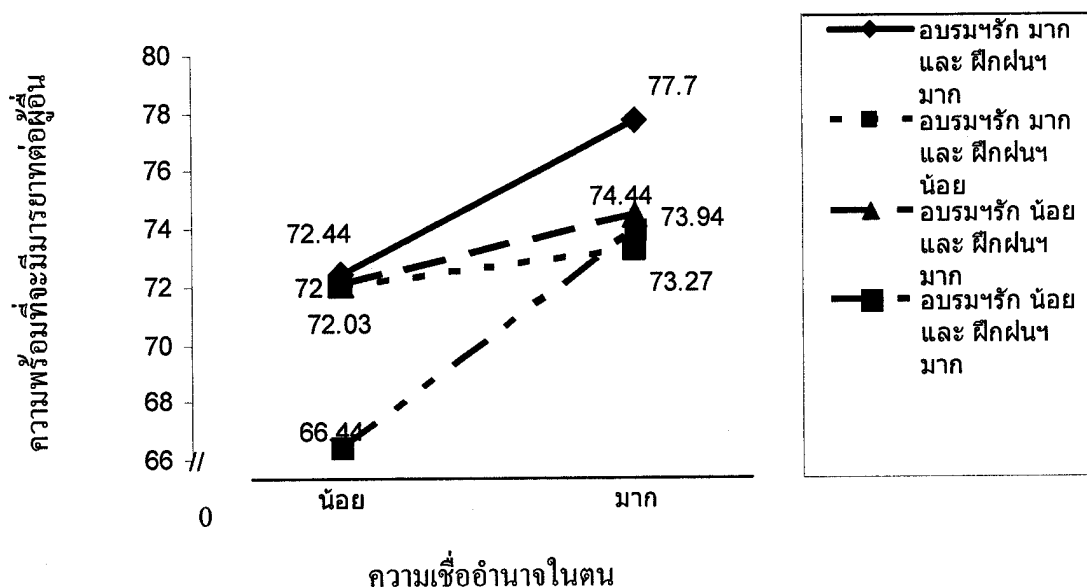
คะแนนความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล และการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มย่อย 2 กลุ่มคือ นักเรียนที่บิดามีการศึกษาค่ำ และนักเรียนที่มารดามีการศึกษาค่ำ (ตารางที่ 3.12) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' ในนักเรียนที่มารดามีการศึกษาค่ำ (ตารางที่ 31 ในภาคผนวก ข) ปรากฏว่า มีคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญรวม 3

คู่ทุกคู่เป็นคู่ที่สำคัญ คือ 1) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นคู่ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย 2) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นคู่ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย ผลเช่นนี้ยังพบในนักเรียนที่มารดา มีการศึกษาดำ และ 3) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นคู่ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย ผลทั้งหมดข้างต้นนี้ ยังพบในนักเรียนที่บิดาได้มีการศึกษาดำ และนอกจากนี้ยังพบอีกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย เป็นคู่ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นน้อยที่สุด

นอกจากนี้คะแนนความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทางอีกด้วย ผลเช่นนี้พบใน 3 กลุ่มย่อย คือ นักเรียนหญิง นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง และนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย (ตารางที่ 3.12 และแผนภูมิที่ 3.6) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' ในนักเรียนหญิง (ตารางที่ 39 ในภาคผนวก ข) ปรากฏว่า มีคู่ที่แตกต่างกันมีนัยสำคัญรวม 12 คู่ แต่พบคู่ที่สำคัญเพียง 7 คู่ คือ 1) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นคู่ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนน้อย 2) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนมาก นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นคู่ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย 3) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นคู่ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย 4) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นคู่ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย และ 5) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน

และใช้เหตุผลน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนน้อย นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย ผลในข้อ 1 ถึง ข้อ 5 ยังปรากฏในทุกกลุ่มย่อย และ 6) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนน้อย นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย ผลเช่นนี้ยังพบในกลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย นอกจากนี้ยังพบผลอีกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนน้อย เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นน้อยที่สุด ผลเช่นนี้ยังพบในกลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อยอีกด้วย

นอกจากนี้ยังพบผลเพิ่มเติมจากข้างต้นอีก 1 ประการ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' ในนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง (ตารางที่ 40 ในภาคผนวก ข) ปรากฏว่า ในหมู่ผู้ที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนมาก ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย

ภาพที่ 3.6 ค่าเฉลี่ยคะแนนความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ตามระดับ

ความเชื่ออำนาจในตน การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล
การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และในกลุ่มนักเรียนหญิง

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมาก คือ

- 1) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนและใช้เหตุผลมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 น้อย กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 น้อย กลุ่มนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนน้อย 2 ประเภท ได้แก่ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่ำ กลุ่มนักเรียนที่มารดาไม่มีการศึกษาต่ำ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และกลุ่มนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย 2 ประเภท ได้แก่ กลุ่มนักเรียนหญิง กลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย และกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก และกลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความเชื่ออำนาจในตนมาก
- 2) นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก ผลเช่นนี้พบ โดยเฉพาะในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนและใช้เหตุผลน้อย 2 ประเภท คือ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่ำ กลุ่มนักเรียนที่มารดาไม่มีการศึกษาต่ำ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนและใช้เหตุผลมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนมาก 3 ประเภท ได้แก่ กลุ่มนักเรียนหญิง กลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 มาก กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนและใช้เหตุผลน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนน้อย 3 ประเภท ได้แก่ กลุ่มนักเรียนหญิง กลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 มาก 3) นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก ผลเช่นนี้พบเฉพาะในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนและใช้เหตุผลมาก และกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก 3 ประเภท ได้แก่ กลุ่มนักเรียนหญิง กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 มาก กลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนและใช้เหตุผลน้อย และกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย 3 ประเภท ได้แก่ กลุ่มนักเรียนหญิง กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 มาก กลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ยังพบผลที่สนับสนุนสมมติฐานว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับและใช้เหตุผลมาก นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสลับและใช้เหตุผลน้อย นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย ผลเช่นนี้ปรากฏใน กลุ่มนักเรียนหญิง กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง และกลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนม น้อย

3.4.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ตามระดับ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย โดยมีตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ผลปรากฏว่า ในกลุ่มรวม พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระทีละตัว เพียงสองตัว (ตารางที่ 3.13) คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล และความเชื่ออำนาจในตน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และ 2) นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย

ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยอีก 22 กลุ่มปรากฏว่า คะแนนของพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระทีละตัว ทั้งสามตัว (ดูตารางที่ 3.13) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย ผลเช่นนี้พบใน 5 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ นักเรียนที่อยู่กทม. นักเรียนที่ได้เงินค่าขนมมาก นักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง นักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ นักเรียนที่มารดา มีอาชีพประจำ และ 2) นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย ผลเช่นนี้พบใน 2 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ นักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ และ นักเรียนที่มารดา มีอาชีพประจำ และ 3) นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย ผลเช่นนี้พบในทุกกลุ่มย่อย

คะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล และการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยอีก 4 กลุ่มคือ นักเรียนหญิง นักเรียนที่อยู่ในกทม. นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3ต่ำ และนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ (ตารางที่ 3.13) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 41 ในภาคผนวก ข) ปรากฏว่า มีคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญรวม 2 คู่ ทุกคู่เป็นคู่ที่สำคัญ คือ 1) นักเรียนที่

ตารางที่ 3.13 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ตามระดับ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำ นวน คน	ค่าเอฟ							% ทำนาย
		การอบรมฯ ก	การฝึกฝนฯ ข	ความเชื่อฯ ค					
					ก x ข	ก x ค	ข x ค	กxขxค	
รวม	604	5.64*	3.59	50.65***	5.40*	<1	<1	<1	15.8
ชาย	250	3.78	1.93	28.63***	<1	<1	1.21	1.94	18.1
หญิง	351	<1	1.05	22.29***	5.64*	<1	<1	3.95*	14.0
ต่างจังหวัด	333	2.22	1.10	41.64***	<1	<1	<1	<1	19.0
กรุงเทพฯ	270	4.75*	3.24	8.48**	4.89*	<1	<1	<1	14.3
สายวิทย์	312	1.22	1.20	26.94***	2.50	<1	<1	<1	16.4
สายศิลป์	292	3.67	1.85	21.33***	3.05	<1	<1	<1	13.8
เกรด ม.3ต่ำ	294	2.02	1.85	25.72***	5.87*	<1	<1	<1	15.4
เกรด ม.3สูง	293	2.18	<1	19.21***	<1	<1	<1	<1	13.6
เกรด ม.4ต่ำ	288	1.44	<1	20.40***	2.29	<1	<1	<1	10.7
เกรด ม.4สูง	288	1.14	2.71	28.14***	3.38	<1	<1	1.18	18.8
ค่าขมนน้อย	320	<1	1.90	24.64***	2.19	3.93*	1.08	1.23	16.2
ค่าขมมมาก	277	6.20*	1.39	19.46***	2.06	2.60	<1	<1	17.2
การศึกษามัคดต่ำ	274	<1	1.75	17.01***	<1	<1	<1	<1	11.1
การศึกษามัคดสูง	250	4.60*	2.62	22.72***	2.60	<1	<1	<1	19.8
การศึกษามารคดต่ำ	318	3.03	1.09	15.04***	<1	<1	<1	<1	11.1
การศึกษามารคดสูง	223	1.72	2.70	30.11***	3.78	<1	<1	<1	22.5
อาชีพบิดาอิสระ	323	<1	<1	23.03***	3.19	<1	<1	<1	11.1
อาชีพบิดาประจำ	239	4.28*	4.81*	18.41***	<1	<1	<1	2.03	20.0
อาชีพมารดาอิสระ	308	<1	<1	23.48***	2.78	<1	<1	<1	12.3
อาชีพมารดาประจำ	272	8.17**	4.73*	30.26***	1.02	<1	<1	1.32	23.4
มีค่าขวัญ	290	3.08	<1	26.03***	4.60*	<1	<1	<1	15.6
ไม่มีค่าขวัญ	314	3.70	2.99	24.45***	<1	<1	<1	1.51	17.0

$p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

ตารางที่ 3.13 ตอน 2 ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบอิทธิพลเดียว

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
		มาก=		น้อย=	
รวม	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	66.93	น้อย=	64.94
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	68.92	น้อย=	62.95
ชาย	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	69.12	น้อย=	61.67
หญิง	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	69.11	น้อย=	63.97

ตารางที่ 3.13 ตอน 2 (ต่อ)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททาง			
		กาย			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
ต่างจังหวัด	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	71.00	น้อย=	63.69
กรุงเทพฯ	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	65.68	น้อย=	62.92
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	66.14	น้อย=	62.46
สายวิทย์	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	69.63	น้อย=	63.47
สายศิลป์	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	68.17	น้อย=	62.54
เกรด ม.3ต่ำ	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	68.57	น้อย=	62.18
เกรด ม.3สูง	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	69.14	น้อย=	63.98
เกรด ม.4ต่ำ	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	68.15	น้อย=	62.55
เกรด ม.4สูง	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	69.68	น้อย=	63.47
ค่าชนมน้อย	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	69.53	น้อย=	63.56
ค่าชนมมาก	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	66.84	น้อย=	63.82
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	68.01	น้อย=	62.65
การศึกษามัธยมศึกษา	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	68.53	น้อย=	63.12
การศึกษามหาวิทยาลัย	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	67.14	น้อย=	64.40
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	68.82	น้อย=	62.72
การศึกษามัธยมศึกษา	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	68.14	น้อย=	63.37
การศึกษามหาวิทยาลัย	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	69.72	น้อย=	62.19
อาชีพบิดาอิสระ	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	69.04	น้อย=	63.20
อาชีพบิดาประจำ	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	67.07	น้อย=	64.37
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	67.15	น้อย=	64.29
อาชีพมารดาอิสระ	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	68.52	น้อย=	62.92
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	69.74	น้อย=	63.68
อาชีพมารดาประจำ	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	67.04	น้อย=	63.59
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	66.63	น้อย=	64.00
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	68.64	น้อย=	61.99
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	69.26	น้อย=	62.83
มีคำขวัญ	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	68.63	น้อย=	62.94

ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และ ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย ผลเช่นนี้ยังปรากฏในนักเรียนที่อยู่ในกทม. นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ

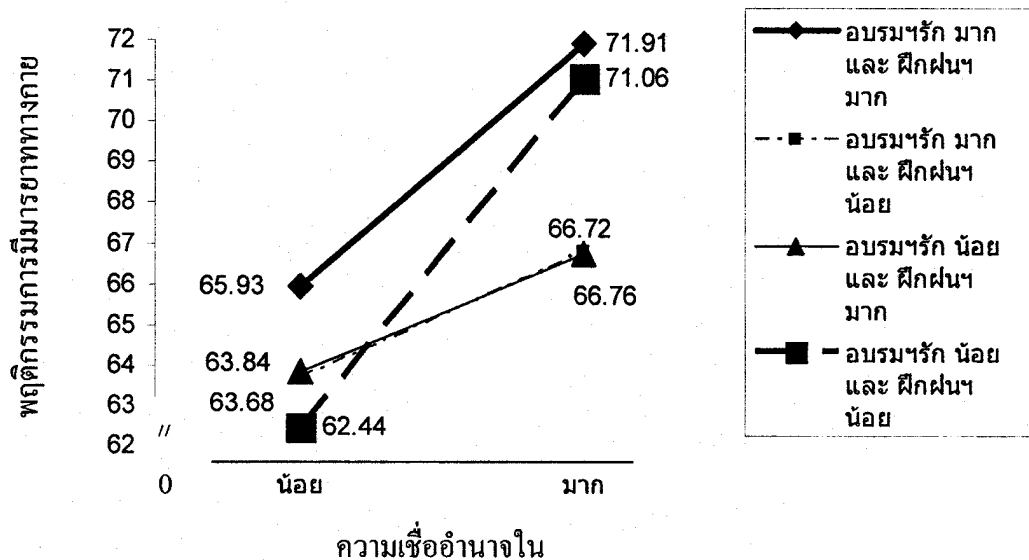
นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' ในกลุ่มนักเรียนที่อยู่ในกทม. (ตารางที่ 42 ในภาคผนวก ข) ยังปรากฏอีก 2 ประการว่า 1) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า ผู้ที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย

ผลเช่นนี้พบทั้ง 4 กลุ่ม และ 2) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย ผลเช่นนี้พบทั้ง 4 กลุ่ม และ 2) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย เป็นผู้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายน้อยที่สุด ผลเช่นนี้ยังปรากฏใน กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ อีกด้วย

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล และความเชื่ออำนาจในตน ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อยเท่านั้น เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตารางที่ 43 ในภาคผนวก ข) ปรากฏว่า มีคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญรวม 5 คู่ แต่มีคู่ที่สำคัญเพียง 4 คู่ คือ 1) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนน้อย 2) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย 3) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย และ 4) ในหมู่นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า ผู้ที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย นอกจากนี้ยังพบอีกว่า ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนน้อยเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายน้อยที่สุด

คะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทาง ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มนักเรียนหญิง (ตารางที่ 3.13) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตารางที่ 44 ในภาคผนวก ข และแผนภูมิที่ 3.7) ปรากฏว่า มีคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญรวม 13 คู่ แต่คู่ที่สำคัญมีเพียง 7 คู่ คือ 1) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และมีความเชื่ออำนาจ

ในคนน้อย 2) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนมาก นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย 3) ในหมู่ผู้ที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนมาก นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย 4) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย 5) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนมาก นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย เป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก

ภาพที่ 3.7 ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ตามระดับ ความเชื่ออำนาจในตน การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และในกลุ่มรวม

6) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนมาก นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย เป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก และ 7) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีการพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีการพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมาก คือ

1) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมมาก กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ กลุ่มนักเรียนที่มารดา มีอาชีพประจำ กลุ่มนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ และกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก 4 ประเภท คือ กลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนหญิง กลุ่มนักเรียนที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ กลุ่มนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ กลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก และกลุ่มนักเรียนหญิง ที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก 2) นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มกลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ กลุ่มนักเรียนที่มารดา มีอาชีพประจำ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก 5 ประเภท คือ กลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนหญิง กลุ่มนักเรียนที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ กลุ่มนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ กลุ่มนักเรียนหญิง ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก มีความเชื่ออำนาจในตน 3) นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก ผลเช่นนี้พบเฉพาะในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย กลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมมาก ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก กลุ่มนักเรียนหญิง ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก กลุ่มนักเรียนหญิง ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย

ผลการวิเคราะห์นี้ยังพบผลที่กลับกับความคาดหมายว่า กลุ่มนักเรียนหญิง ที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก และ กลุ่มนักเรียนหญิง ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ยังพบผลที่สนับสนุนสมมติฐานว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับและใช้เหตุผลมาก นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีความประพฤติการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับและใช้เหตุผลน้อย นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย ผลเช่นนี้ปรากฏใน กลุ่มนักเรียนหญิง

3.4.5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ พฤติกรรมการมีมารยาททาง วาจา ตามระดับ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา โดยมีตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ผลปรากฏว่า ในกลุ่มรวม พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัว ทั้งสามตัว (ตารางที่ 3.14) คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่มีความประพฤติการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย 2) นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความประพฤติการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และ 3) นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีความประพฤติการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย

ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มย่อยอีก 22 กลุ่มปรากฏว่า พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา แปรปรวนไปตามระดับของตัวแปรอิสระที่ละตัว ทั้งสามตัว (ดูตารางที่ 3.14) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่มีความประพฤติการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย ผลเช่นนี้พบใน 5 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ นักเรียนที่อยู่ในกทม. นักเรียนที่ได้เงินค่าขนมมาก นักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ นักเรียนที่มารดาเป็นอาชีพประจำ และนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ 2) นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความประพฤติการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่ได้รับการ

ฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย ผลเช่นนี้พบใน 5 กลุ่มย่อย โดยกลุ่มที่สำคัญคือ นักเรียนที่อยู่ใน กทม. นักเรียนที่มารดามีการศึกษาค่ำ นักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ นักเรียนที่มารดาอาชีพประจำ และนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ และ3) นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่ มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย ผลเช่นนี้พบใน ทุกกลุ่มย่อย

ตารางที่ 3.14 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ตามระดับ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำ นวน คน	ค่าเอฟ							% ทำนาย
		การอบรมฯ ก	การฝึกฝนฯ ข	ความเชื่อฯ ค					
					ก x ข	ก x ค	ข x ค	กxขxค	
รวม	604	4.18*	4.29*	42.76***	<1	<1	<1	1.87	14.7
ชาย	250	1.07	<1	21.87***	<1	<1	<1	<1	13.6
หญิง	351	2.05	2.47	17.00***	<1	<1	<1	2.75	13.9
ต่างจังหวัด	333	1.02	<1	29.98***	<1	<1	<1	2.25	15.9
กรุงเทพฯ	270	5.39*	8.14**	8.57**	<1	2.60	4.79	<1	15.7
สายวิทย์	312	<1	3.12	22.64***	<1	3.61	<1	<1	17.3
สายศิลป์	292	3.37	<1	16.93***	<1	<1	<1	<1	12.1
เกรด ม.3ต่ำ	294	1.94	1.17	33.93***	1.30	<1	<1	<1	17.1
เกรด ม.3สูง	293	1.17	2.65	8.67**	<1	4.42*	2.39	<1	13.0
เกรด ม.4ต่ำ	288	<1	1.09	35.35***	<1	<1	<1	<1	14.9
เกรด ม.4สูง	288	2.68	2.71	8.88**	<1	3.53	<1	4.76*	16.2
ค่าขมนน้อย	320	<1	1.33	20.30***	<1	<1	<1	4.00*	14.1
ค่าขมมมาก	277	7.83**	2.22	20.70***	<1	<1	<1	<1	17.2
การศึกษานิดาต่ำ	274	<1	1.83	14.29***	<1	<1	5.74	1.29	14.0
การศึกษานิดาสูง	250	2.94	2.90	15.83***	<1	1.80	1.22	<1	16.2
การศึกษามารดาต่ำ	318	1.42	5.56*	11.85**	1.08	<1	2.43	1.91	14.7
การศึกษามารดาสูง	223	2.52	1.03	22.93**	<1	<1	<1	<1	18.0
อาชีพบิดาอิสระ	323	<1	<1	15.94***	<1	<1	<1	<1	9.9
อาชีพบิดาประจำ	239	4.04*	6.08*	19.52**	<1	1.56	<1	2.56	21.8
อาชีพมารดาอิสระ	308	<1	<1	17.51***	<1	<1	<1	4.09*	12.7
อาชีพมารดาประจำ	272	6.31*	6.54*	27.31***	<1	1.16	<1	<1	21.2
มีค่าขวัญ	290	3.97*	<1	29.47***	1.69	<1	<1	<1	17.3
ไม่มีค่าขวัญ	314	1.81	5.59*	16.37***	1.03	<1	<1	2.49	14.8

$p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

ตารางที่ 3.14 ตอน 2 ค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ตามระดับของตัวแปรอิสระที่พบ
อิทธิพลเดียว

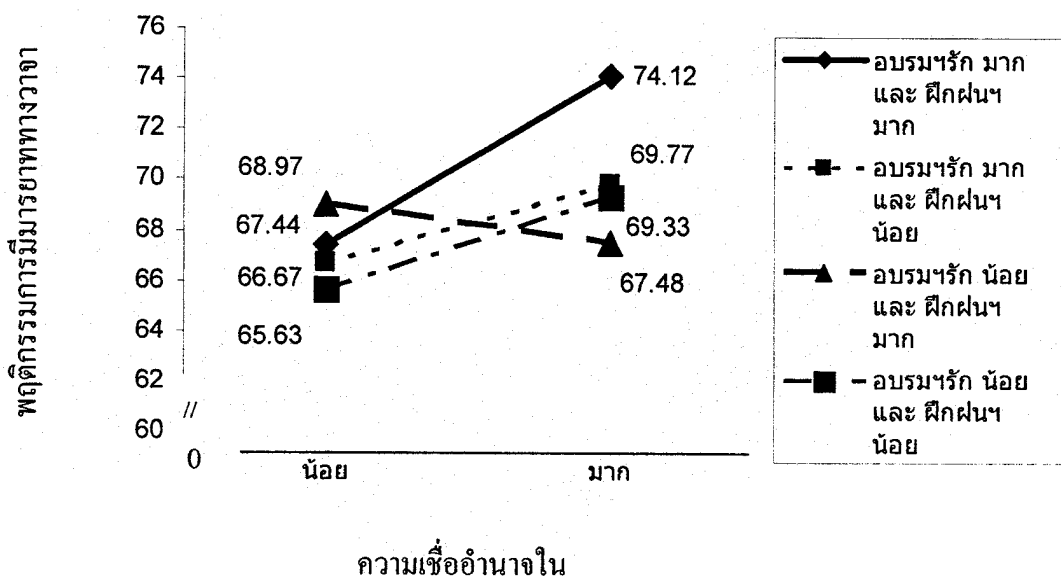
กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
รวม	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	69.36	น้อย=	67.81
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	69.37	น้อย=	67.80
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	71.08	น้อย=	66.10
ชาย	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	70.15	น้อย=	63.95
หญิง	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	71.64	น้อย=	67.80
ต่างจังหวัด	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	72.01	น้อย=	66.19
กรุงเทพฯ	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	69.11	น้อย=	66.53
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	69.41	น้อย=	66.23
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	69.45	น้อย=	66.19
สายวิทย์	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	71.44	น้อย=	66.56
สายศิลป์	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	70.54	น้อย=	65.81
เกรด ม.3ต่ำ	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	71.67	น้อย=	65.04
เกรด ม.3สูง	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	70.38	น้อย=	67.24
เกรด ม.4ต่ำ	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	72.12	น้อย=	65.26
เกรด ม.4สูง	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	70.18	น้อย=	67.18
ค่าขมน้อย	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	71.41	น้อย=	66.65
ค่าขมมาก	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	69.61	น้อย=	66.39
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	70.62	น้อย=	65.38
การศึกษามัธยมศึกษา	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	71.10	น้อย=	66.82
การศึกษามัธยมศึกษาสูง	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	70.36	น้อย=	65.40
การศึกษามัธยมศึกษาต่ำ	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	69.74	น้อย=	67.20
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	70.33	น้อย=	66.62
การศึกษามัธยมศึกษาสูง	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	70.08	น้อย=	64.84
อาชีพบิดาอิสระ	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	71.28	น้อย=	66.91
อาชีพบิดาประจำ	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	69.02	น้อย=	66.58
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	69.30	น้อย=	66.30
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	70.49	น้อย=	65.12
อาชีพมารดาอิสระ	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	71.82	น้อย=	66.93
อาชีพมารดาประจำ	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	69.04	น้อย=	66.34
	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	69.07	น้อย=	66.32
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	70.50	น้อย=	64.88
มีค่าขวัญ	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล	มาก=	69.98	น้อย=	67.67
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	71.98	น้อย=	65.67
ไม่มีค่าขวัญ	การฝึกฝนการมีมารยาท	มาก=	69.45	น้อย=	67.05
	ความเชื่ออำนาจในตน	มาก=	70.30	น้อย=	66.19

คะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล และมีความเชื่ออำนาจในตน ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงเท่านั้น (ตารางที่ 3.14) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตารางที่ 45 ในภาคผนวก ข) ปรากฏว่า มีคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญรวม 3 คู่ ทุกคู่เป็นคู่ที่สำคัญ คือ 1) ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และ มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย 2) ในหมู่ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และ 3) ในหมู่ผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนน้อย เป็นผู้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจาน้อยที่สุด

นอกจากนี้คะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ยังแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทาง ผลเช่นนี้ปรากฏใน 3 กลุ่มย่อย คือ นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง นักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย และนักเรียนที่มารดามีอาชีพอิสระ (ตารางที่ 3.14) เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง (ตารางที่ 46 ในภาคผนวก ข และแผนภูมิที่ 3.7) ปรากฏว่า มีคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญรวม 8 คู่ แต่คู่ที่สำคัญมีเพียง 4 คู่ คือ 1) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย 2) ในหมู่ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนมากมาก นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย 3) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย 4) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก นักเรียนที่

ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความประพฤติการมีมารยาททางวาจามากกว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย

รวมทั้งยังพบผลเพิ่มเติมจากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' ในนักเรียนที่มารดาเป็นอาชีพอิสระ (ตารางที่ 47 ในภาคผนวก ข) อีก 2 ประการว่า 1) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีความประพฤติการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย 2) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย เป็นผู้ที่มีความประพฤติการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก

ภาพที่ 3.8 ค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ตามระดับ ความเชื่ออำนาจในตน การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และในกลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง

ผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีความประพฤติการมีมารยาททางวาจามาก คือ 1)นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมมาก กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ กลุ่มนักเรียนที่มารดาเป็นอาชีพประจำ กลุ่มนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ กลุ่มนักเรียนที่

ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ มีความเชื่ออำนาจในตนมาก กลุ่มที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนมาก 2 ประเภท กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพอิสระ 2) นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาดำ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ กลุ่มนักเรียนที่มารดา มีอาชีพประจำ กลุ่มนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนมาก 2 ประเภท ได้แก่ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง กลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย 3) นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก ผลเช่นนี้พบเฉพาะในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก และได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก 3 ประเภท กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง กลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย กลุ่มนักเรียนที่มารดา มีอาชีพอิสระ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย 3 ประเภท กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง กลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย กลุ่มนักเรียนที่มารดา มีอาชีพอิสระ

ผลการวิเคราะห์นี้ยังพบผลที่กลับกับความคาดหมายว่า กลุ่มนักเรียนที่มารดา มีอาชีพอิสระ ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ยังพบผลที่สนับสนุนสมมติฐานว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวามากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย ผลเช่นนี้ปรากฏใน กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง กลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย กลุ่มนักเรียนที่มารดา มีอาชีพอิสระ

3.5 ผลการทำนายจิตลักษณะตามสถานการณ์ และพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม โดยใช้กลุ่มจิตลักษณะเดิม และกลุ่มสถานการณ์เป็นตัวทำนาย

ในส่วนนี้จะได้ทำการวิเคราะห์เปอร์เซ็นต์การทำนาย ตัวทำนายที่สำคัญและลำดับความสำคัญของตัวแปรตาม 5 ตัว ได้แก่ จิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัว คือ ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม และความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น และ พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม 2 ด้าน คือ พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบรวมชุดและแบบเป็นขั้น (Total and Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยมีชุดตัวทำนายรวมทั้งสิ้น 3 ชุด คือ ตัวทำนายชุดที่ 1 เป็นชุดตัวทำนายจิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ประสิทธิภาพทางสังคม และสุขภาพจิตดี ตัวทำนายชุดที่ 2 เป็นชุดตัวทำนายทางสถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ การฝึกฝนการมีมารยาท และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ตัวทำนายชุดที่ 3 เป็นการรวมตัวแปรจากชุดที่ 1 และชุดที่ 2 เข้าด้วยกัน รวมเป็นตัวทำนายทั้งสิ้น 8 ตัว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบปริมาณการทำนายในชุดที่ 3 ว่าจะทำนายได้มากกว่า ชุดที่ 1 หรือ ชุดที่ 2 ตามลำพังมากน้อยเพียงใด โดยใช้เกณฑ์ความแตกต่างอย่างน้อย 5%

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้จะทำได้ทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 22 กลุ่ม ซึ่งแบ่งตามลักษณะชีวสังคมภูมิหลังของนักเรียนคือ 1) กลุ่มนักเรียนชาย 2) กลุ่มนักเรียนหญิง 3) กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด 4) กลุ่มนักเรียนที่อยู่กรุงเทพมหานคร 5) กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ 6) กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ 7) กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ 8) กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง 9) กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 ต่ำ 10) กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง 11) กลุ่มนักเรียนได้เงินค่าขนมมาก 12) กลุ่มนักเรียนได้เงินค่าขนมน้อย 13) กลุ่มนักเรียนที่บิดาการศึกษาต่ำ 14) กลุ่มนักเรียนบิดาการศึกษาสูง 15) กลุ่มนักเรียนมารดาการศึกษาต่ำ 16) กลุ่มนักเรียนมารดาการศึกษาสูง 17) กลุ่มนักเรียนบิดาอาชีพอิสระ 18) กลุ่มนักเรียนบิดาอาชีพประจำ 19) กลุ่มนักเรียนมารดาอาชีพอิสระ 20) กลุ่มนักเรียนมารดาอาชีพประจำ 21) กลุ่มนักเรียนอยู่โรงเรียนที่มีค่าวัณ 22) กลุ่มนักเรียนอยู่โรงเรียนที่ไม่มีค่าวัณ

3.5.1 ผลการทำนาย ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท โดยใช้ จิตลักษณะเดิม และสถานการณ์เป็นตัวทำนาย

เมื่อนำคะแนนความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาทมาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 1 คือ จิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ประสบการณ์ทางสังคม และสุขภาพจิต ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ดูตารางที่ 3.15) พบว่า จิตลักษณะทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท ได้ 16.6% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ประสบการณ์ทางสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .34 และ .13 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนที่ยังมีประสบการณ์ทางสังคมมาก และยังมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก นักเรียนผู้นั้นยังมีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาทมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 22 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.15) พบว่า กลุ่มที่จิตลักษณะเดิมทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ โดยทำนายได้ 22.6% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ประสบการณ์ทางสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .39 และ .16 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมมาก โดยทำนายได้ 22.2% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ประสบการณ์ทางสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .30 และ .25 และกลุ่มที่จิตลักษณะเดิมทั้ง 4 ตัว ทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง โดยทำนายได้เพียง 5.5% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ประสบการณ์ทางสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .22 ซึ่งการแปรผลแต่ละตัวทำนายของทั้งสามกลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวม

เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันเกิน 5% มี 8 คู่ คือ 1) กลุ่มนักเรียนชาย กับ กลุ่มนักเรียนหญิง (10.9% และ 15.8% ตามลำดับ) 2) กลุ่มโรงเรียนที่มีค่าขวัญมารยาท กับ กลุ่มโรงเรียนที่ไม่มีค่าขวัญมารยาท (19.4% และ 9.1% ตามลำดับ) 3) กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ กับ กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ (11.1% และ 22.6% ตามลำดับ) 4) กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3ต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3สูง (18.5% และ 6.3% ตามลำดับ) 5) กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4ต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4สูง (21.2% และ 5.5% ตามลำดับ) 6) กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนม น้อย กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมมาก (13.7% และ 22.2% ตามลำดับ) 7) กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง (20.0% และ 12.5% ตามลำดับ) และ 8)

กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาดำ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาสูง (20.7% และ 12.7% ตามลำดับ) เมื่อนำคะแนนความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาทมาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 2 คือ สถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ การฝึกฝนการมีมารยาท และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.15) พบว่า สถานการณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท ได้ 15.2% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ฝึกฝนการมีมารยาท การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .22, .14 และ .13 ซึ่งหมายความว่า ยิ่งนักเรียนได้มีการฝึกฝนการมีมารยาทมาก ยิ่งได้เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก และยิ่งได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก นักเรียนยังมีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาทมากด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 22 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.15) พบว่า กลุ่มที่ตัวทำนายทางสถานการณ์ 4 ตัวนี้ สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมมาก โดยทำนายได้ 19.5% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และการฝึกฝนการมีมารยาท ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .29 และ .23 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ โดยทำนายได้ 19.3% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การฝึกฝนการมีมารยาท และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .26 และ .23 และกลุ่มที่สถานการณ์ทั้ง 4 ตัว ทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง โดยทำนายได้เพียง 6.6% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การฝึกฝนการมีมารยาท และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .19 และ .12 ซึ่งการแปรผลของแต่ละตัวทำนายของทั้งสามกลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวมเมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันเกิน 5% มี 5 คู่ คือ 1) กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ กับ กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ (12.7% และ 17.0% ตามลำดับ) 2) กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง (16.9% และ 6.6% ตามลำดับ) 3) กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 ต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง (15.8% และ 8.9% ตามลำดับ) 4) กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมน้อย กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมมาก (13.4% และ 19.5% ตามลำดับ) และ 5) กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ (12.3% และ 19.3% ตามลำดับ)

ตารางที่ 3.15 ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนายและความรู้เกี่ยวกับการมีโรคทางสังคม โดยใช้จิตลักษณะเดิมและสถานการณเป็นตัวทำนายในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ชุด 1 จิตลักษณะเดิม (1 - 4)			ชุด 2 สถานการณ์ (5 - 8)			ชุด 3 จิตลักษณะและสถานการณ์ (1 - 8)			% แตกต่าง
		% ทำนาย	ตัวทำนาย	ค่าเบี่ยง	% ทำนาย	ตัวทำนาย	ค่าเบี่ยง	% ทำนาย	ตัวทำนาย	ค่าเบี่ยง	
รวม	603	16.6	3.1	.34,.13	15.2	7.8.5	.22,.14,.13	20.8	3.7.8.5	.26,.14,.10,.10	4.2
ชาย	249	1.9	3	.31	15.8	7.8	.24,.23	18.1	8.7.3	.20,.17,.17	2.3
หญิง	350	15.8	3.1	.33,.13	11.3	5.7	.22,.18	19.1	3.5	.32,.19	3.3
มีค่าเฉลี่ย	289	19.4	3	.43	15.3	7.8	.31,.14	23.4	3.7	.34,.21	4.0
ไม่มีค่าเฉลี่ย	313	9.1	1.3	.19,.17	12.0	7.8	.21,.21	14.6	5.8.3	.18,.18,.13	2.6
ต่างจังหวัด	332	17.6	3.2	.31,.16	16.7	5.8.7	.19,.16,.14	22.5	3.5.8	.28,.17,.13	4.9
กรุงเทพฯ	269	17.9	3.1	.32,.17	14.9	7	.37	21.3	3.7	.28,.24	3.4
สายวิทย์	311	11.1	3.2	.24,.15	12.7	7.5.8	.19,.13,.12	16.2	3.7.5	.20,.16,.13	3.5
สายศิลป์	291	22.6	3.1	.39,.16	17.0	7.8	.28,.20	26.5	3.8.7	.34,.16,.14	3.9
เกรด ม. 3 ต่ำ	293	18.5	3	.42	16.9	7.8	.27,.22	23.7	3.7.8	.30,.15,.15	5.2*
เกรด ม. 3 สูง	292	6.3	3.1	.16,.13	6.6	7.5	.19,.12	8.7	7.2	.19,.15	2.1
เกรด ม. 4 ต่ำ	287	21.2	3.1	.39,.13	15.8	7.8	.24,.23	24.3	3.8	.38,.19	3.1
เกรด ม. 4 สูง	287	5.5	3	.22	8.9	7	.27	10.4	7.3	.22,.14	1.5
ค่าขมน้อย	319	13.7	3	.35	13.4	7.5	.23,.17	18.1	3.7.5.6	.26,.17,.15,-.12	4.4
ค่าขมมาก	276	22.2	3.1	.30,.25	19.5	8.7	.29,.23	27.6	3.8.1	.26,.25,.17	5.4*
การศึกษานิดต่ำ	273	20.0	3	.43	18.0	7.8.5	.25,.15,.13	25.3	3.7	.33,.24	5.3*
การศึกษานิดสูง	249	12.5	3.1	.21,.21	14.5	7.5	.25,.19	16.6	7.1.5	.21,.16,.15	2.1
การศึกษานิดต่ำ	317	20.7	3	.45	18.4	7.5	.29,.19	25.8	3.7.5	.32,.16,.15	5.1*
การศึกษานิดสูง	222	12.7	1.3	.27,.14	13.5	7.8	.23,.21	16.3	1.7	.24,.21	2.8
อาชีพนิตอิสระ	322	16.7	3	.40	12.3	7.8	.25,.14	19.6	3.7	.33,.15	2.9
อาชีพนิตประจำ	238	16.0	3.1	.24,.23	19.3	7.8	.26,.23	22.3	7.8.3	.22,.19,.19	3.0
อาชีพนิตอิสระ	307	14.2	3	.37	14.5	7.5	.23,.18	19.8	3.5	.31,.19	5.3*
อาชีพนิตประจำ	271	13.7	3.1,2.4	.23,.23,.09,-.06	16.3	7.8	.26,.21	22.1	7.3.1	.21,.20,.18	5.8*

ตัวทำนายที่ 1

ตัวทำนายที่ 2

ตัวทำนายที่ 3

ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

ความเชื่ออำนาจในตน

ประสบการณ์ทางสังคม

ตัวทำนายที่ 4

ตัวทำนายที่ 5

ตัวทำนายที่ 6

สุขภาพที่จัดดี

การยอมรับเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน

การยอมรับเลี้ยงดูแบบทุพ

ตัวทำนายที่ 7

ตัวทำนายที่ 8

การฝึกฝนการมีมารยาท

การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว

เมื่อนำคะแนนความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาทมาทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นชั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 3 คือ การรวมชุดตัวทำนายที่ 1 จิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ประสบการณ์ทางสังคม และสุขภาพที่จิตดี และตัวทำนายชุดที่ 2 ทางสถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบพหุ การฝึกฝนการมีมารยาท และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง รวมเป็นตัวทำนายทั้งสิ้น 8 ตัว ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.15) พบว่า ตัวทำนายทั้ง 8 ตัวนี้ สามารถทำนายความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท ได้ 20.8% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ประสบการณ์ทางสังคม การฝึกฝนการมีมารยาท การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .26, .14, .10 และ .10 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนยังมีประสบการณ์ทางสังคมสูง ยังมีการฝึกฝนการมีมารยาทมาก ยังได้เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก และยังได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก นักเรียนยังมีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาทมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 22 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.15) พบว่า ตัวทำนายทั้ง 8 ตัวนี้ สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมมาก โดยทำนายได้ 27.6% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ประสบการณ์ทางสังคม การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .26, .25, และ .17 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ ทำนายได้ 26.5% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ประสบการณ์ทางสังคม การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และการฝึกฝนการมีมารยาท ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .34, .16 และ .14 และกลุ่มที่ตัวทำนายทั้ง 8 ตัว ทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง โดยทำนายได้เพียง 8.7% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การฝึกฝนการมีมารยาท และความเชื่ออำนาจในตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .19 และ .15 เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันเกิน 5% มี 7 คู่ คือ 1) กลุ่มโรงเรียนที่มีค่าขวัญมารยาท กับ กลุ่มโรงเรียนที่ไม่มีค่าขวัญมารยาท (23.4% และ 14.6% ตามลำดับ) 2) กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ กับ กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ (16.2% และ 26.5% ตามลำดับ) 3) กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3ต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3สูง (23.7% และ 8.7% ตามลำดับ) 4) กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4ต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4สูง (24.3% และ 10.4% ตามลำดับ) 5) กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมน้อย กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมมาก (18.1% และ 27.6% ตามลำดับ) 6) กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่ำ กับ กลุ่ม

นักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง (25.3% และ 16.6% ตามลำดับ) และ 8) กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดาการศึกษาสูง (25.8% และ 16.3% ตามลำดับ)

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท มีตัวทำนายที่สำคัญในแต่ละชุดตัวทำนาย คือ 1) ตัวทำนายที่สำคัญในชุดจิตลักษณะเดิม เรียงลำดับจากมากมาน้อย คือ ประสิทธิภาพทางสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน 2) ตัวทำนายที่สำคัญในชุดสถานการณ์ เรียงลำดับจากมากมาน้อย คือ การฝึกฝนการมีมารยาท การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล 3) ตัวทำนายที่สำคัญในชุดรวม เรียงลำดับจากมากมาน้อย คือ ประสิทธิภาพทางสังคม การฝึกฝนการมีมารยาท การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล 4) ตัวทำนายชุดที่ 3 สามารถทำนายได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 หรือ 2 อย่างน้อย 5% ผลเช่นนี้พบในกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม โดยกลุ่มที่สำคัญ คือ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมมาก นักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่ำ และนักเรียนที่มารดาการศึกษาต่ำ

3.5.2 ผลการทำนาย ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น โดยใช้ จิตลักษณะเดิม และ สถานการณ์ เป็นตัวทำนาย

เมื่อนำคะแนนความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น มาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 1 คือ จิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ประสิทธิภาพทางสังคม และสุขภาพจิต ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ดูตารางที่ 3.16) พบว่า จิตลักษณะทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ได้ 30.0% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ประสิทธิภาพทางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .30, .29 และ .01 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนที่ยังมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ยังมีประสิทธิภาพทางสังคมมาก และยังมี ความเชื่ออำนาจในตนมาก นักเรียนผู้นั้นยังมีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 22 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.16) พบว่า กลุ่มที่จิตลักษณะเดิมทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด โดยทำนายได้ 38.1% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และประสิทธิภาพทางสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .43 และ .31 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ โดยทำนายได้ 36.2% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ประสิทธิภาพทางสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .37 และ .36

ตารางที่ 3.16 ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนาย และตัวทำนายที่สำคัญ ของความพร้อมที่จะมีรายาทต่อผู้สูงอายุ โดยใช้ จิตลักษณะเดิม และ สถานการณ์เป็นตัวแทนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ชุด 1 จิตลักษณะเดิม (1 - 4)		ชุด 2 สถานการณ์ (5 - 8)		ชุด 3 จิตลักษณะและสถานการณ์ (1 - 8)		% แตกต่าง			
		% ทำนาย	ตัวทำนาย	ค่าเบี่ยง	% ทำนาย	ตัวทำนาย	ค่าเบี่ยง				
รวม	603	30.0	1,3,2	30,29,01	27.8	8,7,5	34,22,10	36.8	8,1,3,7	25,22,22,12	6.8*
ชาย	249	23.2	1,3	30,28	30.3	8,7	41,24	35.3	8,1,3,7	34,17,15,13	5.0*
หญิง	350	29.4	1,3	36,28	22.2	8,7,6	33,14,12	33.6	1,3,8	29,23,22	4.2
มีค่าเฉลี่ย	289	27.4	3,1,2	24,24,17	27.4	8,7,5	30,20,16	34.4	8,3,1,5	22,21,19,17	7.0*
ไม่มีค่าเฉลี่ย	313	34.0	1,3	40,32	28.9	8,7	39,24	43.4	1,8,3,7,5	32,28,23,14,11	9.4*
ต่างประเทศ	332	38.1	1,3	43,31	33.7	8,7	43,24	46.1	1,8,3,7	31,26,19,14	8.0*
ชาวไทย	269	23.5	3,1	34,22	21.2	8,7	28,27	28.6	3,8,1	29,23,17	5.1*
ชาวฟิลิปปินส์	311	36.2	3,1	37,36	22.4	8,7	32,24	39.6	3,1,8	31,31,19	3.4
ชาวสเปน	291	22.4	1,3	30,27	31.1	8,7,5	37,21,12	34.9	8,3,7,1	34,16,15,14	3.8
เกรด ม. 3 ต่ำ	293	24.7	3,1	29,29	31.1	8,7	42,25	35.8	8,1,3,7	33,17,15,15	4.7
เกรด ม.3 สูง	292	31.6	1,3	39,29	17.3	8,7	30,19	34.9	1,3,8	33,25,19	3.3
เกรด ม. 4 ต่ำ	287	26.9	1,3	35,27	28.4	8,7	36,28	35.7	8,1,7,3	25,23,18,15	7.3*
เกรด ม. 4 สูง	287	30.4	1,3,2	31,27,12	24.4	8,7	38,18	37.1	8,1,3	29,29,23	6.7*
ค่าพหุนาม	319	31.1	1,3	39,28	30.9	8,7	41,25	40.2	1,8,7,3	29,27,16,13	9.1*
ค่าพหุนาม	276	30.1	3,1,2	28,23,18	25.3	8,7,5	28,21,14	35.8	3,8,1,2	26,25,16,13	5.7*
การศึกษานิตต่ำ	273	33.9	1,3	40,28	28.5	8,7,5	32,23,12	40.9	1,8,3,7	31,21,17,16	7.0*
การศึกษานิตสูง	249	29.3	3,1	34,29	30.5	8,7	40,20	37.2	8,3,1	34,26,17	6.7*
การศึกษามารดาต่ำ	317	29.4	1,3	34,31	27.6	8,7,5	27,26,13	36.8	1,8,7,3	26,19,19,18	7.4*
การศึกษามารดาสูง	222	35.6	1,2,3	27,24,24	33.6	8,7	50,20	42.6	8,3,1,2	31,22,16,16	7.0*
อาชีพบิดาอิสระ	322	32.5	1,3	37,31	24.4	8,7	34,24	38.6	1,8,3	32,25,24	6.1*
อาชีพบิดาประจำ	238	27.5	1,3,2	25,24,17	32.6	8,7	43,22	38.2	8,3,7,2	34,18,16,15	5.6*
อาชีพมารดาอิสระ	307	28.5	1,3	33,29	26.6	8,7	36,25	36.1	8,1,3	29,26,22	7.6*
อาชีพมารดาประจำ	271	32.4	1,3	35,32	31.0	8,5,7,6	32,15,15,12	39.6	8,3,1,7	25,25,21,12	7.2*

ตัวทำนายที่ 1 ลักษณะมุ่งอนาคตกับคุณตน ตัวทำนายที่ 4 สุขภาพที่จิตใจ ตัวทำนายที่ 7 การมีผลประโยชน์ทาง
ตัวทำนายที่ 2 ความเชื่ออันเป็นคุณ ตัวทำนายที่ 5 การยอมรับเสียงดนตรีกับสนทนา ตัวทำนายที่ 8 การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว
ตัวทำนายที่ 3 ประสิทธิภาพทางสังคม ตัวทำนายที่ 6 การยอมรับเสียงดนตรีกับสนทนา ตัวทำนายที่ 9 การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว

และกลุ่มที่จิตลักษณะเดิมทั้ง 4 ตัว ทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ โดยทำนายได้เพียง 22.4% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และประสบการณ์ทางสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .30 และ .27 ซึ่งการแปรผลแต่ละตัวทำนายของทั้งสามกลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวม

เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันเกิน 5% มี 7 คู่ คือ 1) กลุ่มนักเรียนชาย กับ กลุ่มนักเรียนหญิง (23.2% และ 29.4% ตามลำดับ) 2) กลุ่มโรงเรียนที่มีคำขวัญมารยาท กับ กลุ่มโรงเรียนที่ไม่มีคำขวัญมารยาท (27.4% และ 34.0% ตามลำดับ) 3) กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด กับ กลุ่มนักเรียนที่อยู่กรุงเทพมหานคร (38.1% และ 23.5% ตามลำดับ) 4) กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ กับ กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ (36.2% และ 22.4% ตามลำดับ) 5) กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3ต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3สูง (24.7% และ 31.6% ตามลำดับ) 6) กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาดำ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาสูง (29.4% และ 35.6% ตามลำดับ) และ 7) กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ (32.5% และ 27.5% ตามลำดับ)

เมื่อนำคะแนนความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมาทำการวิเคราะห์หาลดถอยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 2 คือ สถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ การฝึกฝนการมีมารยาท และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.16) พบว่า สถานการณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นได้ 27.8% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ฝึกฝนการมีมารยาท และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .34, .22 และ .10 ซึ่งหมายความว่า ยิ่งนักเรียนได้มีการฝึกฝนการมีมารยาทมาก ยิ่งได้เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก และยิ่งได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก นักเรียนยิ่งมีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 22 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.16) พบว่า กลุ่มที่ตัวทำนายทางสถานการณ์ 4 ตัว นี้ สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด โดยทำนายได้ 33.7% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และการฝึกฝนการมีมารยาท ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .43 และ .24 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาสูง โดยทำนายได้ 33.6% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และการฝึกฝนการมีมารยาท ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .50 และ .20 และกลุ่มที่สถานการณ์ทั้ง 4 ตัว ทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3สูง โดยทำนายได้เพียง 17.3% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจาก

มากไปน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และการฝึกฝนการมีมารยาท ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .30 และ .19 ซึ่งการแปรผลของแต่ละตัวทำนายของทั้งสามกลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวมเมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันเกิน 5% มี 7 คู่ คือ 1) กลุ่มนักเรียนชาย กับ กลุ่มนักเรียนหญิง (30.3% และ 22.2% ตามลำดับ) 2) กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด กับ กลุ่มนักเรียนที่อยู่กรุงเทพมหานคร (33.7% และ 21.2% ตามลำดับ) 3) กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ กับ กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ (22.4% และ 31.1% ตามลำดับ) 4) กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ย น.3ต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3สูง (31.1% และ 17.3% ตามลำดับ) 5) กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมน้อย กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมมาก (30.9% และ 25.3% ตามลำดับ) 6) กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาค่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาสูง (27.6% และ 33.6% ตามลำดับ) และ 7) กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ (24.4% และ 32.6% ตามลำดับ)

เมื่อนำคะแนนความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 3 คือ การรวมชุดตัวทำนายที่ 1 จิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ประสบการณ์ทางสังคม และสุขภาพจิต และตัวทำนายชุดที่ 2 ทางสถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบพหุข การฝึกฝนการมีมารยาท และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง รวมเป็นตัวทำนายทั้งสิ้น 8 ตัว ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.16) พบว่า ตัวทำนายทั้ง 8 ตัวนี้ สามารถทำนายความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท ได้ 36.8% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ประสบการณ์ทางสังคม และการฝึกฝนการมีมารยาท ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .25, .22, .22 และ .12 ซึ่งหมายความว่านักเรียนยังได้เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก ยังมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ยังมีประสบการณ์ทางสังคมสูง และยังมี การฝึกฝนการมีมารยาทมาก นักเรียนยังมีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 8 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.16) พบว่า ตัวทำนายทั้ง 8 ตัวนี้ สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด โดยทำนายได้ 46.1% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ประสบการณ์ทางสังคม และการฝึกฝนการมีมารยาท ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .31, .26, .19 และ .14 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มโรงเรียนที่ไม่มีค่าขวัญที่เน้นมารยาททำนายได้ 43.4% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ประสบการณ์ทางสังคม การฝึกฝนการมีมารยาท และการ

อบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .32, .28, .23, .14 และ -.11 และกลุ่มที่ตัวทำนายทั้ง 8 ตัว ทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่อยู่กรุงเทพมหานคร โดยทำนายได้เพียง 28.6% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ประสบการณ์ทางสังคม การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .29, .23 และ .17 เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันเกิน 5% มี 9 คู่ คือ 1) กลุ่มโรงเรียนที่มีคำขวัญมารยาท กับ กลุ่มโรงเรียนที่ไม่มีคำขวัญมารยาท (34.4% และ 43.4% ตามลำดับ) 2) กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด กับ กลุ่มนักเรียนที่อยู่กรุงเทพมหานคร (46.1% และ 28.6% ตามลำดับ) และ 3) กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาดำ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดาการศึกษาสูง (36.8% และ 42.6% ตามลำดับ)

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมีตัวทำนายที่สำคัญในแต่ละชุดตัวทำนาย คือ 1) ตัวทำนายที่สำคัญในชุดจิตลักษณะเดิม เรียงลำดับจากมากมาน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ประสบการณ์ทางสังคมและความเชื่ออำนาจในตน 2) ตัวทำนายที่สำคัญในชุดสถานการณ์ เรียงลำดับจากมากมาน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง การฝึกฝนการมีมารยาท และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล 3) ตัวทำนายที่สำคัญในชุดรวม เรียงลำดับจากมากมาน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ประสบการณ์ทางสังคม และการฝึกฝนการมีมารยาท 4) ตัวทำนายชุดที่ 3 สามารถทำนายได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 หรือ 2 อย่างน้อย 5% ผลเช่นนี้พบใน กลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 17 กลุ่ม โดยกลุ่มที่สำคัญ คือ กลุ่มนักเรียนชาย

3.5.3 ผลการทำนาย ทศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม โดยใช้ จิตลักษณะเดิม และสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย

เมื่อนำคะแนนทศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 1 คือ จิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ประสบการณ์ทางสังคม และสุขภาพจิต ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ดูตารางที่ 3.17) พบว่า จิตลักษณะทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ได้ 31.2% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ประสบการณ์ทางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .31, .21 และ .19 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนที่ยังมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ยังมีประสบการณ์ทางสังคมมาก และยังมีความเชื่ออำนาจในตนมาก นักเรียนผู้นั้นยังมีทศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 22 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.17) พบว่า กลุ่มที่จิตลักษณะเดิมทั้ง 4 ตัวสามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่ำ โดยทำนายได้ 42.0% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ประสิทธิภาพทางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .38, .22 และ .21 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด โดยทำนายได้ 40.0% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ประสิทธิภาพทางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .38, .25 และ .15 และกลุ่มที่จิตลักษณะเดิมทั้ง 4 ตัวทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนชาย โดยทำนายได้เพียง 22.8% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน และประสิทธิภาพทางสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .27, .19 และ .16 ซึ่งการแปรผลแต่ละตัวทำนายของทั้งสามกลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวม

เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันเกิน 5% มี 9 คู่ คือ 1) กลุ่มนักเรียนชาย กับ กลุ่มนักเรียนหญิง (22.8% และ 33.0% ตามลำดับ) 2) กลุ่มโรงเรียนที่มีคำขวัญมารยาท กับ กลุ่มโรงเรียนที่ไม่มีคำขวัญมารยาท (24.4% และ 39.6% ตามลำดับ) 3) กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด กับ กลุ่มนักเรียนที่อยู่กรุงเทพมหานคร (40.0% และ 23.9% ตามลำดับ) 4) กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ กับ กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ (34.8% และ 26.9% ตามลำดับ) 5) กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 ต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง (26.4% และ 35.9% ตามลำดับ) 6) กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมน้อย กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมมาก (35.6% และ 28.3% ตามลำดับ) 7) กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง (42.0% และ 25.3% ตามลำดับ) 8) กลุ่มนักเรียนที่มารดาการศึกษาต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดาการศึกษาสูง (37.1% และ 27.9% ตามลำดับ) และ 9) กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ (37.2% และ 25.3% ตามลำดับ)

เมื่อนำคะแนนทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 2 คือ สถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและให้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ การฝึกฝนการมีมารยาท และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.17) พบว่า สถานการณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ได้ 28.9%

**ตารางที่ 3.17 ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนาย และตัวทำนายที่สำคัญ ของทัศนคติที่ต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม โดยใช้จิตลักษณะ
เดิมและ สถานการณ์ เป็นตัวทำนายในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย**

กลุ่ม	จำนวนคน	ชุด 1 จิตลักษณะเดิม (1 - 4)				ชุด 2 สถานการณ์ (5 - 8)				ชุด 3 จิตลักษณะและสถานการณ์ (1 - 8)			
		% ทำนาย		ค่าเบี่ยง		% ทำนาย		ค่าเบี่ยง		% ทำนาย		ค่าเบี่ยง	
		ตัวทำนาย	ตัวทำนาย	ตัวทำนาย	ตัวทำนาย	ตัวทำนาย	ตัวทำนาย	ตัวทำนาย	ตัวทำนาย	ตัวทำนาย	ตัวทำนาย	ตัวทำนาย	ตัวทำนาย
รวม	รวม	603	31.2	1.3,2		31.2,19	28.9	8.7,5		34.22,11	38.0	8.1,7,2,3	23,22,15,14,13
ชาย	ชาย	249	22.8	1,2,3		27,19,16	30.8	8,7		42,24	35.3	8,7,1,2	33,18,16,14
หญิง	หญิง	350	33.0	1,2,3		31,22,20	23.2	8,7,6		32,16,12	36.7	1,2,8,3,7	26,18,15,14,11
มีค่าวิจัย	มีค่าวิจัย	289	24.4	1,2,3		27,19,15	29.8	8,7,5		33,23,13	34.3	8,7,2,1	26,21,17,15
ไม่มีค่าวิจัย	ไม่มีค่าวิจัย	313	39.6	1,3,2		37,26,19	25.5	8,7,6		36,15,12	44.1	1,3,8,2	33,23,22,13
ต่างประเทศ	ต่างประเทศ	332	40.0	1,3,2		38,25,15	35.8	8,7,5		40,20,13	48.0	1,8,3,7	31,27,19,15
กลุ่มทพฯ	กลุ่มทพฯ	269	23.9	1,3,2		23,21,18	20.5	8,7		27,27	28.4	8,1,2,7,3	16,16,16,14,13
สายวิทย์	สายวิทย์	311	34.8	3,1,2		29,26,20	28.5	8,7,6		30,25,12	40.6	3,1,7,8,2	21,19,17,16,16
สายศิลป์	สายศิลป์	291	26.9	1,2,3		34,17,13	28.1	8,7		41,21	35.5	8,1,7,2	28,24,15,14
เกรด ม. 3 ต่ำ	เกรด ม. 3 ต่ำ	293	27.2	1,2,3		30,22,14	31.3	8,7		44,22	37.5	8,1,7,2	31,21,16,14
เกรด ม. 3 สูง	เกรด ม. 3 สูง	292	30.6	1,3,2		30,26,15	18.9	8,7		26,24	34.3	1,3,2,7,8	24,21,14,13,12
เกรด ม. 4 ต่ำ	เกรด ม. 4 ต่ำ	287	26.4	1,2		34,26	28.0	8,7		35,29	35.8	7,1,8,2	24,22,21,17
เกรด ม. 4 สูง	เกรด ม. 4 สูง	287	35.9	3,1,2		32,27,19	24.5	8,7,6		34,16,12	40.6	3,1,8,2	28,23,23,14
ค่าเบี่ยงน้อย	ค่าเบี่ยงน้อย	319	35.6	1,3,2		39,19,15	30.3	8,7		40,24	42.2	1,8,7,2	33,23,18,12
ค่าเบี่ยงมาก	ค่าเบี่ยงมาก	276	28.3	3,2,1		23,22,21	28.1	8,7,5		29,25,12	36.4	8,3,7,2	25,20,19,18
การศึกษานิดต่ำ	การศึกษานิดต่ำ	273	42.0	1,3,2		38,22,21	33.7	8,7,5		34,20,19	49.4	1,8,2,7,3	30,21,19,16,12
การศึกษานิดสูง	การศึกษานิดสูง	249	25.3	3,1,4		30,21,15	27.8	8,7		41,19	33.1	8,3,6	35,25,13
การศึกษานาตรงต่ำ	การศึกษานาตรงต่ำ	317	37.1	1,3,2		34,24,18	33.8	8,7,5		32,22,18	45.5	1,8,7,2,3	28,22,18,15,11
การศึกษานาตรงสูง	การศึกษานาตรงสูง	222	27.9	3,1,2		24,22,20	29.3	8,7		41,21	35.2	8,3,7	35,25,14
อาชีพบิดาอิสระ	อาชีพบิดาอิสระ	322	37.2	1,2,3,4		34,28,22,11	23.6	8,7,5		27,21,13	40.7	1,2,8,3,4	32,26,19,17,15
อาชีพบิดาประจำ	อาชีพบิดาประจำ	238	25.3	1,3,4		23,23,21	34.4	8,7		47,21	39.4	8,4,7,3	38,17,17,14
อาชีพมารดาอิสระ	อาชีพมารดาอิสระ	307	32.7	2,1,3,4		33,29,16,12	26.7	8,7		30,30	38.1	2,1,8,7,4	28,26,20,17,13
อาชีพมารดาประจำ	อาชีพมารดาประจำ	271	32.7	3,1,4		29,28,15	34.3	8,7,5		40,17,15	42.1	8,3,1	36,26,18

ตัวทำนายที่ 1	ลักษณะมุ่งอนาคตความคุ้นเคย	ตัวทำนายที่ 4	สุขภาพที่จิตดี	ตัวทำนายที่ 7	การฝึกฝนการมีมารยาท
ตัวทำนายที่ 2	ความเชื่ออำนาจในตนเอง	ตัวทำนายที่ 5	การยอมรับด้วยเหตุแบบรักกันสนับสนุน	ตัวทำนายที่ 8	การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง
ตัวทำนายที่ 3	ประสบการณ์ทางสังคม	ตัวทำนายที่ 6	การยอมรับด้วยเหตุแบบพุทธ		

โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง การฝึกฝน การมีมารยาท และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .34, .22 และ .11 ซึ่งหมายความว่า ยิ่งนักเรียนได้เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก ยิ่งมีการฝึกฝน การมีมารยาทมาก และ ยิ่งได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก นักเรียนยังมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 22 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.17) พบว่า กลุ่มที่ตัวทำนายทางสถานการณ์ 4 ตัวนี้ สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด โดยทำนายได้ 35.8% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง การฝึกฝนการมีมารยาท และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .40, .20 และ .13 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ โดยทำนายได้ 34.4% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และการฝึกฝนการมีมารยาท ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .47 และ .21 และกลุ่มที่สถานการณ์ทั้ง 4 ตัว ทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง โดยทำนายได้เพียง 18.9% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และการฝึกฝนการมีมารยาท ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .26 และ .24 ซึ่งการแปรผลของแต่ละตัวทำนายของทั้งสามกลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวม เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันเกิน 5% มี 6 คู่ คือ 1) กลุ่มนักเรียนชาย กับ กลุ่มนักเรียนหญิง (30.8% และ 23.2% ตามลำดับ) 2) กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด กับ กลุ่มนักเรียนที่อยู่กรุงเทพมหานคร (35.8% และ 20.5% ตามลำดับ) 3) กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง (31.3% และ 18.9% ตามลำดับ) 4) กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง (33.7% และ 27.8% ตามลำดับ) 5) กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ (23.6% และ 34.4% ตามลำดับ) และ 6) กลุ่มนักเรียนที่มารดา มีอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดา มีอาชีพประจำ (26.7% และ 34.3% ตามลำดับ)

เมื่อนำคะแนนทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 3 คือ การรวมชุดตัวทำนายที่ 1 จิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ประสบการณ์ทางสังคม และสุขภาพจิต และตัวทำนายชุดที่ 2 ทางสถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ การฝึกฝนการมีมารยาท และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง รวมเป็นตัวทำนายทั้งสิ้น 8 ตัว ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.17) พบว่า

ตัวทำนายทั้ง 8 ตัวนี้ สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ได้ 38.0% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การฝึกฝนการมีมารยาท เชื่ออำนาจในตน และประสบการณ์ทางสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .23, .22, .15, .14 และ .13 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนยังได้เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก ยังมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง ยังมีการฝึกฝนการมีมารยาทมาก ยังมีความเชื่ออำนาจในตนมาก และยังมีประสบการณ์ทางสังคมสูง นักเรียนยังมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 22 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.17) พบว่า ตัวทำนายทั้ง 8 ตัวนี้ สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่ำ โดยทำนายได้ 49.4% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ความเชื่ออำนาจในตน การฝึกฝนการมีมารยาท และประสบการณ์ทางสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .30, .21, .19, .16, และ .12 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด ทำนายได้ 48.0% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ประสบการณ์ทางสังคม และการฝึกฝนการมีมารยาท ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .31, .27, .19, และ .15 และกลุ่มที่ตัวทำนายทั้ง 8 ตัวทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่อยู่กรุงเทพมหานคร โดยทำนายได้เพียง 28.4% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน การฝึกฝนการมีมารยาท และประสบการณ์ทางสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .16, .16, .16, .14 และ .13 เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันเกิน 5% มี 7 คู่ คือ 1) กลุ่มโรงเรียนที่มีค่าขวัญมารยาท กับ กลุ่มโรงเรียนที่ไม่มีค่าขวัญมารยาท (34.3% และ 44.1% ตามลำดับ) 2) กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด กับ กลุ่มนักเรียนที่อยู่กรุงเทพมหานคร (48.0% และ 28.4% ตามลำดับ) 3) กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ กับ กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ (40.6% และ 35.5% ตามลำดับ) 4) กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4ต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4สูง (35.8% และ 40.6% ตามลำดับ) 5) กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมน้อย กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมมาก (42.2% และ 36.4% ตามลำดับ) 6) กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง (49.4% และ 33.1% ตามลำดับ) และ 7) กลุ่มนักเรียนที่มารดาธิการศึกษาต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดาธิการศึกษาสูง (45.5% และ 35.2% ตามลำดับ)

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม มีตัวทำนายที่สำคัญในแต่ละชุดตัวทำนาย คือ 1) ตัวทำนายที่สำคัญในชุดจิตลักษณะเดิม เรียงลำดับ

จากมากมาน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ประสพการณ์ทางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน 2) ตัวทำนายที่สำคัญในชุดสถานการณ์ เรียงลำดับจากมากมาน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง การฝึกฝนการมีมารยาท และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล 3) ตัวทำนายที่สำคัญในชุดรวม เรียงลำดับจากมากมาน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การฝึกฝนการมีมารยาท เชื่ออำนาจในตน และประสพการณ์ทางสังคม และ 4) ตัวทำนายชุดที่ 3 สามารถทำนายได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 หรือ 2 อย่างน้อย 5% ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 14 กลุ่ม โดยกลุ่มที่สำคัญ คือ กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 ต่ำ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ

3.5.4 ผลการทำนาย พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย โดยใช้ จิตลักษณะเดิม และ สถานการณ์ เป็นตัวทำนาย

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 1 คือ จิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ประสพการณ์ทางสังคม และสุขภาพที่จิตดี ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ดูตารางที่ 3.18) พบว่า จิตลักษณะทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ได้ 28.2% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สุขภาพที่จิตดี ความเชื่ออำนาจในตน และประสพการณ์ทางสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .23, .21, .15 และ .11 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนที่ยังมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ยังมีสุขภาพที่จิตดีดีมาก ยังมีความเชื่ออำนาจในตนมาก และยังมีประสพการณ์ทางสังคมมาก นักเรียนผู้นั้นยังมีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 22 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.18) พบว่า กลุ่มที่จิตลักษณะเดิมทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่เรียนสายวิทย์ โดยทำนายได้ 35.4% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ สุขภาพที่จิตดี ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ประสพการณ์ทางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .25, .23, .16 และ .15 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มนักเรียนที่มารดาไม่มีอาชีพประจำ โดยทำนายได้ 35.2% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สุขภาพที่จิตดี และความเชื่ออำนาจในตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .29, .23 และ .20 และกลุ่มที่จิตลักษณะเดิมทั้ง 4 ตัว ทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ โดยทำนายได้เพียง 20.1% โดยมีลำดับตัว

ทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สุขภาพที่จิตดี และความเชื่ออำนาจในตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .24 , .16 และ .15 ซึ่งการแปลผลแต่ละตัวทำนายของทั้งสามกลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวมเมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันเกิน 5% มี 7 คู่ คือ 1) กลุ่มโรงเรียนที่มีคำขวัญมารยาท กับ กลุ่มโรงเรียนที่ไม่มีคำขวัญมารยาท (26.4% และ 36.2% ตามลำดับ) 2) กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด กับ กลุ่มนักเรียนที่อยู่กรุงเทพมหานคร (34.0% และ 23.1% ตามลำดับ) 3) กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ กับ กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ (35.4% และ 20.1% ตามลำดับ) 4) กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4ต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4สูง (22.3% และ 32.2% ตามลำดับ) 5) กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาสูง (25.8% และ 31.7% ตามลำดับ) 6) กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ (23.7% และ 31.5% ตามลำดับ) และ 7) กลุ่มนักเรียนที่มารดาอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดาอาชีพประจำ (24.6% และ 35.2% ตามลำดับ)

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 2 คือ สถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ การฝึกฝนการมีมารยาท และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.18) พบว่า สถานการณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ได้ 19.7% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .40 และ .01 ซึ่งหมายความว่า ยิ่งนักเรียนได้เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก ยิ่งได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก นักเรียนยังมีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 22 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.18) พบว่า กลุ่มที่ตัวทำนายทางสถานการณ์ 4 ตัวนี้ สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มโรงเรียนที่ไม่มีคำขวัญมารยาท โดยทำนายได้ 27.3% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ซึ่งมีค่าเบต้า คือ .52 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ โดยทำนายได้ 27.0% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .51 และกลุ่มที่สถานการณ์ทั้ง 4 ตัว ทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 ต่ำ โดยทำนายได้เพียง 12.8% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .35 ซึ่งการแปลผลของแต่ละตัวทำนายของทั้งสามกลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวม เมื่อเปรียบเทียบ

เปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันเกิน 5% มี 6 คู่ คือ 1) กลุ่มโรงเรียนที่มีค่าขวัญมารยาท กับ กลุ่มโรงเรียนที่ไม่มีค่าขวัญมารยาท (14.0% และ 27.3% ตามลำดับ) 2) กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด กับ กลุ่มนักเรียนที่อยู่กรุงเทพมหานคร (25.1% และ 15.8% ตามลำดับ) 3) กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4ต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4สูง (12.8% และ 24.3% ตามลำดับ) 4) กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาค่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาสูง (16.1% และ 24.5% ตามลำดับ) 6) กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ (14.1% และ 27.0% ตามลำดับ) และ 7) กลุ่มนักเรียนที่มารดา มีอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดา มีอาชีพประจำ 16.9% และ 26.2% ตามลำดับ)

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย มาทำการวิเคราะห์หาคอลอยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นชั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 3 คือ การรวมชุดตัวทำนายที่ 1 จิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ประสบการณ์ทางสังคม และสุขภาพจิตดี และตัวทำนายชุดที่ 2 ทางสถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบพหุ การฝึกฝนการมีมารยาท และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง รวมเป็นตัวทำนายทั้งสิ้น 8 ตัว ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.18) พบว่า ตัวทำนายทั้ง 8 ตัวนี้ สามารถทำนายพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ได้ 32.4% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสุขภาพจิตดี และเชื่ออำนาจในตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .24, .19, .16 และ .14 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนยังได้เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก ยังมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง ยังมีความเชื่ออำนาจในตนมาก และยังมีสุขภาพจิตดีดีมากนักเรียนยังมีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 22 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.18) พบว่า ตัวทำนายทั้ง 8 ตัวนี้ สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มโรงเรียนที่ไม่มีค่าขวัญมารยาท โดยทำนายได้ 40.9% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สุขภาพจิตดี และประสบการณ์ทางสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .32, .23, .20 และ .13 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง ทำนายได้ 40.4% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เชื่ออำนาจในตน การอบรมเลี้ยงดูแบบพหุ สุขภาพจิตดี และประสบการณ์ทางสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .32, .20, .17, .15, .14 และ .14 และกลุ่มที่ตัวทำนายทั้ง 8 ตัว ทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4ต่ำ โดยทำนายได้เพียง 24.3% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ สุขภาพจิตดี ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .24, .21,

และ .18 เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันเกิน 5% มี 9 คู่ คือ 1) กลุ่มโรงเรียนที่มีคำขวัญมารยาท กับ กลุ่มโรงเรียนที่ไม่มีคำขวัญมารยาท (28.2% และ 40.9% ตามลำดับ) 2) กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด กับ กลุ่มนักเรียนที่อยู่กรุงเทพมหานคร (39.6% และ 26.3% ตามลำดับ) 3) กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ กับ กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ (39.1% และ 25.8% ตามลำดับ) 4) กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3ต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3สูง (29.5% และ 34.4% ตามลำดับ) 5) กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4ต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4สูง (24.3% และ 40.4% ตามลำดับ) 6) กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมน้อย กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมมาก (36.3% และ 30.2% ตามลำดับ) 7) กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาสูง (30.2% และ 36.5% ตามลำดับ) 8) กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ (28.0% และ 38.6% ตามลำดับ) และ 9) กลุ่มนักเรียนที่มารดาอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดาอาชีพประจำ (29.3% และ 40.1% ตามลำดับ)

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย มีตัวทำนายที่สำคัญในแต่ละชุดตัวทำนาย คือ 1) ตัวทำนายที่สำคัญในชุดจิตลักษณะเดิม เรียงลำดับจากมากมาน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สุขภาพที่จิตดี ความเชื่ออำนาจในตน และประสบการณ์ทางสังคม 2) ตัวทำนายที่สำคัญในชุดสถานการณ์ เรียงลำดับจากมากมาน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล 3) ตัวทำนายที่สำคัญในชุดรวม เรียงลำดับจากมากมาน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สุขภาพที่จิตดี และเชื่ออำนาจในตน 4) ตัวทำนายชุดที่ 3 สามารถทำนายได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 หรือ 2 อย่างน้อย 5% ผลเช่นนี้พบในกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม โดยกลุ่มที่สำคัญ คือ กลุ่มโรงเรียนที่ไม่มีคำขวัญมารยาท กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4สูง กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมน้อย และกลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ

3.5.5 ผลการทำนาย พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา โดยใช้ จิตลักษณะเดิม และ

สถานการณ์ เป็นตัวทำนาย

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางวาจามาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 1 คือ จิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต ควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ประสบการณ์ทางสังคม และสุขภาพที่จิต ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ดูตารางที่ 3.19) พบว่า จิตลักษณะทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายต่อพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางวาจา ได้ 27.5% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

ประสบการณ์ทางสังคม สุขภาพที่จิต และความเชื่ออำนาจในตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .30, .15, .12 และ .11 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนที่ยังมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก ยังมีประสบการณ์ทางสังคมมาก ยังมีสุขภาพที่จิตดีมาก และยังมีความเชื่ออำนาจในตนมาก นักเรียนผู้นั้นยังมีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 22 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.19) พบว่า กลุ่มที่จิตลักษณะเดิมทั้ง 4 ตัว สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่เรียนสายวิทย์ โดยทำนายได้ 33.8% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ประสบการณ์ทางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .32, .21 และ .20 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มนักเรียนที่มารดาอาชีพประจำ โดยทำนายได้ 33.1% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน และประสบการณ์ทางสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .30, .22 และ .19 และกลุ่มที่จิตลักษณะเดิมทั้ง 4 ตัว ทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ โดยทำนายได้เพียง 20.8% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สุขภาพที่จิต และประสบการณ์ทางสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .30, .18 และ .11 ซึ่งการแปลผลแต่ละตัวทำนายของทั้งสามกลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวม

เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันเกิน 5% มี 6 คู่ คือ 1) กลุ่มโรงเรียนที่มีคำขวัญมารยาท กับ กลุ่มโรงเรียนที่ไม่มีคำขวัญมารยาท (25.9% และ 32.3% ตามลำดับ) 2) กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด กับ กลุ่มนักเรียนที่อยู่กรุงเทพมหานคร (31.1% และ 23.8% ตามลำดับ) 3) กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ กับ กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ (33.8% และ 20.8% ตามลำดับ) 4) กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมน้อย กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมมาก (31.8% และ 24.8% ตามลำดับ) 5) กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง (31.1% และ 23.7% ตามลำดับ) และ 6) กลุ่มนักเรียนที่มารดาอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดาอาชีพประจำ (24.9% และ 33.1% ตามลำดับ)

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 2 คือ สถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ การฝึกฝนการมีมารยาท และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.19) พบว่า สถานการณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถ

ตารางที่ 3.19 ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนาย และตัวทำนายที่สำคัญ ของพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา โดยใช้ จิตลักษณะเดิมและสถานการณ์เป็นตัวทำนายในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวนคน	ชุด 1 จิตลักษณะเดิม (1 - 4)			ชุด 2 สถานการณ์ (5 - 8)			ชุด 3 จิตลักษณะและสถานการณ์ (1 - 8)			% แตกต่าง
		% ทำนาย	ตัวทำนาย	ค่าเบต้า	% ทำนาย	ตัวทำนาย	ค่าเบต้า	% ทำนาย	ตัวทำนาย	ค่าเบต้า	
รวม	603	27.5	1,3,4,2	.30, .15, .12, .11	10.1	8	.43	31.9	1,8,3,2,7	.28, .26, .14, .13, -.09	4.4
ชาย	249	25.3	1,4,2	.28, .19, .15	19.2	8	.44	32.3	8,1,4	.28, .25, .19	7.0*
หญิง	350	26.2	1,3,2	.32, .16, .16	18.0	8,6	.35, .15	29.5	1,8,3,2	.27, .20, .13, .11	3.3
มีคำขวัญ	289	25.9	1,2,4	.27, .21, .15	16.8	8	.40	29.3	8,1,2,4	.21, .20, .18, .12	3.4
ไม่มีคำขวัญ	313	32.3	1,3,4	.41, .21, .11	23.4	8,6	.43, .13	38.8	1,8,3	.37, .29, .16	6.5*
ต่างจังหวัด	332	31.1	1,2,3	.36, .16, .15	22.7	8	.47	36.6	1,8,3,7	.33, .31, .19, -.14	5.5*
กรุงเทพมหานคร	269	23.8	1,2,3	.27, .17, .17	15.5	8,6	.34, .13	26.7	1,8,3,4	.23, .19, .15, .14	2.9
สายวิทย์	311	33.8	1,3,2	.32, .21, .20	16.2	8,6	.35, .11	36.3	1,3,2,8	.30, .18, .17, .15	2.5
สายศิลป์	291	20.8	1,4,3	.30, .18, .11	21.1	8	.46	28.4	8,1	.35, .26	7.3*
เกรด ม. 3 ต่ำ	293	27.4	1,2,3	.28, .23, .15	22.8	8	.48	33.9	8,1,2	.31, .24, .17	6.5*
เกรด ม.3 สูง	292	27.4	1,3,4	.36, .16, .15	12.9	8,6	.29, .13	29.6	1,8,3,4	.33, .15, .14, .12	2.2
เกรด ม. 4 ต่ำ	287	28.0	1,4,3	.30, .21, .17	17.3	8	.42	32.5	1,8,4,3,5	.25, .25, .17, .17, -.11	4.5
เกรด ม. 4 สูง	287	27.3	1,2,3	.34, .18, .14	19.2	8,6	.38, .12	32.6	1,8,2	.32, .26, .16	5.3*
ค่าพจนมัย	319	31.8	1,2	.43, .20	20.2	8	.45	37.9	1,8,2,5	.37, .27, .17, -.14	6.1*
ค่าพจนมก	276	24.8	3,1,4	.25, .23, .18	20.8	8,6	.36, .17	30.1	8,3,1,4	.25, .22, .16, .12	5.3*
การศึกษานิดต่ำ	273	31.1	1,2	.43, .19	15.7	8	.39	34.1	1,8,2	.37, .19, .16	3.0
การศึกษานิดสูง	249	23.7	3,1,4	.26, .20, .18	23.3	8	.47	30.9	1,3,4	.34, .23, .12	7.2*
การศึกษานาดต่ำ	317	28.3	1,3,4	.35, .20, .12	13.8	8	.36	30.9	1,8,3	.36, .18, .16	2.6
การศึกษานาดสูง	222	27.4	1,2,4	.26, .20, .18	28.3	8	.52	36.0	8,2,1	.36, .18, .16	8.6*
อาชีพบิดาอิสระ	322	26.9	1,3,4	.37, .16, .11	13.4	8	.36	31.4	1,8,3,7	.38, .24, .17, -.16	4.5
อาชีพบิดาประจำ	238	27.6	1,2,3	.26, .23, .16	26.6	8,6	.43, .13	34.4	8,2,1,3	.32, .18, .14, .13	6.8*
อาชีพมารดาอิสระ	307	24.9	1,2,3	.32, .16, .13	17.5	8	.41	31.2	1,8	.35, .30	6.3*
อาชีพมารดาประจำ	271	33.1	1,2,3	.30, .22, .19	25.0	8,6	.38, .19	36.8	8,1,2,3	.23, .22, .18, .16	3.7

ตัวทำนายที่ 1	ลักษณะมุ่งอนาคตความรุนแรง	ตัวทำนายที่ 4	สุขภาพที่ดี	ตัวทำนายที่ 7	การฝึกฝนการมีมารยาท
ตัวทำนายที่ 2	ความเชื่ออำนาจในตน	ตัวทำนายที่ 5	การยอมรับเสียงดูเบร็กกับสนุน	ตัวทำนายที่ 8	การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว
ตัวทำนายที่ 3	ประสบการณ์ทางสังคม	ตัวทำนายที่ 6	การยอมรับเสียงดูเบร็ก		

ทำนายพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ได้ 19.1% มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .43 ซึ่งหมายความว่า ยิ่งนักเรียนได้เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก นักเรียนยิ่งมีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 22 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.19) พบว่า กลุ่มที่ตัวทำนายทางสถานการณ์ 4 ตัวนี้ สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง โดยทำนายได้ 28.3% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .52 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ โดยทำนายได้ 26.6% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และการอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .43 และ .13 และกลุ่มที่สถานการณ์ทั้ง 4 ตัว ทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง โดยทำนายได้เพียง 12.9% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และการอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .29 และ .13 ซึ่งการแปลผลของแต่ละตัวทำนายของทั้งสามกลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวม เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันเกิน 5% มี 7 คู่ คือ 1) กลุ่มโรงเรียนที่มีคำขวัญมารยาท กับ กลุ่มโรงเรียนที่ไม่มีคำขวัญมารยาท (16.8% และ 23.4% ตามลำดับ) 2) กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด กับ กลุ่มนักเรียนที่อยู่กรุงเทพมหานคร (22.7% และ 15.5% ตามลำดับ) 3) กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง (22.8% และ 12.9% ตามลำดับ) 4) กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง (15.7% และ 23.3% ตามลำดับ) 5) กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาสูง (13.8% และ 28.3% ตามลำดับ) 6) กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาสูง (13.4% และ 26.6% ตามลำดับ) และ 7) กลุ่มนักเรียนที่มารดาไม่อาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดาอาชีพประจำ (17.5% และ 25.0% ตามลำดับ)

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา มาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 3 คือ การรวมชุดตัวทำนายที่ 1 จิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ประสิทธิภาพทางสังคม และสุขภาพจิต และตัวทำนายชุดที่ 2 ทางสถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ การฝึกฝนการมีมารยาท และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง รวมเป็นตัวทำนายทั้งสิ้น 8 ตัว ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.19) พบว่า ตัวทำนายทั้ง 8 ตัวนี้ สามารถทำนายพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ได้ 31.9% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ประสิทธิภาพ

ทางสังคม เชื่ออำนาจในตน และการฝึกฝนการมีมารยาท ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .28, .26, .14, .13 และ -.09 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนยังมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง ยังได้เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก ยังมีประสบการณ์ทางสังคมสูง ยังมีความเชื่ออำนาจในตนมาก และยังมีฝึกฝนการมีมารยาทน้อย นักเรียนยังมีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 22 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.19) พบว่า ตัวทำนายทั้ง 8 ตัวนี้ สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มโรงเรียนที่ไม่มีคำขวัญมารยาท โดยทำนายได้ 38.8% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และประสบการณ์ทางสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .37, .29, และ .16 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมน้อย ทำนายได้ 37.9% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างเชื่ออำนาจในตน และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .37, .27, .17 และ -.14 และกลุ่มที่ตัวทำนายทั้ง 8 ตัว ทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่อยู่กรุงเทพมหานคร โดยทำนายได้เพียง 26.7% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ประสบการณ์ทางสังคม และสุขภาพที่จิตดี ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .23, .19, .15 และ .14 เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันเกิน 5% มี 6 คู่ คือ 1) กลุ่มโรงเรียนที่มีคำขวัญมารยาท กับ กลุ่มโรงเรียนที่ไม่มีคำขวัญมารยาท (29.3% และ 38.8% ตามลำดับ) 2) กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด กับ กลุ่มนักเรียนที่อยู่กรุงเทพมหานคร (36.6% และ 26.7% ตามลำดับ) 3) กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ กับ กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ (36.3% และ 28.4% ตามลำดับ) 4) กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมน้อย กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมมาก (37.9% และ 30.1% ตามลำดับ) 5) กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาสูง (30.9% และ 36.0% ตามลำดับ) และ 6) กลุ่มนักเรียนที่มารดาอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดาอาชีพประจำ (31.2% และ 36.8% ตามลำดับ)

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา มีตัวทำนายที่สำคัญในแต่ละชุดตัวทำนาย คือ 1) ตัวทำนายที่สำคัญในชุดจิตลักษณะเดิม เรียงลำดับจากมากมาน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ประสบการณ์ทางสังคมสุขภาพที่จิต และความเชื่ออำนาจในตน 2) ตัวทำนายที่สำคัญในชุดสถานการณ์ เรียงลำดับจากมากมาน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง 3) ตัวทำนายที่สำคัญในชุดรวม เรียงลำดับจากมากมาน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ประสบการณ์ทางสังคม เชื่ออำนาจในตน และการฝึกฝนการมีมารยาท 4) ตัวทำนายชุดที่ 3 สามารถทำนายได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 หรือ 2 อย่างน้อย 5% ผล

เช่นนี้พบในกลุ่มย่อย 12 กลุ่ม โดยกลุ่มที่สำคัญ คือ กลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มโรงเรียนที่ไม่มีคำขวัญ มารยาท กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ต่ำ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมน้อย กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมมาก กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษา สูง กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำกลุ่มนักเรียนที่มารดาไม่มีอาชีพอิสระ

3.6 ผลการทำนายความแปรปรวนของพฤติกรรมการณ์มารยาททางสังคม โดยใช้ตัวแปร จิตลักษณะเดิม ตัวแปรสถานการณ์ และตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ จะทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบรวมชุดและแบบเป็นขั้น (Total and Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทำนายพฤติกรรมการณ์มารยาททางสังคม ได้แก่ 1) พฤติกรรมการณ์มารยาททางกาย 2) พฤติกรรมการณ์มารยาททางวาจา โดยใช้ตัวทำนาย 3 ชุด ดังนี้ ชุดที่ 3 มี 8 ตัวแปร ซึ่งเป็นการรวมตัวทำนายชุดในชุดที่ 1 และชุดที่ 2 เข้าด้วยกัน คือ กลุ่มจิตลักษณะเดิมมี 4 ตัวแปร ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ประสิทธิภาพทางสังคม และ สุขภาพจิตที่ดี ทุกตัวแปรมีค่าต่อเนื่อง ชุดที่ 2 คือ กลุ่มสถานการณ์ 4 ตัวแปร ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและให้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ การฝึกฝนการมีมารยาท และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ทุกตัวแปรมีค่าต่อเนื่อง ชุดที่ 4 คือ กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัวแปร คือ ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการณ์มารยาททางสังคม และความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น และชุดที่ 5 เป็นการรวมตัวทำนายในชุดที่ 3 และชุดที่ 4 เข้าด้วยกันรวมมีตัวทำนาย 11 ตัวทำนาย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ เปรียบเทียบปริมาณการทำนายจากตัวทำนายชุดที่ 5 ว่าจะทำนายได้มากกว่า ชุดที่ 3 หรือ ชุดที่ 4 ตามลำดับมากที่สุดเพียงใด โดยใช้เกณฑ์ความแตกต่างอย่างน้อย 5% โดยจะทำการวิเคราะห์ตัวถูกทำนายทั้ง 3 ตัวนี้ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยอีก 22 กลุ่ม ซึ่งแบ่งตามลักษณะชีวิตสังคม ซึ่งได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

3.6.1 ผลการทำนาย พฤติกรรมการณ์มารยาททางกาย โดยใช้ จิตลักษณะเดิม และ สถานการณ์ และจิตตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมการณ์มารยาททางกายมาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 4 คือ จิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการณ์มารยาททางสังคม ความพร้อมที่จะมีมารยาท

ตารางที่ 3.20 ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนาย และตัวทำนายที่สำคัญ ของพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย โดยใช้ จิตลักษณะเดิม และ สถานการณ์ และ จิตตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนายในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ชุดที่ 3 จิตฯ/สภาพฯ (1-8)				ชุดที่ 4 จิตตามฯ(9-11)				ชุด รวม (1-11)				% แตกต่าง
		% ทำนาย	ตัวทำนาย	ค่าเบต้า	% ทำนายตัว รวม	ตัวทำนาย	ค่าเบต้า	% ทำนาย	ตัวทำนาย	ค่าเบต้า				
รวม	603	32.4	36.7	11,10	.37,29	32.0	11	.57	45.4	11,4,10,8,7,1	.32,22,21,12,-10,08	8.7*		
ชาย	249	33.5	37.6	11,10	.40,28	33.0	11	.57	48.8	11,10,4,2,6	.35,23,20,16,-12	11.2*		
หญิง	350	32.1	35.6	10,11	.33,33	29.6	10	.54	43.6	11,10,4,8	.28,22,21,15	8.0*		
มีค่าวิจัย	289	28.2	36.8	11,10	.39,27	32.9	11	.57	45.2	11,10,4,2,6	.33,24,19,14,-10	8.4*		
ไม่มีค่าวิจัย	313	40.9	38.1	11,10	.35,33	31.6	11	.56	49.0	11,4,10,8	.28,23,21,20	8.1*		
ต่างจังหวัด	332	39.6	37.0	11,10	.37,30	31.9	11	.57	47.5	11,4,10,8,1,6	.26,20,20,15,14,-13	7.9*		
กรุงเทพฯ	269	26.3	36.4	11,10	.40,26	32.8	11	.57	43.6	11,4,10	.39,25,19	7.2*		
สายวิทย์	311	39.1	33.1	11,10	.41,22	30.1	11	.55	47.6	11,4,8,1	.36,30,14,11	8.5*		
สายศิลป์	291	25.8	39.3	10,11	.36,33	33.4	10	.58	43.9	11,10,4	.31,31,18	4.6		
เกรด ม. 3 ต่ำ	293	29.5	34.8	10,11	.33,31	29.4	10	.54	42.7	11,10,4	.29,28,24	7.9*		
เกรด ม.3 สูง	292	34.4	37.5	11,10	.43,24	33.9	11	.58	48.1	11,4,10,8,6	.39,28,16,15,-11	10.6*		
เกรด ม. 4 ต่ำ	287	24.3	33.3	11,10	.36,27	29.1	11	.54	41.7	11,10,4,7	.37,26,24,-16	8.4*		
เกรด ม. 4 สูง	287	40.4	35.0	11,10	.36,28	30.5	11	.55	48.4	11,8,4,10,6,2	.30,22,17,17,-16,14	8.0*		
ค่าเบี่ยงน้อย	319	36.3	32.5	10,11	.33,26	28.4	10	.63	44.9	10,4,11,8,1,6	.26,23,17,15,12,-12	8.6*		
ค่าเบี่ยงมาก	276	30.2	44.1	11,10	.53,16	42.6	11	.65	49.0	11,4	.59,22	4.9		
การศึกษานิดต่ำ	273	32.2	39.7	10,11	.34,34	32.3	10	.57	46.4	11,10,4	.33,29,24	6.7*		
การศึกษานิดสูง	249	29.8	40.5	11,10	.46,22	37.6	11	.61	46.5	11,4,10	.44,20,18	6.0*		
การศึกษามารดาต่ำ	317	30.2	34.1	11,10	.36,28	29.1	11	.54	43.3	11,10,4,6	.36,26,26,-13	9.2*		
การศึกษามารดาสูง	222	36.5	44.5	11,10	.45,27	40.8	11	.64	51.3	11,10,4	.40,23,22	6.8*		
อาชีพบิดาอิสระ	322	28.0	32.5	11,10	.35,27	28.0	11	.53	40.5	11,10,4,7,8	.33,24,20,-14,11	8.0*		
อาชีพบิดาประจำ	238	38.6	44.2	11,10	.41,31	39.2	11	.63	52.6	11,4,10,8	.34,24,19,15	8.4*		
อาชีพมารดาอิสระ	307	29.3	34.6	11,10	.38,27	30.3	11	.55	43.1	11,4,10	.36,25,23	8.5*		
อาชีพมารดาประจำ	271	40.1	43.0	11,10	.37,34	37.1	11	.61	52.8	11,4,10,1,8,6	.32,23,21,12,11,-11	9.8*		

ตัวทำนายที่ 1	ลักษณะมุ่งอนาคตความทุกข์	ตัวทำนายที่ 4	สุขภาพที่ดี	ตัวทำนายที่ 7	การฝึกฝนการมีมารยาท	ตัวทำนายที่ 10	ทัศนคติ
ตัวทำนายที่ 2	ความเชื่ออำนาจในตน	ตัวทำนายที่ 5	การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน	ตัวทำนายที่ 8	การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว	ตัวทำนายที่ 11	ความพร้อม
ตัวทำนายที่ 3	ประสบการณ์ทางสังคม	ตัวทำนายที่ 6	การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ	ตัวทำนายที่ 9	ความรู้		

ต่อผู้อื่น ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ดูตารางที่ 3.20) พบว่า จิตลักษณะตามสถานการณ์ทั้ง 3 ตัว สามารถทำนายต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ได้ 36.7% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .37 และ .29 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนที่ยังมีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ยังมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม นักเรียนผู้นั้นยังมีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 22 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.20) พบว่า กลุ่มที่จิตลักษณะตามสถานการณ์ทั้ง 3 ตัว สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาสูง โดยทำนายได้ 44.5% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .45 และ .27 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ โดยทำนายได้ 44.2% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .41 และ .31 และกลุ่มที่จิตลักษณะตามสถานการณ์ทั้ง 3 ตัว ทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมน้อย โดยทำนายได้เพียง 32.5% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม และความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .37 และ .26 ซึ่งการแปลผลแต่ละตัวทำนายของทั้งสามกลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวม

เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันเกิน 5% มี 5 คู่ คือ 1) กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ กับ กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ (33.1% และ 39.3% ตามลำดับ) 2) กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมน้อย กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมมาก (32.5% และ 44.1% ตามลำดับ) 3) กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาดำ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาสูง (34.1% และ 44.5% ตามลำดับ) 4) กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ (32.5% และ 44.2% ตามลำดับ) และ 5) กลุ่มนักเรียนที่มารดาอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดาอาชีพประจำ (34.6% และ 43.0% ตามลำดับ)

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย มาทำการวิเคราะห์หัดถดถอยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 5 คือ การรวมชุดตัวทำนายที่ 1 จิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ประสบการณ์ทางสังคม และสุขภาพจิต และตัวทำนายชุดที่ 2 ทางสถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ การฝึกฝนการมีมารยาท และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง

และตัวทำนายชุดที่ 4 จิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมมารยาททางสังคม ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น รวมเป็นตัวทำนายทั้งสิ้น 11 ตัว ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.20) พบว่า ตัวทำนายทั้ง 11 ตัวนี้ สามารถทำนายพฤติกรรมมารยาททางกาย ได้ 45.4% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น สุขภาพที่จิตดี ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมมารยาททางสังคม การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง การฝึกฝนการมีมารยาท และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .32, .22, .21, .12, -.10 และ .08 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนยังมีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ยังมีสุขภาพที่จิตดีมาก ยังมีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมมารยาททางสังคม ยังได้เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก ยังมีการฝึกฝนการมีมารยาทน้อย และยังมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง นักเรียนยังมีพฤติกรรมมารยาททางกายมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 22 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.20) พบว่า ตัวทำนายทั้ง 11 ตัวนี้ สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่มารดาเป็นอาชีพประจำ โดยทำนายได้ 52.8% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น สุขภาพที่จิตดี ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมมารยาททางสังคม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และการอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .32, .23, .21, .12, .11 และ -.11 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มนักเรียนที่บิดาเป็นอาชีพประจำ ทำนายได้ 52.6% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น สุขภาพที่จิตดี ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมมารยาททางสังคม และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .34, .24, .19 และ .15 และกลุ่มที่ตัวทำนายทั้ง 11 ตัว ทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4ต่ำ โดยทำนายได้เพียง 41.7% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมมารยาททางสังคม สุขภาพที่จิตดี และการฝึกฝนการมีมารยาท ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .37, .26, .24 และ -.16 เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันเกิน 5% มี 6 คู่ คือ 1) กลุ่มนักเรียนชาย กับ กลุ่มนักเรียนหญิง (48.8% และ 43.6% ตามลำดับ) 2) กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3ต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3สูง (42.7% และ 48.1% ตามลำดับ) 3) กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4ต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4สูง (41.7% และ 48.4% ตามลำดับ) 4) กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาค่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาสูง (43.3% และ 51.3% ตามลำดับ) 5) กลุ่มนักเรียนที่บิดาเป็นอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่บิดาเป็นอาชีพประจำ (40.5% และ 52.6%

ตามลำดับ) และ 6) กลุ่มนักเรียนที่มารดามีอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดามีอาชีพประจำ (43.1% และ 52.8% ตามลำดับ)

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย มีตัวทำนายที่สำคัญในแต่ละชุดตัวทำนาย คือ 1) ตัวทำนายที่สำคัญในชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ เรียงลำดับจากมากมาน้อย คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม 2) ตัวทำนายที่สำคัญในชุดรวม เรียงลำดับจากมากมาน้อย คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น สุขภาพที่จิตดี ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง การฝึกฝนการมีมารยาท และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน 4) ตัวทำนายชุดที่ 5 สามารถทำนายได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 3 หรือ 4 อย่างน้อย 5% ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 20 กลุ่ม โดยกลุ่มที่สำคัญ คือ กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมน้อย

3.6.2 ผลการทำนาย พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา โดยใช้ จิตลักษณะเดิม

และ สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนาย

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ แบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 4 คือ จิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ดูตารางที่ 3.21) พบว่า จิตลักษณะตามสถานการณ์ทั้ง 3 ตัว สามารถทำนายต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ได้ 41.1% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .41 และ .29 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนที่ยังมีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ยังมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม นักเรียนผู้นั้นยังมีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 22 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.21) พบว่า กลุ่มที่จิตลักษณะตามสถานการณ์ทั้ง 3 ตัว สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมมาก โดยทำนายได้ 51.2% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .55 และ .20 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ โดยทำนายได้ 47.8% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .42 และ .32 และกลุ่มที่จิตลักษณะตามสถานการณ์ทั้ง 3 ตัว ทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนนักเรียนที่

ได้รับเงินค่าขนมน้อย โดยทำนายได้เพียง 34.5% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม และความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .34 และ .31 ซึ่งการแปลผลแต่ละตัวทำนายของทั้งสามกลุ่มนี้เหมือนกับกลุ่มรวม

เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า กลุ่มที่มีความแตกต่างกันเกิน 5% มี 7 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มนักเรียนชาย กับ กลุ่มนักเรียนหญิง (41.7% และ 36.1% ตามลำดับ) 2) กลุ่มโรงเรียนที่มีคำขวัญมารยาท กับ กลุ่มโรงเรียนที่ไม่มีคำขวัญมารยาท (39.1% และ 46.6% ตามลำดับ) 3) กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด กับ กลุ่มนักเรียนที่อยู่กรุงเทพมหานคร (36.2% และ 47.6% ตามลำดับ) 4) กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมน้อย กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมมาก (34.5% และ 51.2% ตามลำดับ) 5) กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง (41.1% และ 46.8% ตามลำดับ) 6) กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ (38.2% และ 47.8% ตามลำดับ) และ 7) กลุ่มนักเรียนที่มารดาอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดาอาชีพประจำ (39.9% และ 46.5% ตามลำดับ)

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา มาทำการวิเคราะห์หาคัดลอกแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 5 คือ การรวมชุดตัวทำนายที่ 1 จิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ประสิทธิภาพทางสังคม และสุขภาพที่ดี และตัวทำนายชุดที่ 2 ทางสถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ การฝึกฝนการมีมารยาท และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และตัวทำนายชุดที่ 4 จิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น รวมเป็นตัวทำนายทั้งสิ้น 11 ตัว ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.21) พบว่า ตัวทำนายทั้ง 11 ตัวนี้ สามารถทำนายพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ได้ 47.4% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การฝึกฝนการมีมารยาท การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และสุขภาพที่ดี ซึ่งค่าเบต้าตามลำดับ คือ .36, .22, .15, .14, .12 และ .11 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนยังมีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ยังมีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ยังมีความมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง ยังมีการฝึกฝนการมีมารยาทน้อย ยังได้เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมาก ยังมีสุขภาพที่ดีดีมาก นักเรียนยังมีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากด้วย

ตารางที่ 3.21 ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนาย และตัวทำนายที่สำคัญ ของพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา โดยใช้ จิตลักษณะเดิม และ สถานการณ์ และ จิตตามสถานการณ์ เป็นตัวทำนายในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ชุด 3 จิตฯ/สถานฯ (1-8)				ชุดที่ 4 จิตตามฯ(9-11)				ชุด 5 รวม (1-11)				% แตกต่าง
		จำนวน	ตัวทำนาย	ค่าเบต้า	%ทำนายตัว แรก	จำนวน	ตัวทำนาย	ค่าเบต้า	%ทำนาย	จำนวน	ตัวทำนาย	ค่าเบต้า		
รวม	603	31.9	41.1	11,10	.41,.29	.60	36.3	11	.60	47.4	11,10,1,7,8,4	.36,22,-15,-14,12,-11	11.1*	
ชาย	249	32.3	41.7	11,10	.45,25	.61	37.7	11	.61	51.7	11,10,7,4,1	.44,24,-22,-17,-16	14.0*	
หญิง	350	29.5	36.1	11,10	.34,31	.55	30.6	11	.55	41.3	11,10,1,8	.27,23,-17,-12	10.7*	
มีค่าเฉลี่ย	289	29.3	39.1	11,10	.43,25	.59	35.2	11	.59	46.4	11,10,4,1,7	.38,23,17,15,-13	11.2*	
ไม่มีค่าเฉลี่ย	313	38.8	46.6	11,10	.39,36	.62	38.9	11	.62	51.6	11,10,1,8,7	.32,27,18,16,-11	5.0*	
ต่างจังหวัด	332	36.6	36.0	11,10	.35,31	.55	30.6	11	.55	45.1	11,10,7,8,1,4	.28,23,-17,16,16,11	8.5*	
กรุงเทพฯ	269	26.7	47.6	11,10	.50,25	.67	44.3	11	.67	51.9	11,10,1,7	.47,18,13,11	4.3	
สายวิทย์	311	36.3	41.9	11,10	.52,17	.63	40.1	11	.63	49.5	11,1,4,2	.49,17,12,11	7.6*	
สายศิลป์	291	28.4	40.6	10,11	.39,30	.59	35.2	10	.59	46.3	10,11,7,8,1	.33,27,-18,17,13	5.7*	
เกรด ม. 3 ต่ำ	293	33.9	42.3	11,10	.38,33	.60	36.1	11	.60	49.8	11,10,7,1,8,4	.35,25,-15,14,13,10	7.5*	
เกรด ม.3 สูง	292	29.6	42.1	11,10,9	.45,23,10	.61	37.7	11	.61	46.9	11,10,1,4	.41,17,15,13	4.8	
เกรด ม. 4 ต่ำ	287	32.5	41.1	11,10	.44,25	.61	37.2	11	.61	51.0	11,10,7,4,1,3	.41,23,-21,15,13,11	9.9*	
เกรด ม. 4 สูง	287	32.6	39.1	10,11	.35,33	.57	32.8	10	.57	44.4	10,11,1,8	.26,24,19,13	5.3*	
ค่าชนน้อย	319	37.9	34.5	10,11	.34,31	.53	28.2	10	.53	46.7	11,1,10,8,7,2,5	.25,23,21,16,-15,15,-13	8.8*	
ค่าชนมาก	276	30.1	51.2	11,10	.55,20	.70	49.1	11	.70	54.3	11,10,4	.54,17,11	3.1	
การศึกษาบิดาต่ำ	273	34.1	41.1	11,10	.41,29	.60	36.2	11	.60	48.2	11,10,1,7,4	.39,23,19,-14,11	7.1*	
การศึกษาบิดาสูง	249	30.9	46.8	11,10	.50,23	.66	43.4	11	.66	50.7	11,10,8	.45,19,15	3.9	
การศึกษามารดาต่ำ	317	30.9	40.4	11,10	.43,26	.60	36.3	11	.60	47.3	11,10,1,4,5	.42,21,16,15,-14	6.9*	
การศึกษามารดาสูง	222	36.0	45.1	11,10	.45,27	.63	40.6	11	.63	51.3	11,10,8,7,4,9	.35,22,20,-14,13,10	6.2*	
อาชีพบิดาอิสระ	322	31.4	38.2	11,10	.44,23	.59	35.2	11	.59	46.3	11,1,7,10,8	.39,22,-20,18,13	8.1*	
อาชีพบิดาประจำ	238	34.4	47.8	11,10	.42,32	.65	42.0	11	.65	51.6	11,10,2,8	.35,25,14,12	3.8	
อาชีพมารดาอิสระ	307	31.2	39.9	11,10	.44,25	.60	36.4	11	.60	47.6	11,10,1,7,8	.38,21,-19,19,16	7.7*	
อาชีพมารดาประจำ	271	36.8	46.5	11,10	.40,33	.63	40.3	11	.63	51.5	11,10,2,1	.33,26,15,13	5.0*	

ตัวทำนายที่ 1	ลักษณะบุคลิกภาพความรุนแรง	ตัวทำนายที่ 4	สุขภาพที่จิตใจ	ตัวทำนายที่ 7	การฝึกฝนการมีมารยาท	ตัวทำนายที่ 10	ทัศนคติฯ
ตัวทำนายที่ 2	ความเชื่ออันดีในตน	ตัวทำนายที่ 5	การยอมรับสิ่งดูแบบรักสันติชนฯ	ตัวทำนายที่ 8	การเห็นแบบอย่างจากครอบครัว	ตัวทำนายที่ 11	ความพร้อมฯ
ตัวทำนายที่ 3	ประสบการณ์ทางสังคม	ตัวทำนายที่ 6	การยอมรับสิ่งดูแบบพุทธ	ตัวทำนายที่ 9	ความรู้ฯ		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 22 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.21) พบว่า ตัวทำนายทั้ง 11 ตัวนี้ สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมมาก โดยทำนายได้ 54.3% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรม การมีมารยาททางสังคม และสุขภาพที่จิตดี ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .54, .17, และ .11 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มนักเรียนที่อยู่กรุงเทพมหานคร ทำนายได้ 51.9% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรม การมีมารยาททางสังคม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการฝึกฝนการมีมารยาท ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .47, .18, .13 และ .11 และกลุ่มที่ตัวทำนายทั้ง 11 ตัว ทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนหญิง โดยทำนายได้เพียง 41.3% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรม การมีมารยาททางสังคม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .27, .23, .17 และ .12 เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันเกิน 5% มี 6 คู่ คือ 1) กลุ่มนักเรียนชาย กับ กลุ่มนักเรียนหญิง (51.7% และ 41.3% ตามลำดับ) 2) กลุ่มโรงเรียนที่มีคำขวัญมารยาท กับ กลุ่มโรงเรียนที่ไม่มีคำขวัญมารยาท (46.4% และ 51.6% ตามลำดับ) 3) กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด กับ กลุ่มนักเรียนที่อยู่กรุงเทพมหานคร (45.1% และ 51.9% ตามลำดับ) 4) กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4ต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4สูง (51.0% และ 44.4% ตามลำดับ) 5) กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมน้อย กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมมาก (46.7% และ 54.3% ตามลำดับ) และ 6) กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ (46.3% และ 51.6% ตามลำดับ)

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สรุปได้ว่า พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา มีตัวทำนายที่สำคัญในแต่ละชุดตัวทำนาย คือ 1) ตัวทำนายที่สำคัญในชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ เรียงลำดับจากมากมาน้อย คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น และทักษะที่ดีต่อพฤติกรรม การมีมารยาททางสังคม 2) ตัวทำนายที่สำคัญในชุดรวม เรียงลำดับจากมากมาน้อย คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรม การมีมารยาททางสังคม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การฝึกฝนการมีมารยาท การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และสุขภาพที่จิตดี 4) ตัวทำนายชุดที่ 5 สามารถทำนายได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 3 หรือ 4 อย่างน้อย 5% ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 18 กลุ่ม โดยกลุ่มที่สำคัญ คือ กลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มโรงเรียนที่ไม่มีคำขวัญมารยาท กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3ต่ำ กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมน้อย กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่ำ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพอิสระ

3.6.3 ผลการทำนาย พฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน โดยใช้ตัวแปรจิตลักษณะเดิม ตัวแปรสถานการณ์ ตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ และตัวแปรพฤติกรรม เป็นตัวทำนาย

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน มาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 1 คือ จิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ประสบการณ์ทางสังคม สุขภาพที่จิต และจิตลักษณะตามสถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ดูตารางที่ 3.22) พบว่า จิตลักษณะทั้ง 8 ตัว สามารถทำนายต่อพฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน ได้ 6.1% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น และความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับคือ .19 และ .09 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนที่ยังมีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมาก และยังมีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาทมาก นักเรียนผู้นั้นยังมีพฤติกรรมที่เพื่อนประเมินมากด้วย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 22 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.22) พบว่า กลุ่มจิตลักษณะเดิม 4 ตัว และจิตลักษณะตามสถานการณ์ 4 ตัว รวม 8 ตัว สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ โดยสามารถทำนายได้ 11.5% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ซึ่งมีค่าเบต้า คือ .30

และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย โดยทำนายได้ 9.2% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญเรียงจากมากไปน้อย คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น และความเชื่ออำนาจในตน ซึ่งมีค่าเบต้าตามลำดับ คือ .20, และ .13 และกลุ่มที่จิตลักษณะเดิม 4 ตัว กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 4 ตัว ทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนหญิง โดยทำนายได้เพียง 2.2% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ซึ่งมีค่าเบต้า คือ .12

เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า กลุ่มที่มีความแตกต่างกันเกิน 5% มี 1 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ (11.5% และ 4.2%)

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน มาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 2 คือ สถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ การฝึกฝนการมีมารยาท และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.22) พบว่า สถานการณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถ

ทำนายพฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน ได้ 1.9% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ซึ่งมีค่าเบต้า คือ .11

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 22 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.22) พบว่า กลุ่มที่ตัวทำนายทางสถานการณ์ 4 ตัวนี้ สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ 3.8% และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ

กลุ่มนักเรียนในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ โดยทำนายได้ 3.6% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ การฝึกฝนการมีมารยาท ซึ่งมีค่าเบต้า คือ .17 และกลุ่มที่สถานการณ์ทั้ง 4 ตัว ทำนายได้น้อยที่สุด คือ นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 ต่ำ โดยทำนายได้เพียง 0.3% โดยไม่มีลำดับตัวทำนายที่สำคัญ

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน มาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 3 คือ พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม 2 ตัว ได้แก่ พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย และพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ดูตารางที่ 3.22) พบว่า พฤติกรรมทั้ง 2 ตัว สามารถทำนายต่อพฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน ได้ 6.8% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ซึ่งมีค่าเบต้า คือ .26

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 22 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.22) พบว่า กลุ่มที่พฤติกรรมทั้ง 2 ตัว สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ โดยทำนายได้ 11.9% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญ คือ พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ซึ่งมีค่าเบต้า คือ .34 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงรองลงมา คือ กลุ่มนักเรียนที่มารดาามีอาชีพประจำ โดยทำนายได้ 11.7% โดยมีลำดับตัวทำนายที่สำคัญ คือ พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ซึ่งมีค่าเบต้า คือ .34 และกลุ่มที่พฤติกรรมทั้ง 2 ตัว ทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 ต่ำ โดยทำนายได้เพียง 2.4 % ซึ่งมีค่าเบต้า คือ .14

เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันเกิน 5% มี 3 คู่ คือ 1) กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 ต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง (10.7% และ 2.4%) 2) กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ (11.9% และ 4.5%) 3) กลุ่มนักเรียนที่มารดาามีอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดาามีอาชีพประจำ (11.7% และ 3.1%)

เมื่อนำคะแนนพฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน มาทำการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้น โดยมีตัวทำนายชุดที่ 5 คือ การรวมตัวทำนายชุดที่ 1 คือ จิตลักษณะเดิม 4 ตัว ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ประสบการณ์ทางสังคม สุขภาพที่จิต และจิตลักษณะตามสถานการณ์ 4 ตัว ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ตัวทำนายชุดที่ 2 สถานการณ์

4 ตัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ การฝึกฝน การมีมารยาท และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และตัวทำนายชุดที่ 4 พฤติกรรม 2 ตัว ได้แก่ พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย และพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา รวมเป็นตัวทำนายทั้งสิ้น 13 ตัวแปร ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มรวม (ตารางที่ 3.22) พบว่า ตัวทำนายทั้ง 13 ตัวนี้ สามารถทำนาย พฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน ได้ 9.1% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย และความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท ซึ่งมีค่าเบต้า .24 และ .20

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 22 กลุ่มย่อย (ตารางที่ 3.22) พบว่า ตัวทำนายทั้ง 13 ตัวนี้ สามารถทำนายได้มากที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ สามารถทำนายได้ 15.8% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ซึ่งมีค่าเบต้า คือ .34 และกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนาย สูงรองลงมา คือ กลุ่มนักเรียนที่มารดาอาชีพประจำ สามารถทำนายได้ 13.8% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ซึ่งมีค่าเบต้า คือ .34 และกลุ่มที่ตัวทำนายทั้ง 13 ตัว ทำนายได้น้อยที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนหญิง โดยทำนายได้เพียง 5.6% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ซึ่งมีค่าเบต้า คือ .20

เมื่อเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายในกลุ่มย่อยด้วยกัน พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันเกิน 5% มี คู่ คือ 1) กลุ่มนักเรียนชาย กับ กลุ่มนักเรียนหญิง (11.7% และ 5.6%) 2) กลุ่มนักเรียนใน โรงเรียนที่มีค่าขวัญ กับ กลุ่มนักเรียนในโรงเรียนที่ไม่มีค่าขวัญ (13.6% และ 8.3%) 3) กลุ่มนักเรียน ที่บิดามีการศึกษาค่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง (14.5% และ 8.9%) 4) กลุ่มนักเรียนที่ มารดาการศึกษาต่ำ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดาการศึกษาสูง (14.0% และ 7.7%) 5) กลุ่มนักเรียนที่ บิดามีอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ (15.8% และ 8.1%) และ 6) กลุ่มนักเรียนที่ มารดาอาชีพอิสระ กับ กลุ่มนักเรียนที่มารดาอาชีพประจำ (13.8% และ 8.0%)

ตารางที่ 3.22 ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ทำนายน และตัวทำนายนที่สำคัญ ของพฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน โดยใช้ จิตลักษณะเดิม และ สถานการณ์ และจิตตาม สถานการณ์ และพฤติกรรม เป็นตัวทำนายในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวนคน	ชุดที่ 1 จิตลักษณะเดิมและจิตลักษณะตาม			ชุดที่ 2 สถานการณ์			ชุดที่ 3 พฤติกรรม 2 ตัว			ชุดที่ 5 รวม			% ความแตกต่าง
		% ทำนายน	ตัวทำนายน	ค่าเบต้า	% ทำนายน	ตัวทำนายน	ค่าเบต้า	% ทำนายน	ตัวทำนายน	ค่าเบต้า	% ทำนายน	ตัวทำนายน	ค่าเบต้า	
รวม	603	6.1	11.9	.19,.09	1.9	8	.11	6.8	12	.26	9.1	12.9	.24,.20	2.3
ชาย	249	6.7	11	.22	2.6	-	-	8.5	12	.29	11.7	12	.29	3.2
หญิง	350	2.2	2	.12	.06	-	-	4.6	12	.20	5.6	12	.20	1.0
มีคำขวัญ	289	5.6	11	.19	3.6	7	.17	4.7	12	.21	8.3	12.7	.19,.13	2.6
ไม่มีคำขวัญ	313	7.8	11.9	.20,.12	1.8	8	.12	9.1	12	.30	13.6	12.9	.28,.12	4.5
ต่างจังหวัด	332	7.5	11.9	.19,.12	1.2	8	.11	6.4	12	.25	10.9	12.9	.21,.14	3.4
กรุงเทพฯ	269	5.8	11	.20	3.6	7	.16	7.0	12	.27	9.9	12	.27	2.9
สายวิทย์	311	5.6	11	.22	3.2	7	.17	7.6	12	.28	10.4	12.7	.25,.12	2.8
สายศิลป์	291	8.4	11.3	.16,.15	1.7	8	.13	6.2	12	.24	12.3	12.3	.20,.17	3.9
เกรด ม. 3 ต่ำ	293	8.1	11	.23	1.5	-	-	5.7	12	.24	12.3	12.3,4	.25,.21,-.17	4.2
เกรด ม.3 สูง	292	7.4	11	.23	1.1	-	-	6.7	12	.26	9.5	12	.26	2.1
เกรด ม. 4 ต่ำ	287	5.1	11	.16	.03	-	-	2.4	13	.14	7.8	10	.16	2.7
เกรด ม. 4 สูง	287	6.8	2.11	.18,.13	1.5	8	.12	10.7	12	.33	12.4	12	.33	1.7
ค่าชนมน้อย	319	9.2	11.2	.20,.13	3.8	8	.17	7.7	12	.27	12.1	12.3	.23,.15	2.9
ค่าชนมมาก	276	5.4	11	.17	2.3	-	-	5.8	12	.24	10.9	12.4	.30,-.15	5.1*
การศึกษาบิดาต่ำ	273	5.8	3	.20	1.9	7	.13	5.9	12	.24	8.9	12.3	.20,.13	3.0
การศึกษามิดาสูง	249	8.6	11	.23	2.1	-	-	10.3	12	.32	14.5	12	.32	4.2
การศึกษามารดาต่ำ	317	5.1	11	.19	1.8	-	-	5.5	12	.23	7.7	12	.23	2.2
การศึกษามารดาสูง	222	8.5	11	.25	2.6	8	.14	10.4	12	.32	14.0	12	.32	3.6
อาชีพบิดาอิสระ	322	4.2	3	.17	.09	-	-	4.5	12	.21	8.1	12.3	.18,.12	3.6
อาชีพบิดาประจำ	238	11.5	11	.30	3.6	8	.17	11.9	12	.34	15.8	12	.34	3.9

ตัวทำนายนที่ 1 ลักษณะมุ่งอนาคต
 ตัวทำนายนที่ 2 ความเชื่ออำนาจในตน
 ตัวทำนายนที่ 3 ประสบการณ์ทางสังคม

ตัวทำนายนที่ 4 ตัวทำนายนที่ 5 ยี่ 5
 ตัวทำนายนที่ 6 ตัวทำนายนที่ 7 การฝึกฝน
 ตัวทำนายนที่ 8 ตัวทำนายนที่ 9 การเห็นแบบอย่าง
 ตัวทำนายนที่ 10 ตัวทำนายนที่ 11 ความพร้อม
 ตัวทำนายนที่ 12 ตัวทำนายนที่ 13 พหุภาพ

3.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของจิตลักษณะ สถานการณ์ และ พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีลักษณะ ชีวสังคมที่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนของจิตลักษณะเดิม 4 ด้าน (ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ประสบการณ์ทางสังคม สุขภาพที่จิตดี) สถานการณ์ 4 ด้าน (ประเภทโรงเรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ การอบรมเลี้ยงดูแบบรัก สนับสนุนและใช้เหตุผล การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง) และพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม 2 ด้าน (พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา) ว่ามีความแตกต่างกัน หรือไม่ อย่างไร ในกรณีที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีลักษณะชีวสังคม คือ เพศ เกรดเฉลี่ย มัธยมศึกษาปีที่ 3 สาขาการเรียน ภูมิภาค ค่าขนม และ การศึกษาบิดา ที่แตกต่างกัน โดยการทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three-way Analysis of Variance)

3.7.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ จิตลักษณะ สถานการณ์ และ พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมตาม เพศ เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ สาขาการเรียน ของนักเรียน

ในส่วนนี้จะได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหากลุ่มเสี่ยง ซึ่งเป็นกลุ่มเร่งด่วนที่ควรได้รับการ พัฒนา โดยจะทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง ของ จิตลักษณะ 7 ตัว คือ สุขภาพที่จิตดี ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ประสบการณ์ทางสังคม ความเชื่ออำนาจในตน ทักษะคิดที่ดีต่อ พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท รวมทั้งสถานการณ์ อีก 4 ตัว คือ ประเภทโรงเรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ การอบรมเลี้ยงดูแบบ รักสนับสนุนและใช้เหตุผล การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และพฤติกรรม อีก 2 ตัว คือ พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ตามตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ เพศ ของนักเรียน เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียน และสาขาการเรียนของนักเรียน ในส่วนนี้จะกล่าวรายงานเฉพาะข้อมูลที่พบว่ามีนัยสำคัญเท่านั้น

3.7.1.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของ พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา

ตาม เพศ เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ สาขาการเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า คะแนนของพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทีละตัว เพียงสองตัว คือ เพศ และ สาขาการเรียน (ดูตารางที่ 3.23) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนหญิง มีพฤติกรรมการมี

มารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนชาย และ 2) นักเรียนสายวิทย์ มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนสายศิลป์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจาแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบสองทางและสามทาง

3.7.1.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของ พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย

ตาม เพศ เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ สายการเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า คะแนนของพฤติกรรมการมีมารยาททางกายแปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทีละตัว เพียงสองตัว คือ เพศ และ สายการเรียน (ดูตารางที่ 3.23) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนหญิง มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนชาย และ 2) นักเรียนสายวิทย์ มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนสายศิลป์

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง เพศและสายการเรียน เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตารางที่ 48 ในภาคผนวก ข) พบว่ามีคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 3 คู่ และมีคู่ที่สำคัญเพียงสองคู่ คือ ในหมู่นักเรียนสายศิลป์ เพศหญิง เป็นผู้ที่มีการมีมารยาททางกายมากกว่า เพศชาย และ ในหมู่นักเรียนชาย ผู้ที่เรียนสายวิทย์ เป็นผู้ที่มีการมีมารยาททางกายมากกว่า ผู้ที่เรียนสายศิลป์

3.7.1.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ตาม

เพศ เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ สายการเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า คะแนนของลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนแปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทีละตัว ทั้งสามตัว คือ เพศ เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ สายการเรียน (ดูตารางที่ 3.23) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนหญิง มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมากกว่า นักเรียนชาย 2) นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

ตารางที่ 3.23 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ จิตลักษณะ สถานการณ์ และพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ตาม เพศ เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ สาขาการเรียน ของนักเรียน

ตัวแปร	จำนวนคน	ค่าเอฟ							% ทำนาย
		เพศ ก	เกรดเฉลี่ย ข	สาขา ค	ก x ข	ก x ค	ข x ค	กxขxค	
พฤติกรรมมารยาททางวาจา	587	21.13***	<1	6.67***	<1	<1	<1	<1	6.5
พฤติกรรมมารยาททางกาย	587	4.66*	1.40	4.12*	1.83	4.48*	1.62	<1	4.0
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมฯ	587	27.39***	8.04**	6.96**	<1	1.50	<1	3.84*	10.7
สุขภาพที่จิตดี	587	<1	<1	4.15*	4.88*	1.99	2.97	3.16	2.9
ความเชื่ออำนาจในตน	587	4.99*	8.89**	10.61**	<1	3.27	<1	2.53	7.5
ประสบการณ์ทางสังคม	587	29.49***	7.54**	7.70**	1.30	1.29	1.12	1.73	11.4
ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	587	30.84***	6.57*	4.24*	<1	<1	<1	3.34	10.2
ความพร้อมที่จะมีมารยาทฯ	587	28.29***	7.26**	4.62*	1.07	<1	<1	1.38	10.6
ความรู้เกี่ยวกับมารยาทฯ	587	15.13***	23.35***	<1	<1	1.57	1.29	<1	10.2
การเลี้ยงดูแบบรักๆ	587	2.33	4.93*	5.32*	<1	2.86	<1	<1	5.1
การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ	587	8.78**	2.67	8.67**	1.97	1.18	8.57**	<1	6.7
การเห็นแบบอย่างฯ	587	23.83***	3.10	9.34**	<1	<1	<1**	2.33	8.8
การฝึกฝนการมีมารยาทฯ	587	2.44	<1	1.88	<1	<1	<1	<1	2.0

ตารางที่ 3.23 ตอน 2 ค่าเฉลี่ยจิตลักษณะ สถานการณ์ และพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม

ตัวแปรตาม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบ			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา	เพศ	หญิง	70.31	ชาย	66.33
	สาขาการเรียน	วิทย์	69.44	ศิลป์	67.20
พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย	เพศ	หญิง	66.77	ชาย	64.68
	สาขาการเรียน	วิทย์	66.70	ศิลป์	64.74
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	เพศ	หญิง	55.00	ชาย	51.26
	เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3	สูง	54.14	ต่ำ	52.12
	สาขาการเรียน	วิทย์	54.07	ศิลป์	52.19
สุขภาพที่จิตดี	สาขาการเรียน	วิทย์	45.80	ศิลป์	43.79
ความเชื่ออำนาจในตน	เพศ	หญิง	50.00	ชาย	48.25
	เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3	สูง	50.27	ต่ำ	48.00
	สาขาการเรียน	วิทย์	50.37	ศิลป์	47.86
ประสบการณ์ทางสังคม	เพศ	หญิง	53.93	ชาย	50.46
	เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3	สูง	53.12	ต่ำ	51.45
	สาขาการเรียน	วิทย์	53.13	ศิลป์	62.70
ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม	เพศ	หญิง	67.65	ชาย	64.03
	เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3	สูง	66.32	ต่ำ	64.26
	สาขาการเรียน	วิทย์	66.09	ศิลป์	68.71
ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น	เพศ	หญิง	73.31	ชาย	69.84

ตารางที่ 3.23 ตอน 2 (ต่อ)

ตัวแปรตาม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบ			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม	เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3	สูง	72.18	ต่ำ	70.08
	สายการเรียน	วิทย์	71.94	ศิลป์	98.44
	เพศ	หญิง	103.24	ชาย	97.86
การยอมรับสิ่งดูแบบรักสนับสนุน	เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3	สูง	103.82	ต่ำ	43.85
	เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3	สูง	45.34	ต่ำ	43.82
	สายการเรียน	วิทย์	45.37	ศิลป์	59.58
การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง	เพศ	หญิง	62.35	ชาย	59.59
	สายการเรียน	วิทย์	62.34	ศิลป์	55.70
การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม	เพศ	หญิง	59.50	ชาย	56.41
	สายการเรียน	วิทย์	58.79	ศิลป์	60.01

มากกว่า นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ และ 3) นักเรียนสายวิทย์ มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมากกว่า นักเรียนสายศิลป์

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทาง เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตารางที่ 49 ในภาคผนวก ข) ปรากฏว่า มีคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ 14 คู่ แต่มีคู่ที่สำคัญเพียง 5 คู่ คือ 1) ในหมู่นักเรียนเพศหญิงและเรียนสายศิลป์ นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมากกว่า นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ 2) ในหมู่นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงและเรียนสายศิลป์ นักเรียนเพศหญิง มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมากกว่า นักเรียนเพศชาย 3) ในหมู่นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำและเรียนสายวิทย์ นักเรียนเพศหญิง มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมากกว่า นักเรียนเพศชาย 4) ในหมู่นักเรียนชายและเรียนสายวิทย์ นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมากกว่า นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ และ 5) ในหมู่นักเรียนชายและได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง นักเรียนสายวิทย์ มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมากกว่า นักเรียนสายศิลป์

3.7.1.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของ สุขภาพที่จิตดี ตาม เพศ เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ สายการเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า คะแนนของสุขภาพที่จิตดี แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว เพียงตัวเดียว คือ สายการเรียน (ดูตารางที่ 3.23) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนสายวิทย์ มีสุขภาพที่จิตดีมากกว่า นักเรียนสายศิลป์

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของสุขภาพที่จิตดี แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง เพศและเกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตารางที่ 50 ในภาคผนวก ข) พบว่ามีคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 1 คู่ และมีคู่ที่สำคัญเพียงคู่เดียว คือ ในหมู่นักเรียนหญิง ผู้ที่มีเกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง เป็นผู้มีสุขภาพที่ดีมากกว่า ผู้ที่มีเกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ

3.7.1.5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของ ความเชื่ออำนาจในตน ตาม เพศ

เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ สายการเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า คะแนนของความเชื่ออำนาจในตน แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทีละตัว ทั้งสามตัว คือ เพศ เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ สายการเรียน (ดูตารางที่ 3.23) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนหญิง มีความเชื่ออำนาจในตนมากกว่า นักเรียนชาย 2) นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง มีความเชื่ออำนาจในตนมากกว่า นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ และ 3) นักเรียนสายวิทย์ มีความเชื่ออำนาจในตนมากกว่า นักเรียนสายศิลป์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า ความเชื่ออำนาจในตน แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบสองทางและสามทาง

3.7.1.6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของ ประสิทธิภาพทางสังคม ตาม เพศ

เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ สายการเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า คะแนนของประสิทธิภาพทางสังคม แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทีละตัว ทั้งสามตัว คือ เพศ เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ สายการเรียน (ดูตารางที่ 3.23) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนหญิง มีประสิทธิภาพทางสังคมมากกว่า นักเรียนชาย 2) นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง มีประสิทธิภาพทางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ และ 3) นักเรียนสายวิทย์ มีประสิทธิภาพทางสังคมมากกว่า นักเรียนสายศิลป์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า ประสิทธิภาพทางสังคม แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบสองทางและสามทาง

3.7.1.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ตาม เพศ เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ สาขาการเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า คะแนนของทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทีละตัว ทั้งสามตัว คือ เพศ เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ สาขาการเรียน (ดูตารางที่ 23) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนหญิง มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนชาย 2) นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ และ 3) นักเรียนสายวิทย์ มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนสายศิลป์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบสองทางและสามทาง

3.7.1.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ตาม เพศ เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ สาขาการเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า คะแนนของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทีละตัว ทั้งสามตัว คือ เพศ เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ สาขาการเรียน (ดูตารางที่ 3.23) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนหญิง มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนชาย 2) นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ และ 3) นักเรียนสายวิทย์ มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนสายศิลป์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบสองทางและสามทาง

3.7.1.9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของ ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม ตาม เพศ เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ สาขาการเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า คะแนนของความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทีละตัว เพียงสองตัว คือ เพศ และ เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ดูตารางที่ 3.23) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนหญิง มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนชาย และ 2) นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ย

มัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ย
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม
แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบสองทางและสามทาง

3.7.1.10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และใช้เหตุผล ตาม เพศ เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ สายการเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า คะแนนของการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน
และใช้เหตุผล แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทีละตัว เพียงสองตัว คือ เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3
และ สายการเรียน (ดูตารางที่ 3.23) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้
พบว่า 1) นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและ
ใช้เหตุผลมากกว่า นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ และ 2) นักเรียนสายวิทย์ ได้รับการ
อบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมากกว่า นักเรียนสายศิลป์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน
และใช้เหตุผล แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบสองทางและสามทาง

3.7.1.11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ตาม เพศ เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ สายการเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า คะแนนของการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง
แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทีละตัว เพียงสองตัว คือ เพศ และ สายการเรียน (ดูตารางที่ 3.23)
เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนหญิง เห็นแบบอย่าง
จากคนรอบข้าง มากกว่า นักเรียนชาย และ 2) นักเรียนสายวิทย์ เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง
มากกว่า นักเรียนสายศิลป์

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง แปรปรวน
ไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 และสายการเรียน เมื่อ
เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตารางที่ที่ 51 ในภาคผนวก ข) พบว่ามีคู่ที่
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 3 คู่ และมีคู่ที่สำคัญเพียงสองคู่ คือ 1) ในหมู่นักเรียนสายวิทย์ ผู้ที่มีเกรด
เฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง เป็นผู้ที่เห็นแบบอย่างจากคนรอบข้างมากกว่า ผู้ที่มีเกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ต่ำ และ 2) ในหมู่นักเรียนที่ได้เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูง ผู้ที่เรียนสายวิทย์ เป็นผู้ที่เห็น
แบบอย่างจากคนรอบข้างมากกว่า ผู้ที่เรียนสายศิลป์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง
แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบสามทาง

3.7.1.12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของ การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม ตาม เพศ เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ สายการเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า คะแนนของการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม
แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทีละตัว เพียงสองตัว คือ เพศ และ สายการเรียน (ดูตารางที่ 3.23)
เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนหญิง ได้รับการ
ฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนชาย และ 2) นักเรียนสายวิทย์ ได้รับการฝึกฝนการมี
มารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนสายศิลป์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม
แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบสองทางและสามทาง

3.7.1.13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของ การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ ตาม ตาม เพศ เกรดเฉลี่ยมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ สายการเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า คะแนนของการอบรมเลี้ยงดูแบบ
พุทธ แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทีละตัว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ
แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบสองทางและสามทาง

3.7.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของ จิตลักษณะ สถานการณ์ และพฤติกรรมการมี มารยาททางสังคมของนักเรียน ตาม ภูมิฐานะ ค่าขนม และ การศึกษาบิดา ของ นักเรียน

3.7.2.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของ พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ตาม ภูมิฐานะ ค่าขนม และ การศึกษาบิดา ของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า คะแนนของพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา
แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทีละตัว เพียงตัวเดียว คือ ภูมิฐานะ (ดูตารางที่ 3.24) เมื่อพิจารณา
ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด มีพฤติกรรมการ
มีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่อยู่กรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบสองทางและสามทาง

3.7.2.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ตาม ภูมิฐานะ ค่าขนม และ การศึกษาบิดา ของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า คะแนนของลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทีละตัว เพียงตัวเดียว คือ ค่าขนม (ดูตารางที่ 3.24) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน มากกว่า นักเรียนที่ได้เงินค่าขนมมาก

ตารางที่ 3.24 ตอน 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของ จิตลักษณะ สถานการณ์ และพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ตาม ภูมิฐานะ ค่าขนม และ การศึกษาบิดา ของนักเรียน

ตัวแปร	จำ	ค่าเอฟ							%
	นวน	ภูมิฯ	ค่าขนม	ก.ศ.บิดา					
	คน	ก	ข	ค	ก x ข	ก x ค	ข x ค	กxขxค	ทำนาย
พฤ.การมีมารยาททางวาจา	521	<1	<1	<1	2.40	<1	1.14	<1	0.8
พฤ.การมีมารยาททางกาย	521	6.29*	<1	<1	<1	<1	2.69	<1	2.1
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมฯ	521	<1	3.98*	1.33	4.03*	<1	<1	<1	2.5
สุขภาพที่จิตดี	521	2.95	<1	2.67	1.24	1.08	<1	<1	2.6
ความเชื่ออำนาจในคน	521	1.16	1.54	<1	<1	1.34	<1	1.74	1.7
ประสบการณ์ทางสังคม	521	2.08	1.22	<1	2.36	<1	<1	1.39	2.5
ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมฯ	521	<1	<1	3.11	9.61*	<1	1.29	<1	2.9
ความพร้อมที่จะมีมารยาทฯ	521	<1	<1	<1	4.20*	<1	6.98*	<1	2.4
ความรู้เกี่ยวกับมารยาทฯ	521	1.50	2.95	<1	7.96**	5.38*	1.45	6.63*	7.5
การเลืยดูแบบรักฯ	521	<1	4.79*	<1	1.38	<1	<1	1.26	1.8
การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ	521	<1	<1	1.73	4.42*	<1	<1	1.31	3.0
การเห็นแบบอย่างฯ	521	<1	<1	<1	4.48*	<1	1.78	<1	2.1
การฝึกฝนการมีมารยาทฯ	521	1.88	<1	1.96	<1	<1	<1	<1	2.2

ตารางที่ 3.24 ตอน 2 ค่าเฉลี่ยจิตลักษณะ สถานการณ์ และพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม

ตัวแปรตาม	ตัวแปรอิสระ	การเปรียบเทียบ			
		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง		กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ	
พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา	ภูมิฐานะ	ดจว	67.75	กทม	65.27
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	ค่าขนม	น้อย	54.41	มาก	52.90
การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน	ค่าขนม	มาก	45.86	น้อย	44.39

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนมุ่งอนาคตควบคุมตน แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง ภูมิลำเนา และค่าขนม เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตารางที่ 52 ในภาคผนวก ข) พบว่ามีคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 3 คู่ และมีคู่ที่สำคัญเพียงสองคู่ คือ ในหมู่นักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย ผู้ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร เป็นผู้มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมากกว่า ผู้ที่อยู่ต่างจังหวัด และ ในหมู่นักเรียนที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร ผู้ที่ได้เงินค่าขนมน้อย เป็นผู้มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมากกว่า ผู้ที่ได้เงินค่าขนมมาก

3.7.2.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ตาม ภูมิลำเนา ค่าขนม และ การศึกษาบิดา ของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า คะแนนของทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง ภูมิลำเนา และค่าขนม เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตารางที่ 53 ในภาคผนวก ข) พบว่ามีคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 4 คู่ และมีคู่ที่สำคัญทั้งสิ้นคู่ คือ 1) ในหมู่นักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด ผู้ที่ได้เงินค่าขนมมาก เป็นผู้มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า ผู้ที่ได้เงินค่าขนมน้อย 2) ในหมู่นักเรียนที่ได้เงินค่าขนมมาก ผู้ที่อยู่ต่างจังหวัด เป็นผู้มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า ผู้ที่อยู่กรุงเทพมหานคร 3) ในหมู่นักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย ผู้ที่อยู่กรุงเทพมหานคร เป็นผู้มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า ผู้ที่อยู่ต่างจังหวัด และ 4) ในหมู่นักเรียนที่อยู่กรุงเทพมหานคร ผู้ที่ได้เงินค่าขนมน้อย เป็นผู้มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า ผู้ที่ได้เงินค่าขนมมาก

3.7.2.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ตาม ภูมิลำเนา ค่าขนม และ การศึกษาบิดา ของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า คะแนนของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว

คะแนนความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง ภูมิลำเนา และค่าขนม เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตารางที่ 54 ในภาคผนวก ข) พบว่ามีคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 2 คู่ และมีคู่ที่สำคัญทั้งสองคู่ คือ 1) ในหมู่นักเรียนที่อยู่กรุงเทพมหานคร ผู้ที่ได้เงินค่าขนมน้อย เป็นผู้มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น

มากกว่า ผู้ที่ได้เงินค่าขนมมาก และ 2) ในหมู่นักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย ผู้ที่อยู่กรุงเทพมหานคร เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า ผู้ที่อยู่ต่างจังหวัด

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นแปรปรวนไปตาม ปฏิสัมพันธ์แบบสองทางระหว่าง ค่าขนม และ การศึกษาบิดา เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วย วิธีการของ Scheffe' (ตารางที่ 55 ในภาคผนวก ข) พบว่ามีคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 2 คู่ และมี คู่ที่สำคัญทั้งสองคู่ คือ 1) ในหมู่นักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง ผู้ที่ได้เงินค่าขนมน้อย เป็นผู้ที่มีความ พร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า ผู้ที่ได้เงินค่าขนมมาก และ 2) ในหมู่นักเรียนที่ได้เงินค่าขนม มาก ผู้ที่บิดามีการศึกษาต่ำ เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า ผู้ที่บิดามีการศึกษา สูง

3.7.2.5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของ ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททาง

สังคม ตาม ภูมิฐานะ ค่าขนม และ การศึกษาบิดา ของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า คะแนนของความรู้เกี่ยวกับการมี มารยาททางสังคม แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระที่ละตัว

คะแนนความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบ สองทางระหว่าง ภูมิฐานะ และค่าขนม เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตารางที่ 56 ในภาคผนวก ข) พบว่ามีคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 3 คู่ และมีคู่ที่สำคัญเพียงสองคู่ คือ 1) ในหมู่นักเรียนที่ได้เงินค่าขนมมาก ผู้ที่อยู่ต่างจังหวัด เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท ทางสังคมมากกว่า ผู้ที่อยู่กรุงเทพมหานคร และ 2) ในหมู่นักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด ผู้ที่ได้เงินค่าขนม มาก เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า ผู้ที่ได้เงินค่าขนมน้อย

คะแนนความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบ สองทางระหว่าง ภูมิฐานะ และการศึกษาบิดา เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตารางที่ 57 ในภาคผนวก ข) พบว่ามีคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ 2 คู่ และมีคู่ที่สำคัญทั้งสองคู่ คือ 1) ในหมู่นักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด ผู้ที่บิดามีการศึกษาสูง เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท ทางสังคมมากกว่า ผู้ที่บิดามีการศึกษาต่ำ 2) ในหมู่นักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง ผู้ที่อยู่ต่างจังหวัด เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า ผู้ที่อยู่กรุงเทพมหานคร

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า คะแนนของความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทาง เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' (ตารางที่ 58 ในภาคผนวก ข) ปรากฏว่า มีคู่ที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ 10 คู่ แต่มีคู่ที่สำคัญเพียง 5 คู่ คือ 1) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมมากและการศึกษาบิดาต่ำ ผู้ที่อยู่ต่างจังหวัด มีความรู้ เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า ผู้ที่อยู่กรุงเทพมหานคร 2) ในหมู่นักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด

และการศึกษาบิดา ผู้ที่ได้รับเงินค่าขนมมาก มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า ผู้ที่ได้รับเงินค่าขนมน้อย 3) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมมากและการศึกษาบิดาสูง ผู้ที่อยู่ต่างจังหวัด มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า ผู้ที่อยู่กรุงเทพมหานคร 4) ในหมู่นักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัดและได้รับเงินค่าขนมน้อย ผู้ที่บิดามีการศึกษาสูง มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า ผู้ที่บิดามีการศึกษาค่ำ และ 5) ในหมู่นักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมน้อยและการศึกษาบิดาค่ำ ผู้ที่อยู่กรุงเทพมหานคร มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า ผู้ที่อยู่ต่างจังหวัด

3.7.2.6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน

และใช้เหตุผล ตาม ภูมิฐานะ ค่าขนม และการศึกษาบิดา ของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า คะแนนของการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และใช้เหตุผล แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทีละตัว เพียงตัวเดียว คือ ค่าขนม (ดูตารางที่ 3.24) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่แบ่งตามระดับตัวแปรอิสระนี้ พบว่า 1) นักเรียนที่ได้เงินค่าขนมมาก ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมากกว่า นักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และใช้เหตุผล แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบสองทางและสามทาง

3.7.2.7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง

ตาม ภูมิฐานะ ค่าขนม และการศึกษาบิดา ของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า คะแนนของการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทีละตัว และนอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบสองทางและสามทาง

3.7.2.8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของ การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม

ตาม ภูมิฐานะ ค่าขนม และการศึกษาบิดา ของนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า คะแนนของการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม แปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทีละตัว และนอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ไม่ปรากฏว่า การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ทั้งแบบสองทางและสามทาง

บทที่ 4

การสรุปและอภิปรายผล

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาปัจจัยเชิงเหตุของพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยแบ่งตัวแปรที่ศึกษาออกเป็น 4 ประเภท คือ 1) ตัวแปรด้านจิตลักษณะเดิม มีทั้งหมด 4 ตัวคือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ประสิทธิภาพทางสังคม และสุขภาพจิตดี 2) ตัวแปรด้านสถานการณ์ 5 ตัว คือ ประเภทของโรงเรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ การฝึกฝนการมีมารยาท และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง 3) ตัวแปรด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัว คือ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น และ 4) พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตัวแปร คือ พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา พฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน

สมมติฐานในการวิจัยนี้มี 6 ข้อ ซึ่งมีพื้นฐานการตั้งสมมติฐานมาจากทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) ทฤษฎีด้านไม่จริยธรรม ซึ่งในบทนี้จะได้ทำการสรุปและอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานทั้ง 6 ข้อ พร้อมทั้งการสรุปผลที่สำคัญนอกเหนือสมมติฐาน และข้อดีข้อจำกัดของงานวิจัยนี้ รวมทั้งเสนอเพื่อการพัฒนาการเรียน และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐาน

ในตอนต่อไปนี้จะได้ทำการสรุปและอภิปรายผลสมมติฐานทั้ง 6 ข้อ ทีละข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1.1 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 1

สมมติฐานที่ 1 มีเนื้อความว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีคำขวัญเรื่องมารยาท เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า หรือมีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนในโรงเรียนที่ไม่มีคำขวัญ

สมมติฐานนี้ถูกทดสอบด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางซึ่งประกอบด้วยตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ 1) ประเภทของโรงเรียน แบ่งออกเป็น นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีคำขวัญ และนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีคำขวัญ 2) ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แบ่งเป็น นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย และ นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และ 3) ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาท แบ่งเป็น นักเรียนที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาทน้อย และ นักเรียนที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาทมาก ส่วนตัวแปรตามมี 4 คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย และพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบผลสนับสนุนสมมติฐานใน 4 ตัวแปรตาม (ภาพที่ 4.1) คือ 1) นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีคำขวัญ มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีคำขวัญ ผลเช่นนี้พบในกลุ่มนักเรียนหญิง 2) นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีคำขวัญ มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีคำขวัญ ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม 3) นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีคำขวัญ มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีคำขวัญ ผลเช่นนี้พบในกลุ่มนักเรียนที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่ำ กลุ่มนักเรียนที่มารดาเป็นอาชีพอิสระ และกลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพอิสระ และ 4) นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีคำขวัญ มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีคำขวัญ ผลเช่นนี้พบในกลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง กลุ่มนักเรียนที่ได้ค่าขมน้อย และกลุ่มนักเรียนสายศิลป์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูงและมีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อย

ดังนั้นผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 1 อย่างชัดเจน

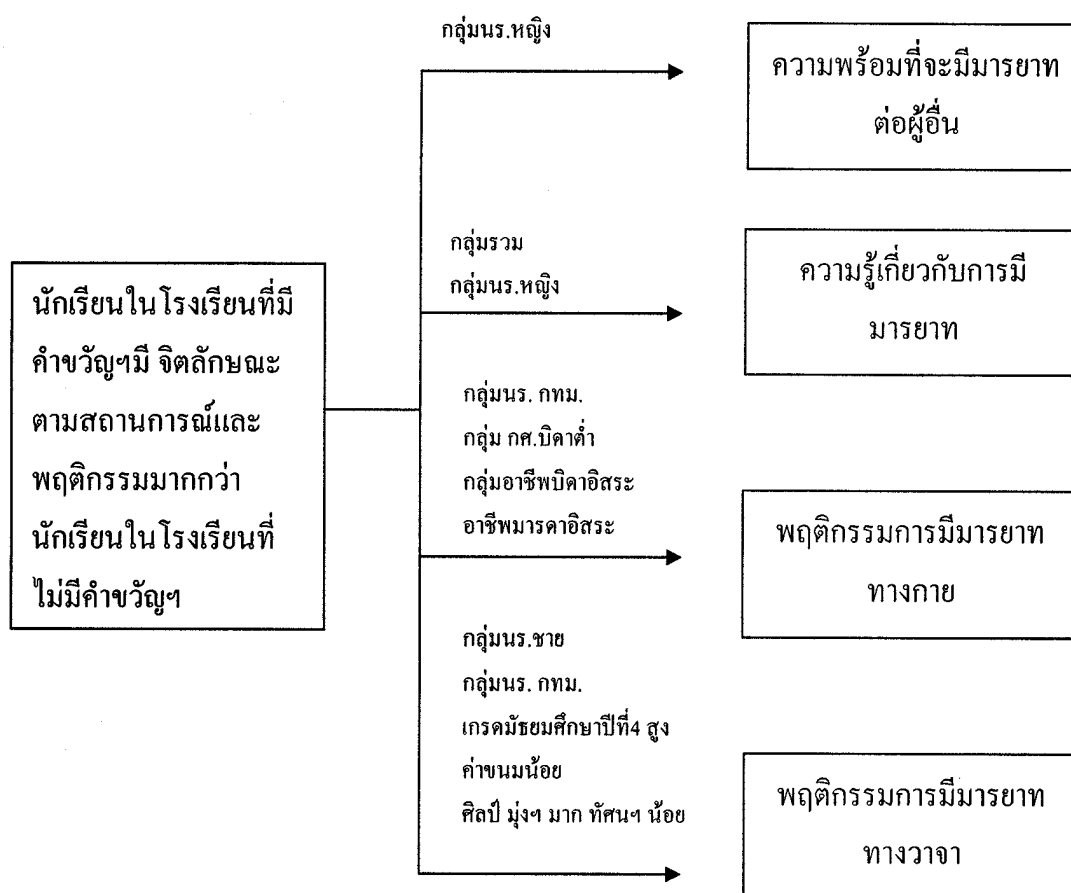
ผลการวิจัยส่วนนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พูนฤดี สุวรรณพันธ์ (2537: 70) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยทางครอบครัวและโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางพุทธศาสนาของนักเรียนในชุมชนที่มีระดับการพัฒนาต่างกัน โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่

และ 6 ในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 416 คน พบว่า นักเรียนที่โรงเรียนส่งเสริมพุทธศาสนามาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวน้อยกว่า นักเรียนที่โรงเรียนส่งเสริมพุทธศาสน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มเพศชาย กลุ่มครอบครัวเคร่งครัด และกลุ่มชุมชนพัฒนามาก งานวิจัยของลินดา สุวรรณดี (2543: 90) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการฝึกอบรมตามโครงการรุ่งอรุณกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะ โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 480 คน จากโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา 4 โรงเรียน โดยเป็นโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการอย่างน้อย 1 ปี ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกอบรมตามโครงการรุ่งอรุณมาก จะมีพฤติกรรมลดปริมาณขยะมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกอบรมตามโครงการรุ่งอรุณน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนหญิง กลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนสูง และกลุ่มนักเรียนที่มีฐานะครอบครัวต่ำ ตามลำดับ นอกจากนี้ในงานวิจัยของพระสวรงค์ ยมสีดา (2548: 79, 129) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการบ้าน วัด โรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดำรงชีวิตแบบพุทธของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวนทั้งหมด 457 คน นักวิจัยพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิถีพุทธ เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมกินแบบพุทธมากกว่า นักเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการวิถีพุทธ ผลเช่นนี้ พบในกลุ่มนักเรียนหญิง

นอกจากนี้งานวิจัยที่ผ่านมายังแสดงให้เห็นว่า การเข้าร่วมโครงการฝึกอบรม มีความเกี่ยวข้องกับความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมที่ได้รับการฝึกอบรมนั้น เช่น งานวิจัยของ ลินดา สุวรรณดี (2543: 83) เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมลดปริมาณขยะของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการรุ่งอรุณ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 480 คน นักวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกอบรมในโครงการรุ่งอรุณ เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะทำการลดปริมาณขยะมากกว่า นักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ

งานวิจัยที่พบว่าการเข้าโครงการต่างๆ ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ดีเป็น งานวิจัยของ ฐานันดร เปียศิริ (2545: 89, 169) ได้ศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า ของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีเขียว โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 701 คน ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้าส่วนตัวมากกว่า นักเรียนที่โรงเรียนไม่เข้าร่วมโครงการ ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย นักวิจัยยังพบอีกว่า การสนับสนุนส่งเสริมในโรงเรียนเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้าส่วนตัว เมื่อรวมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิมและสถานการณ์อีก 4 ตัว รวมเป็น 5 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้าส่วนตัวได้ 37.7% ในกลุ่มรวม เช่นเดียวกับงานวิจัยของ รุจิเรศ พิษิตานนท์ (2546) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนรณรงค์

ด้านอาหารและสุขภาพที่กับพฤติกรรมการฉลาดเลือกกิน โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 650 คน พบว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนนรنگค์ด้านอาหารและสุขภาพที่มาก เป็นผู้ที่มึพฤติกรรมการฉลาดเลือกกินมากกว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนนรنگค์ด้านอาหารและสุขภาพที่น้อย

ภาพที่ 4.1 แสดงผลของปฏิสัมพันธ์แบบสามทางที่สนับสนุน สมมติฐานที่ 1

4.1.2 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 2

สมมติฐานที่ 2 มีเนื้อความว่า นักเรียนในโรงเรียนที่มีคำขวัญเรื่องมารยาท มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า หรือมีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนในโรงเรียน

ที่ไม่มีคำขวัญ มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย และมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อย

สมมติฐานนี้ถูกทดสอบด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางซึ่งประกอบด้วยตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ 1) ประเภทของโรงเรียน แบ่งออกเป็น นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีคำขวัญ และนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีคำขวัญ 2) ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน แบ่งเป็น นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย และ นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก และ 3) ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาท แบ่งเป็น นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อย และ นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาก ส่วนตัวแปรตามมี 4 คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย และพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา

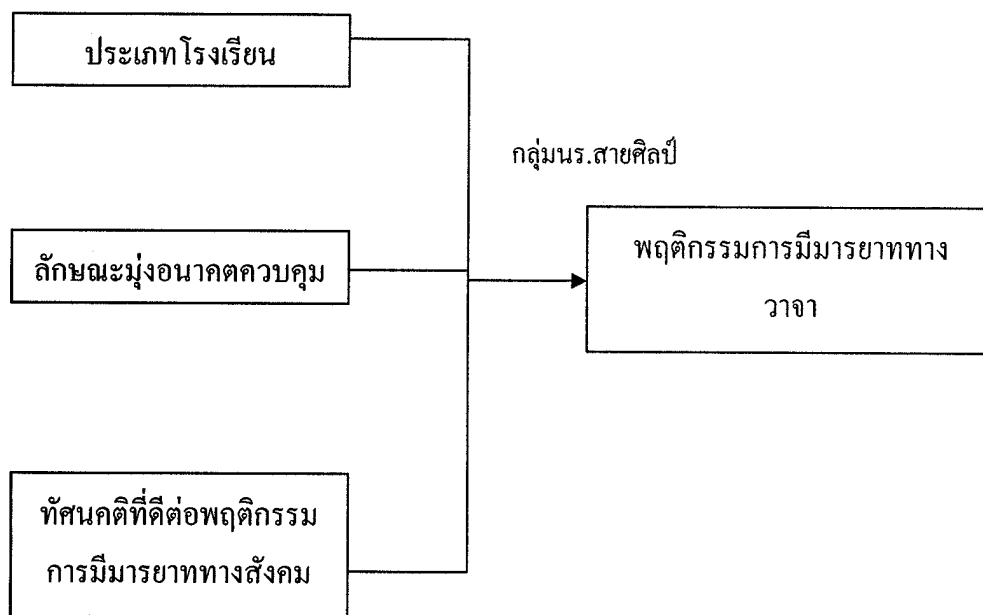
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบผลสนับสนุนสมมติฐานใน 1 ตัวแปรตาม (ภาพที่ 4.2) คือ 1) นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาก มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มนักเรียนสายศิลป์ ดังนั้นผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 2 ในบางกลุ่มย่อย

ผลการวิจัยส่วนนี้สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ลินดา สุวรรณดี (2543: 91, 132) เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมลดปริมาณขยะของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์ พบว่า นักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมตามโครงการรณรงค์ และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะลดปริมาณขยะน้อยกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกอบรมตามโครงการรณรงค์ และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม งานวิจัยของ พระสวรรค์ ยมศรีดา เรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการบ้าน วัด โรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมดำรงชีวิตแบบพุทธของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโครงการวิถีพุทธ พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิถีพุทธ และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการใช้จ่ายอย่างประหยัดมากกว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการวิถีพุทธ และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง ผลเช่นนี้พบในกลุ่มนักเรียนที่เกรดเฉลี่ยสูง งานวิจัยของอนรรฆนงค์ เรียบร้อยเจริญ เรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่าง บ้าน โรงเรียน และจิตลักษณะ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษา ในโครงการก้าวอย่างเข้าใจ พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมป้องกันตนมากกว่า นักเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย ผลเช่นนี้

พบในกลุ่มนักเรียนที่มีเบี่ยงเบนมาก งานวิจัยของ ศิริกุล กลิ่นทอง เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานของข้าราชการที่เข้าร่วมโครงการการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท พบว่า ข้าราชการที่เข้าร่วมโครงการการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมบริการประชาชนมากกว่า ข้าราชการที่ไม่เข้าร่วมโครงการการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและกลุ่มหญิง งานวิจัยของ ดวงมถ พรหมลักขโณ (2549: 89, 144) เรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมฉลาดดูแลสุขภาพที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโครงการส่งเสริมสุขภาพที่พบว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนระดับชั้นที่ 8 และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมฉลาดเลือกกินมากกว่า นักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนระดับชั้นที่ 8 และมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและกลุ่มนักเรียนหญิง

และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ รวิกาญจน์ เตือนดาว (2547: 95, 155, 231) เรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการขับขี้อย่างปลอดภัยของพนักงานขับรถโดยสารประจำทาง ขสมก. จำนวน 412 คน กล่าวว่าพฤติกรรมการขับขี้อย่างมีมารยาท คือ การแสดงความเอื้ออาทร มีน้ำใจ เห็นใจ และให้เกียรติผู้ใช้บริการ และผู้ขับขี้อื่นๆ ตลอดจนผู้ใช้รถใช้ถนนทั่วไป นักวิจัยพบว่า พนักงานขับรถโดยสารประจำทาง ขสมก. ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมการขับขี้อย่างมีมารยาทมากกว่า พนักงานขับรถโดยสารประจำทางขสมก. ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ และในงานวิจัยเดียวกันนี้ นักวิจัยยังพบอีกว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 2 ของพฤติกรรมการขับขี้อย่างมีมารยาท เมื่อร่วมกับตัวทำนาย จิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และสถานการณ์อีก 9 ตัว รวม 10 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมการขับขี้อย่างมีมารยาท ได้ 41.0% ในกลุ่มรวม โดยพบรายละเอียดว่าลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการขับขี้อย่างมีมารยาทอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้งานวิจัยของ ณัฐยา ลือชาภิตติกุล (2546: 60) เรื่อง ลักษณะทางจิตสังคมและลักษณะทางพุทธที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานด้านบริการของพนักงาน หนาการณ์ไทยพานิชจำกัด (มหาชน) จำนวน 280 คน เพศหญิง 171 คน เพศชาย 109 คน กล่าวว่าพนักงานที่มีพฤติกรรมการทำงานด้านบริการ ต้องมีความสุภาพที่อ่อนน้อม พุดจาสุภาพที่อ่อนหวาน และแต่งกายสะอาดเรียบร้อย ในงานวิจัยพบว่าพนักงานหนาการณ์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมการทำงานด้านบริการ สูงกว่า พนักงานหนาการณ์ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมต่ำ และงานวิจัยของ พระมหาไชยา กาสะปักษ์ (2549: 84, 241) เรื่องปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของบ้าน สถานศึกษา สื่อ และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพที่นุรุษของนักเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 641 คน โดย

มีนักเรียนอาชีวศึกษาชั้น ปวช.3 จำนวน 337 คน ปวส.2 จำนวน 304 คน กล่าวคือ พฤติกรรมสุภาพที่เรียบร้อยการแสดงออกถึงความสุภาพที่อ่อนโยนทั้งกาย วาจา การมีกิริยาท่าทางดี แต่งกายดี ให้เกียรติผู้อื่นรวมถึงการกระทำที่คำนึงถึงบุคคลอื่นทั้งทางกาย ทางวาจา ซึ่งเหมาะสมกับกาลเทศะพบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมสูง มีพฤติกรรมสุภาพที่เรียบร้อยมากกว่านักเรียนอาชีวศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนต่ำ และในงานวิจัยเดียวกันนี้ นักวิจัยยังพบอีกว่า ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมสุภาพที่เรียบร้อย เมื่อร่วมกับตัวทำนาย จิตลักษณะเดิม อีก 3 ตัว รวมเป็น 4 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมสุภาพที่เรียบร้อยได้ 43.0% ในกลุ่มรวม

ภาพที่ 4.2 แสดงผลของปฏิสัมพันธ์แบบสามทางที่สนับสนุน สมมติฐานที่ 2

สำหรับทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมนั้น ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของกมลวรรณ สุวรรณโชติ (2548: 82, 124) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตรกับพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหา กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาปริญญาตรี จำนวน 432 คน พบว่า นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตรมาก มีพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหามากกว่า นักศึกษาที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตร

น้อย และนักวิจัยยังพบอีกว่า ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหา เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 1 ของพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหา เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และสถานการณ์อีก 2 ตัว รวมเป็น 3 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหา ได้ 43.4 % ในกลุ่มรวม วริกาญจน์ เดือนดาว (2547: 114, 154) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมจับซื้ออย่างปลอดภัยกับพฤติกรรมจับซื้ออย่างมีมารยาท กลุ่มตัวอย่างคือ พนักงานขับรถโดยสารประจำทาง ขสมก. จำนวน 410 คน พบว่า พนักงานขับรถโดยสารประจำทาง ขสมก.ที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมจับซื้ออย่างปลอดภัยมาก มีพฤติกรรมจับซื้ออย่างมีมารยาทมากกว่า พนักงานขับรถโดยสารประจำทาง ขสมก.ที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมจับซื้ออย่างปลอดภัยน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม และในงานวิจัยเดียวกันนี้ นักวิจัยยังพบอีกว่า ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมจับซื้ออย่างปลอดภัย เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 1 ของพฤติกรรมจับซื้ออย่างมีมารยาท เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และสถานการณ์อีก 5 ตัว รวมเป็น 6 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมจับซื้ออย่างมีมารยาท ได้ 41.0 % ในกลุ่มรวม พระมหาไชยา กาละปักษ์ (2549: 176, 241) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมสุภาพที่บุรุษกับพฤติกรรมสุภาพที่เรียบร้อย กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 641 คน โดยมีนักเรียนอาชีวศึกษาชั้น ปวช.3 จำนวน 337 คน ปวส.2 จำนวน 304 คน พบว่านักศึกษาที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมสุภาพที่บุรุษมาก มีพฤติกรรมสุภาพที่เรียบร้อยมากกว่า นักศึกษาที่มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมสุภาพที่บุรุษน้อย และนักวิจัยยังพบอีกว่า ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมสุภาพที่บุรุษ เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 1 ของพฤติกรรมสุภาพที่เรียบร้อย เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิม จิตตามสถานการณ์ และสถานการณ์อีก 7 ตัว รวมเป็น 8 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมทำตนให้น่าคบหา ได้ 58.7 % ในกลุ่มรวม

4.1.3 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 3

สมมติฐานที่ 3 มีเนื้อความว่า นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีมาก มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก และมีประสบการณ์ทางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า มีทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมมีมารยาททางสังคมมากกว่า มีพฤติกรรมมีมารยาททางกายมากกว่า หรือมีพฤติกรรมมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีน้อย มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อย และมีประสบการณ์ทางสังคมน้อย

สมมติฐานนี้ถูกทดสอบด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางซึ่งประกอบด้วยตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ 1) สุขภาพที่จิตดี แบ่งออกเป็น

นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีน้อย และนักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีมาก 2) ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม แบ่งเป็น นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อย และ นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก และ 3) ประสิทธิภาพทางสังคม แบ่งเป็น นักเรียนที่มีประสิทธิภาพทางสังคมน้อย และ นักเรียนที่มีประสิทธิภาพทางสังคมมาก ส่วนตัวแปรตามมี 4 คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย และพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบผลสนับสนุนสมมติฐานใน 1 ตัวแปรตาม (ภาพที่ 4.3) คือ 1) นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ 2) นักเรียนที่มีประสิทธิภาพทางสังคมมาก มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่มีประสิทธิภาพทางสังคมน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มนักเรียนต่างจังหวัด ดังนั้นผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 3 ในบางกลุ่มย่อย

ตามทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะพบว่า รากของต้นไม้ซึ่งประกอบด้วย สติปัญญา ประสิทธิภาพทางสังคม และ สุขภาพที่จิต จิตลักษณะทั้งสามนี้อาจใช้เป็นสาเหตุของการพัฒนาจิตลักษณะ 5 ประการที่ลำต้นของต้นไม้ก็ได้ กล่าวคือ บุคคลจะต้องมีลักษณะพื้นฐานทางจิตใจ 3 ด้านในปริมาณที่สูงเหมาะสมกับอายุจึงจะเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาจิตลักษณะทั้ง 5 ประการที่ลำต้นของต้นไม้ โดยที่จิตลักษณะทั้ง 5 นี้จะพัฒนาไปเองโดยอัตโนมัติ ถ้าบุคคลมีความพร้อมทางด้านจิตใจ 3 ด้านดังกล่าว และอยู่ในสภาพที่แวดล้อมทางบ้าน ทางโรงเรียน และทางสังคมที่เหมาะสม นอกจากนั้นบุคคลยังมีความพร้อมที่จะรับการพัฒนาจิตลักษณะบางประการใน 5 ด้านนี้โดยวิธีการอื่นๆ ด้วย ฉะนั้น จิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการ จึงเป็นสาเหตุของสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและของคนเก่งนั่นเอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรากของต้นไม้ ของดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจฉิก (2524) ที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนักเรียนหญิงในชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเด็กที่มีความฉลาดเหมาะสมกับวัย และมีประสิทธิภาพทางสังคมสูง ปรากฏว่า นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีเท่าใด ก็มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงตามไปด้วย นอกจากนี้ยังไปในงานวิจัยของ โกศล มีคุณ (2524) ศิริพร แยมนิล (2530) ทวีวัฒน์ บุญจิต (2546) และ สุดใจ บุญอารีย์ (2546) ซึ่งผลการวิจัยพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยข้างต้น พบว่า นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดี มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท และมีประสิทธิภาพทางสังคม ส่งผลต่อ จิตลักษณะตามสถานการณ์ คือ

ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม และพบอีกว่าในงานวิจัยนี้ ยังพบในพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจาอีกด้วย

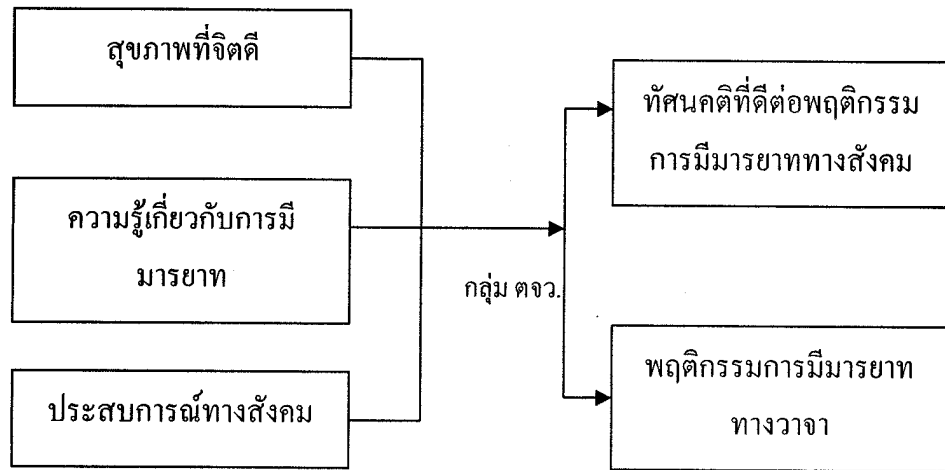
ซึ่งผลการวิจัยพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม พบว่า นักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดี มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก และประสบการณ์ทางสังคมมาก จะมีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยในอดีตที่ศึกษาสุขภาพที่จิตดี เช่น งานวิจัยของ กมลวรรณ สุวรรณโชติ (2548: 69, 124) เรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของบ้าน สถานศึกษา และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตรของนักศึกษาปริญญาตรี โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาปริญญาตรีจำนวน 440 คน แบ่งเป็นนักศึกษาสายวิทย์จำนวน 214 คน และนักศึกษาสายสังคมจำนวน 226 คน กล่าวว่าพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหา คือ การปฏิบัติตนของนักศึกษาที่ชวนให้เพื่อนอยากเข้าใกล้ อยากเข้าไปติดต่อขอคำปรึกษาหรือคบหาสมาคมด้วยมีลักษณะที่น่าไว้วางใจ น่าเชื่อถือและเป็นที่พึ่งของเพื่อนได้ รวมทั้งการแสดงออกที่เพื่อนเห็นว่าน่าคบหา ย่อม น่าเอาอย่างให้ปฏิบัติตาม พบว่า นักศึกษาที่มีสุขภาพที่จิตดีมีพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหาสูงกว่านักศึกษาที่มีสุขภาพที่จิตดีน้อย ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม นักศึกษาที่เรียนสายสังคม และในงานวิจัยเดียวกันนี้นักวิจัยยังพบอีกว่า สุขภาพที่จิตเป็นตัวแทนที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหาเมื่อร่วมกับตัวแปรอื่นอีก 2 ตัว รวมเป็น 3 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหาได้ 39.3% ในกลุ่มเพศหญิง 44.4% ในกลุ่มที่มีการศึกษาดำ โดยรายละเอียดพบว่า นักศึกษาที่มีสุขภาพที่จิตดีสูง ก็ยังมีพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหามากด้วย และ พระมหาไชยา กาละปักษ์ (2549: 121, 241) เรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของบ้าน สถานศึกษา สื่อ และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพที่บุรุษของนักเรียนอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนอาชีวศึกษาจำนวน 636 คน มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม คือ พฤติกรรมสุขภาพที่เรียบร้อย หมายถึง การแสดงออกถึงความสุภาพที่อ่อนโยนทั้งกาย วาจา การมีกิริยาท่าทางดี แต่งกายดี ให้เกียรติผู้อื่นรวมถึงการกระทำที่คำนึงถึงผู้อื่นทั้งทางกาย ทางวาจา ซึ่งเหมาะสมกับกาลเทศะ พบว่านักเรียนอาชีวศึกษาที่มีสุขภาพที่จิตดีมีพฤติกรรมสุขภาพที่เรียบร้อยมากกว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่มีสุขภาพที่จิตดีน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม และในงานวิจัยเดียวกันนี้ยังพบอีกว่า สุขภาพที่จิตเป็นตัวแทนที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมสุขภาพที่เรียบร้อยเมื่อร่วมกับตัวทำนายอื่นอีก 5 ตัว รวมเป็น 6 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมสุขภาพที่เรียบร้อยได้ 51.3% ในกลุ่มรวม

ในส่วนของการประสบการณ์ทางสังคมนั้น ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ รวิกาญจน์ เตือนดาว (2547: 95, 155) เรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการจับซื้ออย่างปลอดภัยของพนักงานขับรถโดยสารประจำทางขสมก. จำนวน 412 คน กล่าวว่า พฤติกรรมการจับซื้ออย่างมีมารยาท คือ การแสดงความเอื้ออาทร มีน้ำใจ เห็นใจ และให้อภัยต่อผู้ใช้บริการ และผู้ขับขี้อื่นๆ ตลอดจนผู้ใช้รถใช้ถนนทั่วไป นักวิจัยพบว่า พนักงานขับรถโดยสารประจำทาง ขสมก. ที่มีประสบการณ์ทางสังคมมาก มีพฤติกรรมการจับซื้ออย่างมีมารยาทมากกว่า พนักงานขับรถโดยสารประจำทางขสมก. ที่มีประสบการณ์ทางสังคมน้อย และในงานวิจัยเดียวกันนี้ นักวิจัยยังพบอีกว่า ประสบการณ์ทางสังคม เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมการจับซื้ออย่างมีมารยาท เมื่อร่วมกับตัวทำนาย จิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และสถานการณ์อีก 9 ตัว รวม 10 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมการจับซื้ออย่างมีมารยาท ได้ 44.2% ในกลุ่มพนักงานที่มีอายุน้อย พระมหา ไชยา กาละปักษ์ (2549: 121, 241) เรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของบ้าน สถานศึกษา สื่อ และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพที่นุรุษของนักเรียนอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนอาชีวศึกษาจำนวน 636 คน มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม คือ พฤติกรรมสุขภาพที่เรียบร้อย หมายถึง การแสดงออกถึงความสุภาพที่อ่อนโยนทั้งกาย วาจา การมีกิริยาท่าทางดี แต่งกายดี ให้เกียรติผู้อื่นรวมถึงการกระทำที่คำนึงต่อบุคคลอื่นทั้งทางกาย ทางวาจา ซึ่งเหมาะสมกับกาลเทศะ พบว่านักเรียนอาชีวศึกษาที่มีประสบการณ์ทางสังคมมากมีพฤติกรรมสุขภาพที่เรียบร้อยมากกว่า นักเรียนอาชีวศึกษาที่มีประสบการณ์ทางสังคมน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม และในงานวิจัยเดียวกันนี้ยังพบอีกว่า ประสบการณ์ทางสังคมเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 4 ของพฤติกรรมสุขภาพที่เรียบร้อย เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และสถานการณ์ อีก 7 ตัว รวมเป็น 8 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมสุขภาพที่เรียบร้อยได้ 58.7% ในกลุ่มรวม

ดังนั้นนักเรียนที่มีสุขภาพที่จิตดีมาก มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมาก มีประสบการณ์ทางสังคมมาก ส่งผลให้มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวามากด้วย

กลุ่ม ไม่มีคำขวัญ

ภาพที่ 4.3 แสดงผลของปฏิสัมพันธ์แบบสามทางที่สนับสนุน สมมติฐานที่ 3

4.1.4 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 4

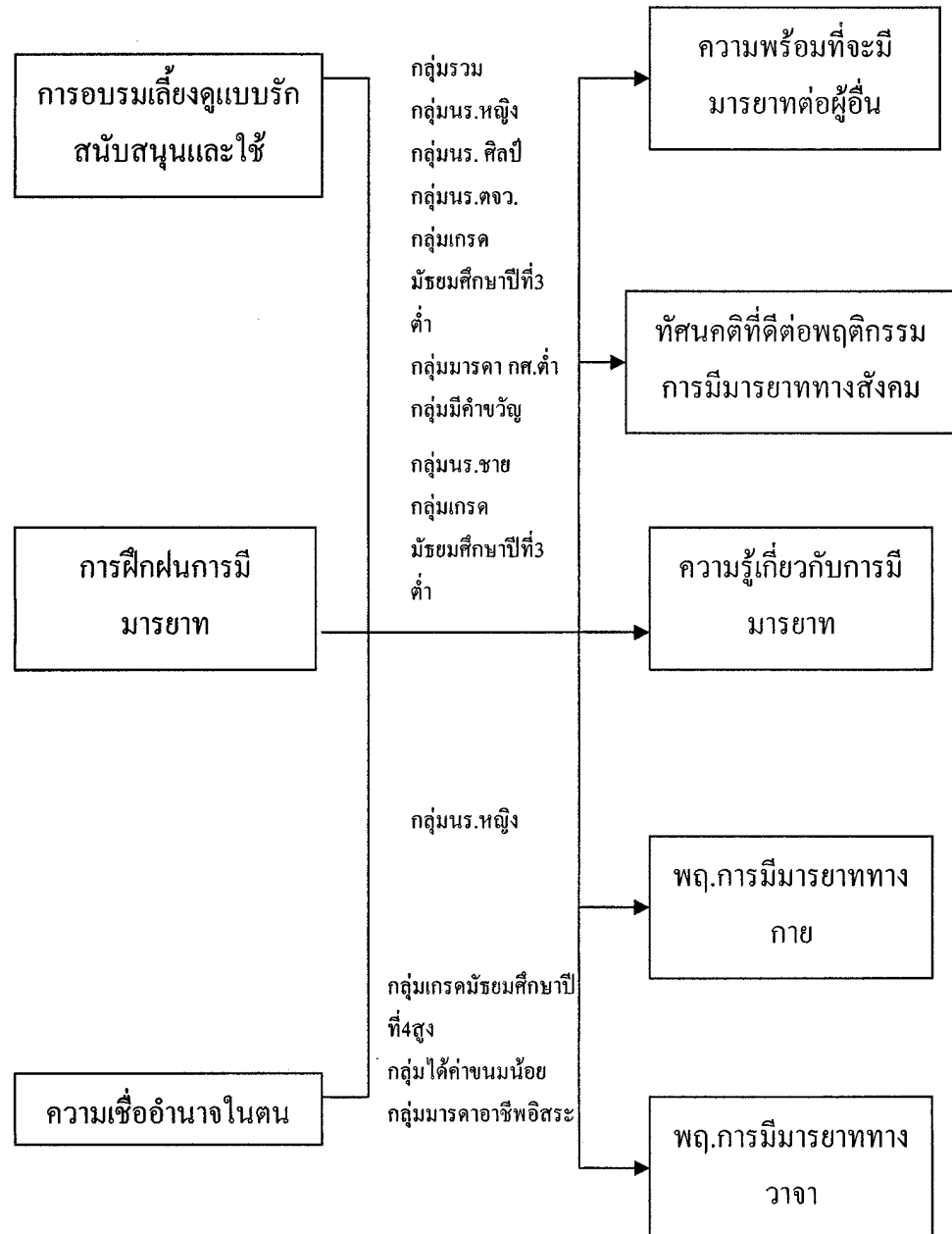
สมมติฐานที่ 4 มีเนื้อความว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก และมีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า หรือมีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และมีความเชื่ออำนาจในตนน้อย

สมมติฐานนี้ถูกทดสอบด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางซึ่งประกอบด้วยตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ 1) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล แบ่งออกเป็น นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย และนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก 2) การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม แบ่งเป็น นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และนักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อยมาก และ 3) ความเชื่ออำนาจในตน แบ่งเป็นนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย และ นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก ส่วนตัวแปรตามมี 5 คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม

ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย และพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบผลสัณฐานสมมติฐานใน 5 ตัวแปรตาม (ภาพที่ 4.4) คือ 1) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสัณฐานและใช้เหตุผลมาก นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสัณฐานและใช้เหตุผลน้อย นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มนักเรียนหญิง กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดมัธยมศึกษาปีที่ 4 ต่ำ และกลุ่มนักเรียนที่ได้เงินค่าขนมน้อย 2) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสัณฐานและใช้เหตุผลมาก นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสัณฐานและใช้เหตุผลน้อย นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม กลุ่มนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ กลุ่มนักเรียนหญิง กลุ่มนักเรียนต่างจังหวัด กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาต่ำ 3) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสัณฐานและใช้เหตุผลมาก

กลุ่มนร. หญิง
กลุ่มเกรดมัธยมศึกษาปีที่
ที่4 สูง

ภาพที่ 4.4 แสดงผลของปฏิสัมพันธ์แบบสามทางที่สนับสนุน สมมติฐานที่ 4

นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และใช้เหตุผลน้อย นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดมัธยมศึกษาปีที่3 ต่ำ 4) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มนักเรียนหญิง 5) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนมาก มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย และนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจในตนน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มนักเรียนเกรดมัธยมศึกษาปีที่4 สูง กลุ่มนักเรียนที่ได้ค่าขมน้อย และกลุ่มนักเรียนที่มารดาเป็นอาชีพอิสระ ดังนั้นผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 4 อย่างชัดเจน

ผลการวิจัยในส่วนนี้พบผลการวิจัยที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาสินี นุ่มเนียน (2546: 112, 158) เรื่อง ปัจจัยทางสภาพที่แวดล้อม และจิตลักษณะ ที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนให้ทำหน้าที่มาก และมีความเชื่ออำนาจในตนมาก เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนให้ทำหน้าที่มาก และมีความเชื่ออำนาจในตนมาก

งานวิจัยของอนรรฆนงค์ เรียบร้อยเจริญ (2549: 109, 132) เรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่าง บ้าน โรงเรียน และจิตลักษณะ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษา ในโครงการก้าวอย่างเข้าใจ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมสั่งสอนจากผู้ปกครองน้อย และ ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อการป้องกันการคุกคามทางเพศน้อยกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมสั่งสอนจากผู้ปกครองมาก และ ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก ผลเช่นนี้พบในกลุ่มนักเรียนที่ไม่มีพี่น้องหญิง

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของกุหลาบ ไทโรโพธิ์ (2546: 116, 169) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ตอนต้น กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 587 คน แบ่งเป็นนักเรียนชาย 267 คน และนักเรียนหญิง 320 คน พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก มีพฤติกรรมรักษาความสะอาดส่วนรวมมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม และในงานวิจัยเดียวกันนี้ นักวิจัยยังพบอีกว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 2 ของพฤติกรรมรักษาความสะอาดส่วนรวม เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิมและสถานการณ์อีก 7 ตัว รวมเป็น 8 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมรักษาความสะอาดส่วนรวม ได้ 39.1 % ในกลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษามาก งานวิจัยของสุกมล มุ่งพัฒนสุนทร (2546: 132, 183) ศึกษาเรื่องปัจจัยทางจิตสังคมและลักษณะทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักษาสัตว์ ของนักเรียนวัยรุ่นชายในชนบท กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชายในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดสุรินทร์และจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 504 คน พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก มีพฤติกรรมรักษาสัตว์ที่ตนเองกระทำมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย โดยพบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย นอกจากนี้ยังพบอีกว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมรักษาสัตว์ที่ตนเองกระทำ เมื่อร่วมกับตัวทำนาย จิตลักษณะเดิมกับสถานการณ์ อีก 7 ตัว รวมเป็น 8 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมรักษาสัตว์ที่ตนเองกระทำได้ 32.9% ในกลุ่มรวม สุทธิศา ทองสงคลี (2548: 133) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่างบ้าน โรงเรียน และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะดูแลญาติผู้สูงอายุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 473 คน พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 2 ของพฤติกรรมดูแลบุคคลในครอบครัวในปัจจุบัน เมื่อร่วมกับตัวทำนายจิตลักษณะเดิมและสถานการณ์อีก 6 ตัว รวมเป็น 7 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมดูแลบุคคลในครอบครัวในปัจจุบันได้ 46.9% ในกลุ่มรวม

ในส่วนของการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม สอดคล้องกับผลงานวิจัยของกมน วัชรธานินท์ (2546: 71, 110) ที่ศึกษาปัจจัยเชิงเหตุและผลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมอาสาสมัครพัฒนาของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 180 คน และนักศึกษารัฐศาสตร์ 180 คน รวมทั้งสิ้น 360 คน นักวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีปริมาณการเรียนรู้วิชาที่เกี่ยวกับสังคม-พฤติกรรมศาสตร์มาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมอาสาในปัจจุบันมากกว่านักศึกษาที่มีปริมาณการเรียนรู้วิชาที่เกี่ยวกับสังคม-พฤติกรรมศาสตร์น้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม นอกจากนี้ นักวิจัยยังพบผลอีกว่า ปริมาณการเรียนรู้วิชาที่เกี่ยวกับสังคม-พฤติกรรมศาสตร์ เป็นตัว

ทำนายที่สำคัญลำดับที่ 1 ของพฤติกรรมอาสาในปัจจุบันโดยสามารถทำนายได้ 5.7% ในกลุ่มรวม สุภาสิณี นุ่มเนียน (2546: 121, 173) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางสภาพที่แวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 575 คน พบว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนให้ทำหน้าที่มาก เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนมากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนให้ทำหน้าที่น้อย และนักวิจัยยังพบอีกว่า การฝึกฝนให้ทำหน้าที่เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียน เมื่อร่วมกับตัวทำนายด้านสถานการณ์อีก 3 สามารถทำนายพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ในโรงเรียนได้ 38.4% ในกลุ่มรวม

สำหรับความเชื่ออำนาจในตนนั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลวรรณ สุวรรณโชติ (2548: 125) เรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของบ้าน สถานศึกษา และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตรของนักศึกษาปริญญาตรี โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาปริญญาตรี จำนวน 438 คน กล่าวว่าพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหา คือ การปฏิบัติตนของนักศึกษาที่ชวนให้เพื่อนอยากเข้าใกล้ อยากเข้าไปติดต่อขอคำปรึกษาหรือคบหาสมาคมด้วยมีลักษณะที่น่าไว้วางใจ น่าเชื่อถือและเป็นที่พึ่งของเพื่อนได้ รวมทั้งการแสดงออกที่เพื่อนเห็นว่าน่ายกย่อง น่าเอาอย่างให้ปฏิบัติตาม พบว่า ความเชื่ออำนาจในตนเป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับที่ 3 ของพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหา เมื่อร่วมกับตัวแปรอื่นอีก 2 ตัว รวมเป็น 3 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหาได้ 39.3% ในกลุ่มเพศหญิง 44.4% และ 51.6% ในกลุ่มที่มีการศึกษาต่ำ และมีฐานะไม่ดีตามลำดับ

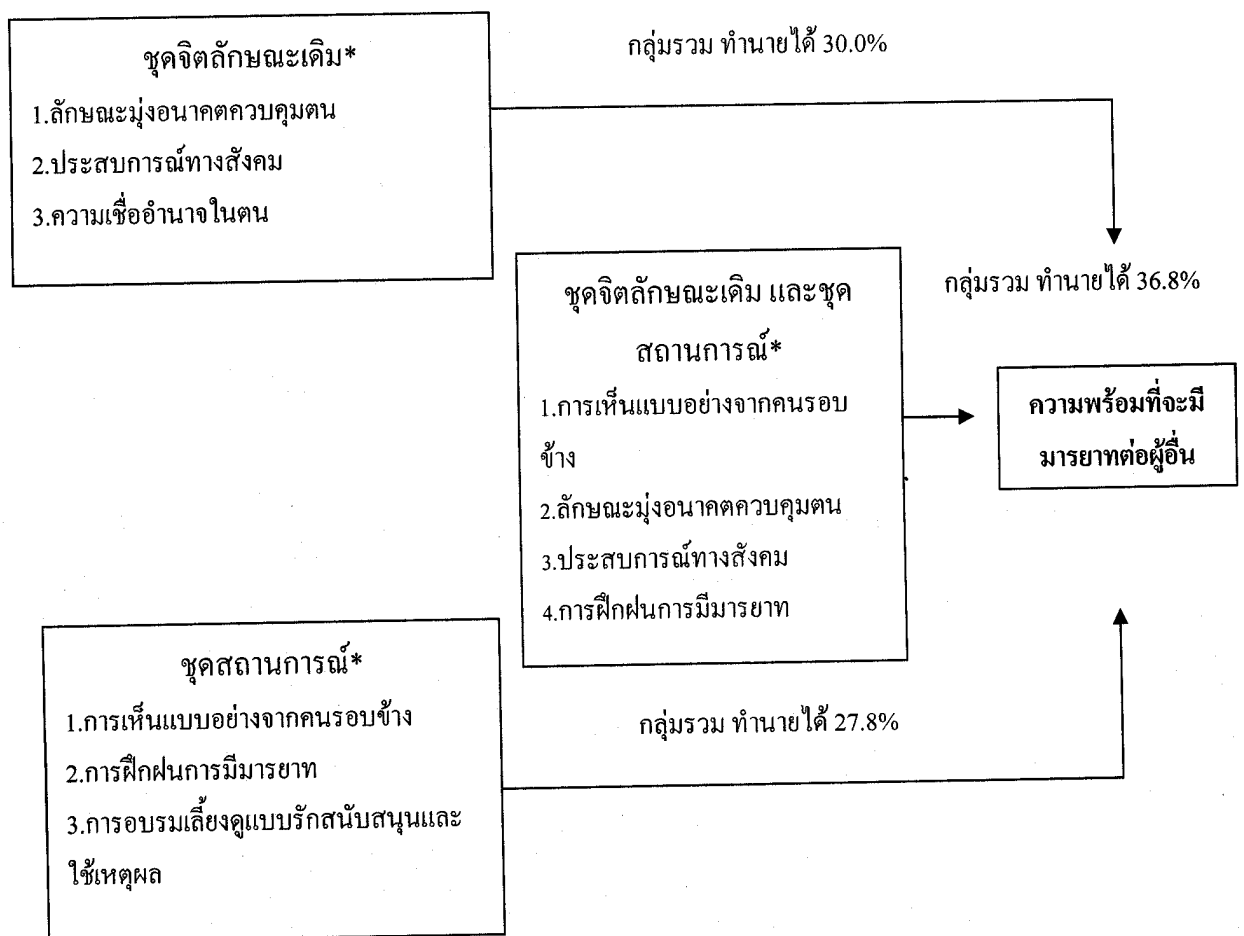
4.1.5 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 5

สมมติฐานที่ 5 ตัวทำนายชุดที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย ตัวทำนายชุดที่ 1 คือ ตัวทำนายฝ่ายจิต ลักษณะเดิม 4 ตัวแปร ได้แก่ สุขภาพที่จิตดี ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ประสพการณ์ทางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ร่วมกับตัวทำนายชุดที่ 2 คือ ตัวทำนายฝ่ายสถานการณ์ 4 ตัวแปร ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมากและใช้เหตุผล การฝึกฝนมารยาท และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ซึ่งรวมเป็น 8 ตัวแปร สามารถทำนายความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจาได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 1 หรือตัวทำนายชุดที่ 2 อย่างน้อย 5%

จากผลการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 รวม 8 ตัวแปร สามารถทำนายความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นได้มากกว่า ตัวทำนายชุดที่ 1 และตัวทำนายชุดที่ 2 อย่างน้อย 5% ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม ของชุดทำนายที่ 3 สามารถทำนายความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ได้ 36.8% (ตารางที่ 3.16 และภาพที่ 4.5) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ประสิทธิภาพทางสังคม และการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม ตามลำดับ ในขณะที่ตัวทำนายชุดที่ 1 คือ จิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร ร่วมกันทำนายความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นได้ 30% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ประสิทธิภาพทางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน และตัวทำนายชุดที่ 2 สถานการณ์ 4 ตัวแปร ร่วมกันทำนาย ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ได้ 27.8% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักษานับสนุนและใช้เหตุผล

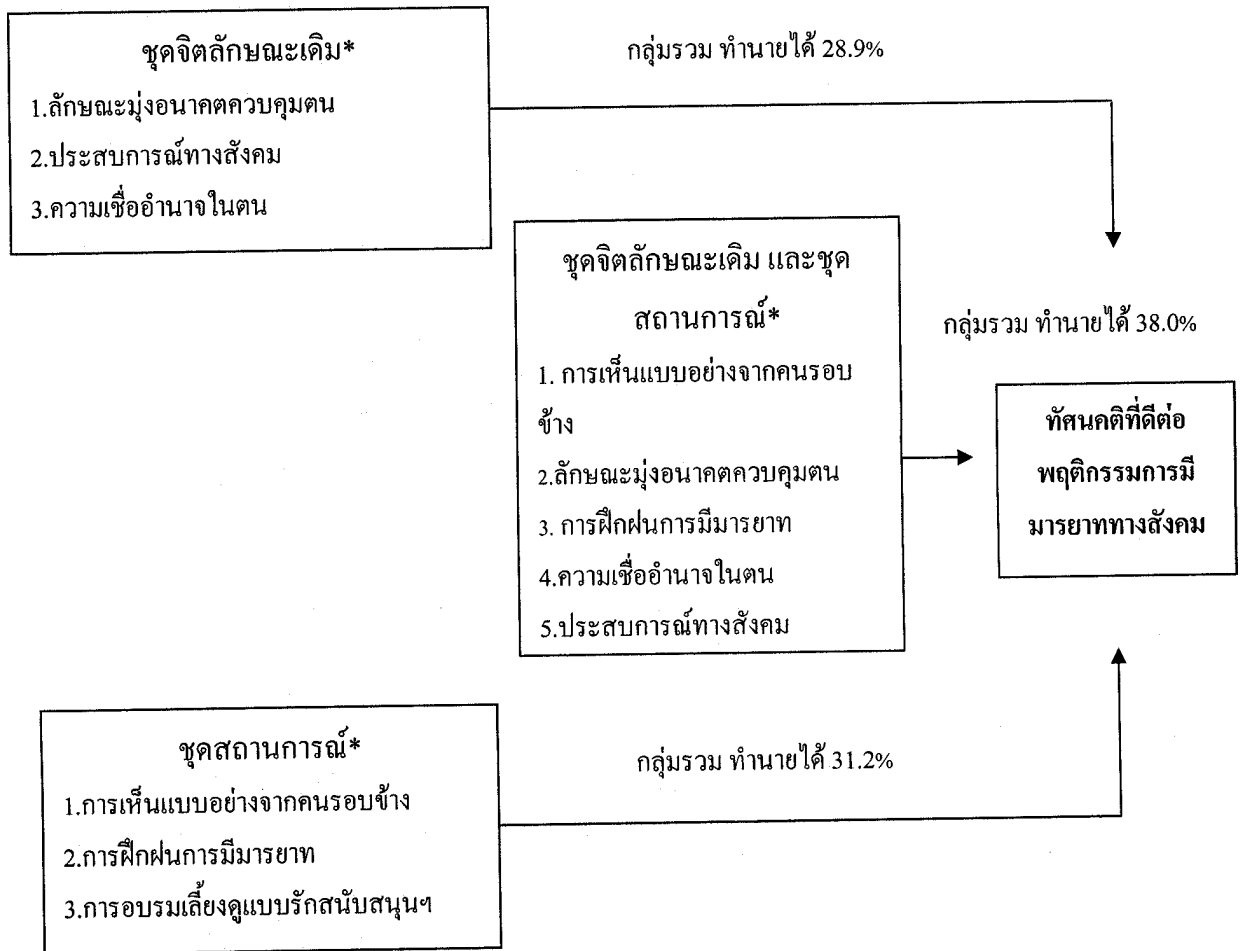
ดังนั้น การใช้ตัวทำนายรวม 8 ตัวแปร ในชุดที่ 3 จึงสามารถทำให้อำนาจการทำนายในกลุ่มย่อยเพิ่มขึ้นมากพอที่จะยอมรับได้(เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 6.8%) และจากการวิเคราะห์กลุ่มย่อย พบว่า มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างกันอย่างน้อย 5% มี 17 กลุ่ม โดยมีกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มนักเรียนชาย มีพิสัยแตกต่างกัน ตั้งแต่ 5.0-9.4% โดยกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างกันมากที่สุด ถึง 9.4% คือ กลุ่มนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีคำขวัญจากผลการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณของทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 รวม 8 ตัวแปร สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมได้มากกว่า ตัวทำนายชุดที่ 1 และตัวทำนายชุดที่ 2 อย่างน้อย 5% ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม ของชุดทำนายที่ 3 สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมได้ 38.0% (ตารางที่ 3.17 และภาพที่ 4.6) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม ความเชื่ออำนาจในตน และประสิทธิภาพทางสังคม ตามลำดับ ในขณะที่ตัวทำนายชุดที่ 1 คือ จิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร ร่วมกันทำนาย ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ได้ 31.2% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ประสิทธิภาพทางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน และตัวทำนายชุดที่ 2 สถานการณ์ 4 ตัวแปร ร่วมกันทำนาย ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ได้ 28.9% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักษานับสนุนและใช้เหตุผล ดังนั้น การใช้ตัวทำนายรวม 8 ตัวแปร ในชุดที่ 3 จึงสามารถทำให้อำนาจการทำนายในกลุ่มย่อยเพิ่มขึ้นมากพอที่จะยอมรับได้(เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 6.8%) และจากการวิเคราะห์กลุ่มย่อย

พบว่า มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างกันอย่างน้อย 5% มี 14 กลุ่ม โดยมีกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มนักเรียนต่างจังหวัด กลุ่มนักเรียนเกรดมัธยมศึกษาปีที่3 ต่ำ กลุ่มนักเรียนเกรดมัธยมศึกษาปีที่4 กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาสูง และกลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ ต่ำ มีพิสัยแตกต่างกัน ตั้งแต่ 5.0-8.4% โดยกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างกันมากที่สุด ถึง 8.4% คือ กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาต่ำ

ภาพที่ 4.5 เปอร์เซนต์ทำนายความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกลุ่มรวม โดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิม ชุดสถานการณ์ และสองกลุ่มร่วมกันทำนาย

หมายเหตุ: *แสดงตัวแปรที่เข้าทำนายได้ตามลำดับ

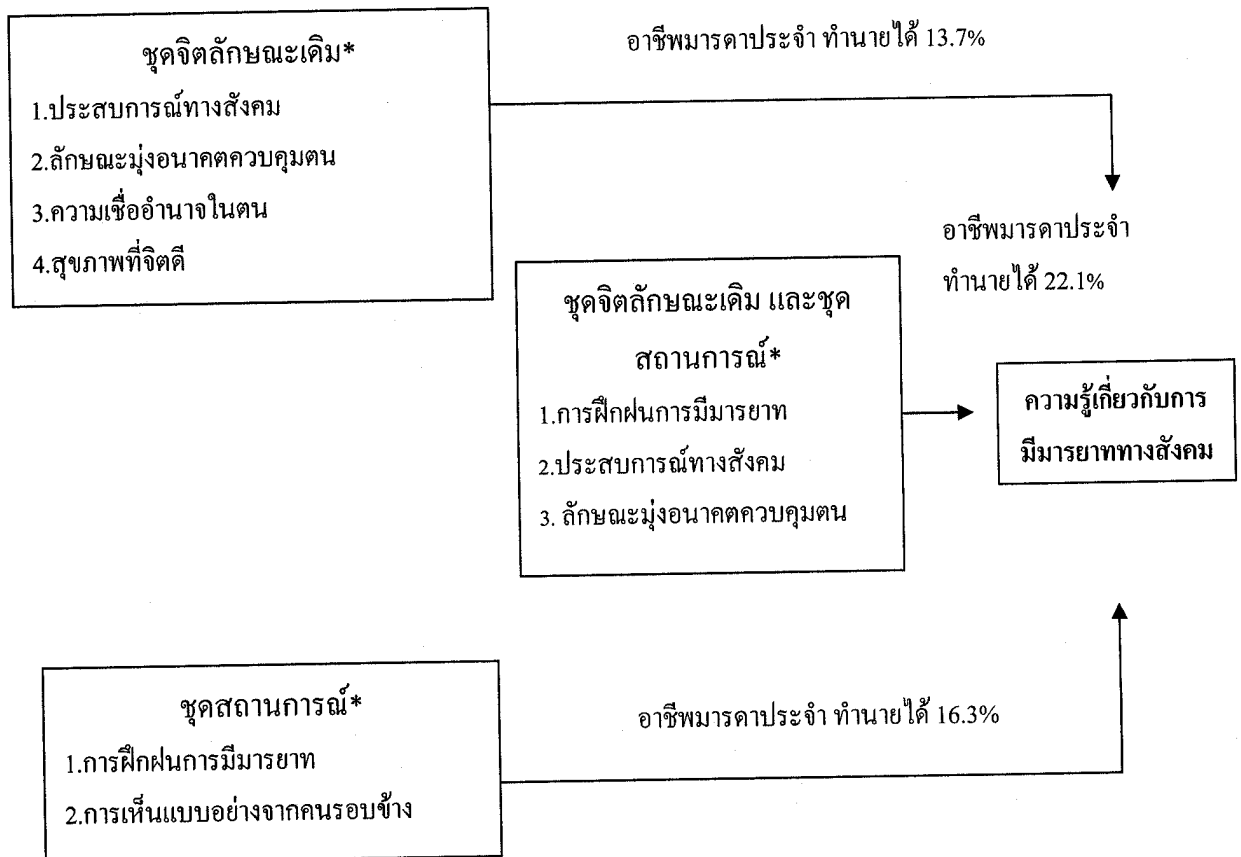

ภาพที่ 4.6 เปอร์เซ็นต์ทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกลุ่มรวม โดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิม ชุดสถานการณ์ และสองกลุ่มร่วมกันทำนาย

หมายเหตุ: *แสดงตัวแปรที่เข้าทำนายได้ตามลำดับ

ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม ปรากฏว่า ไม่พบผลที่สนับสนุนสมมติฐานในกลุ่มรวม แต่พบผลว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 รวม 8 ตัวแปร สามารถทำนายความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม ได้มากกว่า ตัวทำนายชุดที่ 1 และตัวทำนายชุดที่ 2 อย่างน้อย 5% ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มย่อย 6 กลุ่มซึ่งกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ(เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 5.2%) กลุ่มนักเรียนที่ได้ค่าขมมาก (เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 5.4%) กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาต่ำ (เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 5.3%) กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาต่ำ

(เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 5.1%) กลุ่มนักเรียนที่มารดามีอาชีพอิสระ (เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 5.3%)

ภาพที่ 4.7 เปอร์เซ็นทำนายความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมของ

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกลุ่มรวม โดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิม

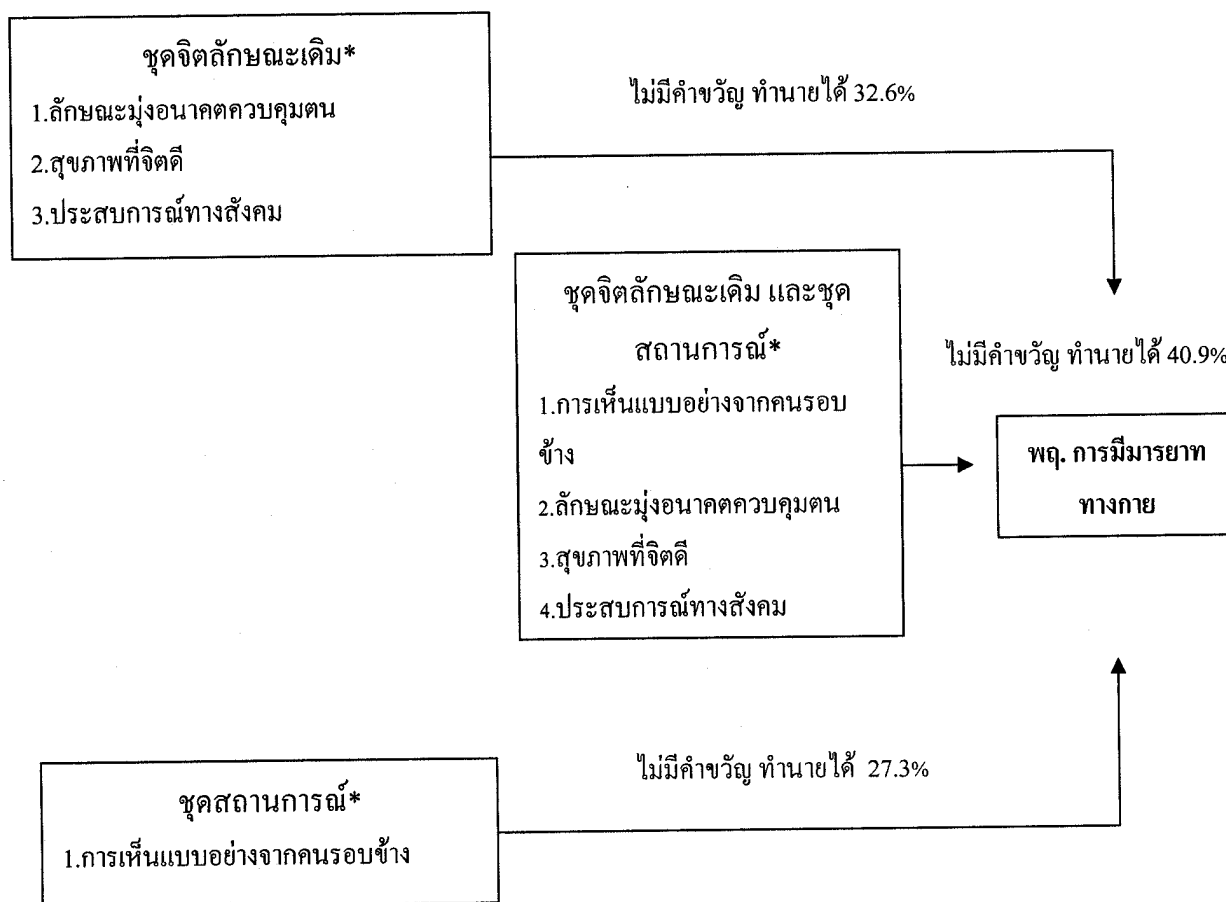
ชุดสถานการณ์ และสองกลุ่มร่วมกันทำนาย

หมายเหตุ: *แสดงตัวแปรที่เข้าทำนายได้ตามลำดับ

กลุ่มนักเรียนที่มารดาอาชีพประจำ (เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 5.8%) ซึ่งมีพิสัยแตกต่างกันตั้งแต่ 5.1-5.8% ทั้งนี้กลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างกันมากที่สุดถึง 5.8% คือ กลุ่มนักเรียนที่มารดาอาชีพประจำ โดยพบว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 รวม 8 ตัวแปร สามารถทำนาย ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมได้ 22.1% (ตารางที่ 3.15 และภาพที่ 4.7) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม ประสบการณ์ทางสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ตามลำดับ ในขณะที่ตัวทำนายชุดที่ 1 คือ จิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร ร่วมกันทำนาย ความรู้เกี่ยวกับการมี

มารยาททางสังคม ได้ 13.7% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ประสิทธิภาพทางสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน และสุขภาพจิตที่ดี และตัวทำนายชุดที่ 2 สถานการณ์ 4 ตัวแปร ร่วมกันทำนาย ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม ได้ 16.3% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง

พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ปรากฏว่า ไม่พบผลที่สนับสนุนสมมติฐานในกลุ่มรวม แต่พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 รวม 8 ตัวแปร สามารถทำนายพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ได้มากกว่า ตัวทำนายชุดที่ 1 และตัวทำนายชุดที่ 2 อย่างน้อย 5% ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม ซึ่งกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ (เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 8.3%) กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด (เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 5.6%) กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ (เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 5.7%) กลุ่มนักเรียนเกรดมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง (เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 8.2%) กลุ่มนักเรียนที่ได้ค่าขมน้อย (เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 5.6%) กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ (เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 7.1%) ซึ่งมีพิสัยแตกต่างกันตั้งแต่ 5.6-8.3% ทั้งนี้กลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างกันมากที่สุดถึง 8.3% คือ กลุ่มนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ โดยพบว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 รวม 8 ตัวแปร สามารถทำนาย พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ได้ 40.9% (ตารางที่ 3.18 และภาพที่ 4.8) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สุขภาพจิตที่ดี และประสิทธิภาพทางสังคม ตามลำดับ ในขณะที่ตัวทำนายชุดที่ 1 คือ จิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร ร่วมกันทำนาย พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ได้ 32.6% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สุขภาพจิตที่ดี และประสิทธิภาพทางสังคม และตัวทำนายชุดที่ 2 สถานการณ์ 4 ตัวแปร ร่วมกันทำนาย พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ได้ 27.3% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ปรากฏว่า ไม่พบผลที่สนับสนุนสมมติฐานในกลุ่มรวม แต่พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 รวม 8 ตัวแปร สามารถทำนายพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ได้มากกว่า ตัวทำนายชุดที่ 1 และตัวทำนายชุดที่ 2 อย่างน้อย 5% ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มย่อย 12 กลุ่ม ซึ่งกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มนักเรียนชาย (เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 7.0%) กลุ่มนักเรียนที่ไม่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ (เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 6.5%) กลุ่มนักเรียนที่อยู่ต่างจังหวัด (เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 5.5%) กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ (เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 7.3%) กลุ่มนักเรียนเกรดมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำ (เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 6.5%) กลุ่มนักเรียนเกรดมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูง (เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 5.3%) กลุ่มนักเรียนที่ได้ค่าขมน้อย (เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 6.1%)

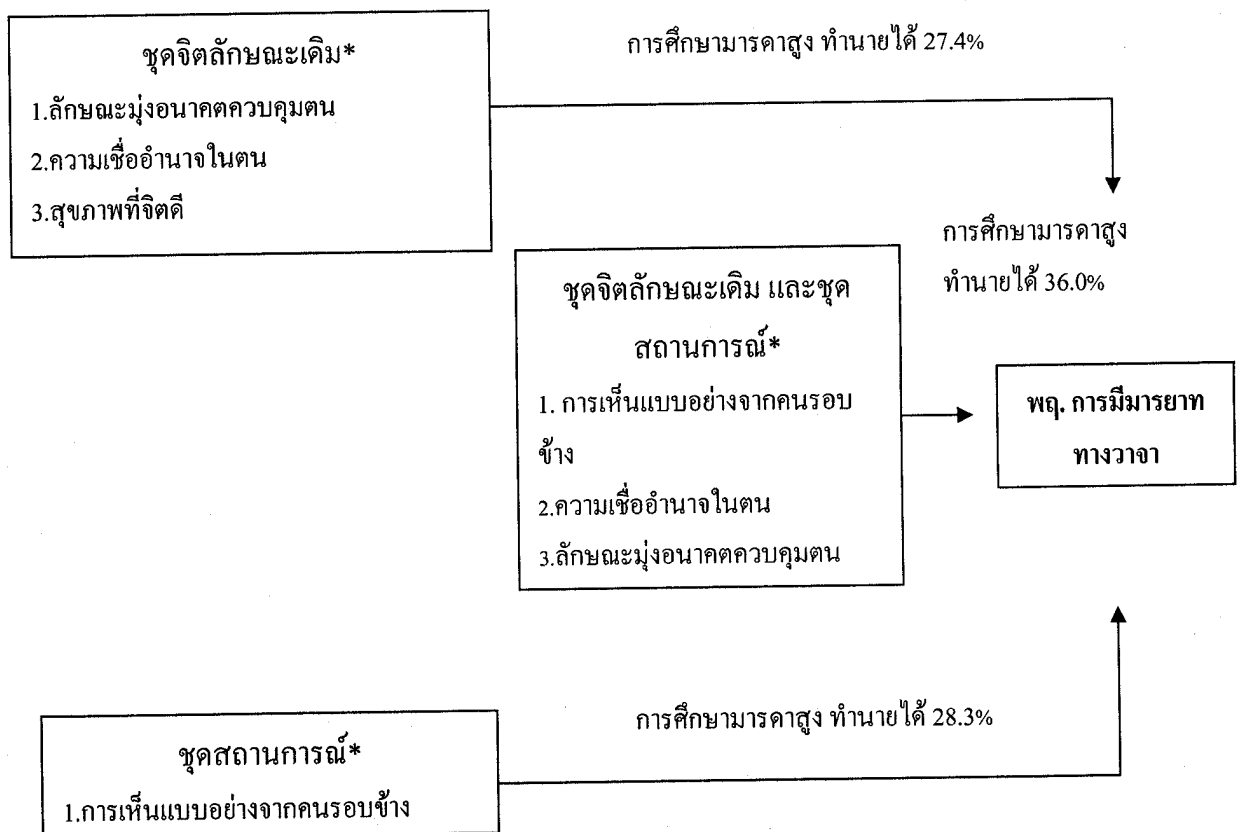

ภาพที่ 4.8 เปอร์เซ็นทำนายพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกลุ่มรวม โดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิม ชุดสถานการณ์ และสองกลุ่มร่วมกันทำนาย

หมายเหตุ: *แสดงตัวแปรที่เข้าทำนายได้ตามลำดับ

กลุ่มนักเรียนที่ได้ค่าขั้วทำนายมาก (เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 5.3%) กลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง(เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 7.2%) กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาสูง (เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 8.6%) กลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ (เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 6.8%) กลุ่มนักเรียนที่มารดาอาชีพอิสระ (เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 6.3%) ซึ่งมีพิสัยแตกต่างกันตั้งแต่ 5.3-8.6% ทั้งนี้กลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างกันมากที่สุดถึง 8.6% คือ กลุ่มนักเรียนที่มารดาการศึกษาสูง โดยพบว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 รวม 8 ตัวแปร สามารถทำนาย พฤติกรรมการมี

มารยาททางวาจา ได้ 36.0% (ตารางที่ 3.19 และภาพที่ 4.9) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ความเชื่ออำนาจในตน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ตามลำดับ ในขณะที่ตัวทำนายชุดที่ 1 คือ จิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร ร่วมกันทำนาย พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ได้ 27.4% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน และสุขภาพจิตที่ดี และตัวทำนายชุดที่ 2 สถานการณ์ 4 ตัวแปร ร่วมกันทำนาย พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ได้ 28.3% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง

ภาพที่ 4.9 เปอร์เซ็นทำนายพฤติกรรมกรรมการมีมารยาททางวาจา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกลุ่มรวม โดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิม ชุดสถานการณ์ และสองกลุ่มร่วมกันทำนาย

หมายเหตุ: *แสดงตัวแปรที่เข้าทำนายได้ตามลำดับ

ดังนั้นสรุปได้ว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 มีเปอร์เซ็นต์การทำนายมากกว่า ตัวทำนายชุดที่ 2 และชุดที่ 1 อยู่อย่างน้อย 5% ใน ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น มีงานวิจัยที่ใกล้เคียงได้แก่ งานวิจัยของ บุญทริกา ราชอาจ (2546: 112) เรื่อง อิทธิพลของการชักจูงตามแนวของ Lickona ที่มีต่อการยอมรับที่

จะปฏิบัติตามกฎระเบียบในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 505 คน พบว่า ความพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบในสังคม มีเปอร์เซ็นต์ความแตกต่าง 7.5% และนอกจากนี้ ความพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบในสังคม สามารถทำนายการมีแบบอย่างจากบิดามารดาใน ลำดับที่ 3 ผลเช่นนี้พบในกลุ่ม อาชีพบิดาอิสระ การศึกษามารดาต่ำ เกรดสูง และระยะทางมาก งานวิจัยของ สุภาสิณี นุ่มเนียน (2546: 153) เรื่อง ปัจจัยทางสภาพที่แวดล้อม และจิตลักษณะ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 575 คน พบว่า ความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีเปอร์เซ็นต์ความแตกต่าง 6.9% ในกลุ่มรวม และนอกจากนี้ ความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อหน้าที่ สามารถทำนายการมีแบบอย่างที่เหมาะสมในลำดับที่ 2 ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม

ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม มีงานวิจัยที่ใกล้เคียงได้แก่ งานวิจัยของ สิริมล ธีระประทีป (2549: 134) เรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักษาวนสวนตัวของนักเรียนหญิงสายอาชีพศึกษา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 501 คน พบว่า ทัศนคติต่อพฤติกรรมการรักษาวนสวนตัว มีเปอร์เซ็นต์ความแตกต่าง 5.2% ในกลุ่มรวม งานวิจัยของ พระสวรรค์ ยมสิดา (2547: 124) เรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการบ้าน วัด โรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดำรงชีวิตแบบพุทธของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโครงการ โรงเรียนวิถีพุทธ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 456 คน พบว่า ทัศนคติที่ดีต่อการดำรงชีวิตแบบพุทธ มีเปอร์เซ็นต์ความแตกต่าง 6.1% ในกลุ่มรวม และทัศนคติที่ดีต่อการดำรงชีวิตแบบพุทธ สามารถทำนายการเห็นแบบอย่างจากสื่อใน ลำดับที่ 1 ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม งานวิจัยของ กมลวรรณ สุวรรณโชติ (2548: 119) เรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของ บ้าน สถานศึกษาและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตรของนักศึกษาปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 438 คน พบว่า ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรม การเป็นกัลยาณมิตร มีเปอร์เซ็นต์ความแตกต่าง 5.2 % ในกลุ่มนักเรียนชาย และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตร สามารถทำนาย การเห็นแบบอย่างจากบิดา ในลำดับที่ 2 ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม งานวิจัยของ บุญทริกา ราชอาจ (2548: 121) เรื่อง อิทธิพลของการชักจูงตามแนวของ Lickona ที่มีต่อการยอมรับที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 505 คน พบว่า ทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติตามกฎระเบียบ สามารถทำนาย การมีแบบอย่างจากบิดามารดาในลำดับที่ 3 ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม

พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย พระสวรรค์ ยมสิดา (2547: 124) เรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการบ้าน วัด โรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดำรงชีวิตแบบพุทธของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโครงการ โรงเรียนวิถีพุทธ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 456 คน พบว่า พฤติกรรม

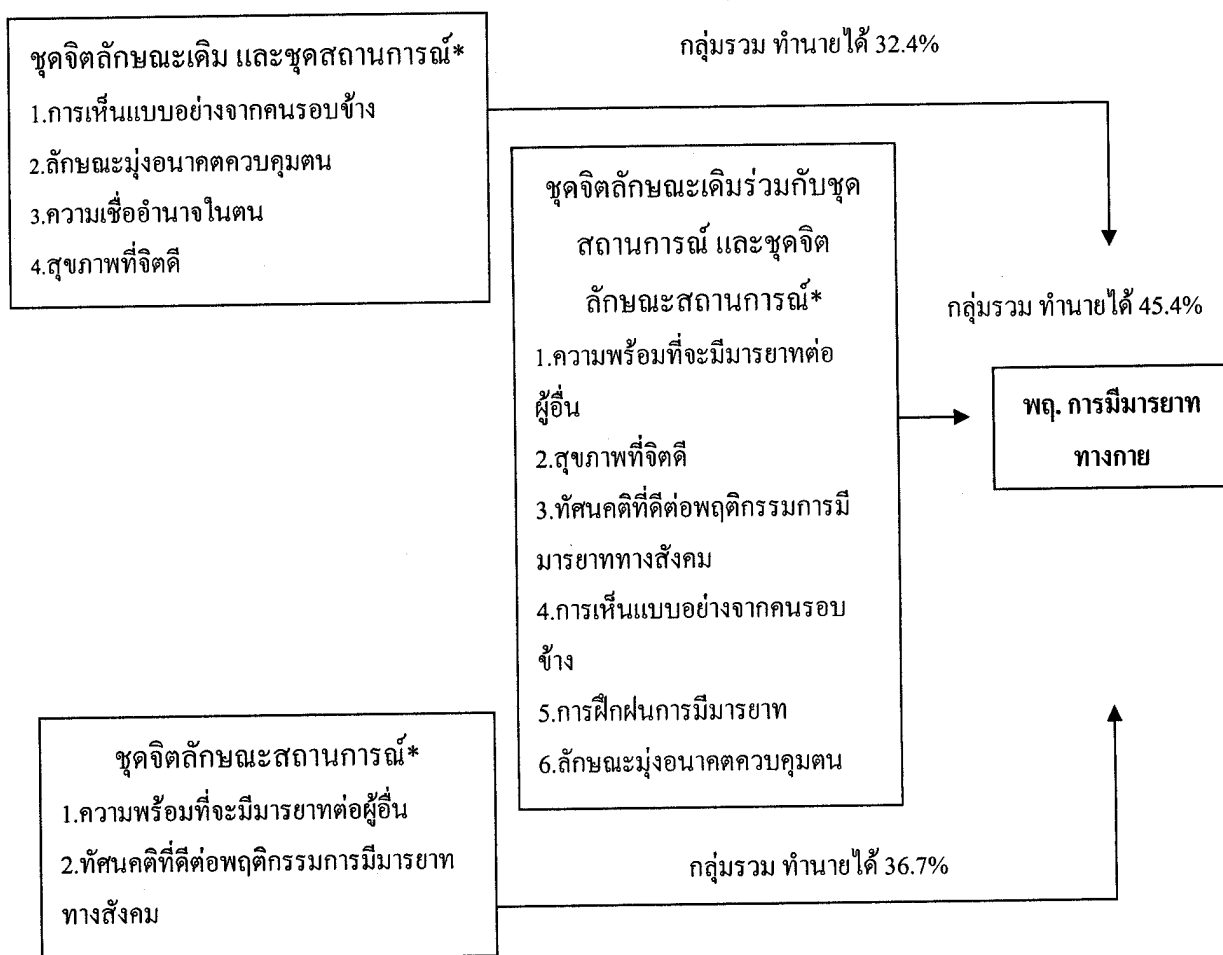
การกินแบบพุทท มีเปอร์เซ็นต์ความแตกต่าง 5.8% ในกลุ่มนักเรียนที่มีงานบ้านมาก งานวิจัยของ กมลวรรณ สุวรรณโชติ (2548: 119) เรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของ บ้าน สถานศึกษาและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตรของนักศึกษาปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 438 คน พบว่า พฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหา มีเปอร์เซ็นต์ความแตกต่าง 6.7% ในกลุ่มนักเรียนชาย และพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา งานวิจัยของ กมลวรรณ สุวรรณโชติ (2548: 119) เรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของ บ้าน สถานศึกษาและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตรของนักศึกษาปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 438 คน พบว่า พฤติกรรมเสริมสร้างเพื่อน มีเปอร์เซ็นต์ความแตกต่าง 11.1% ในกลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดสูง

4.1.6 การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 6

สมมติฐานที่ 6 ตัวทำนายชุดที่ 5 ซึ่งประกอบด้วย ตัวทำนายฝ่ายจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ประสบการณ์ทางสังคม และสุขภาพที่ดี จิตดี ร่วมกับตัวทำนายฝ่ายสถานการณ์ 4 ตัวแปร ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมากและใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทท การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และตัวทำนายฝ่ายจิตตามสถานการณ์ 3 ตัวแปร คือ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น และความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม รวมเป็น 11 ตัวแปร สามารถทำนายพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจาได้มากกว่าตัวทำนายชุดที่ 3 คือ ตัวทำนายฝ่ายจิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร ร่วมกับตัวทำนายฝ่ายสถานการณ์ 4 ตัวแปร รวมเป็น 8 ตัวแปร หรือตัวทำนายชุดที่ 4 คือ ตัวทำนายฝ่ายจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัวแปร ได้อย่างน้อย 5%

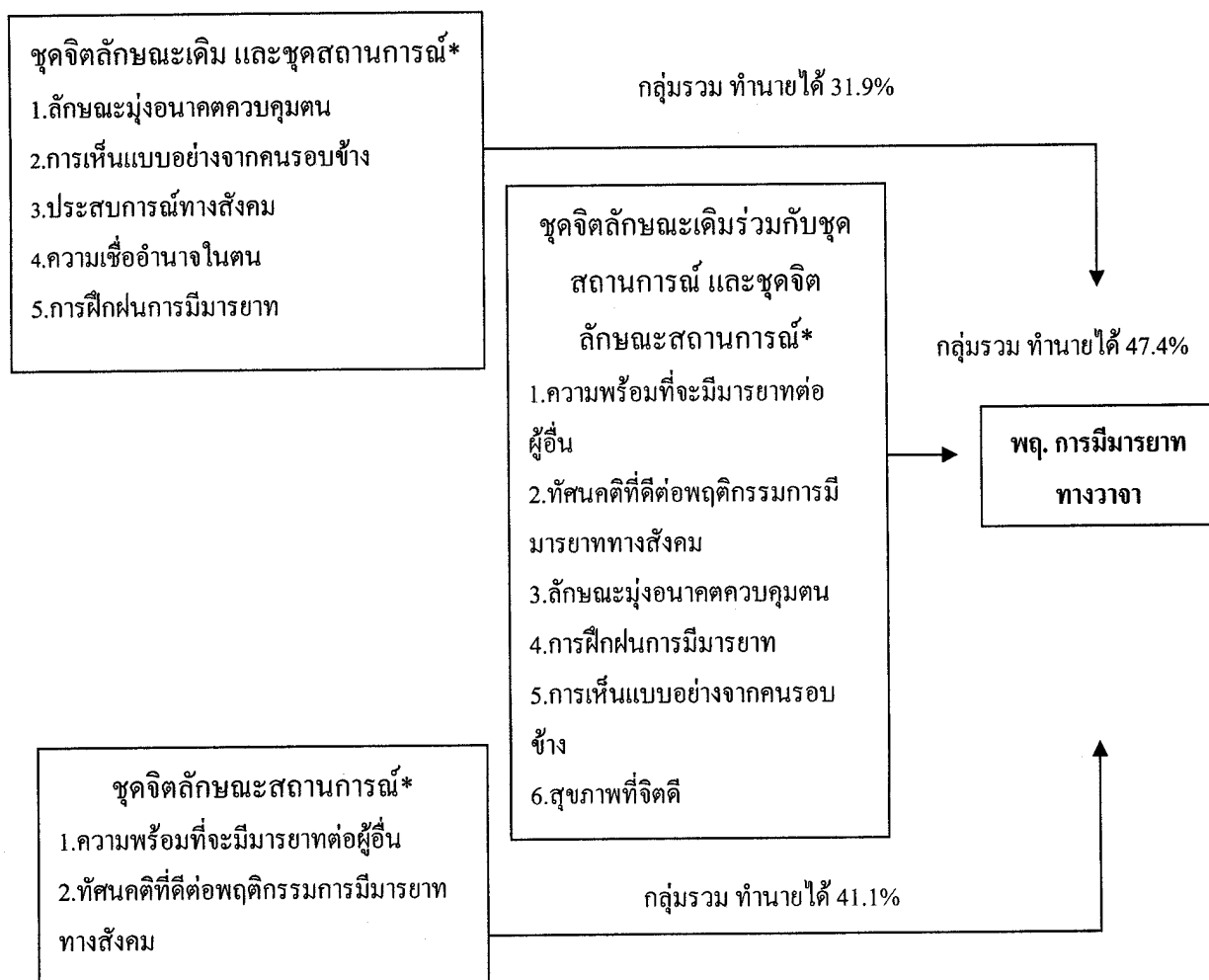
จากผลการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณของพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 5 รวม 11 ตัวแปร สามารถทำนายพฤติกรรมการมีมารยาททางกายได้มากกว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 และตัวทำนายชุดที่ 4 อย่างน้อย 5% ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม ของชุดทำนายที่ 5 สามารถทำนายพฤติกรรมการมีมารยาททางกายได้ 45.4% (ตารางที่ 3.20 และภาพที่ 4.10) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น สุขภาพที่ดี จิตดี ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ตามลำดับ ในขณะที่ตัวทำนายชุดที่ 3 คือ จิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร ร่วมกันทำนาย พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ได้ 32.4% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน สุขภาพที่ดี และความเชื่ออำนาจในตนและตัว

ทำนายชุดที่ 4 จิตตามสถานการณ์ 3 ตัวแปร ร่วมกันทำนาย พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ได้ 36.7% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ดังนั้น การใช้ตัวทำนายรวม 11 ตัวแปร ในชุดที่ 5 จึงสามารถทำให้อำนาจการทำนายในกลุ่มย่อยเพิ่มขึ้นมากพอที่จะยอมรับได้(เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 8.7%) และจากการวิเคราะห์กลุ่มย่อย พบว่า มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างกันอย่างน้อย 5% มี 20 กลุ่ม โดยมีกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มนักเรียนสายวิทย์ และกลุ่มนักเรียนที่ได้ค่าขมน้อย มีพิสัยแตกต่างกัน ตั้งแต่ 6.0-11.2% โดยกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างกันมากที่สุด ถึง 11.2% คือ กลุ่มนักเรียนชาย

ภาพที่ 4.10 เปอร์เซ็นทำนายพฤติกรรมกรมีมารยาททางกาย ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกลุ่มรวม โดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิมชุดสถานการณ์ ชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ และสองกลุ่มร่วมกันทำนาย

หมายเหตุ: *แสดงตัวแปรที่เข้าทำนายได้ตามลำดับ

ภาพที่ 4.11 เปอร์เซ็นทำนายพฤติกรรมมารยาททางวาจา ของนักเรียนมัธยมศึกษา

ตอนปลายในกลุ่มรวม โดยกลุ่มตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิมชุดสถานการณ์ ชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ และสองกลุ่มร่วมกันทำนาย

หมายเหตุ: *แสดงตัวแปรที่เข้าทำนายได้ตามลำดับ

จากผลการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณของพฤติกรรมมารยาททางวาจา พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 5 รวม 11 ตัวแปร สามารถทำนายพฤติกรรมมารยาททางวาจาได้มากกว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 และตัวทำนายชุดที่ 4 อย่างน้อย 5% ผลเช่นนี้ปรากฏในกลุ่มรวม ของชุดทำนายที่ 5 สามารถทำนายพฤติกรรมมารยาททางวาจาได้ 47.4% (ตารางที่ 3.21 และภาพที่ 4.11) โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมมารยาททางสังคม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และสุขภาพที่ดีดี ตามลำดับ ในขณะที่ตัวทำนายชุดที่ 3 คือ จิตลักษณะเดิม 4 ตัวแปร

ร่วมกันทำนาย พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ได้ 31.9 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ประสบการณ์ทางสังคม ความเชื่ออำนาจในตน และการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และตัวทำนายชุดที่ 4 จิตตามสถานการณ์ 3 ตัวแปร ร่วมกันทำนาย พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ได้ 41.1% โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ดังนั้น การใช้ตัวทำนายรวม 11 ตัวแปร ในชุดที่ 5 จึงสามารถทำให้อำนาจการทำนายในกลุ่มย่อยเพิ่มขึ้นมากพอที่จะยอมรับได้(เปอร์เซ็นต์ความแตกต่างเท่ากับ 11.1%) และจากการวิเคราะห์กลุ่มย่อย พบว่า มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างกันอย่างน้อย 5% มี 17 กลุ่ม โดยมีกลุ่มที่สำคัญคือ กลุ่มนักเรียนต่างจังหวัด กลุ่มนักเรียนเกรดมัธยมศึกษาปีที่3 ต่ำ กลุ่มนักเรียนที่ได้ค่าขมน้อย กลุ่มนักเรียนบิดามีการศึกษาต่ำ และกลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพอิสระ มีพิสัยแตกต่างกัน ตั้งแต่ 5.0-14.0% โดยกลุ่มที่มีเปอร์เซ็นต์แตกต่างกันมากที่สุด ถึง 14.0% คือ กลุ่มนักเรียนชาย

ดังนั้นสรุปได้ว่า ตัวทำนายชุดที่ 5 มีเปอร์เซ็นต์การทำนายมากกว่า ตัวทำนายชุดที่ 3 และชุดที่ 4 อยู่อย่างน้อย 5%

พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย พระสวรรค์ ยมลีดา (2547: 124) เรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการบ้าน วัด โรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดำรงชีวิตแบบพุทธของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 456 คน พบว่า พฤติกรรมการกินแบบพุทธ มีเปอร์เซ็นต์ความแตกต่าง 5.0% ในกลุ่มนักเรียนที่มีงานบ้านมาก งานวิจัยของกมลวรรณ สุวรรณโชติ (2548: 119) เรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของ บ้าน สถานศึกษาและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตรของนักศึกษาปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 438 คน พบว่า พฤติกรรมการทำตนให้น่าคบหา มีเปอร์เซ็นต์ความแตกต่าง 11.5% ในกลุ่มนักเรียนชาย

และพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา งานวิจัยของ กมลวรรณ สุวรรณโชติ (2548: 119) เรื่อง ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของ บ้าน สถานศึกษาและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตรของนักศึกษาปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 438 คน พบว่า พฤติกรรมเสริมสร้างเพื่อน มีเปอร์เซ็นต์ความแตกต่าง 6.1% ในกลุ่มนักเรียนที่ได้เกรดสูง

4.2 การสรุปผลการวิจัยที่สำคัญอื่นๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ ยังพบผลที่นอกเหนือสมมติฐาน ดังนี้

4.2.1 การสรุปผลฝ่ายสถานการณ์

มี 2 ประการ คือ

ประการที่หนึ่ง นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า และมีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม

ประการที่สอง นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากกว่า มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า และมีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ และนักเรียนที่มารดามีอาชีพประจำ

4.2.2 การสรุปผลฝ่ายจิตลักษณะ

มี 6 ประการ คือ

ประการที่หนึ่ง นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า และมีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม นักเรียนเกรดมัธยมศึกษาปีที่3 ต่ำ นักเรียนเกรดมัธยมศึกษาปีที่4 ต่ำ และนักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง

ประการที่สอง นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมาก เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่นมากกว่า มีความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคมมากกว่า มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายมากกว่า และมีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจามากกว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม นักเรียนชาย

นักเรียนได้ค่าขมนมมาก นักเรียนที่บิดามีการศึกษาสูง นักเรียนที่มารดามีการศึกษาค่ำ นักเรียนที่มารดามีอาชีพประจำ และนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีค่าขวัญ

4.2.3 ปัจจัยเชิงเหตุและผลของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ตามทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ นิยม

จากผลการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้นตอนของคะแนน พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมทั้ง 2 ตัว (ตารางที่ 3.16 ในบทที่ 3 และภาพที่ 4.1) พบว่า ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น เป็นตัวทำนายที่สำคัญลำดับแรกของพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมเหล่านี้ โดยพบว่า ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น สามารถทำนาย 1) พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ในกลุ่มรวมได้ 32.0% ในกลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขมนมมาก 42.6% ในกลุ่มนักเรียนที่มารดาการศึกษาสูง 40.8% และในกลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ 39.2% และ 2) พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ในกลุ่มรวมได้ 36.3% ในกลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขมนมมาก 49.1% ในกลุ่มนักเรียนที่มารดาการศึกษาสูง 40.6% และในกลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ 42.0%

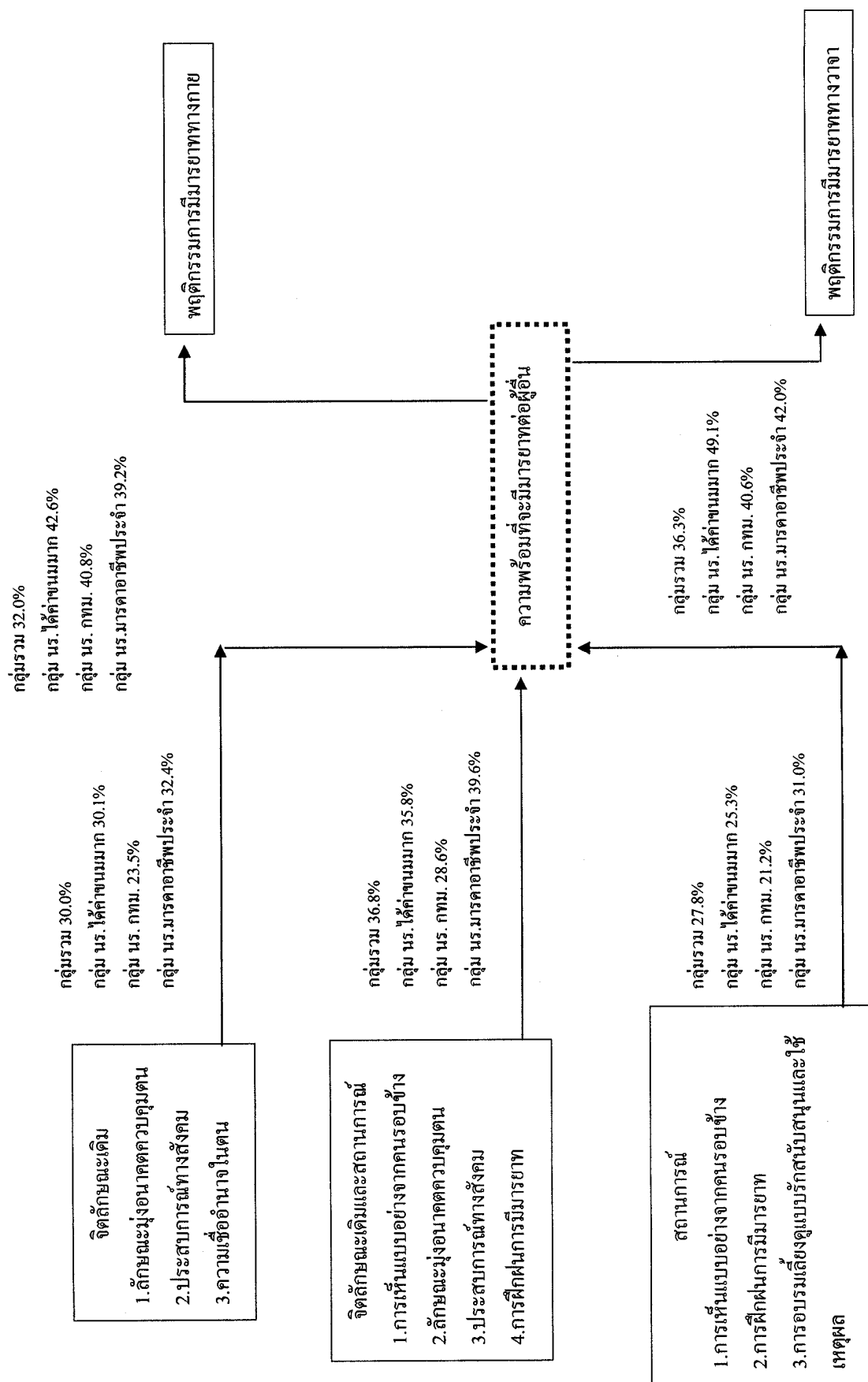
จากผลการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณแบบรวมและแบบเป็นขั้น ซึ่งมีตัวแปรตามคือความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น โดยมีตัวแปรอิสระ 3 ชุด คือ ชุดที่ 1 เป็นกลุ่มตัวทำนายฝ่ายจิตลักษณะเดิม 4 ตัว คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน ประสิทธิภาพทางสังคม และสุขภาพที่จิตดี ชุดที่ 2 เป็นกลุ่มตัวทำนายฝ่ายสถานการณ์ 4 ตัว คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และใช้เหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และชุดที่ 3 เป็นการรวมกลุ่มตัวทำนายในชุดที่ 1 และชุดที่ 2 รวม 8 ตัว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตัวทำนายชุดที่ 1 (ดูตารางที่ 3.16 ในบทที่ 3 และภาพที่ 4.1) สรุปได้ว่า จิตลักษณะทั้ง 4 ตัว สามารถรวมกันทำนายความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ในกลุ่มรวมได้ 30.0% กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขมนมมาก 30.1% กลุ่มนักเรียนที่มารดาการศึกษาสูง 35.6% และกลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ 27.5% และพบว่า โดยทั่วไปแล้ว ตัวทำนายฝ่ายจิตลักษณะเดิมของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น มีเพียง 3 ตัวที่สำคัญ เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ประสิทธิภาพทางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตัวทำนายชุดที่ 1 (ดูตารางที่ 3.16 ในบทที่ 3 และภาพที่ 4.1) สรุปได้ว่า สถานการณ์ 4 ตัว รวมกันสามารถทำนายคะแนนความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ในกลุ่มรวมได้ 27.8% กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขมนมมาก 25.3% กลุ่มนักเรียนที่มารดาการศึกษาสูง

33.6% และกลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ 32.6% และพบว่า โดยทั่วไปแล้ว ตัวทำนายสถานการณ์ของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น มีเพียง 3 ตัวที่สำคัญ เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง การฝึกฝนการมีมารยาท และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตัวทำนายชุดที่ 1 (ดูตารางที่ 3.16 ในบทที่ 3 และภาพที่ 4.1) สรุปได้ว่า จิตลักษณะ 4 ตัว ร่วมกับ สถานการณ์ 3 ตัว สามารถทำนายคะแนนความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ในกลุ่มรวมได้ 36.8% กลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมมาก 35.8% กลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาสูง 47.6% และกลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ 38.2% และพบว่า โดยทั่วไปแล้ว ตัวทำนายของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น มีเพียง 4 ตัวที่สำคัญ เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ประสบการณ์ทางสังคม และการฝึกฝนการมีมารยาท

ภาพที่ 4.12 ปัจจัยเชิงเหตุและผลของความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ตามทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม

4.2.4 กลุ่มเสี่ยงและปัจจัยปกป้อง

4.2.4.1 กลุ่มเสี่ยงที่ควรได้รับการพัฒนา ได้แก่ กลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อย ดังต่อไปนี้

1) กลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายน้อย ได้แก่ กลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ โดยมีปัจจัยปกป้อง คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม และสุขภาพที่จิตดี

2) กลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจน้อย ได้แก่ กลุ่มนักเรียนที่อยู่ใน กทม. กลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ โดยมีปัจจัยปกป้อง คือ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น สุขภาพที่จิตดี และการฝึกฝนการมีมารยาท

3) กลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางกายและกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจน้อย ได้แก่ กลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ และกลุ่มนักเรียนที่อยู่ใน กทม. โดยมีปัจจัยปกป้อง คือ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม และสุขภาพที่จิตดี

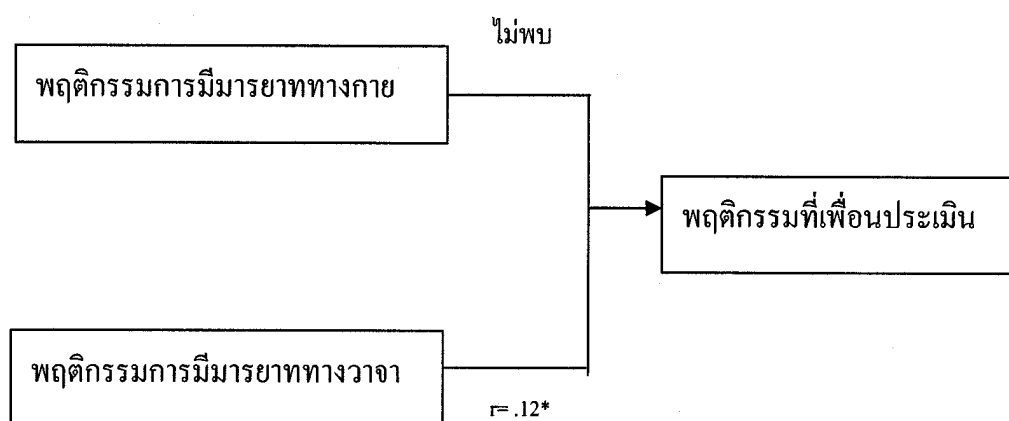
4.2.4.2 กลุ่มที่เสี่ยงมากที่สุด คือ กลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ และกลุ่มนักเรียนที่อยู่ใน กทม.

โดยกลุ่มที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน คือ 1) กลุ่มนักเรียนชาย เนื่องจากมีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อยทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมการมีมารยาททางกายน้อย พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจน้อย ปัจจัยปกป้องของพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อยทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น สุขภาพที่จิตดี 2) กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ เนื่องจากมีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อยทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมการมีมารยาททางกายน้อย พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจน้อย ปัจจัยปกป้องของพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อยทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น และทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม 3) กลุ่มนักเรียนที่อยู่ใน กทม. เนื่องจากมีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อยทั้ง 1 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจน้อย ปัจจัยปกป้องของพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อยทั้ง 1 ด้าน ได้แก่ ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ลักษณะมุ่งอนาคตความมุ่งมั่น และการฝึกฝนการมีมารยาท

4.2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย และพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา กับ พฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย และพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจาในกลุ่มรวม พบว่า พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมทั้ง 2 ด้าน คือ พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย และพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา (ค่า $r = 0.01, -0.03$ ตามลำดับ)

แต่เมื่อพิจารณาในกลุ่มย่อย พบว่า 1) พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับพฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน 2) พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับพฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน โดยพบผลเช่นนี้ในกลุ่มนักเรียนหญิง ($r = .12$)

ภาพที่ 4.13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมกับพฤติกรรมที่เพื่อนประเมินในกลุ่มนักเรียนหญิง

4.3 ข้อดีและข้อจำกัดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ในครั้งนี้ มีข้อดีและข้อจำกัดในการศึกษา ดังต่อไปนี้

4.3.1 ข้อดีของการวิจัย จากการศึกษาครั้งนี้พบข้อดีของการวิจัยนี้มี 7 ประการ คือ

4.3.1.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยแบบพหุ คือ การนำเอาสาเหตุหลายฝ่าย พร้อมกัน ได้แก่ ปัจจัยทางด้านลักษณะสถานการณ์ ปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิม โดยมีปัจจัยด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์เป็นปัจจัยเชื่อมแทรก ซึ่งทำให้ผลการวิจัยสอดคล้องกับความเป็นจริงของบุคคลที่ว่า การจะกระทำการหนึ่งสิ่งใด ย่อมเกิดมาจากปัจจัยหลายอย่างร่วมกัน จึงทำให้ปริมาณที่มากและน้อยต่างกัน จะมีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมทั้ง 3 ด้าน ในปริมาณมากหรือน้อย เพียงใด

4.3.1.2 ในการวิจัยครั้งนี้ ในการศึกษาพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของนักเรียน โดยศึกษาพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมให้ละเอียดลงไปในแต่ละด้านทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา และพฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน โดยการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียด และกว้างขวาง เป็นจำนวนมาก จึงทำให้ได้แบบวัดพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมในแต่ละด้านที่มีความเชื่อมั่นได้ในระดับสูง และครอบคลุมพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของนักเรียน

4.3.1.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สี่ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร และจังหวัด นครศรีธรรมราช จำนวนทั้งหมด 604 คน ซึ่งเป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากพอสมควร ทำให้สามารถนำไปวิเคราะห์ให้เห็นผลทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 22 กลุ่ม ได้อย่างชัดเจน ละเอียด และเฉพาะเจาะจงได้มากยิ่งขึ้น และทำให้สามารถนำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมให้เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละประเภทได้

4.3.1.4 เครื่องมือวัดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบวัดประเมินรวมค่า แบบวัดนี้มีส่วนหนึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นใหม่โดยผ่านขั้นตอนการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ และได้มีการหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) และการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ซึ่งแสดงถึงคุณภาพของเครื่องมือวัดที่ให้ผลวัดที่น่าเชื่อถือได้ และอาจนำไปใช้ในการวัดและการพัฒนาต่อๆ

ไป และแบบวัดอีกส่วนหนึ่งเป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยนำมาจากผู้อื่นที่ใช้ในการศึกษาวิจัยผ่านมาแล้ว ซึ่งเป็นแบบวัดที่มีคุณภาพที่สูงตรงตามวัตถุประสงค์

4.3.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในหลายรูปแบบ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way Analysis of Variance) ใช้ในการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 1,2,3 และ 4 การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ โดยรวมและเป็นขั้น (Totaled and Stepwised Multiple Regression Analysis) ในการวิเคราะห์สมมติฐานที่ 5 และ 6 ทำให้ผลที่พบมีความแตกต่างกันในรายละเอียด แต่สอดคล้องกันในภาพที่รวม และทำให้ทราบปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมอย่างชัดเจน เชื่อถือได้

4.3.1.6 การวิจัยครั้งนี้ มีการนำเอาวิธีการทางสังคมมิติ (Sociometry) มาร่วมด้วย โดยการให้นักเรียนแต่ละคนให้คะแนนแก่เพื่อนร่วมชั้นเดียวกันที่ตนเห็นว่า มีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม 2 ด้าน คือ พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย และพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา ซึ่งทำให้ทราบได้ว่านักเรียนประเภทใดเป็นผู้ถูกเพื่อนประเมินว่ามีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมมากที่สุด

4.3.1.7 จากผลการศึกษาทำให้สามารถบอกถึงกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมน้อยได้ ว่าเป็นนักเรียนประเภทใด และเกิดจากปัจจัยเหตุใดบ้าง ส่งผลให้ผลการวิจัยนี้อาจเป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อนำไปพัฒนาพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมของนักเรียนต่อไป

4.3.2 ข้อจำกัดของการวิจัย

อาจกล่าวได้ว่า ข้อจำกัดของการวิจัยในครั้งนี้มีอยู่ 3 ประการ คือ

4.3.2.1 การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาในลักษณะความสัมพันธ์เปรียบเทียบ ดังนั้นข้อมูลที่พบ จึงเป็นการแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามเท่านั้น ผลการวิจัยยังมิได้มีการพิสูจน์เพื่อยืนยันความเป็นสาเหตุ และผลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมในงานวิจัยนี้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นการยืนยันผลที่พบนี้ ควรมีการวิจัยเชิงทดลอง โดยการสร้างสาเหตุตามที่พบผลดังกล่าวข้างต้น เพื่อศึกษาถึงผลที่เกิดขึ้นว่าตรงกับงานวิจัยในครั้งนี้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด

4.3.2.2 เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการเก็บกลุ่มตัวอย่างเป็น เนื่องจากว่าในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการเก็บกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในต่างจังหวัด ซึ่งทำให้เกิดความสะดวกในเรื่องการติดต่อประสานงานกับทางโรงเรียน เนื่องจากว่าโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น เป็น

โรงเรียนที่อยู่นอกเขตตัวเมือง และค่อนข้างห่างไกล ทำให้การเดินทางไปเก็บข้อมูลค่อนข้างลำบาก อีกทั้งในแต่ละโรงเรียนอยู่ห่างไกลกัน ทำให้ในวันหนึ่งๆ สามารถเก็บได้เพียงวันละหนึ่งโรงเรียนเท่านั้น

4.3.2.3 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ เท่านั้น ซึ่งในความเป็นจริงแล้วความมีมารยาททางสังคมควรมีในนักเรียนทั้งหมด ดังนั้นจึงควรทำการศึกษาให้ครอบคลุมนักเรียนทุกศาสนา เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาที่ได้ว่าสอดคล้องกันหรือไม่ เพื่อที่จะเป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมความมีมารยาททางสังคมของนักเรียนต่อไป

4.4 ข้อเสนอแนะการปฏิบัติเพื่อการพัฒนา

4.4.1 ควรมีการพัฒนา กลุ่มนักเรียนชาย กลุ่มนักเรียนสายศิลป์ และกลุ่มนักเรียนที่อยู่ใน กทม. ควรสร้างทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมความมีมารยาททางสังคม คือการให้นักเรียนเห็นประโยชน์ หรือ โทษของพฤติกรรมความมีมารยาททางสังคม และ ความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจต่อพฤติกรรมความมีมารยาท ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลให้เกิดความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ควรส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดีของเด็กนักเรียน โดยไม่ให้เด็กเกิดความวิตกกังวล หรือเกิดความเครียด ในการที่จะกระทำ พฤติกรรมความมีมารยาททางสังคม

4.4.2 ควรมีการพัฒนาโดยการส่งเสริม พฤติกรรมความมีมารยาททางกาย ในกลุ่มนักเรียนที่ มารดา มีอาชีพประจำ โดยพัฒนา ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น สุขภาพที่ดี ทัศนคติที่ดีต่อ พฤติกรรมความมีมารยาททางสังคม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และ การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ

4.4.3 ควรมีการพัฒนาโดยการส่งเสริม พฤติกรรมความมีมารยาททางวาจา ในกลุ่มนักเรียน ที่ได้เงินค่าขนมมาก โดยพัฒนา ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมความ มีมารยาททางสังคม และสุขภาพจิตที่ดี

4.4.4 ควรให้ทางโรงเรียนเน้นการปฏิบัติ โดยการให้นักเรียนท่อง หรือกล่าวคำขวัญของ โรงเรียนเป็นประจำทุกวัน พร้อมทั้งมีการพัฒนาจิตสมทบ โดยการพัฒนาความพร้อมที่จะมีมารยาท ต่อผู้อื่น ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมความมีมารยาททางสังคม ตน การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง และ การเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง

4.5 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยสามารถเสนอข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไปได้ 3 ประการ คือ

4.5.1 การใช้หลักปฏิสัมพันธ์นิยม ในการศึกษาพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมในกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ที่สำคัญเช่น สาเหตุของพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมในกลุ่มวัยทำงาน หรือ บุคคลในหลายๆ อาชีพ และนับถือศาสนาอื่นๆ นอกเหนือจากศาสนาพุทธ น่าจะได้ทำการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุของพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมให้มากขึ้น

4.5.2 ควรมีการศึกษาพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมในด้านอื่น นอกเหนือไปจาก พฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม 2 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมการมีมารยาททางใจ

4.5.3 ควรมีการทำวิจัยเชิงทดลองที่เกี่ยวกับสาเหตุของพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมที่พบจากงานวิจัยนี้ โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนชาย และนักเรียนสายศิลป์ เมื่อได้ผลการทดลองมาแล้ว ก็จะได้นำมาใช้เป็นหลักฐานเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคมให้กับนักเรียนหรือเยาวชนในประเทศต่อไป

บรรณานุกรม

- กมลวรรณ สุวรรณโชติ. 2548. ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของ บ้าน สถานศึกษา และจิตลักษณะ
ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเป็นกัลยาณมิตรของนักศึกษาปริญญาตรี. ภาคนิพนธ์คณะ
พัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- กรมวิชาการ. 2529. หนังสือสังคมศึกษา ส 011 สังคมและวัฒนธรรม ระดับ ม.ต้น.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. 2541. หนังสือสมบัติของผู้ดี. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ.
- กุหลาบ ไทโรธิ์. 2546. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์.
- โกศล มีคุณ. 2524. การวิจัยเชิงทดลองฝึกอบรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและทักษะการสวม
บทบาทของนักเรียนประถมศึกษา. ปริญญานิพนธ์คุุณบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ประสานมิตร.
- ไกรศรี นิมมานเหมินท์. 2527. พัฒนาการวัยรุ่นและบทบาทครู. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
มิตรนรา.
- คมนา วัชรานินท์. 2546. ปัจจัยเชิงเหตุและผลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมอาสาสมัครพัฒนาของ
นักศึกษามหาวิทยาลัย. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
ศาสตร์.
- งามตา วนินทานนท์. 2535. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- งามตา วนินทานนท์. 2536. ลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิดามารดาที่
เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เจือ สตะเวทิน. 2518. สุภาษิตไทย. กรุงเทพมหานคร: สุทธิสารการพิมพ์.
- เฉลิมศรี พลายพงษา. 2545. มารยาทไทย: วัฒนธรรมบนรากฐานของพุทธศาสนา. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏธนบุรี.

- ชวนชัย เชื้อสาธุชน. 2546. **ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมการประหยัดทรัพยากรของอาจารย์**
ในสถาบันราชภัฏ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ชัยพร วิชชาวุธ. 2523. **การวิจัยเชิงจิตวิทยา.** กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชัยยุทธ กุลตั้งวัฒนา และคณะ. 2547. **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจริยธรรมในการ**
บริการของมัคคุเทศก์ไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.
- ชูดา จิตพิทักษ์. 2525. **พฤติกรรมศาสตร์เบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สารมวชน.
- ฐานันดร เปียศิริ. 2545. **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า**
ของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีเขียว. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนา
 สังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ณัฐยา ลือชาภิตติกุล. 2546. **ลักษณะทางจิตสังคมและลักษณะทางพุทธที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม**
การทำงานด้านบริการของพนักงาน ธนาคารไทยพาณิชย์จำกัด (มหาชน). ปริญญา
 นิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดวงกมล พรหมลักขโณ. 2549. **ปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมฉลาดดูแลสุขภาพตนเองของ**
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ. ภาคนิพนธ์คณะ
 พัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2521. **จุดกำเนิดพฤติกรรม.** ตำราพฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 1 พื้นฐานทาง
 จิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2522. **รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน.**
 กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์กรมการศาสนา
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2523. **การทำนายพฤติกรรมจากทัศนคติ.** การฝึกอบรมการวิจัยขั้นสูงทาง
พฤติกรรมศาสตร์ เรื่องการวัดการวิจัยทัศนคติ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัย
 พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2541. **รูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) เพื่อการวิจัย**
สาเหตุของพฤติกรรมและการพัฒนาพฤติกรรมและมนุษย์. วารสารทันตภิบาล. 10
 (พฤษภาคม-สิงหาคม): 105-108.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2543. **ทฤษฎีด้านจริยธรรม: การวิจัยและการพัฒนาบุคคล.** พิมพ์ครั้งที่ 3.
 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. 2528. ปัจจัยทางจิตนิเวศที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูของมารดา
เด็กไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ ประสานมิตร.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. 2531. ชุดฝึกอบรม การเสริมสร้างคุณลักษณะของข้าราชการพล
เรือน. กรุงเทพมหานคร: สถาบันข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. 2536. รายงานการวิจัยเรื่องลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของ
นักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. 2540. รายงานการวิจัยเรื่องความเชื่อและการปฏิบัติทางพุทธ
ศาสนาของคนไทย: การปลูกฝังอบรมและคุณภาพชีวิต. กรุงเทพมหานคร: คณะพัฒนา
สังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม. 2520. รายงานการวิจัยเรื่องจริยธรรมของ
เยาวชนไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ประสานมิตร.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม. 2524. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับ
สุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรม
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2547. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสนับสนุนทางสังคม
ของหัวหน้าในสถานีนามัยตำบล. กรุงเทพมหานคร: คณะพัฒนาสังคม สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ทวีวัฒน์ บุญชิต. 2546. ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ประชาธิปไตยกับจิตลักษณะและ
พฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน
คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ทิพวรรณ หอมพล. 2538. มารยาทและการสังคม. กรุงเทพมหานคร: วังอักษร.

ทิพสุดา จันทรแจ่มกล้า. 2544. ปัจจัยด้านจิตสังคมของผู้ดูแลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมให้การ
สนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ที่มีติดยาเสพติด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

- ธวัชชัย ศรีพรงาม. 2547. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัยของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและปั่นด้าย. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ธีระพร อุวรรณโณ. 2529. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทิยา ดวงจันทร์. 2541. การศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างจำนวนตัวเลือกได้กับวัยของผู้ตอบที่มีต่อความคงที่ของผลการวัดทางสังคมมิติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นาถ พันธุมนาวิน. 2518. ความแตกต่างระหว่างผู้นำทางการเกษตรและผู้ที่มีใช้ผู้นำในเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พฤติกรรมกล้าเสี่ยงและพฤติกรรมแพร่ขยาย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิภาพร โชติสุดแสนห์. 2545. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- บุญรับ ศักดิ์มณี. 2532. การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานของข้าราชการ. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญทริกา ราชอาจ. 2548. อิทธิพลของการชักจูงตามแนวของ Lickona ที่มีต่อการยอมรับที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520. ทศนคติ: การเปลี่ยนแปลง การวัด และพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2537. การวัดสถานะทางสุขภาพ : การสร้างมาตราส่วนประมาณค่าและแบบสอบถาม. กรุงเทพมหานคร ภาควิชาสุขศึกษาและสาธารณสุขศาสตร์ คณะสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ผ่องพรรณ แว่ววิเศษ. 2534. ลักษณะจิตสังคมเพื่อการป้องกันพฤติกรรมทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น. ปริญญานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- พรพิมล วรภูมิพุทธวงศ์. 2528. ทศนคติและการเปลี่ยนทศนคติ. ใน จิตวิทยาสังคม. พิสมัย พิบูลย์
สวัสดิ์ และคณะ(บรรณาธิการ): กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สยามศึกษา.
- พระสวรงค์ ถนอมพุทรา. 2547. ผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมที่มีต่อมารยาท
ในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสวัสดิวิทยา. ปรินิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พระมหาไชยา กาละปักษ์. 2550. ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของบ้าน สถานศึกษา สื่อ และจิต
ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนอาชีวศึกษา. ภาคนิพนธ์คณะ
พัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พระสวรงค์ ยมสิตา. 2548. ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการของบ้าน วัด โรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับ
พฤติกรรมการดำรงชีวิตแบบพุทธของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโครงการ
โรงเรียนวิถีพุทธ. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พัช อนุรักษราษฎร์. 2530. วัฒนธรรมและประเพณีไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร:
อรุณการพิมพ์.
- พิชัย มณีรักษ์. 2547. การได้รับการฝึกอบรมทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับความรู้การอบรม
ปลูกฝังอย่างเหมาะสมจากบิดามารดาของนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น. ภาคนิพนธ์คณะ
พัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พูนฤดี สุวรรณพันธุ์. 2537. ปัจจัยทางครอบครัวและโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางพุทธ
ศาสนาของนักเรียนในชุมชนที่มีระดับการพัฒนาต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เพ็ญศรี กันกา. 2538. การฝึกมารยาทไทยแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถมศึกษา) รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร:
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เมตตา วรกุลชน. 2546. การใช้สังคมมิติเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางสังคมของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสันติวิทยา จังหวัดเชียงราย. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รวิกาญจน์ เดือนดาว. 2547. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการขับข้อย่างปลอดภัย
ของพนักงานขับรถโดยสารประจำทาง ขสมก. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- ระเด่น หัสดี และสรศักดิ์ ด้วงคำสวัสดิ์. 2536. การศึกษาและประชาสัมพันธ์กับการพัฒนา
สาธารณสุขเพื่อบรรลุดูสุขภาพดีถ้วนหน้า. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: องค์การ
 สงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2525. พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 2.
 กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2531. พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 4 ปรับปรุง
 แก้ไข. กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.
- รุจิเรศ พิชิตานนท์. 2546. **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการฉลาดเลือกกินของวัยรุ่น
 ตอนปลาย**. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ลินดา สุวรรณดี. 2543. **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการลดปริมาณขยะของ
 นักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตร.
 บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิชัย สุธีรขานนท์. 2538. **มารยาทไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร: เจริญรัฐการพิมพ์.
- วิวรรธน์ วิบูลย์เลิศวัฒนะ. 2523. **สุภาษิตอีสาน สอนใจ**. กรุงเทพมหานคร: พิทยาการ.
- ศิริกุล กลิ่นทอง. 2549. **ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานของข้าราชการที่เข้า
 ร่วมโครงการการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท**. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบัน
 บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศิริพร แยมนิล. 2530. **ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับอายุ
 และการศึกษาของคนไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตร. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร.
- ศรียา นิยมธรรม และประภัศร นิยมธรรม. 2529. **สังคมวิทยา-มานุษยวิทยา**.
 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมจิตต์ สุพรรณทัศน์. 2526. **ความหมายของพฤติกรรม**. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาสุขภาพศึกษา.
 หน่วยที่ 1-7. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.
- สมทรง ปุณณฤทธิ. 2539. **มารยาทไทย**. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2543. **ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม**. กรุงเทพมหานคร:
 สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา. 2545. **มารยาทอันเป็นประเพณีของไทย**. วารสารไทย. 23,81
 (มกราคม – มีนาคม): 39 – 41.

- สุกมล มุ่งพัฒนสุนทร. 2546. ปัจจัยทางจิตสังคมและลักษณะทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักษาสัตว์ของนักเรียนวัยรุ่นชายในชนบท. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุจินดา มุลผล. 2548. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางพุทธและพฤติกรรมกตัญญู กตเวทีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุดใจ บุญอารีย์. 2546. ผลการฝึกฝนความสามารถด้านการรู้คิดและความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ที่มีต่อทัศนคติต่อพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สุทธิชัย ฉายเพชรกร. 2531. การวิเคราะห์ตัวแปรที่สัมพันธ์กับฐานะทางสังคมมิตินักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธิดา ทองสงคณ. 2548. ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่างบ้าน โรงเรียน และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะดูแลญาติผู้สูงอายุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุนันท์ ปรีชาชัยสุรัตน์. 2542. การใช้เทคนิคแม่แบบในการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทางสังคมของนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตแตกต่างกัน. ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุภะรัฐ ขอดระบำ. 2548. ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการด้านบ้าน สถานศึกษา และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะรับผิดชอบครอบครัวของนักศึกษาชายระดับปริญญาตรี. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุภาสิณี นุ่มเนียน. 2546. ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุริยะ พันธดี. 2536. ความสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดทางพุทธศาสนาในโรงเรียนจิตลักษณะและพฤติกรรมก้าวร้าวในนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- สิริมล ธีระประทีป. 2549. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักนวลสงวนตัวของนักศึกษาหญิงสายอาชีวศึกษา. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- แสงจันทร์ แก้วประทุมรัมย์. 2549. ปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะและสถานการณ์ตามทฤษฎีผู้นำฟีดเดอร์ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลในการทำงานของพัฒนาการอำเภอ. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- แสงอรุณ ธรรมเจริญ และคณะ. 2547. ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมจริยธรรมของวัยรุ่นในเขตที่มีแหล่งยั่วยุในระดับต่างกัน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2535. ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร: สำนักคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- หรรษา เลหาเสรีกุล. 2537. การเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์กับลักษณะทางพุทธศาสนาของนักเรียนวัยรุ่น. ปริญญานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อนรรฆนงค์ เรียบร้อยเจริญ. 2549. ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการระหว่าง บ้าน โรงเรียน และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโครงการก้าวอย่างเข้าใจ. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อริชฐาน อนุรักติพันธุ์. 2546. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกรอบมเลียงดูกับมารยาทไทยของไทยของนักเรียนไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนนานาชาติกับในโรงเรียนไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อภิรดี โสภาพงศ์. 2547. ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานอย่างมีจริยธรรมของพนักงานจัดเก็บรายได้. ภาคนิพนธ์คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อรุณรัมย์ ฉายศิลป์ไชย. 2544. มารยาท. กรุงเทพมหานคร: ต้นธรรม.
- เฮเมลริก, ไชมอน. 2549. เราเป็นสุภาพชนแค่ไหน. นิตยสารรีดเดอร์ส ไดเจสท์. (กรกฎาคม): 26-33.

- Ajzen, I., and Fishbein, M. 1980. **Undertanding Attitude and Predicting Social Bahavior.** Englewood Cliffs, NJ: Prentic-Hall.
- Bandura, A. 1997. **Self-Efficacy.** New York: W.H. Freemanz.
- Johnson, J.A., Creek, J.M. and Smither, R. 1983. The Structure of Empathy. **Journal of Personality and Social Psychology.** 45,6 (December): 1299-1312.
- Magnusson, D. and Endler, N.S. 1997. **Personality at the Crossroad: Current Issues in Interactional Psychology.** Hillsclale, NJ: LEA Publishers: Pp. 18-21.
- Rotter, J.B. 1966. Generalized Expectancies for Internal Versus External of Reinforcement. **Psychological Monographs: General and Applied.** 80(1): 609.
- Solomon, D. and Oberlander, M.I. 1974. Locus of Control in the Classroom, in Richard H. Coop and Kinnard White. (ed). **Pschological Concepts in the Classroom.** New York: Harper and Row Publisher.
- Triadis, H.C. 1964. Exploratory Factor Analyses of the Behavioral Component of Social Attitude. **Journal and Social Psychology.** 68(April). 420-430.

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

สวัสดิ์ครับนักเรียนทุกคน

ขอให้นักเรียนตอบแบบสอบถามด้วยความจริงใจ และครบทุกข้อ เพราะข้อมูลของนักเรียนจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ การวิเคราะห์ข้อมูลจะทำในรูปของกลุ่มเท่านั้น และก่อนที่จะตอบโปรดอ่านวิธีการตอบที่แนะนำ และขอขอบคุณที่นักเรียนสละเวลาอันมีค่าสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

ขอแสดงความนับถือ

นายอนันต์ แยมเขื่อน

นักศึกษาปริญญาโท คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ข้อแนะนำวิธีตอบ

ขั้นที่ 1 อ่านข้อความให้เข้าใจ

ขั้นที่ 2 ขอให้เด็กนักเรียนคิดว่า ข้อความนี้เป็นจริง หรือ ไม่จริง สำหรับนักเรียน

ขั้นที่ 3 ถ้า จริง ให้คิดว่าจริงมากเพียงใด จาก

1. จริงเล็กน้อย ขีด / ที่ ค่อนข้างจริง
2. จริงเล็กน้อย ขีด / ที่ จริง
3. จริงเล็กน้อย ขีด / ที่ จริงที่สุด

ถ้า ไม่จริง ให้คิดว่าจริงมากเพียงใด จาก

1. ไม่จริงเล็กน้อย ขีด / ที่ ค่อนข้างไม่จริง
2. ไม่จริงปานกลาง ขีด / ที่ ไม่จริง
3. ไม่จริงมาก ขีด / ที่ ไม่จริงที่สุด

ตัวอย่าง

(0) ฉันชอบกินกล้วยเขียวแห้งมากกว่ากล้วยแต้ยน้า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ชุดที่ 1 สิ่งที่คุณมักทำ 1

1. ฉันชอบที่จะแคะจี๋ฟัน หรือแคะจมูก ในขณะที่รับประทานอาหาร ($t = 4.35$, $r = .32$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. เมื่อรับประทานอาหารเช้าฉันมักเรอออกมาเสียงดัง โดยไม่สนใจเพื่อนรอบข้าง ($t = 4.72$, $r = .40$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. เมื่อฉันตก ฉันมักถามเพื่อนรอบข้างว่าใครตก ($t = 7.42$, $r = .50$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. บ่อยครั้งที่ฉันส่งของให้แม่ โดยการโยน ($t = 3.99$, $r = .38$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. ฉันถ่มน้ำลายโดยที่ไม่คิดว่าสถานที่นั้นเป็นที่ใด ($t = 4.92$, $r = .39$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. ฉันนั่งด้วยกิริยาที่สุภาพเรียบร้อย เมื่ออยู่ต่อหน้าผู้ใหญ่ ($t = 4.39$, $r = .31$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. เมื่อต้องหยิบของผ่านหน้าคนอื่น ฉันมักกล่าวคำขอโทษแก่ผู้นั้น ($t = 5.38$, $r = .37$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. ฉันมักทำให้เพื่อนต้องคอยฉัน ($t = 4.60$, $r = .28$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. ถึงแม้เพื่อนจะทวงของที่ฉันขโมยไป แต่ฉันก็มักไม่นำมาคืน ($t = 6.17$, $r = .44$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. เมื่อฉันไปเที่ยวบ้านเพื่อน ฉันมักหยิบจับสิ่งของขึ้นมาดู ($t = 6.69$, $r = .43$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. ฉันมักแอบเปิดสมุดหรือหนังสือของเพื่อน($t = 7.95, r = .54$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. ฉันมักใช้ช้อนที่ฉันใช้ทานข้าวตักกับข้าวที่ทานร่วมกับคนอื่น($t = 7.96, r = .56$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

13. เมื่อฉันหาว ฉันมักลืมเอามือปิดปาก($t = 5.69, r = .36$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

14. เมื่อฉันไม่พอใจใคร ฉันจะกระทำต่อน้ำอึกอย่างหนึ่ง และลับหลังอีกอย่างหนึ่ง($t = 6.30, r = .41$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

15. เมื่อครูแจกสิ่งของหรือขนม ฉันมักเลือกแต่ของที่ดีกว่าคนอื่น($t = 8.60, r = .50$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

แบบวัดพฤติกรรมการมีมารยาททางกาย (สิ่งที่ฉันมักทำ 1) Alpha = .84

ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ	รวม
6,7	1,2,3,4,5,8,9,10,11,12,13,14,15	15

ชุดที่ 2 สิ่งที่คุณมักทำ 2

1. ฉันมักจะไม่กล่าวคำขอโทษเมื่อฉันทำผิดพลาด($t = 4.32, r = .35$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ฉันใช้วิธีตะโกนเรียกเพื่อนที่อยู่ไกล เมื่อฉันต้องการจะพูดคุยด้วย($t = 6.65, r = .59$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ฉันชอบเข้าไปพูดแทรกขณะที่ผู้ใหญ่คุยกัน($t = 6.95, r = .55$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ฉันมักพูดโกหกพ่อแม่ เพื่อหลีกเลี่ยงความผิดเสมอ($t = 5.37, r = .41$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. การกล่าวทักทายเพื่อนด้วยคำหยาบ เป็นเรื่องปกติที่ฉันมักกระทำ($t = 7.20$, $r = .52$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. เมื่อนักตกใจฉันมักอุทานเสียงดัง($t = 6.78$, $r = .38$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ฉันชอบนิทานเพื่อนที่ฉันไม่ชอบหน้า($t = 6.34$, $r = .48$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. บางครั้งฉันกล่าวถึงสิ่งสกปรก เมื่อพูดคุยในกลุ่มเพื่อน ในขณะที่รับประทานอาหาร($t = 7.43$, $r = .51$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. เมื่อนักสนุก ฉันจะพูดจาล้อเลียนผู้ใหญ่ที่อยู่สนทนาด้วย($t = 6.47$, $r = .48$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ฉันมักพูดยกตน โอ้อวด หรือข่มทับ คนที่ด้อยกว่า($t = 6.12$, $r = .54$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11. ฉันชอบล้อชื่อพ่อแม่ของเพื่อน($t = 7.30$, $r = .47$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. ฉันมักพูด โอ้อวดเกี่ยวกับตนเอง และไปลบหลู่ผู้อื่น($t = 6.20$, $r = .50$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

13. เมื่อผู้ใหญ่พูดไม่ทันจบ ฉันมักพูดสวนขึ้นมาทันที($t = 5.08$, $r = .38$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

14. เมื่อนักเจอผู้ใหญ่ทักทาย ถ้าฉันรีบ ฉันจะพูดโดยเดินผ่านไป($t = 3.43$, $r = .29$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

15. ฉันมักพูดจาล้อเล่นกับครูเสมอ($t = 5.80$, $r = .44$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

แบบวัดพฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา (สิ่งที่ฉันมักทำ 2) Alpha = .81

ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ	รวม
	ข้อความเป็นลบทุกข้อ	15

ชุดที่ 3 เพื่อนของข้าพเจ้า

ให้นักเรียนระบุชื่อ-นามสกุล และชื่อเล่นของเพื่อน ที่เรียนในห้องเดียวกันกับนักเรียน ซึ่งมีคุณสมบัติตรงกับข้อความที่กำหนดให้มา 2 รายชื่อ โดยนักเรียนสามารถระบุชื่อเพื่อนซ้ำได้ ถ้าหากเพื่อนคนนั้นมีคุณสมบัติตรงตามข้ออื่นอีก

1. แต่งตัวสุภาพเรียบร้อยมาก

1. ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....
2. ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....

2. พุดจาไพละระมาก

1. ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....
2. ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....

3. ตรงต่อเวลามาก

1. ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....
2. ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....

4. พุดคำหยาบกับเพื่อนมาก

1. ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....
2. ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....

5. กล่าวคำขอบคุณ หรือ ขอโทษ กับเพื่อนมาก

1. ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....
2. ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....

6. มีกิริยาเรียบร้อยต่อครูมาก

1. ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....
2. ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....

7. หยิบสิ่งของ ของผู้อื่น โดยไม่ขออนุญาต

1. ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....
2. ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....

8. ขอบแซงคิวขณะเข้าแถวซื้ออาหารที่โรงอาหาร

1. ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....
2. ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....

9. ชอบล้อชื่อ พ่อแม่ของเพื่อน

1. ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....
 2. ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....

10. แสดงความเคารพต่อ ครู อาจารย์มาก

1. ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....
 2. ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....

แบบวัดพฤติกรรมที่เพื่อนประเมิน (เพื่อนขอข้าพเจ้า) Alpha = .81

ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ	รวม
1,2,3,5,6,10	4,7,8,9	10

ชุดที่ 4 ความคิดเห็นของนักเรียน

1.ฉันยังมองไม่เห็นประโยชน์ในการมีมารยาทต่อคนรอบข้าง($t = 5.81$, $r = .55$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2.ฉันรู้สึกเบื่อก่อนที่จะมีมารยาทต่อคนรอบข้าง($t = 7.14$, $r = .62$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3.การมีมารยาทที่ดี ทำให้ฉันรู้สึกว่าเป็นคนแปลกของสังคม($t = 6.84$, $r = .54$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4.ฉันรู้สึกหงุดหงิด เมื่อพ่อแม่หัดให้เป็นคนมีมารยาท($t = 8.48$, $r = .63$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5.ฉันรู้สึกภูมิใจ ที่ฉันมีมารยาทต่อผู้อื่น($t = 5.81$, $r = .54$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6.ฉันรู้สึกภูมิใจที่จะส่งเสริมให้เยาวชนตระหนักถึงการมีมารยาท($t = 6.07$, $r = .55$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7.ฉันคิดว่า ฉันจะมีมารยาทที่ดีต่อผู้อื่นเสมอ($t = 5.89$, $r = .50$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8.ฉันไม่เห็นความจำเป็นที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น($t = 9.15$, $r = .59$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9.ฉันมักจะไม่ได้ตั้งใจฟัง เมื่ออาจารย์แนะนำเกี่ยวกับการมีมารยาทที่ดีต่อบุคคลรอบข้าง($t = 8.00$, $r = .47$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10.การมีมารยาทที่ดี เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น($t = 6.45$, $r = .54$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11.ฉันรู้สึกเบื่อที่จะเข้าร่วมการประกวดมารยาทที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น($t = 8.27$, $r = .57$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12.ฉันเชื่อว่าการมีมารยาทต่อกันคงไม่ทำให้สังคมดีขึ้น($t = 7.49$, $r = .49$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

13.ฉันรู้สึกอายที่จะแสดงออกถึงการมีมารยาท($t = 7.85$, $r = .62$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

14.ฉันรู้สึกขัดแย้งกับตัวเองเมื่อต้องแต่งตัวสุภาพเรียบร้อยหรือพูดจาไพเราะ($t = 7.35$, $r = .59$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

แบบวัดทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม (เพื่อนขอข้าพเจ้า) Alpha = .81

องค์ประกอบ	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ	รวม
ความรู้สึกรับประกันค่า	7,10	1,3,8,9,12	7
ความชอบไม่ชอบ	5,6	2,4,11,13,14	7

ชุดที่ 5 ความพร้อมที่ฉันจะปฏิบัติ

1. ถ้าทางโรงเรียนจัดให้มีการประกวดมารยาท ฉันพร้อมที่จะหลีกเลี่ยง ไม่เข้าร่วม($t = 6.10$, $r = .44$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2. ฉันพร้อมที่จะมีมารยาทที่ดีต่อผู้อื่นเสมอ($t = 5.47$, $r = .58$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3. ฉันตั้งใจที่จะเข้าไปพูดแทรกขณะที่เพื่อนกำลังคุยกันสนุก($t = 8.05$, $r = .57$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4. ในขณะที่นั่งรับประทานอาหาร ถ้ารู้สึกอยากจาม ฉันจะจามโดยไม่เอียงหลบ หรือไม่เอามือปิดปาก($t = 7.44$, $r = .64$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5. เมื่อมีโอกาสฉันมักนินทาเพื่อนที่ฉันไม่ชอบหน้า($t = 5.27$, $r = .61$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6. บางครั้งฉันตั้งใจที่จะกล่าวถ้อยคำถึงสิ่งสกปรกเมื่อพูดคุยในกลุ่มเพื่อน ในขณะที่รับประทานอาหาร($t = 6.98$, $r = .53$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7. ถ้าต้องการหยิบสิ่งของของผู้อื่น ฉันมักขออนุญาตเจ้าของก่อน($t = 5.80$, $r = .47$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8. เมื่อฉันทำพลาดพลั้ง หรือกระทบกระทั่ง ฉันพร้อมที่จะกล่าวคำขอโทษ($t = 4.94$, $r = .43$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9. เมื่อเห็นของถีของพระพุทธรูป หรือทำของตก ฉันพร้อมจะเข้าไปช่วยเก็บของที่ตกนั้นให้เขา($t = 5.50$, $r = .33$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10. ถึงแม้จะมีเศษอาหารติดฟัน ฉันก็จะอดทนที่จะไม่แคะขี้ฟัน ในขณะที่รับประทานอาหาร($t = 4.92$, $r = .30$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11.เมื่อรู้สึกว่าการไอหรือจาม ฉันจะไอหรือจามโดยไม่เอามือปิดปาก($t = 5.93$, $r = .54$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12.ถ้ามีเสมหะติดในคอ ฉันจะถ่มเสมหะเมื่อต้องการ โดยที่ไม่คิดว่าสถานที่นั้นเป็นที่ใด($t = 7.44$, $r = .64$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

13.เมื่อนั้นอยากถ่มน้ำลาย ฉันจะทำทันทีโดยไม่สนใจคนรอบข้างที่เดินผ่านมา($t = 7.47$, $r = .64$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

14.ฉันจะแะจุมก หลังจากสิ่งน้ำมูก ในขณะที่เพื่อนๆ อยู่รอบข้าง($t = 5.86$, $r = .62$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

15.เมื่อนั้นมีโอกาสแซงคิวเพื่อซื้ออาหารที่โรงเรียน เพื่อต้องการความรวดเร็ว($t = 8.37$, $r = .51$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

แบบวัดความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น (ความพร้อมที่ฉันจะปฏิบัติ) Alpha = .88

ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ	รวม
2,7,8,9,10	1,3,4,5,6,11,12,13,14,15	15

ชุดที่ 6 ชีวิตสังคมหลัง

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น ม.4 ห้อง.....

- เพศ ชาย หญิง
- อายุ..... ปี
- สายการเรียน ชาย
- เกรดเฉลี่ยเฉพาะ ม.3..... และ ม.4 เทอม 1.....
- ได้เงินมาโรงเรียนวันละ.....บาท (รวมค่าอาหาร ค่าขนม ค่ารถ)
- มีพี่น้อง ชาย.....คน หญิง.....คน
- เป็นลูกคนที่.....
- อาชีพของบิดา.....
- อาชีพของมารดา.....
- การศึกษาของบิดา.....
- การศึกษาของมารดา.....

ชุดที่ 7 การเข้าใจของฉันทัน

คำชี้แจง: ให้นักเรียนตอบว่า ถูก หรือ ผิด ในเรื่องเกี่ยวกับความรู้ในการมีมารยาททางสังคม ตามความเป็นจริง และนักเรียนมั่นใจคำตอบนั้นเพียงใด

เช่น วันที่ 5 ธันวาคมของทุกปี เป็นวันพ่อแห่งชาติ

ถูก	ผิด	ตอบอย่างมั่นใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก
1.เราไม่จำเป็นต้องกล่าวคำขอบคุณ เมื่อผู้อื่นช่วยเหลือเรา($t = 2.80, r = .30$)					
ถูก	ผิด	ตอบอย่างมั่นใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก
2.เวลาเราทำอะไรผิดพลาด เราไม่จำเป็นต้องกล่าวคำขอโทษ($t = 3.13, r = .28$)					
ถูก	ผิด	ตอบอย่างมั่นใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก
3.เมื่อเราต้องการเรียกเพื่อน อาจใช้วิธีตะโกนเรียกโดยไม่ต้องสนใจคนรอบข้าง($t = 4.53, r = .22$)					
ถูก	ผิด	ตอบอย่างมั่นใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก
4.ไม่ถือว่าเป็นการผิดมารยาทถ้าเราแสดงกิริยาที่เป็นการล่วงเกินผู้ใด โดยไม่ขออนุญาตตัวเขาก่อน ($t = 2.58, r = .16$)					
ถูก	ผิด	ตอบอย่างมั่นใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก
5.การกล่าวทักทายเพื่อด้วยคำหยาบเป็นมารยาทที่ไม่ดี($t = 6.33, r = .39$)					
ถูก	ผิด	ตอบอย่างมั่นใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก
6.เป็นการผิดมารยาท เมื่อขณะรับประทานอาหารแล้วพูดถึงสิ่งสกปรก($t = 5.70, r = .40$)					
ถูก	ผิด	ตอบอย่างมั่นใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก
7.การช่วยเปิดประตู เมื่อมีคนเดินตามหลังมา เช่น ไปธนาคาร ห้องสมุด เป็นมารยาทที่ดี($t = 3.31, r = .38$)					
ถูก	ผิด	ตอบอย่างมั่นใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก
8.เป็นการผิดมารยาท ถ้าจามหรือไอ แล้วไม่เอามือปิดปาก($t = 4.33, r = .40$)					
ถูก	ผิด	ตอบอย่างมั่นใจ	น้อย	ปานกลาง	มาก

9.การแข่งคิวเมื่อเข้าแถวซื้ออาหาร เป็นมารยาทที่ไม่ดี($t = 5.06$, $r = .34$)

-----	-----	ตอบอย่างมั่นใจ	-----	-----	-----
ถูก	ผิด	น้อย	ปานกลาง	มาก	

10.การแคะจมูก หลังจากล้างน้ำมูก เป็นมารยาทที่ไม่ดี($t = 5.02$, $r = .54$)

-----	-----	ตอบอย่างมั่นใจ	-----	-----	-----
ถูก	ผิด	น้อย	ปานกลาง	มาก	

11.การแคะจีฟัน ในขณะรับประทานอาหารเป็นมารยาทที่ไม่ดี($t = 4.03$, $r = .58$)

-----	-----	ตอบอย่างมั่นใจ	-----	-----	-----
ถูก	ผิด	น้อย	ปานกลาง	มาก	

12.การไม่กล่าว หรือล้อเลียน ถึงบุคคลที่เป็นปมด้อย เป็นมารยาทที่ดี($t = 3.41$, $r = .43$)

-----	-----	ตอบอย่างมั่นใจ	-----	-----	-----
ถูก	ผิด	น้อย	ปานกลาง	มาก	

13.การส่งสิ่งของโดยการ โยนให้ผู้ใหญ่ เป็นมารยาทที่ไม่ดี($t = 3.45$, $r = .54$)

-----	-----	ตอบอย่างมั่นใจ	-----	-----	-----
ถูก	ผิด	น้อย	ปานกลาง	มาก	

14.เป็นการผิดมารยาท หากหาวแล้วไม่เอามือปิดปาก($t = 6.33$, $r = .51$)

-----	-----	ตอบอย่างมั่นใจ	-----	-----	-----
ถูก	ผิด	น้อย	ปานกลาง	มาก	

15.เป็นการผิดมารยาท ถ้าเข้าไปพูดแทรกขณะที่เพื่อนคุยกัน($t = 3.98$, $r = .53$)

-----	-----	ตอบอย่างมั่นใจ	-----	-----	-----
ถูก	ผิด	น้อย	ปานกลาง	มาก	

16.การดื่มน้ำลายโดยไม่คิดว่าสถานที่นั้นเป็นที่ใด เป็นมารยาทที่ไม่ดี($t = 3.29$, $r = .44$)

-----	-----	ตอบอย่างมั่นใจ	-----	-----	-----
ถูก	ผิด	น้อย	ปานกลาง	มาก	

17.เป็นการผิดมารยาทถ้านินทาเพื่อนที่ไม่ชอบหน้า($t = 6.54$, $r = .61$)

-----	-----	ตอบอย่างมั่นใจ	-----	-----	-----
ถูก	ผิด	น้อย	ปานกลาง	มาก	

18.การหลีกเลี่ยงให้ครูที่เดินสวนทางมาเป็นมารยาทที่ดี($t = 3.28$, $r = .39$)

-----	-----	ตอบอย่างมั่นใจ	-----	-----	-----
ถูก	ผิด	น้อย	ปานกลาง	มาก	

19.เป็นการผิดมารยาท เมื่อรับประทานอาหารเสร็จแล้วเรอออกมาเสียงดัง($t = 2.92$, $r = .51$)

-----	-----	ตอบอย่างมั่นใจ	-----	-----	-----
ถูก	ผิด	น้อย	ปานกลาง	มาก	

แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาท(การเข้าใจของฉันทัน) Alpha = .83

ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ	รวม
5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19	1,2,3,4	19

ชุดที่ 8 ฉันทันในปัจจุบันและในอนาคต

1.ฉันทันรีบทำการบ้านให้เสร็จก่อนไปเที่ยวเล่นเสมอ($t = 4.44$, $r = .32$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2.ฉันทันมักลืมทำการบ้านเสมอ($t = 6.32$, $r = .48$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3.ฉันทันชอบขีดเขียนลงไปบนหนังสือเรียนจนสกปรก($t = 9.02$, $r = .48$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4.ฉันทันอยากเรียนหนังสือมากๆ เพื่อ โตขึ้น ได้ทำงานดีๆ($t = 7.02$, $r = .46$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5.เมื่อมีคนขี้ใจฉันทัน ฉันทันมักจะฉวยสิ่งใกล้มือ ขว้างปาหรือทำลายเสมอ($t = 6.78$, $r = .39$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6.ฉันทัน ไม่อยากสอบตกจึงขยันดูหนังสือเรียน($t = 6.38$, $r = .51$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7.แม้ร่างกายจะสกปรก ฉันทันก็จะไม่อาบน้ำ ถ้ารู้สึกไม่อยากอาบ($t = 3.58$, $r = .29$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8.เมื่อมีคนนำขนมมาให้ที่บ้าน ฉันทันมักจะหยิบชิมก่อนเสมอ($t = 5.17$, $r = .35$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9.ฉันทันมักจะจัดกระเป๋าเตรียมสิ่งของที่ต้องนำไปโรงเรียนให้เสร็จในตอนเย็นเพื่อจะได้ไม่เสียเวลาในตอนเช้าวันรุ่งขึ้น($t = 5.50$, $r = .27$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10.เมื่อฉัน ได้รับเงินเพื่อที่จะใช้จ่ายตลอดอาทิตย์ หรือตลอดเดือน แต่ฉันเห็นของอยากได้มากและราคาแพง ฉันจะซื้อและยอมอดหลังจากนั้น($t = 4.44$, $r = .31$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11.ฉันพยายามใช้เงินอย่างประหยัด เพื่อให้เพียงพอต่อการใช้จ่ายตลอดเดือน($t = 5.66$, $r = .41$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12.การทำความดีไม่ควรหวังผลตอบแทนจากผู้อื่น($t = 3.95$, $r = .38$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน(ฉันในปัจจุบันและในอนาคต) Alpha = .74

ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ	รวม
1,4,6,9,11,12	2,3,5,7,8,10	12

ชุดที่ 9 ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง

1.ฉันรู้สึกลำบากใจ ถ้าจะต้องตัดสินใจทำอะไรด้วยตนเอง($t = 7.81$, $r = .60$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2.ฉันรู้สึกกังวลใจว่าพ่อหรือแม่อาจจะไม่รักฉัน($t = 13.87$, $r = .65$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3.เมื่อครูถามคำถามในห้องเรียน ถึงฉันตอบได้ฉันก็ไม่กล้าตอบ($t = 6.71$, $r = .52$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4.ฉันรู้สึกกลัวโดยไม่รู้ว่าจะกลัวอะไรอยู่บ่อยๆ($t = 12.99$, $r = .72$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5.ฉันบังคับตนเองไม่ค่อยได้($t = 8.32$, $r = .59$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6.ฉันรู้สึกว่าเป็นคนตกใจง่าย($t = 7.05, r = .60$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7.ฉันรู้สึกหวาดกลัวอยู่เสมอว่า พ่อแม่ หรือครูจะลงโทษ($t = 9.96, r = .64$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8.ถ้ามีคนมาขัดใจ หรือยั่วเพียงเล็กน้อย ฉันจะโกรธเอาง่ายๆ($t = 6.90, r = .48$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9.เวลาดีใจฉันรู้สึกดีใจมาก และเวลาเสียใจฉันก็รู้สึกเสียใจมาก($t = 6.97, r = .55$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10.เมื่อเข้านอนตอนกลางคืน ฉันมักนอนไม่ค่อยหลับ เพราะคิดอะไรต่างๆ นานา($t = 6.31, r = .55$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11.บางครั้งฉันรู้สึกว่าตัวเองเป็นคนไม่ดีเลย($t = 7.17, r = .60$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12.ฉันรู้สึกประหม่าทุกครั้งที่ต้องอยู่กับคนแปลกหน้า($t = 7.77, r = .56$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

แบบวัดสุขภาพจิตดี (ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง) $\text{Alpha} = .88$

ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ	รวม
	ข้อความที่เป็นลบทุกข้อ	12

ชุดที่ 10 สิ่งที่เกิดขึ้นกับฉัน

1.ฉันถูกกล่าวหาว่าทำผิดทั้งๆ ที่ไม่ได้ทำ($t = 7.95$, $r = .52$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2.แทบจะเป็นไปไม่ได้ที่ฉันจะทำให้ผู้ปกครองเปลี่ยนใจในเรื่องใด($t = 5.16$, $r = .37$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3.เมื่อฉันทำสิ่งใดผิดพลาด ฉันรู้สึกว่าจะไม่สามารถที่จะทำให้สิ่งนั้นกลับถูกต้องได้($t = 7.46$, $r = .54$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4.เมื่อมีคนไม่ชอบเรา เราไม่มีทางแก้ไขอะไรได้($t = 7.52$, $r = .54$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5.ฉันเชื่อว่าปัญหาต่างๆ จะคลี่คลายได้เอง โดยที่ฉันไม่จำเป็นต้องเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับมัน($t = 6.30$, $r = .49$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6.ฉันรู้สึกไม่คุ้มค่าที่จะพยายามทำอะไรอย่างเต็มที่ เพราะสิ่งต่างๆ ไม่เคยให้ผลตามที่เรายพยายามเลย
($t = 7.81$, $r = .49$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7.ฉันเชื่อว่าคนที่เก่งทางการเล่นกีฬานั้น ส่วนใหญ่เป็นเพราะเกิดมาเก่งเอง($t = 4.67$, $r = .36$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8.ฉันรู้สึกว่ามีคนใจร้ายกับฉัน โดยที่ไม่มีเหตุผลเลย($t = 8.93$, $r = .58$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9.ฉันรู้สึกว่าเมื่อมีเด็กรุ่นราวคราวเดียวกับฉันคิดจะทำร้ายฉัน ฉันมีทางที่จะหยุดยั้งเขาได้น้อยมาก
($t = 5.15$, $r = .43$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10.เป็นการอยากที่จะชักจูงเพื่อนให้เชื่อตามฉัน($t = 5.02$, $r = .39$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11.ที่ว่า ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น เกิดขึ้นและเป็นจริงเสมอ สำหรับตัวฉัน($t = 5.42$, $r = .41$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12.หากฉันวางแผนทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ฉันย่อมสามารถทำให้แผนงานนั้นใช้การได้($t = 3.66$, $r = .36$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน (สิ่งที่มักเกิดขึ้นกับฉัน) $\text{Alpha} = .83$

ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ	รวม
11,12	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10	12

ชุดที่ 11 ประสพการณ์ทางสังคมของข้าพเจ้า

1.ฉันมักพูดตรงไปตรงมา โดยไม่คิดว่าคนอื่นจะรู้สึกอย่างไร($t = 6.52$, $r = .49$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2.ฉันมักคาดเดา การกระทำของคนอื่นผิดพลาด($t = 4.31$, $r = .28$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3.ฉันไม่ยอมรับรู้ปัญหาของเพื่อนร่วมชั้นให้เสียความรู้สึก($t = 7.92$, $r = .53$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4.ฉันยินดีรับรู้ปัญหาทุกข์สุขของเพื่อนร่วมงาน เพื่อหาทางช่วยเหลือ($t = 5.12$, $r = .45$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5.ฉันรู้สึกสงสาร เมื่อดูข่าวคนไทยประสบภัยน้ำท่วม($t = 3.67$, $r = .23$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6.ฉันมักตำหนิคนอื่น โดยไม่ทันคิดว่าเขาจะมีเหตุผลหรือความจำเป็นอย่างไร ($t = 8.13$, $r = .50$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7.ในวงสนทนา เมื่อมีบางคนหัวเราะขำฉัน ฉันไม่เข้าใจว่าทำไมเขาหัวเราะเช่นนั้น($t = 5.31$, $r = .33$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8.ฉันไม่สามารถยินดีกับเพื่อนที่สมหวังได้ ในขณะที่ฉันผิดหวัง($t = 6.36$, $r = .47$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9.ฉันยอมรับว่าคนอื่นอาจมีความคิดเห็น แตกต่างจากฉัน($t = 8.66$, $r = .44$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10.ทั้งๆ ที่ฉันรู้ว่า มีบางคนไม่ชอบฉัน ฉันก็ยังทำดีต่อเขา($t = 3.77$, $r = .28$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11.ฉันมักให้ความสำคัญกับความรู้สึกของคนอื่น($t = 5.64$, $r = .45$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12. ฉันไม่ชอบทำให้คนอื่นลำบากใจเพราะฉัน($t = 5.23$, $r = .43$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

แบบวัดประสบการณ์ทางสังคม (ประสบการณ์ทางสังคมของข้าพเจ้า) Alpha = .74

ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ	รวม
4,5,9,10,11,12	1,2,3,6,7,8	12

ชุดที่ 12 เยาวชนกับประสบการณ์จากทางบ้าน 1

1.ผู้ปกครองรักและหวังดีต่อฉัน($t = 5.93$, $r = .61$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2.ผู้ปกครองช่วยเหลือดูแลฉันอย่างเต็มที่($t = 9.05$, $r = .67$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3.ผู้ปกครองไม่เคยสนใจทุกข์สุขของฉัน($t = 10.67$, $r = .73$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4.ผู้ปกครองทำตัวเหินห่างฉัน($t = 9.60$, $r = .64$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5.ผู้ปกครองจะให้กำลังใจ เมื่อฉันต้องทำสิ่งที่ยากหรือลำบาก($t = 8.27$, $r = .60$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6.ผู้ปกครองของฉันไม่ยอมฟังคำอธิบายหรือเหตุผลของฉัน($t = 10.70$, $r = .61$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7.ผู้ปกครองมักอารมณ์เสียเมื่อฉันเข้าไปใกล้ชิดท่าน($t = 10.00$, $r = .71$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8.ผู้ปกครองมักลงโทษฉันมากเกินไป($t = 8.57$, $r = .50$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9.ผู้ปกครองมักให้ออกาสฉันทำความดีเพื่อแก้ตัวใหม่($t = 10.78$, $r = .72$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10.ผู้ปกครองจะอธิบายเหตุผลเมื่อฉันทำผิด ก่อนลงโทษฉัน($t = 8.21$, $r = .55$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล (เขาวชนกับประสบการณ์จากทางบ้าน 1) Alpha = .88

ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ	รวม
1,2,5,9,10	3,4,6,7,8	10

ชุดที่ 13 การปฏิบัติของบุคคลรอบข้าง

1.ผู้ปกครองของฉัน มักจามโดยไม่เอามือปิดปาก($t = 9.86$, $r = .64$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2.ฉันเห็นผู้ปกครองของฉันไม่กล่าวคำขอบคุณเมื่อมีคนยื่นสิ่งของให้($t = 7.74$, $r = .56$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3.เพื่อนของฉันมักตะโกนเมื่อต้องการเรียกเพื่อนที่อยู่ไกล โดยไม่เดินเข้าไปหา($t = 5.45$, $r = .41$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4.ฉันเห็นครูในโรงเรียนถ่มน้ำลายโดยไม่คิดว่าสถานที่นั้นเป็นที่ใด($t = 6.30$, $r = .55$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5.ฉันเห็นผู้ปกครองของฉันเข้าไปพูดแทรกขณะที่มีคนพูดคุยกัน($t = 7.57$, $r = .62$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6.ฉันเห็นผู้ปกครองของฉัน แคะจีฟัน แคะจุมก ถ่มน้ำลาย ล้วงเกาในที่สาธารณะ($t = 5.87$, $r = .48$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7.ฉันมักได้ยินเพื่อนของฉันทักทายเพื่อนด้วยถ้อยคำหยาบคาย($t = 7.92$, $r = .52$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8.ฉันได้ยินครูของฉันนินทาผู้อื่น($t = 8.12$, $r = .54$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9.ฉันได้ยินผู้ปกครองของฉันพูดคำหยาบด้วยกัน($t = 7.86$, $r = .57$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10.ฉันเห็นผู้ปกครองของฉันเดินเข้าไปช่วยเหลือ เมื่อเห็นคนถือของพะรุงพะรัง และทำของตก($t = 5.41$, $r = .33$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11.ฉันเห็นครูของฉันหัว ในขณะที่กำลังสอน โดยไม่เอามือปิดปาก($t = 6.05$, $r = .43$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12.ฉันมักเห็นเพื่อนของฉัน ขออนุญาตก่อนเสมอ เมื่อจะทำอะไรล่วงเกิน($t = 4.50$, $r = .29$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

13.ฉันเห็นเพื่อนของฉันชอบเรอออกมาเสียงดัง หลังจากรับประทานอาหารเสร็จ($t = 5.75$, $r = .47$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

14.ฉันได้ยินครูพูดโดยใช้อารมณ์กับนักเรียนที่ไม่ตั้งใจเรียนขณะครูสอน($t = 5.28$, $r = .43$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

15.ฉันได้ยื่นเพื่อนของฉันกล่าว หรือล้อเลียน เพื่อนที่มีปมด้อย($t = 6.70$, $r = .47$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

แบบวัดการเห็นแบบอย่างจากคนรอบข้าง (การปฏิบัติของบุคคลรอบข้าง) Alpha = .83

ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ	รวม
10,12	1,2,3,4,5,6,7,8,9,11,13,14,15	15

ชุดที่ 14 สิ่งที่คุณรอบข้างมักบอก

1.ผู้ปกครองพร่ำสอนให้ฉันกล่าวคำขอบคุณเมื่อผู้อื่นช่วยเหลือฉัน($t = 7.30$, $r = .51$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2.ครูของฉันจะเตือนฉันไม่ให้ตะโกนเรียกเพื่อนเมื่อต้องการจะพูดคุยด้วย($t = 6.70$, $r = .47$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3.ผู้ปกครองของฉันสอนฉันไม่ให้เข้าไปพูดแทรกขณะที่เพื่อนคุยกัน($t = 7.08$, $r = .57$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4.ผู้ปกครองของฉันมักไม่เตือนฉันเมื่อฉันเจออาจารย์แล้วไม่กล่าวคำว่าสวัสดี($t = 6.94$, $r = .36$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5.ผู้ปกครองสอนฉันว่า เมื่อจะขอทำสิ่งที่ล่วงเกินผู้ใด ควรที่จะขออนุญาตตัวเขาก่อนเสมอ($t = 5.80$, $r = .55$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6.ครูของฉันคอยแนะนำฉันว่า หากกระทำพลาดพลั้ง หรือกระทบกระทั่งบุคคลอื่น ควรที่จะกล่าวคำขอโทษ($t = 6.03$, $r = .56$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7.ผู้ปกครองของฉันไม่เคยบอกฉันให้ช่วยเปิดประตูให้เมื่อมีคนเดินตามหลังฉันมา เช่น ไปธนาคาร ห้องสมุด($t = 6.72$, $r = .38$)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8.ครูสอนฉันว่า เมื่อเห็นคนถือของพะรุงพะรัง และท่าของตก ควรที่จะเข้าไปช่วยเหลือ($t = 6.48$, $r = .45$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9.ครูมักเตือนลูกศิษย์ให้เอามือปิดปากเมื่อไอหรือจาม($t = 5.29$, $r = .44$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10.ครูของฉันไม่เคยดักเตือนฉันว่าไม่ควรแซงคิวเมื่อซื้อข้าวหรือขนมที่โรงอาหาร($t = 6.20$, $r = .42$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11.ครูมักเตือนลูกศิษย์ให้เอามือปิดปากเมื่อหาว($t = 7.33$, $r = .58$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12.ครูสอนฉันว่าเมื่อรับประทานอาหารเสร็จให้เก็บจานหรือขยะไปวางหรือทิ้งให้เรียบร้อย($t = 6.95$, $r = .57$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

แบบวัดการฝึกฝนการมีมารยาท (สิ่งที่คนรอบข้างมักบอก) Alpha = .80

ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ	รวม
1,2,3,5,6,8,9,11,12	4,7,10	12

ชุดที่ 15 เยาวชนกับประสบการณ์จากที่บ้าน 2

1.แม่ชักชวนให้ฉันชมรายการปฏิบัติธรรมทางโทรทัศน์ซึ่งมีเด็กๆ เข้าร่วมฝึกสมาธิด้วย($t = 6.53$, $r = .56$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

2.แม่เรียกฉันให้มาร่วมใส่บาตรพระสงฆ์ทุกครั้งที่มีโอกาส($t = 7.44$, $r = .64$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

3.แม่ให้ฉันเลือกซื้อและเตรียมสิ่งของใส่บาตรด้วยตนเอง($t = 6.37$, $r = .49$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

4.แม่นำฉันไปรักษาศีลห้าอย่างเคร่งครัดในโอกาสวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา($t = 6.95$, $r = .50$)

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

5.แม่ชี้แจงให้ฉันคลายความโกรธและให้อภัยเพื่อนที่เกร (t = 6.40 , r = .60)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

6.แม่บอกฉันว่า การหัดทำสมาธิจะทำให้เรียนหนังสือเก่ง (t = 5.24 , r = .50)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

7.แม่แนะนำให้ฉันสังเกตสีหน้าสบายใจและปลื้มปิติของบุคคลหลังจากการทำบุญให้ทาน (t = 8.39 , r = .64)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

8.แม่ยกตัวอย่างบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิต เพราะดีมีสุราและเล่นการพนัน ให้ฉันฟัง (t = 6.82 , r = .64)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

9.แม่ชอบยกตัวอย่างบุคคลที่ปฏิบัติธรรมอย่างเคร่งครัดแล้วประสบความสำเร็จในชีวิตให้ฉันฟัง (t = 5.66 , r = .51)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

10.แม่ไม่มีเวลาพาฉันไปทำบุญที่วัด (t = 5.65 , r = .40)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

11.แม่สอนฉันไม่ให้ทำร้ายสัตว์ แม้แต่แมลงเล็กๆ (t = 4.88 , r = .45)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

12.แม่บอกให้ฉันเข้าใจถึงความหมายหลักของบทสวดมนต์ (t = 4.42 , r = .48)

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ (เยาวชนกับประสบการณ์จากทางบ้าน 2) Alpha = .85

ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ	รวม
1,2,3,4,5,6,7,8,9,11,12	10	12

ภาคผนวก ข

**ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน
ผลการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์การทำนายและตัวทำนายที่สำคัญ**

ตารางที่ ข.1 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ในกลุ่มรวม (n= 604)

ตัวแปร	ค่าสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.พญ.วาจา	37	90	68.86	8.97	0.70**	0.01	0.42**	0.43**	0.32**	0.41**	0.22**	0.54**	0.57**	0.26**	0.15**	0.21**	0.44**
2.พญ.กาย	30	90	66.31	9.94		-0.03	0.46**	0.39**	0.35**	0.34**	0.26**	0.56**	0.60**	0.23**	0.19**	0.21**	0.43**
3.พญ.เพื่อน	1	195	68.86	16.33			0.18**	0.14**	0.16**	0.07	0.15**	0.21**	0.21**	0.08*	0.03	0.10*	0.11**
4.มุ่งอนาคต	26	72	53.50	7.69				0.45**	0.39**	0.37**	0.26**	0.47**	0.45**	0.30**	0.27**	0.36**	0.40**
5.ความเชื่อฯ	20	72	49.34	8.05					0.45**	0.61**	0.25**	0.42**	0.36**	0.45**	0.24**	0.26**	0.40**
6.ประสพฯ	30	71	52.71	6.52						0.26**	0.39**	0.42**	0.45**	0.34**	0.31**	0.44**	0.35**
7.สุขภาพจิตฯ	0	72	68.86	10.18							0.15**	0.28**	0.24**	0.30**	0.17**	0.10*	0.35**
8.ความรู้ฯ	39	114	100.93	13.00								0.31**	0.34**	0.28**	0.15**	0.33**	0.29**
9.ทัศนฯ	36	84	65.73	9.52									0.67**	0.34**	0.28**	0.41**	0.47**
10.ความพร้อมฯ	40	90	71.43	9.19										0.33**	0.26**	0.40**	0.47**
11.อบรมรัก	19	54	44.66	6.93											0.31**	0.43**	0.41**
12.อบรมฯพุทธ	17	72	50.37	8.40												0.46**	0.31**
13.ฝึกฝนฯ	32	72	57.90	8.25													0.41**
14.แบบอย่างฯ	32	88	61.94	9.69													

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, ** .01

ตารางที่ ข. 2 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ในกลุ่มนักเรียนชาย (n= 250)

ตัวแปร	ค่าสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.พญ.เวลา	37	88	66.50	9.58	0.71**	-0.09	0.41**	0.45**	0.22**	0.43**	0.24**	0.53**	0.57**	0.26**	0.05	0.18**	0.42**
2.พญ.กาย	40	89	64.93	10.33		-0.04	0.41**	0.38**	0.28**	0.39**	0.28**	0.54**	0.61**	0.20**	0.08	0.13*	0.44**
3.พญ.เพื่อน	1	195	89.92	18.05			0.16*	0.12	0.12	0.05	0.17**	0.21**	0.22**	0.08	-0.04	0.08	0.11
4.ไม่ชอบคต	26	72	51.38	7.96				0.40**	0.34**	0.38**	0.19**	0.40**	0.39**	0.28**	0.22**	0.37**	0.35**
5.ความเหงา	22	70	48.20	8.63					0.46**	0.58**	0.22**	0.37**	0.32**	0.39**	0.17*	0.23**	0.38**
6.ประสบฯ	30	66	50.61	6.68						0.25**	0.31**	0.33**	0.38**	0.37**	0.26**	0.43**	0.32**
7.สุขภาพจิตฯ	20	72	45.73	10.07							0.15*	0.27**	0.27**	0.28**	0.11	0.13*	0.38**
8.ความรู้ฯ	39	114	97.40	15.17								0.29**	0.37**	0.25**	0.10	0.32**	0.32**
9.ทัศนฯ	36	84	62.76	10.32									0.63**	0.36**	0.24**	0.39**	0.50**
10.ความพร้อมฯ	44	89	68.60	9.73										0.34**	0.18**	0.39**	0.50**
11.อบรมฯรัก	19	54	43.74	7.12											0.27**	0.47**	0.45**
12.อบรมฯพุทธ	23	72	49.34	8.50												0.48**	0.27**
13.ฝึกฝนฯ	35	72	55.56	8.48													0.37**
14.แบบอย่างฯ	36	88	60.35	9.69													

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, ** .01

ตารางที่ ข. 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ในกลุ่มนักเรียนหญิง (n= 351)

ตัวแปร	ค่าสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.พญ.วาจา	39	90	70.52	8.13	0.68**	0.12*	0.43**	0.39**	0.36**	0.41**	0.16**	0.54**	0.54**	0.23**	0.20**	0.21**	0.44**
2.พญ.กาย	30	90	67.27	9.52		0.01	0.46**	0.38**	0.34**	0.33**	0.17**	0.54**	0.55**	0.22**	0.26**	0.21**	0.40**
3.พญ.เพื่อน	43	172	97.93	14.17			0.11*	0.12*	0.09	0.11*	0.01	0.09	0.11*	0.03	0.05	0.01	0.06
4.มุ่งอนาคต	34	72	55.10	7.02				0.48**	0.38**	0.43**	0.25**	0.49**	0.47**	0.30**	0.31**	0.28**	0.42**
5.ความรัก	20	72	50.18	7.51					0.42**	0.65**	0.24**	0.45**	0.36**	0.47**	0.27**	0.25**	0.41**
6.ประสบ	34	70	54.18	5.89						0.30**	0.38**	0.41**	0.42**	0.28**	0.30**	0.36**	0.34**
7.สุขภาพจิต	0	69	44.94	10.17							0.18**	0.34**	0.25**	0.32**	0.20**	0.10*	0.35**
8.ความรู้	48	114	103.46	10.42								0.24**	0.21**	0.28**	0.14*	0.26**	0.22**
9.ทัศน	46	84	67.82	8.33									0.67**	0.29**	0.29**	0.34**	0.42**
10.ความพร้อม	40	90	73.45	8.17										0.28**	0.29**	0.33**	0.42**
11.ยอมรับ	23	54	45.30	6.74											0.32**	0.37**	0.37**
12.ยอมรับทุก	17	72	51.05	8.21												0.43**	0.33**
13.ฝึกฝน	32	72	59.59	7.65													0.42**
14.แบบอย่าง	32	86	63.10	9.56													

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, **.01

ตารางที่ ข. 4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ในกลุ่มนักเรียนใน โรงเรียนที่ศึกษาวิจัย (n= 290)

ตัวแปร	ค่าสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.พฤติกรรม	37	90	68.83	9.49	0.72**	0.02	0.37**	0.45**	0.30**	0.39**	0.23**	0.53**	0.57**	0.25**	0.11	0.20**	0.35**
2.พฤติกรรม	30	90	66.10	10.20		-0.01	0.41**	0.41**	0.35**	0.36**	0.29**	0.54**	0.59**	0.23**	0.14	0.19**	0.40**
3.พฤติกรรม	43	172	93.99	16.06			0.19**	0.16**	0.15*	0.10	0.13*	0.20**	0.19**	0.06	0.03	0.17**	0.10
4.มุมมอง	28	72	53.12	8.44				0.44**	0.43**	0.32**	0.27**	0.42**	0.42**	0.26**	0.22**	0.43**	0.44**
5.ความเชื่อ	20	72	48.52	8.62					0.52**	0.57**	0.26**	0.39**	0.40**	0.42**	0.25**	0.28**	0.38**
6.ประเพณี	30	71	51.59	7.07						0.30**	0.43**	0.37**	0.43**	0.36**	0.37**	0.44**	0.37**
7.สุขภาพจิต	17	70	44.64	10.38							0.15*	0.22**	0.25**	0.25**	0.17**	0.10	0.32**
8.ความรู้	39	114	96.76	15.13									0.36**	0.25**	0.16**	0.36**	0.26*
9.ทัศน	36	84	64.04	10.04									0.68**	0.37**	0.27**	0.42**	0.47**
10.ความพร้อม	40	89	70.46	10.19										0.38**	0.23**	0.39**	0.45**
11.อบรมรัก	19	54	43.82	7.56											0.35**	0.46**	0.43**
12.อบรมพอ	17	72	49.98	8.67												0.48**	0.33**
13.สังคม	35	72	56.30	8.79													0.39**
14.แบบอย่าง	32	85	60.68	9.44													

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, ** .01

ตารางที่ ข. 5 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ในกลุ่มนักเรียนในโรงเรียนที่ไม่มีค่าวิจัย (n= 314)

ตัวแปร	ค่าสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1. พญ. วาจา	37	88	68.89	8.46	0.68**	-0.01	0.47**	0.41**	0.34**	0.44**	0.22**	0.56**	0.56**	0.27**	0.18**	0.23**	0.52**
2. พญ. ภาย	40	89	66.51	9.70		-0.06	0.52**	0.36**	0.36**	0.32**	0.26**	0.61**	0.62**	0.22**	0.25**	0.23**	0.47**
3. พญ. เพื่อน	1	195	95.14	16.58			0.17**	0.12*	0.17**	0.03	0.18**	0.21**	0.24**	0.10	0.02	0.03	0.12*
4. มุ่งอนาคต	26	71	53.85	6.91				0.45**	0.31**	0.41**	0.25**	0.54**	0.50**	0.35**	0.33**	0.27**	0.36**
5. ความรู้	24	68	50.11	7.43					0.35**	0.66**	0.19**	0.44**	0.30**	0.47**	0.22**	0.21**	0.41**
6. ประสาท	34	70	53.75	5.80						0.20**	0.23**	0.44**	0.44**	0.29**	0.24**	0.39**	0.30**
7. สุขภาพจิต	0	72	45.88	9.97							0.12*	0.34**	0.22**	0.34**	0.16**	0.08	0.37**
8. ความรู้	51	114	104.78	9.12								0.29**	0.28**	0.29**	0.11*	0.19**	0.29**
9. ทัศน	38	84	67.28	8.75									0.65**	0.27**	0.29**	0.35**	0.46**
10. ความพร้อม	45	90	72.33	8.07										0.23**	0.29**	0.39**	0.49**
11. อบรมรัก	26	54	45.43	6.21											0.27**	0.36**	0.39**
12. อบรมพรหม	17	69	50.72	8.14												0.43**	0.28**
13. สึกสน	32	72	59.38	7.43													0.41**
14. เบบอย่าง	36	88	63.10	9.78													

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, **.01

ตารางที่ ข. 6 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ในกลุ่มนักเรียนที่อยู่ คว. (n= 333)

ตัวแปร	ค่าสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.พญ.วาจา	37	90	69.13	9.08	0.70**	-0.02	0.50**	0.47**	0.36**	0.42**	0.26**	0.54**	0.57**	0.28**	0.13*	0.22**	0.49**
2.พญ.กาย	30	90	67.39	9.87		-0.05	0.50**	0.42**	0.37**	0.35**	0.29**	0.54**	0.55**	0.23**	0.20**	0.17**	0.47**
3.พญ.เพื่อน	1	151	95.27	15.23			0.18**	0.14*	0.17**	0.03	0.20**	0.20**	0.23**	0.06	0.03	0.05	0.11*
4.มุ่งอนาคต	35	72	53.58	7.05				0.50**	0.37**	0.41**	0.23**	0.55**	0.54**	0.32**	0.35**	0.30**	0.46**
5.ความเชื่อฯ	22	72	49.52	7.97					0.51**	0.64**	0.32**	0.47**	0.42**	0.48**	0.22**	0.30**	0.46**
6.ประสบฯ	35	70	52.06	6.37						0.28**	0.39**	0.47**	0.46**	0.39**	0.27**	0.43**	0.37**
7.สุขภาพจิตฯ	17	70	45.95	10.22							0.17**	0.26**	0.25**	0.31**	0.08	0.10	0.38**
8.ความรู้ฯ	39	114	100.79	14.04								0.32**	0.40**	0.34**	0.11*	0.31**	0.31**
9.ทัศนฯ	36	84	66.05	9.72									0.66**	0.41**	0.31**	0.43**	0.54**
10.ความพร้อมฯ	40	89	71.42	9.23										0.39**	0.28**	0.42**	0.53**
11.อบรมศรค์	23	54	44.45	6.89												0.36**	0.46**
12.อบรมฯพุทธ	17	69	50.00	8.57													0.46**
13.ฝึกฝนฯ	32	72	57.83	8.30													0.38**
14.แบบอย่างฯ	32	85	61.63	9.94													0.42**

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, **.01

ตารางที่ ข. 7 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ในกลุ่มนักเรียนที่อยู่ กทม. (n= 271)

ตัวแปร	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.พ.ว.จา	37	89	68.53	8.83	0.70**	0.05	0.34**	0.38**	0.31**	0.40**	0.17**	0.54**	0.58**	0.24**	0.19**	0.22**	0.38**
2.พ.ก.ย	40	89	64.98	9.87		-0.02	0.41**	0.35**	0.34**	0.33**	0.22**	0.60**	0.67**	0.23**	0.20**	0.25**	0.38**
3.พ.ก.เพ็ญ	29	195	93.75	17.58			0.18**	0.14*	0.16**	0.10	0.10	0.21**	0.20**	0.11	0.03	0.16**	0.12*
4.ม.จนทศ	26	71	53.41	8.42				0.39**	0.41**	0.33**	0.31**	0.40**	0.37**	0.29**	0.19**	0.43**	0.35**
5.ความเชื่อฯ	20	70	49.13	8.17					0.40**	0.58**	0.15*	0.36**	0.29**	0.40**	0.27**	0.22**	0.34**
6.ประชนฯ	30	71	53.51	6.63						0.26**	0.38**	0.37**	0.43**	0.28**	0.36**	0.45**	0.31**
7.สุขภาพจิตฯ	0	72	44.47	10.09							0.13*	0.31**	0.23**	0.29**	0.30**	0.10	0.32**
8.ความรู้ฯ	48	114	101.10	11.61								0.31	0.26	0.20	0.20	0.38	0.25
9.ทัศนฯ	41	84	65.33	9.28								0.68**	0.26**	0.26**	0.24**	0.38**	0.38**
10.ความพร้อมฯ	47	90	71.45	9.15										0.25**	0.23**	0.38**	0.38**
11.อบรมรัก	19	54	44.90	6.99											0.25**	0.31**	0.36**
12.อบรมฯพุทธ	17	72	50.81	8.18												0.45**	0.21**
13.ฝึกฝนฯ	38	72	57.98	8.21													0.39**
14.แบบอย่างฯ	36	88	62.32	9.37													

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, **.01

ตารางที่ ข. 8 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ในกลุ่มนักเรียนสายวิทย์ (n= 312)

ตัวแปร	ค่าสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.พฤ.เวลา	39	90	69.98	8.37	0.68**	0.05	0.44**	0.48**	0.39**	0.47**	0.19**	0.48**	0.55**	0.23**	0.17**	0.19**	0.42**
2.พฤ.กาย	30	90	67.44	9.65		-0.01	0.49**	0.43**	0.42**	0.35**	0.24**	0.51**	0.63**	0.20**	0.22**	0.22**	0.39**
3.พฤ.เพื่อน	29	195	94.82	17.28			0.19**	0.15**	0.12*	0.08	0.11*	0.19**	0.22**	0.11	0.05	0.17**	0.10
4.มุ่งอนาคต	26	72	54.76	7.41				0.43**	0.37**	0.33**	0.19**	0.45**	0.49**	0.29**	0.25**	0.34**	0.36**
5.ความเครียด	20	72	50.82	8.37					0.44**	0.62**	0.25**	0.44**	0.38**	0.44**	0.31**	0.28**	0.38**
6.ประสบฯ	34	69	53.76	6.30						0.28**	0.30**	0.48**	0.50**	0.29**	0.29**	0.39**	0.37**
7.สุขภาพจิตฯ	0	72	45.93	10.72							0.17**	0.26**	0.24**	0.32**	0.18**	0.08	0.31**
8.ความรู้ฯ	39	114	102.02	12.47								0.33**	0.39**	0.25**	0.09**	0.29**	0.25**
9.ทัศนฯ	37	84	67.02	8.91										0.65**	0.33**	0.43**	0.44**
10.ความพร้อมฯ	45	90	72.77	8.58										0.25**	0.24**	0.37**	0.42**
11.อบรมฯรัก	19	54	45.86	6.68											0.32**	0.40**	0.38**
12.อบรมฯพุทธ	17	69	51.10	8.71												0.46**	0.33**
13.ฝึกฝนฯ	38	72	59.30	7.47													0.41**
14.แบบอย่างฯ	32	88	63.46	9.98													

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, ** .01

ตารางที่ ข. 9 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ในกลุ่มนักเรียนสายศิลป์ (n= 292)

ตัวแปร	ค่าสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.พฤติกรรม	37	88	67.67	9.43	0.70**	-0.04	0.37**	0.35	0.23**	0.35**	0.23**	0.58**	0.57**	0.26**	0.11**	0.20**	0.43**
2.พฤติกรรม	40	89	65.10	10.11		-0.06	0.40**	0.32**	0.26**	0.32**	0.27**	0.59**	0.56**	0.22**	0.15**	0.16**	0.46**
3.เพื่อน	1	151	94.34	15.28			0.18**	0.13*	0.21**	0.04	0.19**	0.23**	0.21**	0.05	-0.00	0.04	0.13*
4.อนาคต	30	72	52.16	7.76				0.42**	0.37**	0.39**	0.30**	0.46**	0.39**	0.27**	0.26**	0.34**	0.43**
5.ความเชื่อ	22	65	47.77	7.39					0.44**	0.60**	0.23**	0.37**	0.31**	0.41**	0.12*	0.19**	0.39**
6.ประเพณี	30	71	51.59	6.58						0.22**	0.45**	0.33**	0.37**	0.35**	0.31**	0.45**	0.28**
7.สุขภาพจิต	19	70	44.59	9.54							0.12*	0.30**	0.23**	0.25**	0.14*	0.09	0.38**
8.ความรู้	45	114	99.77	13.46								0.28**	0.29**	0.28**	0.19**	0.35**	0.31**
9.ทัศนคติ	36	84	64.35	9.97									0.67**	0.33**	0.21**	0.36**	0.49**
10.ความพร้อม	40	89	70.00	9.61										0.36**	0.26**	0.40**	0.50**
11.อารมณ์รัก	23	54	43.37	6.98											0.28**	0.42**	0.42**
12.อารมณ์สุข	23	72	49.59	8.00												0.45**	0.26**
13.ฝึกฝน	32	72	56.40	8.78													0.38**
14.แบบอย่าง	36	86	60.31	9.10													

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, ** .01

ตารางที่ ข. 10 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ในกลุ่มนักเรียนเกรดม.3 ค่ำ (n= 294)

ตัวแปร	ค่าสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.พญ.วาจา	37	88	67.70	9.45	0.72**	-0.04	0.39**	0.42**	0.26**	0.40**	0.21**	0.54**	0.53**	0.24**	0.12	0.19**	0.43**
2.พญ.กาย	30	89	64.99	10.36		-0.05	0.43**	0.41**	0.35**	0.35**	0.25**	0.58**	0.60**	0.25**	0.15*	0.19**	0.48**
3.พญ.เพื่อน	1	195	92.15	15.93			0.15*	0.08	0.23**	-0.02	0.12*	0.20**	0.16**	0.05	0.03	0.09	0.09
4.มุ่งอนาคต	26	72	51.71	7.79				0.43**	0.39**	0.38**	0.23**	0.45**	0.41**	0.30**	0.29**	0.33**	0.39**
5.ความเชื่อฯ	22	70	47.56	7.95					0.43**	0.59**	0.22**	0.41**	0.33**	0.45**	0.16*	0.25**	0.44**
6.ประสบฯ	30	66	51.22	6.53						0.25**	0.42**	0.35**	0.41**	0.35**	0.31**	0.47**	0.37**
7.สุขภาพจิตฯ	17	70	44.32	10.35							0.14*	0.30**	0.24**	0.27**	0.08	0.10	0.41**
8.ความรู้ฯ	39	114	97.56	15.13								0.31	0.35	0.29	0.13	0.34**	0.31**
9.ทัศนฯ	37	84	63.72	10.03									0.67**	0.36**	0.28**	0.37**	0.51**
10.ความพร้อมฯ	40	90	69.41	9.76										0.36**	0.26**	0.39**	0.50**
11.ยอมรับรัก	23	54	43.56	7.24											0.34**	0.49**	0.48**
12.ยอมรับฯพทฯ	17	72	49.65	8.22												0.48**	0.27**
13.ฝึกฝนฯ	35	72	56.44	8.51													0.35**
14.แบบอย่างฯ	32	88	60.16	10.04													

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, **.01

ตารางที่ ข. 11 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ในกลุ่มนักเรียนเกรดม.3 สูง (n= 293)

ตัวแปร	ค่าสุด	จุดสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.พฤติกรรม	37	90	69.94	8.33	0.67**	0.05	0.43**	0.41**	0.34**	0.43**	0.18**	0.51**	0.58**	0.21**	0.14*	0.18**	0.40**
2.พฤติกรรม	44	89	67.62	9.26		-0.02	0.47**	0.34**	0.32**	0.32**	0.24**	0.53**	0.61**	0.16*	0.23**	0.20**	0.33**
3.พฤติกรรม	29	172	96.78	16.47			0.16**	0.17**	0.06	0.14*	0.11**	0.16**	0.23**	0.07	0.01	0.06	0.09
4.มุมมอง	28	72	55.31	6.93				0.41**	0.35**	0.37**	0.19**	0.46**	0.49**	0.23**	0.24**	0.32**	0.34**
5.ความเชื่อ	20	72	51.25	7.74					0.40**	0.64**	0.19**	0.38**	0.33**	0.39**	0.28**	0.18**	0.31**
6.ประเพณี	34	70	54.38	5.93						0.25**	0.20**	0.43**	0.42**	0.24**	0.27**	0.31**	0.28**
7.สุขภาพจิต	0	72	46.19	9.97							0.13*	0.28**	0.21**	0.33**	0.22**	0.07	0.28**
8.ความรู้	52	114	104.27	9.47								0.21**	0.21**	0.17**	0.12**	0.22**	0.18**
9.ทัศน	38	84	67.88	8.27								0.63**	0.21**	0.21**	0.27**	0.35**	0.36**
10.ความพร้อม	45	89	73.62	8.03									0.17**	0.22**	0.31**	0.31**	0.38**
11.อบรมรัก	19	54	45.87	6.35											0.27**	0.28**	0.29**
12.อบรมพุทธ	17	69	50.93	8.40												0.41**	0.34**
13.ฝึกฝน	32	72	59.57	7.48													0.43**
14.แบบอย่าง	40	86	63.68	9.01													

* มีนัยสำคัญระดับ .05, ** .01

ตารางที่ จ. 12 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ในกลุ่มนักเรียนเกรด 4 คำ (n= 288)

ตัวแปร	ค่าสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.พฤ.เวลา	37	89	68.12	9.51	0.70**	-0.09	0.37**	0.37**	0.23**	0.39**	0.20**	0.51**	0.54**	0.19**	0.10	0.12*	0.35**
2.พฤ.กาย	30	87	65.24	9.97		-0.11	0.45**	0.38**	0.34**	0.38**	0.28**	0.55**	0.61**	0.17**	0.11	0.15*	0.42**
3.พฤ.เพื่อน	1	195	90.86	14.46			0.12*	-0.01	0.12*	-0.04	0.05	0.16**	0.16**	0.01	-0.01	0.04	-0.01
4.มุ่งอนาคต	34	72	52.32	7.57				0.44**	0.37**	0.39**	0.28**	0.45**	0.45**	0.28**	0.25**	0.30**	0.42**
5.ความเชื่อฯ	20	70	47.93	8.06					0.49**	0.57**	0.29**	0.41**	0.34**	0.41**	0.17**	0.22**	0.41**
6.ประสบฯ	30	66	51.56	6.55						0.30**	0.44**	0.33**	0.40**	0.39**	0.31**	0.45**	0.32**
7.สุขภาพจิตฯ	0	72	43.80	10.47							0.19**	0.27**	0.24**	0.23**	0.13*	0.05	0.37**
8.ความรู้ฯ	39	114	98.11	14.64								0.31**	0.36**	0.29**	0.16*	0.32**	0.31**
9.ทัศนฯ	37	84	64.55	9.63									0.66**	0.34**	0.24**	0.41**	0.45**
10.ความพร้อมฯ	44	89	70.01	9.95										0.34**	0.21**	0.41**	0.46**
11.อบรมความรัก	23	54	43.74	7.21											0.30**	0.46**	0.45**
12.อบรมฯพุทธ	17	72	49.80	8.12												0.48**	0.22**
13.ฝึกฝนฯ	35	72	56.84	8.45													0.35**
14.แบบอย่างฯ	32	85	59.94	9.49													

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, ** .01

ตารางที่ ข. 13 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ในกลุ่มนักเรียนเกรดม.4 สูง (n= 288)

ตัวแปร	ค่าสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.พญ.วาจา	37	90	69.75	7.94	0.67**	0.07	0.43**	0.46**	0.36**	0.42**	0.21**	0.52**	0.55**	0.24**	0.13*	0.25**	0.47**
2.พญ.กาย	43	89	67.53	9.39		0.01	0.47**	0.37**	0.33**	0.27**	0.22**	0.57**	0.57**	0.22**	0.25**	0.24**	0.42**
3.พญ.เพื่อน	29	172	98.67	17.07			0.17**	0.22**	0.12*	0.13*	0.11	0.19**	0.19**	0.06	0.04	0.07	0.12*
4.มุ่งอนาคต	26	72	54.77	7.30				0.41**	0.37**	0.35**	0.16*	0.47**	0.46**	0.25**	0.28**	0.37**	0.33**
5.ความเชื่อฯ	24	72	50.84	7.75					0.35**	0.64**	0.11	0.41**	0.34**	0.45**	0.27**	0.23**	0.33**
6.ประสบฯ	34	70	54.01	5.96						0.20**	0.22**	0.49**	0.43**	0.20**	0.28**	0.36**	0.33**
7.สุขภาพจิตฯ	14	70	46.56	9.72							0.07	0.28**	0.22**	0.35**	0.16*	0.12*	0.30**
8.ความรู้ฯ	52	114	104.25	9.50								0.30**	0.23**	0.18**	0.10**	0.27**	0.18**
9.ทัศนฯ	38	84	67.04	8.99									0.67**	0.25**	0.31**	0.35**	0.44**
10.ความพร้อมฯ	40	90	73.15	7.76										0.21**	0.29**	0.34**	0.46**
11.ยอมรับรัก	19	54	45.64	6.47											0.32**	0.32**	0.32**
12.ยอมรับฯพุทธ	24	72	50.55	8.52												0.43**	0.36**
13.ฝึกฝนฯ	32	72	59.10	7.66													0.42**
14.แบบอย่างฯ	40	88	63.79	9.48													

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, ** .01

ตารางที่ ข. 14 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ในกลุ่มนักเรียนที่ได้รับเงินค่าขนมน้อย (n= 320)

ตัวแปร	ค่าสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.พฤ.วาจา	37	90	68.94	8.76	0.69**	-0.05	0.47**	0.47**	0.27**	0.42**	0.17**	0.53**	0.49**	0.25**	0.12*	0.17**	0.46**
2.พฤ.กาย	30	90	66.36	10.08		-0.08	0.53**	0.42**	0.32**	0.35**	0.24**	0.53**	0.52**	0.18**	0.11*	0.14*	0.45**
3.พฤ.เพื่อน	29	195	95.67	16.66			0.24**	0.20**	0.21**	0.15**	0.17**	0.24**	0.25**	0.07	0.09	0.14*	0.17**
4.มุ่งอนาคต	26	72	54.24	7.32			0.50**	0.38**	0.42**	0.42**	0.19**	0.54**	0.49**	0.34**	0.30**	0.28**	0.43**
5.ความเชื่อฯ	22	72	48.94	8.19				0.43**	0.67**	0.43**	0.22**	0.43**	0.32**	0.44**	0.22**	0.25**	0.43**
6.ประสบฯ	30	69	52.29	6.55					0.27**	0.35**	0.40**	0.40**	0.42**	0.34**	0.31**	0.48**	0.40**
7.สุขภาพจิตฯ	0	72	44.78	10.53							0.10	0.26**	0.20**	0.29**	0.14*	0.06	0.36**
8.ความรู้ฯ	39	114	100.00	13.86								0.26**	0.33**	0.29**	0.09	0.32**	0.22**
9.กินฯ	36	84	65.94	9.55									0.62**	0.36**	0.30**	0.39**	0.49**
10.ความพร้อมฯ	40	90	71.78	9.12									0.32**	0.24**	0.41**	0.50**	0.50**
11.ยอมรับรัก	23	54	44.02	7.26											0.34**	0.50**	0.42**
12.ยอมรับฯพุทธ	17	69	50.48	8.29												0.43**	0.32**
13.ฝึกฝนฯ	35	72	58.12	7.98													0.37**
14.แบบอย่างฯ	32	88	61.58	9.82													

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, ** .01

ตารางที่ ข. 15 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ในกลุ่มนักเรียน ได้รับเงินค่าขนมมาก (n= 277)

ตัวแปร	ค่าสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.พฤ.วาจา	37	89	68.71	9.25	0.70**	0.08	0.38**	0.37**	0.38**	0.39**	0.30**	0.55**	0.65**	0.27**	0.17*	0.27**	0.41**
2.พฤ.กาย	41	89	66.19	9.77		0.02	0.40**	0.36**	0.39**	0.32**	0.32**	0.61**	0.70**	0.29**	0.28**	0.28**	0.42**
3.พฤ.เพื่อน	1	172	93.23	15.98			0.10	0.08	0.12*	-0.03	0.15*	0.17**	0.17**	0.11	-0.04	0.07	0.05
4.มุ่งอนาคต	28	71	52.76	7.91				0.42**	0.44**	0.36**	0.38**	0.41**	0.43**	0.30**	0.26**	0.44**	0.39**
5.ความร้อชา	20	70	49.82	7.90					0.47**	0.53**	0.27**	0.42**	0.41**	0.44**	0.26**	0.27**	0.37**
6.ประสาทฯ	34	70	53.16	6.37						0.25**	0.41**	0.43**	0.46**	0.32**	0.29**	0.39**	0.29**
7.สุขภาพจิตฯ	19	70	45.77	9.68							0.23**	0.32**	0.28**	0.30**	0.19**	0.15*	0.35
8.ความรู้ฯ	48	114	102.11	11.75								0.39**	0.36**	0.25**	0.21**	0.36**	0.39**
9.ทัศนฯ	41	84	65.41	9.51									0.73**	0.33**	0.25**	0.43**	0.46**
10.ความพร้อมฯ	44	89	70.99	9.18										0.33**	0.26**	0.39**	0.44**
11.อบรมรัก	19	54	45.41	6.51											0.28**	0.35**	0.42**
12.อบรมฯพุทธ	24	72	50.24	8.46												0.48**	0.31**
13.ฝึกฝนฯ	32	72	57.78	8.51													0.47**
14.แบบอย่างฯ	36	86	62.38	9.56													

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05,**.01

ตารางที่ ข. 16 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ในกลุ่มนักเรียนที่ปิดมีการศึกษาค่ำ (n= 274)

ตัวแปร	ค่าสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.พฤ.วาจา	39	90	68.97	8.64	0.67**	-0.01	0.45**	0.42**	0.32**	0.39**	0.16*	0.57**	0.57**	0.24**	0.12*	0.22**	0.40**
2.พฤ.ภาษ	30	89	66.01	9.84		-0.09	0.52**	0.39**	0.33**	0.34**	0.25**	0.56**	0.60**	0.19**	0.16*	0.19**	0.39**
3.พฤ.เพื่อน	43	195	94.57	14.62			0.18**	0.09	0.20**	0.09	0.13*	0.18**	0.19**	0.05	0.04	0.13*	0.09
4.มุ่งอนาคต	34	72	54.15	7.55				0.47**	0.41**	0.42**	0.25**	0.57**	0.51**	0.26**	0.30**	0.32**	0.39**
5.ความเชื่อฯ	28	72	49.05	7.58					0.42**	0.62**	0.25**	0.48**	0.37**	0.38**	0.23**	0.24**	0.31**
6.ประสบฯ	34	69	52.75	6.42						0.24**	0.43**	0.46**	0.45**	0.31**	0.31**	0.44**	0.34**
7.สุขภาพจิตฯ	0	72	44.19	10.13							0.10	0.29**	0.23**	0.24**	0.16*	0.03	0.28**
8.ความรู้ฯ	39	114	99.76	13.97								0.35**	0.36**	0.31**	0.17**	0.38**	0.30**
9.ทัศนฯ	36	84	66.46	9.17									0.66**	0.41**	0.30**	0.44**	0.49**
10.ความพร้อมฯ	40	90	72.13	9.19										0.35**	0.24**	0.43**	0.45**
11.อบรมมารัก	25	54	44.73	6.92											0.31**	0.51**	0.35**
12.อบรมฯพุทธ	17	72	50.23	7.93												0.42**	0.25**
13.ฝึกฝนฯ	35	72	58.44	7.85													0.42**
14.แบบอย่างฯ	32	86	61.33	9.52													

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, ** .01

ตารางที่ ข. 17 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ในกลุ่มนักเรียนที่บิดามีการศึกษาระดับสูง (n= 250)

ตัวแปร	ค่าสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.พญ.วาจา	37	88	68.50	9.43	0.72**	0.03	0.38**	0.39**	0.33**	0.37**	0.27**	0.54**	0.61**	0.28**	0.18**	0.22**	0.45**
2.พญ.กาย	40	89	66.61	9.90		0.02	0.37**	0.35**	0.39**	0.31**	0.31**	0.58**	0.66**	0.26**	0.26**	0.23**	0.47**
3.พญ.เพื่อน	1	172	94.62	18.49			0.20**	0.18**	0.15*	0.05	0.17**	0.23**	0.23**	0.11	0.03	0.09	0.12
4.มุ่งอนาคต	28	71	52.80	7.50				0.41**	0.40**	0.35**	0.29**	0.38**	0.43**	0.39**	0.33**	0.38**	0.46**
5.ความเชื่อฯ	22	70	50.10	8.18					0.45**	0.58**	0.22**	0.36**	0.36**	0.52**	0.26**	0.26**	0.48**
6.ประสพฯ	30	70	52.86	6.49						0.25**	0.29**	0.42**	0.46**	0.40**	0.32**	0.42**	0.38**
7.สุขภาพจิตฯ	19	70	46.60	9.84							0.16*	0.30**	0.27**	0.36**	0.18**	0.19**	0.39**
8.ความรู้ฯ	48	114	102.27	11.41								0.29**	0.32**	0.28**	0.20**	0.32**	0.29**
9.ทัศนฯ	37	84	64.96	9.57									0.70**	0.31**	0.33**	0.36**	0.48**
10.ความพร้อมฯ	44	89	71.11	9.25										0.33**	0.32**	0.37**	0.51**
11.อบรมฯรัก	26	54	45.23	6.39											0.24**	0.34**	0.52**
12.อบรมฯพุทธ	24	72	50.83	8.46												0.47**	0.37**
13.ฝึกฝนฯ	32	72	57.87	8.55													0.41**
14.แบบอย่างฯ	36	86	63.15	9.81													

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, ** .01

ตารางที่ ข. 18 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ในกลุ่มนักเรียนที่มารดามีการศึกษาคำ (n= 318)

ตัวแปร	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.พณ.วาจา	39	88	68.43	8.63	0.66**	-0.06	0.43**	0.39**	0.31**	0.37**	0.17**	0.51**	0.54**	0.25**	0.09	0.19**	0.38**
2.พณ.กาย	30	89	65.73	9.65		-0.11*	0.48**	0.37**	0.36**	0.31**	0.22**	0.54**	0.60**	0.18**	0.18**	0.23**	0.36**
3.พณ.เพื่อน	29	195	93.77	14.65			0.15**	0.11	0.17**	0.08	0.12*	0.18**	0.19**	0.10	0.00	0.09	0.08
4.มุ่งอนาคต	26	72	53.59	7.64				0.50**	0.39**	0.43**	0.23**	0.53**	0.46**	0.33**	0.31**	0.33**	0.35**
5.ชวนเพื่อน	22	68	48.18	7.80					0.38**	0.62**	0.24**	0.45**	0.31**	0.44**	0.24**	0.24**	0.35**
6.ประสบฯ	34	70	52.57	6.26						0.21**	0.45**	0.44**	0.44**	0.33**	0.26**	0.47**	0.38**
7.สุขภาพจิตฯ	0	72	43.72	10.05							0.12*	0.26**	0.19**	0.27**	0.15*	0.02	0.30**
8.ความรู้ฯ	39	114	99.96	13.74								0.32**	0.33**	0.33**	0.16*	0.38**	0.28**
9.ทัศนฯ	36	84	65.66	9.28									0.64**	0.41**	0.34**	0.45**	0.49**
10.ความพร้อมฯ	40	89	71.53	8.96										0.36**	0.25**	0.44**	0.43**
11.อบรมรัก	23	54	44.32	6.99											0.35**	0.49**	0.38**
12.อบรมฯพุทธ	17	68	50.04	7.77												0.41**	0.33**
13.ฝึกฝนฯ	35	72	58.44	7.98													0.44**
14.แบบอย่างฯ	32	88	60.91	9.62													

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, ** .01

ตารางที่ ข. 19 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ในกลุ่มนักเรียนที่มีการศึกษาสูง (n= 223)

ตัวแปร	ค่าสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.พญ.วาจา	37	88	68.88	9.46	0.75**	0.10	0.43**	0.46**	0.36**	0.44**	0.28**	0.59**	0.64**	0.28**	0.19*	0.25**	0.49**
2.พญ.กาย	41	89	67.22	10.24		0.06	0.42**	0.41**	0.35**	0.39**	0.33**	0.59**	0.64**	0.28**	0.25**	0.22**	0.52**
3.พญ.เพื่อน	1	172	95.58	18.79			0.23**	0.18**	0.18**	0.06	0.17*	0.24**	0.25**	0.11	0.07	0.12	0.14*
4.มุ่งอนาคต	28	71	53.17	7.81				0.42**	0.42**	0.38**	0.33**	0.40**	0.47**	0.38**	0.31**	0.42**	0.50**
5.ความเชื่อฯ	20	70	51.17	7.97					0.51**	0.56**	0.23**	0.41**	0.48**	0.48**	0.25**	0.30**	0.46**
6.ประสบฯ	30	66	52.95	6.64						0.31**	0.25**	0.43**	0.47**	0.40**	0.34**	0.40**	0.35**
7.สุขภาพจิตฯ	20	70	47.72	9.60							0.16*	0.34**	0.36**	0.35**	0.17*	0.23**	0.42**
8.ความรู้ฯ	48	114	102.19	11.48								0.31**	0.34**	0.24**	0.16*	0.31**	0.30**
9.ทัศนฯ	38	84	65.56	9.64									0.71**	0.33**	0.30**	0.37**	0.49**
10.ความพร้อมฯ	45	89	71.13	9.48										0.36**	0.32**	0.38**	0.54**
11.อบรมฯรัก	28	54	45.43	6.33											0.23**	0.35**	0.49**
12.อบรมฯพุทธ	24	72	50.95	8.67												0.47**	0.30**
13.ฝึกฝนฯ	32	72	57.74	8.61													0.39**
14.แบบอย่างฯ	36	85	63.84	9.75													

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, ** .01

ตารางที่ ข. 20 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ในกลุ่มนักเรียนที่ปิตามาศิพิตสระ (n= 323)

ตัวแปร	ค่าสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.พฤ.วาจา	39	90	69.10	8.74	0.69**	-0.02	0.42**	0.39**	0.28**	0.36**	0.15*	0.50**	0.53**	0.17**	0.09	0.14*	0.37**
2.พฤ.กาย	30	89	66.14	9.79		-0.05	0.48**	0.35**	0.33**	0.31**	0.23**	0.52**	0.59**	0.12*	0.14*	0.13*	0.36**
3.พฤ.เพื่อน	1	195	93.72	15.50			0.15**	0.10	0.17**	0.01	0.12*	0.15**	0.14**	0.05	-0.02	0.06	0.05
4.มุ่งอนาคต	26	72	54.38	7.37				0.49**	0.40**	0.43**	0.22**	0.51**	0.49**	0.24**	0.23**	0.30**	0.32**
5.ความเชื่อฯ	24	72	48.57	7.58					0.43**	0.61**	0.22**	0.47**	0.35**	0.44**	0.27**	0.33**	0.39**
6.ประสบฯ	34	70	52.63	6.68						0.23**	0.40**	0.44**	0.45**	0.33**	0.30**	0.47**	0.36**
7.สุขภาพจิตฯ	0	72	44.39	10.35							0.10	0.25**	0.21**	0.25**	0.18**	0.11*	0.36**
8.ความรู้ฯ	39	114	100.71	13.60								0.30**	0.36**	0.26**	0.12*	0.31**	0.24**
9.ทัศนฯ	36	84	66.37	9.38									0.66**	0.33**	0.27**	0.38**	0.40**
10.ความพร้อมฯ	47	90	72.07	8.92										0.30**	0.21**	0.38**	0.44**
11.อบรมรัก	19	54	44.53	7.06											0.36**	0.50**	0.34**
12.อบรมเทพพร	17	72	50.40	7.96												0.44**	0.28**
13.เลิกเล่นฯ	35	72	58.35	7.88													0.39**
14.เมฆอย่างฯ	32	88	61.53	9.60													

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, **.01

ตารางที่ ข. 21 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ในกลุ่มนักเรียนที่บิดามีอาชีพประจำ (n= 239)

ตัวแปร	ค่าสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.พญ.วาจา	37	90	68.51	9.43	0.71**	0.05	0.43**	0.44**	0.32**	0.45**	0.29**	0.60**	0.63**	0.34**	0.18*	0.28**	0.51**
2.พญ.กาย	40	90	66.55	10.03		-0.01	0.43**	0.41**	0.36**	0.36**	0.32**	0.62**	0.65**	0.34**	0.25**	0.28**	0.50**
3.พญ.เพื่อน	55	172	95.77	17.59			0.25**	0.20**	0.18**	0.16*	0.21**	0.28**	0.30**	0.12	0.06	0.14*	0.17**
4.มุ่งอนาคต	30	71	52.47	7.88				0.44**	0.41**	0.35**	0.33**	0.40**	0.42**	0.39**	0.36**	0.41**	0.50**
5.ความเชื่อฯ	22	70	50.78	8.14					0.43**	0.59**	0.23**	0.37**	0.38**	0.43**	0.20**	0.19**	0.38**
6.ประสบฯ	30	66	53.10	6.25						0.26**	0.34**	0.37**	0.42**	0.34**	0.34**	0.40**	0.32**
7.สุขภาพจิตฯ	20	70	46.55	9.66							0.19**	0.35**	0.30**	0.31**	0.14*	0.11	0.32**
8.ความรู้ฯ	48	114	101.40	12.05								0.33**	0.33**	0.29**	0.21**	0.37**	0.35**
9.ทัศนฯ	38	84	64.84	9.60									0.71**	0.32**	0.30**	0.40**	0.55**
10.ความพร้อมฯ	44	89	71.00	9.23										0.34**	0.32**	0.40**	0.52**
11.อบรมรัก	25	54	45.14	6.59											0.21**	0.34**	0.48**
12.อบรมฯพุทธ	24	72	50.59	8.53												0.48**	0.33**
13.ฝึกฝนฯ	32	72	57.45	8.67													0.43**
14.แบบอย่างฯ	36	85	62.78	9.89													

* มีนัยสำคัญระดับ .05, ** .01

ตารางที่ ข. 22 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ในกลุ่มนักเรียนที่มารดาเป็นอาชีพอิสระ (n= 308)

ตัวแปร	ค่าสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.พณ.วาจา	37	90	69.18	9.08	0.69**	-0.03	0.40**	0.42**	0.30**	0.36**	0.16**	0.51**	0.55**	0.20**	0.13*	0.18**	0.41**
2.พณ.กาย	30	90	66.54	9.69		-0.07	0.45**	0.37**	0.33**	0.29**	0.22**	0.54**	0.60**	0.15*	0.17**	0.18**	0.42**
3.พณ.เพื่อน	29	195	93.85	14.52			0.13*	0.09	0.20**	0.04	0.17**	0.16**	0.18**	0.03	-0.02	0.12*	0.08
4.มุ่งอนาคต	26	72	54.09	7.42				0.49**	0.43**	0.39**	0.22**	0.47**	0.46**	0.27**	0.27**	0.36**	0.35**
5.ความเชื่อฯ	22	72	48.32	7.70					0.42**	0.60**	0.20**	0.46**	0.36**	0.45**	0.31**	0.34**	0.42**
6.ประสบฯ	30	69	52.06	6.71						0.16**	0.37**	0.40**	0.43**	0.33**	0.32**	0.51**	0.36**
7.สุขภาพจิตฯ	17	72	44.67	10.07							0.11*	0.22**	0.19**	0.30**	0.17**	0.06	0.35**
8.ความรู้ฯ	39	114	100.12	13.71								0.26**	0.32**	0.29**	0.09	0.32**	0.24**
9.ทัศนฯ	36	84	66.22	9.62									0.65**	0.33**	0.30**	0.42**	0.42**
10.ความพร้อมฯ	40	90	71.43	9.48										0.30**	0.22**	0.39**	0.46**
11.อบรมรัก	19	54	44.04	7.31											0.40**	0.48**	0.38**
12.อบรมฯพุทธ	17	72	50.04	8.20												0.44**	0.34**
13.สิทธิคนฯ	35	72	58.06	8.23													0.40**
14.แบบอย่างฯ	32	88	61.20	9.71													

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, ** .01

ตารางที่ ข. 23 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ในกลุ่มนักเรียนที่มารดามีอาการประจำ (n= 272)

ตัวแปร	ค่าสุด	จุดสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.พ.ญ.วาจา	37	89	68.51	9.01	0.72**	0.04	0.48**	0.48**	0.37**	0.47**	0.28**	0.60**	0.61**	0.36**	0.17*	0.26**	0.49**
2.พ.ญ.กาย	40	89	66.28	10.28		0.00	0.48**	0.45**	0.42**	0.40**	0.33**	0.61**	0.63**	0.36**	0.25**	0.27**	0.46**
3.พ.ญ.เพื่อน	1	172	95.18	18.02			0.22**	0.19**	0.13*	0.11	0.14*	0.25**	0.24**	0.17*	0.05	0.08	0.12*
4.มุ่งอนาคต	30	71	52.87	7.87				0.47**	0.42**	0.40**	0.35**	0.47**	0.48**	0.40**	0.34**	0.38**	0.49**
5.ความเชื่อฯ	20	70	50.69	8.17					0.47**	0.62**	0.27**	0.40**	0.39**	0.43**	0.19**	0.19**	0.38**
6.ประสบฯ	35	70	53.54	6.11						0.36**	0.35**	0.47**	0.47**	0.35**	0.28**	0.35**	0.35**
7.สุขภาพจิตฯ	0	70	46.03	10.22							0.17**	0.37**	0.30**	0.31**	0.17**	0.17*	0.37**
8.ความรู้ฯ	48	114	102.17	11.62								0.36**	0.35**	0.24**	0.22**	0.35**	0.32**
9.ทัศนฯ	38	84	65.15	9.37									0.70**	0.39**	0.30**	0.39**	0.54**
10.ความพร้อมฯ	45	89	71.55	8.77										0.37**	0.32**	0.40**	0.49**
11.อบรมรัก	28	54	45.48	6.34											0.20**	0.35**	0.46**
12.อบรมฯพุทธ	24	72	50.87	8.29												0.46**	0.32**
13.ฝึกฝนฯ	32	72	57.90	8.21													0.44**
14.แบบอย่างฯ	36	85	62.92	9.60													

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, ** .01

ตารางที่ ข. 24 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม
พิจารณาตาม ประเภทโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน
ในกลุ่ม รวม

ประเภทฯ	ลักษณะฯ	n	code	mean	21	12	11
ไม่เน้น	มาก	168	22	105.45	1.92	4.91*	11.61*
ไม่เน้น	น้อย	146	21	103.53		2.99*	9.69*
เน้น	มาก	147	12	100.54			6.70*
เน้น	น้อย	143	11	93.84			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 25 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น
พิจารณาตาม ประเภทของโรงเรียน และ ทศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรมีมารยาททางสังคม
ในกลุ่ม รวม

ประเภทฯ	ทัศนคติฯ	n	code	mean	22	21	11
เน้น	มาก	138	12	75.98	0.72	8.31*	10.56*
ไม่เน้น	มาก	194	22	75.26		7.59*	9.84*
ไม่เน้น	น้อย	120	21	67.67			2.25*
เน้น	น้อย	152	11	65.42			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 26 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน พฤติกรรมกรมีมารยาททางกาย
พิจารณาตาม ประเภทโรงเรียน และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน
ในกลุ่ม เกรด 3 ต่ำ

ประเภทฯ	ลักษณะฯ	n	code	mean	12	11	21
ไม่เน้น	มาก	49	22	69.46	1.95	5.51*	8.53*
เน้น	มาก	74	12	67.51		3.56*	6.58*
เน้น	น้อย	112	11	63.95			3.02
ไม่เน้น	น้อย	59	21	60.93			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 27 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา

พิจารณาตาม ประเภทโรงเรียน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม ในกลุ่ม สายศิลป์

ประเภท	ลักษณะ	ทัศนคติ	n	code	mean	112	122	121	212	221	111	211
ๆ	ๆ	ๆ										
ไม่เน้น	มาก	มาก	65	222	74.06	1.56	1.68	4.60	4.70	9.41*	12.57*	13.25*
เน้น	น้อย	มาก	22	112	72.50		0.12	3.40	3.14	7.85*	11.01*	11.69*
เน้น	มาก	มาก	29	122	72.38			2.92	3.02	7.73*	10.89*	11.57*
เน้น	มาก	น้อย	22	121	69.46				0.10	4.81*	7.97*	8.65*
ไม่เน้น	น้อย	มาก	28	212	69.36					4.71*	7.87*	8.55*
ไม่เน้น	มาก	น้อย	20	221	64.65						3.16	3.84
เน้น	น้อย	น้อย	63	111	61.49							0.68
ไม่เน้น	น้อย	น้อย	43	211	60.81							

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 28 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม

พิจารณาตาม สุขภาพจิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และประสบการณ์ทางสังคม ในกลุ่ม ไม่มีคำขวัญ

สุข	ความ	ประสบ	n	code	mean	222	122	221	112	121	111	211
ภาพ	รู้ๆ	การณ์										
ๆ												
มาก	น้อย	มาก	20	212	71.45	0.08	2.93	4.09	6.51*	8.78*	10.82*	11.95*
มาก	มาก	มาก	94	222	71.37		2.85	4.01	6.43*	8.70*	10.74*	11.87*
น้อย	มาก	มาก	58	122	68.52			1.16	3.58	5.85*	7.89*	9.02*
มาก	มาก	น้อย	39	221	67.36				2.42	4.69*	6.73*	7.86*
น้อย	น้อย	มาก	17	112	64.94					2.27	4.31*	5.44*
น้อย	มาก	น้อย	43	121	62.67						2.04	3.17
น้อย	น้อย	น้อย	27	111	60.63							1.13
มาก	น้อย	น้อย	16	211	59.50							

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 29 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น
พิจารณาตาม ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และ การมีประสบการณ์ทางสังคม
ในกลุ่ม การศึกษามารดาสูง

ความรู้	ประสบการณ์	n	code	mean	12	21	11
มาก	มาก	99	22	75.77	7.5*	8.82*	10.72*
น้อย	มาก	33	12	68.27		1.32	3.22
มาก	น้อย	49	21	66.95			1.90
น้อย	น้อย	42	11	65.05			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 30 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย
พิจารณาตาม สุขภาพจิตดี และประสบการณ์ทางสังคม
ในกลุ่ม หญิง

สุขภาพจิต ดี	ประสบการณ์	n	code	mean	21	12	11
มาก	มาก	128	22	72.20	6.61*	7.90*	8.98*
มาก	น้อย	50	21	65.59		1.29	2.37
น้อย	มาก	91	12	64.30			1.08
น้อย	น้อย	82	11	63.22			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 31 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย
พิจารณาตาม สุขภาพจิตดี และประสบการณ์ทางสังคม
ในกลุ่ม เกรตม.3 คำ

สุขภาพจิต ดี	ประสบการณ์	n	code	mean	21	11	12
มาก	มาก	76	22	70.71	4.87	8.40*	9.46*
มาก	น้อย	63	21	65.84		3.53*	4.59*
น้อย	น้อย	101	11	62.31			1.06
น้อย	มาก	54	12	61.25			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 32 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา

พิจารณาตาม ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และประสบการณ์ทางสังคม
ในกลุ่ม เกรคม.3 สูง

ความรู้	ประสบการณ์	n	code	mean	21	12	11
มาก	มาก	150	22	72.29	4.42*	5.58*	5.66*
มาก	น้อย	66	21	67.87		1.16	1.24
น้อย	มาก	41	12	66.71			0.08
น้อย	น้อย	36	11	66.63			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 33 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา

พิจารณาตาม สุขภาพจิตดี ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม และประสบการณ์ทางสังคม
ในกลุ่ม ต่างจังหวัด

สุขภาพจิตดี	ความรู้	ประสบ	n	code	mean	212	122	221	211	121	112	111
มาก	มาก	มาก	89	222	73.34	0.52	1.40	2.36	7.01*	8.04*	9.34*	9.48*
มาก	น้อย	มาก	22	212	72.82		0.88	1.84	6.49*	7.52*	8.82*	8.96*
น้อย	มาก	มาก	34	122	71.94			0.96	5.61*	6.64*	7.94*	8.08*
มาก	มาก	น้อย	41	221	70.98				4.65*	5.68*	6.98*	7.12*
มาก	น้อย	น้อย	30	211	66.33					1.03	2.33	2.47
น้อย	มาก	น้อย	50	121	65.30						1.30	1.44
น้อย	น้อย	มาก	18	112	64.00							0.14
น้อย	น้อย	น้อย	49	111	63.86							

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 34 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม
พิจารณาตาม การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล และความเชื่ออำนาจในตน
ในกลุ่ม หญิง

การอบรม	ความเชื่อ	n	code	mean	22	12	11
มาก	น้อย	76	21	104.84	0.02	1.14	6.48*
มาก	มาก	141	22	104.82		1.12	6.46*
น้อย	มาก	49	12	103.70			5.34*
น้อย	น้อย	85	11	98.36			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 35 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม
พิจารณาตาม การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน
ในกลุ่ม รวม

การฝึกฝน	ความเชื่อ	n	code	mean	21	12	11
มาก	มาก	195	22	104.16	1.27	2.65	8.45*
มาก	น้อย	142	21	102.89		1.38	7.18*
น้อย	มาก	97	12	101.51			5.80*
น้อย	น้อย	170	11	95.71			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข.36 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน ความรู้เกี่ยวกับการมีมารยาททางสังคม
พิจารณาตาม การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททาง
สังคม และความเชื่ออำนาจในตน
ในกลุ่ม เกรคม.3 ต่ำ

การ อบรม	การ ฝึกฝน	ความ เชื่อ	n	code	mean	112	221	121	122	212	211	111
มาก	มาก	มาก	53	222	103.91	0.41	1.23	3.07	5.28	7.17	7.34*	14.90*
น้อย	น้อย	มาก	18	112	103.50		0.82	3.29	4.87	6.76	6.93	14.49*
มาก	มาก	น้อย	40	221	102.68			2.47	4.05	5.94	6.11	13.67*
น้อย	มาก	น้อย	28	121	100.21				1.58	3.47	3.64	11.20*
น้อย	มาก	มาก	19	122	98.63					1.89	2.60	9.62*
มาก	น้อย	มาก	27	212	96.74						0.17	7.73*
มาก	น้อย	น้อย	28	211	96.57							7.56*
น้อย	น้อย	น้อย	81	111	89.01							

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข.37 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมการมีมารยาททางสังคม
พิจารณาตาม การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททาง
สังคม และความเชื่ออำนาจในตน
ในกลุ่ม รวม

การ อบรม ฯ	การ ฝึกฝน	ความ เชื่อ	n	code	mean	122	221	112	212	121	211	111
มาก	มาก	มาก	152	222	71.61	4.10*	4.93*	5.55*	5.72*	6.26*	9.23*	13.15*
น้อย	มาก	มาก	43	122	67.51		0.83	1.45	1.62	2.16	5.13*	9.05*
มาก	มาก	น้อย	82	221	66.68			0.62	0.79	1.33	4.30*	8.22*
น้อย	น้อย	มาก	33	112	66.06				0.17	0.71	3.68*	7.60*
มาก	น้อย	มาก	64	212	65.89					0.54	3.51*	7.43*
น้อย	มาก	น้อย	60	121	65.35						2.97	6.89*
มาก	น้อย	น้อย	48	211	62.38							3.92*
น้อย	น้อย	น้อย	122	111	58.46							

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 38 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น พิจารณาตาม การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนุสนและใช้เหตุผล และการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม ในกลุ่ม การศึกษามารดาต่ำ

การอบรม ๑	การฝึกฝน	n	code	mean	12	21	11
มาก	มาก	133	22	74.27	0.57	2.47	7.78*
น้อย	มาก	56	12	73.70		1.90	7.21*
มาก	น้อย	49	21	71.80			5.31*
น้อย	น้อย	80	11	66.49			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 39 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น พิจารณาตาม การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนุสนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่ม รวม

การ อบรม	การ ฝึกฝน	ความ เชื่อ	n	code	mean	122	112	212	221	121	211	111
๑												
มาก	มาก	มาก	104	222	77.70	3.26	3.76*	4.43*	5.26*	5.67*	5.70*	11.26*
น้อย	มาก	มาก	32	122	74.44		0.50	1.17	2.00	2.41	2.44	8.00*
น้อย	น้อย	มาก	17	112	73.94			0.67	1.50	1.91	1.94	7.50*
มาก	น้อย	มาก	37	212	73.27				0.83	1.24	1.27	6.83*
มาก	มาก	น้อย	54	221	72.44					0.41	0.44	6.00*
น้อย	มาก	น้อย	37	121	72.03						0.03	5.59*
มาก	น้อย	น้อย	22	211	72.00							5.56*
น้อย	น้อย	น้อย	48	111	66.44							

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 40 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน ความพร้อมที่จะมีมารยาทต่อผู้อื่น พิจารณาตาม การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่ม เกรคม.4 สูง

การ อบรม	การ ฝึกฝน	ความ เชื่อ	n	code	mean	112	122	121	221	212	211	111
๑												
มาก	มาก	มาก	90	222	77.34	2.67	4.77*	4.81*	4.87*	5.07*	8.01*	9.86*
น้อย	น้อย	มาก	12	112	74.67		2.10	2.14	2.20	2.40	5.34*	7.19*
น้อย	มาก	มาก	23	122	72.57			0.04	0.10	0.30	3.24	5.05*
น้อย	มาก	น้อย	32	121	72.53				0.06	0.26	3.20	5.05*
มาก	มาก	น้อย	36	221	72.47					0.20	3.14	4.99*
มาก	น้อย	มาก	34	212	72.27						2.94	4.79*
มาก	น้อย	น้อย	21	211	69.33							1.85
น้อย	น้อย	น้อย	40	111	67.48							

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 41 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย พิจารณาตาม การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล และการฝึกฝนการมีมารยาททางสังคม ในกลุ่ม รวม

การอบรม	การฝึกฝน	n	code	mean	21	11	12
มาก	มาก	234	22	68.69	3.53	3.57*	3.93*
มาก	น้อย	112	21	65.16		0.04	0.40
น้อย	น้อย	155	11	65.12			0.36
น้อย	มาก	103	12	64.76			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 42 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย พิจารณาตาม การอบรมเลี้ยงดู
แบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล และการฝึกฝนการมีมารยาท ทางสังคมในกลุ่ม กรุงเทพมหานคร

การอบรม	การฝึกฝน	n	code	mean	11	21	12
มาก	มาก	102	22	68.21	5.03*	5.07*	5.55*
น้อย	น้อย	57	11	63.18		0.04	0.52
มาก	น้อย	59	21	63.14			0.48
น้อย	มาก	52	12	62.66			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 43 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย พิจารณาตาม การอบรมเลี้ยงดู
แบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล และความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่ม ค่าขนมน้อย

การอบรม	ความเชื่อ	n	code	mean	22	21	11
น้อย	มาก	39	12	70.15	1.24	4.82*	8.35*
มาก	มาก	107	22	68.91		3.58*	7.11*
มาก	น้อย	64	21	65.33			3.53*
น้อย	น้อย	110	11	61.80			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 44 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน พฤติกรรมการมีมารยาททางกาย พิจารณาตาม การอบรมเลี้ยงดู
แบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททาง สังคม และความเชื่ออำนาจในตน ใน
กลุ่ม หญิง

การ อบรม	การ ฝึกฝน	ความ เชื่อ	n	code	mean	112	212	122	221	121	211	111
มาก	มาก	มาก	104	222	71.91	0.85	5.15*	5.19*	5.98*	8.07*	8.23*	9.47*
น้อย	น้อย	มาก	17	112	71.06		4.30*	4.34*	5.13*	7.22*	7.38*	8.62*
มาก	น้อย	มาก	37	212	66.76			0.04	0.83	2.92	3.08	4.32*
น้อย	มาก	มาก	32	122	66.72				0.79	2.88	3.04	4.28
มาก	มาก	น้อย	54	221	65.93					2.09	2.25	3.49
น้อย	มาก	น้อย	37	121	63.84						0.16	1.40
มาก	น้อย	น้อย	22	211	63.68							1.24
น้อย	น้อย	น้อย	48	111	62.44							

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข.45 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา พิจารณาตาม การอบรมเลี้ยงดู
แบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล และความเชื่ออำนาจในตน ในกลุ่ม เกรด.3 สูง

การอบรม	ความเชื่อ	n	code	mean	12	11	21
มาก	มาก	133	22	72.08	3.4*	4.29*	5.38*
น้อย	มาก	37	12	68.68		0.89	1.98
น้อย	น้อย	65	11	67.79			1.09
มาก	น้อย	58	21	66.70			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข.46 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา พิจารณาตาม การอบรมเลี้ยงดู
แบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมและความเชื่ออำนาจในตน ใน
กลุ่ม เกรด.4 สูง

การ อบรม	การ ฝึกฝน	ความ เชื่อ	n	code	mean	212	112	121	122	221	211	111
มาก	มาก	มาก	90	222	74.12	4.35*	4.79*	5.15*	6.64*	6.68*	7.45*	8.49*
มาก	น้อย	มาก	34	212	69.77		0.44	0.80	2.29	2.33	3.10	4.14*
น้อย	น้อย	มาก	12	112	69.33			0.36	1.85	1.89	2.66	3.70
น้อย	มาก	น้อย	32	121	68.97				1.49	1.53	2.30	3.34
น้อย	มาก	มาก	23	122	67.48					0.04	0.81	1.85
มาก	มาก	น้อย	36	221	67.44						0.77	1.81
มาก	น้อย	น้อย	21	211	66.67							1.04
น้อย	น้อย	น้อย	40	111	65.63							

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 47 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน พฤติกรรมการมีมารยาททางวาจา พิจารณาตาม การอบรมเลี้ยงดู
แบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การฝึกฝนการมีมารยาททางสังคมและความเชื่ออำนาจในตนใน
กลุ่ม อาชีพมารดาอิสระ

การ อบรม	การ ฝึกฝน	ความ เชื่อ	n	code	mean	112	122	212	122	121	221	111
มาก	มาก	มาก	80	222	73.70	0.47	3.40	3.65	6.01*	6.09*	6.81*	8.17*
น้อย	น้อย	มาก	13	112	73.23		2.93	3.18	5.54*	5.62*	6.34*	7.70*
น้อย	มาก	มาก	20	122	70.30			0.25	2.61	2.69	3.41	4.778
มาก	น้อย	มาก	19	212	70.05				2.36	2.44	3.16	4.52
มาก	น้อย	น้อย	26	211	67.69					0.08	0.80	2.16
น้อย	มาก	น้อย	33	121	67.61						0.72	2.08
มาก	มาก	น้อย	47	221	66.89							1.36
น้อย	น้อย	น้อย	70	111	65.53							

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 48 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน พิจารณาตาม เพศ สายการเรียน ในกลุ่ม พฤติกรรมการมี
มารยาททางกาย

เพศ	สายการ เรียน	n	code	mean	11	12	21
หญิง	ศิลป์	160	22	66.81	0.09	0.13	4.14*
หญิง	วิทย์	187	21	66.72		0.04	4.05*
ชาย	วิทย์	120	11	66.68			4.01*
ชาย	ศิลป์	120	12	62.67			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข.49 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน พิจารณาตาม เพศ เกรด.3 สายการเรียน ในกลุ่ม ลักษณะ
อนาคตควบคุมตน

เพศ	เกรด ม.3	สาย การ เรียน	n	code	mean	221	211	121	212	111	122	112
หญิง	สูง	ศิลป์	66	222	56.44	0.44	1.42	2.29	3.89*	5.30*	6.44*	6.68*
หญิง	สูง	วิทย์	141	221	56.00		0.98	1.85	3.45*	4.86*	6.00*	6.24*
หญิง	ต่ำ	วิทย์	46	211	55.02			0.87	2.47	3.88*	5.02*	5.26*
ชาย	สูง	วิทย์	69	121	54.15				1.60	3.01*	4.15*	4.39*
หญิง	ต่ำ	ศิลป์	94	212	52.55					1.41	2.55	2.79
ชาย	ต่ำ	วิทย์	51	111	51.14						1.44	1.38
ชาย	สูง	ศิลป์	17	122	50.00							0.24
ชาย	ต่ำ	ศิลป์	103	112	49.76							

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข.50 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน พิจารณาตาม เพศ เกรด.3 ในกลุ่ม สุขภาพจิตดี

เพศ	เกรด.3	n	code	mean	11	12	21
หญิง	สูง	207	22	46.34	0.92	2.15	3.13*
ชาย	ต่ำ	154	11	45.42		1.23	2.21
ชาย	สูง	86	12	44.19			0.98
หญิง	ต่ำ	140	21	43.21			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 51 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน พิจารณาตาม เกรด.3 สายการเรียน ในกลุ่ม การเห็นแบบอย่าง
จากคนรอบข้าง

เกรด.3	สายการ เรียน	n	code	mean	11	12	21
สูง	วิทย์	207	21	64.47	4.26*	4.28*	5.48*
ต่ำ	วิทย์	154	11	60.21		0.02	1.22
ต่ำ	ศิลป์	86	12	60.19			1.20
สูง	ศิลป์	140	22	58.99			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 52 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน พิจารณาตาม ภูมิฐานะ ค่าขนม ในกลุ่ม ลักษณะมุ่งอนาคต
ควบคุมตน

ภูมิฐานะ	ค่าขนม	n	code	mean	12	11	22
กทม	น้อย	88	21	55.48	2.13*	2.14*	3.03*
ตจว	มาก	106	12	53.55		0.01	0.90
ตจว	น้อย	186	11	53.34			0.89
กทม	มาก	141	22	52.45			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 53 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน พิจารณาตาม ภูมิฐานะ ค่าขนม ในกลุ่ม ทักษะคดีที่ดีต่อ
พฤติกรรมกรมีมารยาททางสังคม

ภูมิฐานะ	ค่าขนม	n	code	mean	21	11	22
ตจว	มาก	106	12	68.00	0.68	3.23*	3.24*
กทม	น้อย	88	21	67.32		2.55*	2.56
ตจว	น้อย	186	11	64.77			0.01
กทม	มาก	141	22	64.76			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 54 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน พิจารณาตาม ภูมิฐานะ ค่าขนม ในกลุ่ม ความพร้อมที่จะมี
มารยาทต่อผู้อื่น

ภูมิฐานะ	ค่าขนม	n	code	mean	12	22	11
กทม	น้อย	88	21	74.12	1.81	2.78*	2.80*
ตจว	มาก	106	12	72.31		0.97	0.99
กทม	มาก	141	22	71.34			0.02
ตจว	น้อย	186	11	71.32			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 55 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน พิจารณาตาม ค่าขนม การศึกษาบิดา ในกลุ่ม ความพร้อมที่จะมี
มารยาทต่อผู้อื่น

ภูมิฐานะ	การศึกษาบิดา	n	code	mean	21	11	22
น้อย	มาก	106	12	73.65	0.32	1.86	3.32*
มาก	น้อย	88	21	73.33		1.54	3.00*
น้อย	น้อย	186	11	71.79			1.46
มาก	มาก	141	22	70.33			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข.56 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน พิจารณาตาม ภูมิฐานะ ค่าขนม ในกลุ่ม ความรู้เกี่ยวกับการมี
มารยาททางสังคม

ภูมิฐานะ	ค่าขนม	n	code	mean	21	22	11
ดจว	มาก	106	12	105.37	3.69*	5.07*	5.68*
กทม	น้อย	88	21	101.68		1.38	1.99
กทม	มาก	141	22	100.30			0.61
ดจว	น้อย	186	11	99.69			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข. 57 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน พิจารณาตาม ภูมิฐานะ การศึกษาบิดา ในกลุ่ม ความรู้เกี่ยวกับ
การมีมารยาททางสังคม

ภูมิฐานะ	การศึกษา บิดา	n	code	mean	21	11	22
ดจว	มาก	106	12	104.23	2.03	3.40*	4.44*
กทม	น้อย	88	21	102.20		1.37	2.41
ดจว	น้อย	186	11	100.83			1.04
กทม	มาก	141	22	99.79			

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ ข.58 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนน พิจารณาตาม ภูมิฐานะ ค่าขนม การศึกษาบิดา

ภูมิฐานะ	ค่า ขนม	การศึกษา บิดา	n	code	mean	122	112	211	221	222	212	111
คจว	มาก	ต่ำ	32	121	106.03	1.33	2.28	2.29	5.38	6.34	6.41	10.41
คจว	มาก	สูง	74	122	104.70		0.95	0.96	4.05	5.01	5.08	9.08
คจว	น้อย	สูง	64	112	103.75			0.01	3.10	4.06	4.13	8.13
กทม	น้อย	ต่ำ	67	211	103.74				3.09	4.05	4.12	8.12
กทม	มาก	ต่ำ	51	221	100.65					0.96	1.03	5.03
กทม	มาก	สูง	90	222	99.69						0.07	4.07
กทม	น้อย	สูง	21	212	99.62							4.00
คจว	น้อย	ต่ำ	122	111	95.62							

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ ชื่อสกุล

นายอนันต์ เข้มเขื่อน

ประวัติการศึกษา

นิเทศศาสตรบัณฑิต (วารสารศาสตร์)
มหาวิทยาลัยรังสิต
ปีที่สำเร็จการศึกษา 2548

ประสบการณ์ทำงาน

อาจารย์ประจำ วิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
16/10 ม. 2 ถ. เลียบคลองทวีวัฒนา เขตทวีวัฒนา
กทม.10170

ที่อยู่ปัจจุบัน

3 วัดราชาธิวาส ถนนสามเสน แขวงวชิรพยาบาล
เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300